

2020-2021

**Matematik
Fen Bilimleri
Türkçe
Sosyal Bilgiler**

6
Sınıf

2. ÜNİTE
MEB ÇALIŞMA FASİKÜLLERİ

MATEMATİK

SAYFA

FEN BİLİMLERİ

SAYFA

TÜRKÇE

SAYFA

SOSYAL

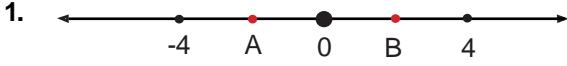
SAYFA

6.SINIF 2. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

MATEMATİK

Bu kitapçık BARTIN Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

Sayı doğrusunda verilen noktalar eşit aralıklarla yerleştirilmiştir.

A ve B tam sayı değerlerini bulunuz.

- A) A= -1   B) A= -1   C) A= -2   D) A= -2
B= 1   B= 2   B= 2   B= 1

2. $|a|=4$ $|b|=5$ ifadeleri veriliyor.

a'nın alabileceği en büyük tam sayı değeri ile b'nin alabileceği en küçük tam sayı değeri arasında kaç tamsayı değeri vardır?

- A) 7   B) 8   C) 9   D) 10

3. $a = \frac{1}{2} + \frac{1}{3}$ ve $b = 1 - \frac{1}{4}$ olduğuna göre $a+b$ işleminin sonucu kaçtır?

- A) $\frac{3}{4}$ B) $\frac{5}{6}$ C) $\frac{8}{10}$ D) $\frac{19}{12}$

4. Defne, gideceği yolun önce $\frac{2}{5}$ 'sini giderek bir mola veriyor. Geriye kalan yolun $\frac{1}{3}$ 'ünü giderek bir mola daha veriyor.

Defne, yolculuğu tamamlamak için yolun kaçta kaçını daha gitmelidir?

- A) $\frac{11}{15}$ B) $\frac{4}{15}$ C) $\frac{1}{5}$ D) $\frac{2}{5}$

5. Eşit hacimli üç şişeden,

1. şişenin $\frac{1}{2}$ 'si,

2. şişenin $\frac{2}{5}$ 'i,

3. şişenin $\frac{4}{8}$ 'i

süt ile doludur.

Buna göre şişelerdeki süt miktarlarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) 1. şişenin yarısı süt ile doludur.
B) 1. şişedeki süt miktarı 2. şişedeki süt miktarından azdır.
C) 1. şişedeki süt miktarı ile 3. şişedeki süt miktarı birbirine eşittir.
D) 2. şişedeki süt miktarı 3. şişedeki süt miktarından azdır.

6. $2\frac{1}{3} - \frac{4}{3}$ işleminin sonucu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) 1'den küçüktür.
B) Asal sayıdır.
C) Tek sayıdır.
D) 2'den büyüktür.

7. Bir kumaşın $\frac{2}{5}$ 'si 16 metredir.

Bu kumaşın $\frac{3}{4}$ 'ü kaç metredir?

- A) 10   B) 20   C) 30   D) 40

8. Ali ve ailesi doğum günü için alınan pastanın bir kısmını yemişlerdir. Geriye pastanın $\frac{3}{8}$ 'i kalmıştır.

Kalan pastayı Ali okuldaki 6 arkadaşına eşit olarak paylaşmıştır.

Buna göre Ali'nin her bir arkadaşına düşen pasta miktarı tüm pastanın kaçta kaçına eşittir?

- A) $\frac{1}{16}$ B) $\frac{3}{40}$ C) $\frac{5}{48}$ D) $\frac{1}{8}$

9. Veli Öğretmen, elindeki gofretlerin $\frac{2}{3}$ 'ünün $\frac{3}{7}$ 'ünü sınavda başarılı olan öğrencilerine dağıtacaktır.

Buna göre Veli Öğretmen elindeki gofretlerin kaçta kaçını dağıtmıştır?

- A) $\frac{1}{6}$ B) $\frac{5}{10}$ C) $\frac{2}{7}$ D) $\frac{3}{14}$

10. Bir pizzanın $\frac{1}{3}$ 'ünü Şakir $\frac{1}{4}$ 'ünü Hamdi yemiştir.

İkisi birlikte pastanın kaçta kaçını yemiştir?

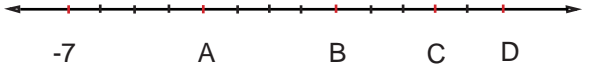
- A) $\frac{2}{7}$ B) $\frac{1}{2}$ C) $\frac{7}{2}$ D) $\frac{3}{4}$

11. $\frac{4}{5}$ kesrinin $\frac{5}{3}$ katı kaçtır?

- A) $\frac{25}{12}$ B) $\frac{4}{3}$ C) $\frac{7}{10}$ D) $\frac{5}{10}$

12. Kenar uzunlukları $2\frac{1}{2}$ cm ve $3\frac{3}{5}$ cm olan dikdörtgenin alanı kaç santimetrekaredir?

- A) 7   B) 8   C) 9   D) 10

13.

Sayı doğrusu modeli üzerinde ardışık noktalar arası bir birim aralıklarla eş parçalara ayrılmıştır.

Verilen sayı doğrusunda A, B, C, D harflerinin karşılık geldiği tam sayılar hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	A	B	C	D
A)	-3	+1	3	5
B)	-3	+1	4	6
C)	+1	9	15	19
D)	-3	-1	0	1

14.

-11

-8

-7

-6

-5

-10

1

4

Üzerinde tam sayılar yazan eş büyüklükte sekiz karttan sekiz öğrenci rastgele kart seçecektir.

-5'ten küçük tam sayı yazan kartları seçenler A takımına,

-5'ten büyük tam sayı yazan kartları seçenler B takımına dahil olacaktır.

Hangi seçenekte A takımına dahil olanların seçtiği kartlarda yazan tam sayılar verilmiştir?

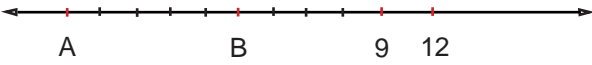
A) -6, -7, -8, -11

B) -5, -6, -7, -8

C) -3, 4, -5, 1

D) 4, -3, -6, -11

15.

(Sayı doğrusu modeli üzerinde ardışık noktalar arası üç birim aralıklarla eş parçalara ayrılmıştır.)

Verilen bilgilere göre A ve B sayılarının arasındaki tam sayılardan hangisi -1'e daha yakındır?

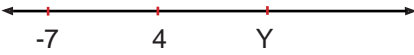
A) -17

B) -19

C) -4

D) -2

16.

Sayı doğrusunda 4 sayısı -7 ve Y sayılarının tam ortasıdır.

Verilen bilgilere göre Y kaçtır?

A) +15

B) +11

C) +7

D) -11

17. I. Mutlak değeri en küçük olan tam sayı sıfırdır.

II. -1 ile +1 arasında 3 tane tam sayı vardır.

III. En büyük negatif tam sayı -99'dur.

IV. -4 sayısı -5 sayısından küçüktür.

Verilen bilgilerden kaç tanesi kesinlikle yanlıştır?

A) 4

B) 3

C) 2

D) 1

18. Aşağıdaki işlemlerden hangisinin sonucu bir doğal sayıya eşittir?

A) $9 \cdot \frac{5}{6}$ B) $5 \cdot \frac{8}{3}$ C) $12 \cdot \frac{7}{6}$ D) $8 \cdot \frac{1}{7}$

19. Bir araç 400 km'lik yolun $\frac{3}{10}$ 'ünü gittikten sonra kalan yolun $\frac{2}{7}$ 'sini daha gidiyor.

Buna göre aracın yolu tamamlaması için kaç km yol kalmıştır?

A) 150

B) 200

C) 250

D) 300

20. Aşağıdaki çarpma işlemlerinden hangisinin sonucu en büyüktür?

A) $12 \cdot \frac{3}{4}$ B) $15 \cdot \frac{2}{3}$ C) $20 \cdot \frac{2}{5}$ D) $24 \cdot \frac{4}{8}$

21. Ali'nin elindeki kartta bir sayı yazılıdır. Ali bu sayı ile $\frac{3}{5}$ kesrini çarptığında sonuç bir doğal sayıya eşit oluyor.

Buna göre Ali'nin elindeki kartta yazılı olan sayı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) 14 B) 15 C) 16 D) 18

22. Aşağıdaki çarpma işlemlerinin hangisinin sonucu 1 ile 2 arasındadır?

- A) $13 \cdot \frac{2}{3}$ B) $15 \cdot \frac{1}{6}$ C) $16 \cdot \frac{1}{10}$ D) $20 \cdot \frac{2}{5}$

23. Nehir'in 32 tane tokası vardır. Annesi Nehir'e toka sayısının $\frac{1}{4}$ 'ü kadar daha toka alıyor.

Nehir toplam toka sayısını $\frac{3}{5}$ ile çarparsa sonucu kaç bulur?

- A) 8 B) 12 C) 24 D) 40

24. 24 sayısı ile aşağıdaki kesirlerden hangisi çarpılırsa sonuç 24'ten büyük olur?

- A) $\frac{3}{8}$ B) $\frac{4}{6}$ C) $\frac{3}{4}$ D) $\frac{9}{8}$

25. Aşağıdaki kesirlerden hangisi $\frac{3}{4}$ ile $\frac{5}{6}$ arasında değildir?

- A) $\frac{19}{24}$ B) $\frac{28}{36}$ C) $\frac{41}{48}$ D) $\frac{47}{60}$

26. İpek, Emir ve Tuna aynı büyüklükte pasta almışlardır.

- İpek pastasını 5 eş dilime bölmüş 2 dilimini yemiştir.
- Emir pastasını 8 eş dilime bölmüş 3 dilimini yemiştir.
- Tuna pastasını 12 eş dilime bölmüş 5 dilimini yemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Emir, İpek'ten daha fazla pasta yemiştir.
B) En az pasta yiyen kişi İpek'tir.
C) Tuna İpek'ten daha fazla pasta yemiştir.
D) Tuna ile Emir eşit miktarda pasta yemiştir.

27. Ayşe, Buğra, Can ve Naz aynı okula gidiyorlar.

Ayşe'nin evinin okula uzaklığı $120 \frac{1}{5}$ metredir.

Buğra'nın evinin okula uzaklığı $\frac{623}{5}$ metredir.

Can'ın evinin okula uzaklığı $190 \frac{2}{3}$ metredir.

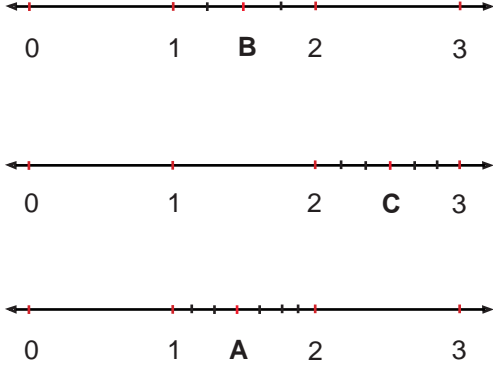
Naz'ın evinin okula uzaklığı $\frac{400}{3}$ metredir.

Ayşe'nin evinin okula uzaklığı A ile, Buğra'nın evinin okula uzaklığı B ile, Can'ın evinin okula uzaklığı C ile, Naz'ın evinin okula uzaklığı N ile gösterilmek üzere;

Bu mesafelerin küçükten büyüğe doğru sıralanmış hali hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) $A < B < C < N$ B) $A < B < N < C$
C) $N = C < A < B$ D) $C < B = A < N$

28.

Herbiri kendi içinde eşit aralıklarla bölmelendirilmiş yukarıdaki sayı doğruları üzerinde gösterilen harflere karşılık gelen kesirler hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) $A = 1 \frac{4}{8}$ $B = 1 \frac{3}{5}$ $C = 2 \frac{4}{7}$
 B) $A = 1 \frac{3}{7}$ $B = 1 \frac{2}{4}$ $C = 2 \frac{3}{6}$
 C) $A = 1 \frac{2}{4}$ $B = 2 \frac{3}{6}$ $C = 1 \frac{3}{7}$
 D) $A = 1 \frac{3}{7}$ $B = 1 \frac{3}{7}$ $C = 2 \frac{3}{6}$

29. Aşağıdaki kesirlerden hangisi diğerlerine göre sayı doğrusunun en sağındadır?

- A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{7}$ C) $\frac{2}{3}$ D) $\frac{5}{8}$

30. Ali evde beslediği kuşu için marketten 200 gr yem alıyor. Kuşu günlük $\frac{1}{25}$ kg yem tüketiyor.

Ali nin aldığı yemin tamamı kaç gün sonunda biter? (1 kg = 1000 gr)

- A) 2   B) 5   C) 7   D) 10

31. Arzu EBA üzerinden canlı olarak yapılacak Matematik yarışmasına katılacaktır.

Yarışma kuralları:

- Her bir soruya $\frac{2}{17}$ saat süre verilecektir.
- Süre bitiminde bir sonraki soruya geçilecek tekrar geri dönülemez.
- Yarışma için toplam $\frac{96}{51}$ saat süre verilmiştir.

Verilen bilgilere göre yarışma kaç sorudan oluşmaktadır?

- A) 4   B) 6   C) 12   D) 16

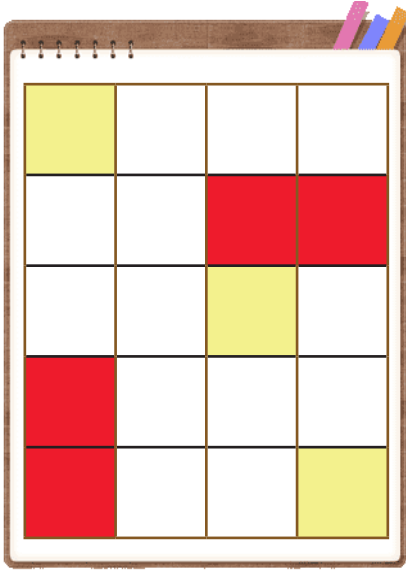
32. Takı kursuna giden Aysel, Nurgün, Semra ve Şeyda kendilerine bileklik yapmak istemektedir. Kurs öğretmeni bu iş için her bir öğrenciye 1 m ip vermiştir. Öğrenciler kendilerine verilen ipi tabloda belirtilen parçalara ayırmış ve her bir parçayla bir bileklik yapmıştır.

Kursiyer adı	Parça sayısı
Aysel	3
Nurgün	5
Semra	6
Şeyda	7

Tabloya göre öğrencilerin yaptığı bilekliklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Aysel ile Nurgün'ün yaptıkları bileklik uzunlukları eşittir.
- B) Semra'nın yaptığı bilekliğin uzunluğu Nurgün'ün yaptığından fazladır.
- C) Şeyda'nın yaptığı bilekliğin uzunluğu diğerlerinden kısadır.
- D) Şeyda ile Aysel'in yaptıkları bileklik uzunlukları eşittir.

33. Ayşe Hanım, oğlu Mehmet'e şekildeki gibi eş karelere ayrılmış sayfalardan oluşan resim defteri almıştır. Mehmet sayfalardan birini şekildeki gibi boyamıştır.

Buna göre sayfa üzerinde kırmızı renge boyanan kısmın, sarı renge boyanan kısma bölümünü veren ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $\frac{4}{5} : \frac{3}{5}$
B) $\frac{3}{9} : \frac{4}{9}$
C) $\frac{7}{10} : \frac{3}{10}$
D) $\frac{4}{20} : \frac{3}{20}$

34. Ayşe yapacağı bir tepsi kurabiye için $\frac{5}{2}$ kg unun $\frac{1}{5}$ 'ini kullanmaktadır.

Buna göre Ayşe, elindeki un ile kaç tepsi kurabiye yapar?

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5

35. Sayı doğrusunda sıfıra uzaklığı 7 birim olan noktalar işaretleniyor. Daha sonra işaretlenen noktalara 4 birim uzaklıkta olan noktalar işaretleniyor.

Buna göre aşağıda verilen sayılardan hangisi sayı doğrusunda işaretlenen noktalardan birisi olamaz?

- A) -7   B) -3   C) 3   D) 4

36. Tabloda ocak ayına ait bazı illerin derece selsiyus (°C) cinsinden ortalama sıcaklık değerleri verilmiştir.

İLLER	SICAKLIK(°C)
Antalya	+5°
Ankara	-5°
Denizli	3°
Ordu	-7°

Bu bilgilere göre ocak ayında ortalama sıcaklık değerinin en düşük olduğu il hangisidir?

- A) Antalya   B) Ankara   C) Denizli   D) Ordu

- 37.

-15	0	-6	-3	5
-----	---	----	----	---

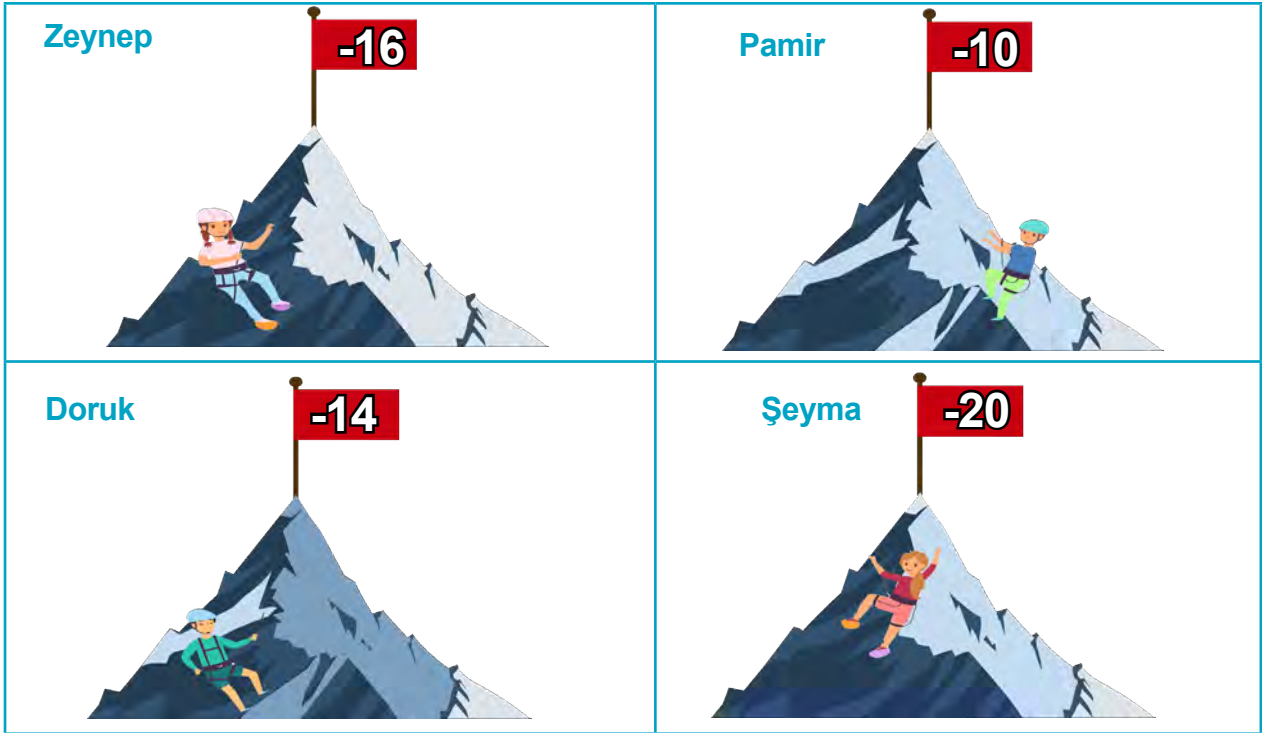
Yukarıda verilen tam sayıları küçükten büyüğe sıraladığımızda ortadaki tam sayı kaç olur?

- A) -15   B) -3   C) 0   D) 5

38. Aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bartın'da sıcaklık sıfırın üstünde 5 derecedir. (+5 ile gösterilir)
- B) Dalgıç tûp ile 10 metre derine dalmıştır. (+10 ile gösterilir)
- C) 5 tl'ye alınan kalemi 5 tl'ye satan kırtasiyenin kârı yoktur. (0 ile gösterilir)
- D) Mehmet'in 200 tl borcu vardır. (-200 ile gösterilir)

39. Yeryüzünde deniz seviyesinden yükseklere çıkıldıkça sıcaklık değeri azalmaktadır. Zeynep, Pamir, Doruk ve Şeyma'nın çıktıkları dağların zirve noktalarının yükseklikleri ve zirvedeki hava sıcaklık değerleri verilmiştir.

K DAĞI	3990m
L DAĞI	3950m
M DAĞI	3940m
N DAĞI	3590m

Verilenlere göre K, L, M, N dağlarına çıkan kişilerin eşleştirmesi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

<u>K</u>	<u>L</u>	<u>M</u>	<u>N</u>
A) Şeyma	Zeynep	Doruk	Pamir
B) Pamir	Doruk	Şeyma	Zeynep
C) Şeyma	Zeynep	Pamir	Doruk
D) Pamir	Şeyma	Doruk	Zeynep

40. Mutlak değer ile ilgili verilen açıklamalardan hangisi doğrudur?

- A) Mutlak değer bir sayının kendisi ile çarpımıdır.
- B) Mutlak değer bir sayının kuvvetidir.
- C) Mutlak değer sayıların sıfıra olan uzaklığıdır.
- D) Mutlak değer sayıların – işareti almasıdır.

41. Mutlak değeri 5 ten küçük olan kaç tamsayı vardır?

- A) 7
- B) 8
- C) 9
- D) 10

42. “|-13|, (+5), |+7|, (-9), 0” sayılarının küçükten büyüğe doğru sıralanışı hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) $(-9) < 0 < (+5) < |+7| < |-13|$
- B) $|-13| < (-9) < 0 < (+5) < |+7|$
- C) $0 < (+5) < |+7| < (-9) < |-13|$
- D) $|-13| < (-9) < |+7| < 0 < (+5)$

43. A noktasının sayı doğrusunda -5 noktasına olan uzaklığı 12 birimdir.

Buna göre A noktasına karşılık gelen tam sayılar aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) -12 ve +12
- B) -17 ve +7
- C) -5 ve +12
- D) +12 ve +17

44. a'nın mutlak değeri 4 ten küçük olduğuna göre, a yerine yazılabilecek tam sayıların tamamı aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 0, 1, 2, 3
- B) -3, -2, -1, 0
- C) -3, -2, -1, 1, 2, 3
- D) -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3

45. $\frac{65}{48}$ kilometrelik bir yolun bir saatte $\frac{13}{12}$ kilometresini yürüyen Ahmet bu yolun tamamını kaç saatte yürür?

- A) 1
- B) $1 \frac{1}{2}$
- C) $1 \frac{1}{4}$
- D) $\frac{4}{5}$

46. Alican parasının $\frac{13}{25}$ 'ini pazaresi günü harcamıştır. Kalan parasını salı, çarşamba, perşembe ve cuma gününe eşit miktarda düşecek şekilde paylaşmıştır.

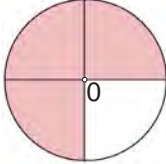
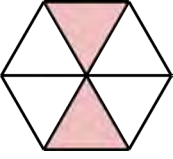
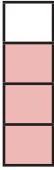
Buna göre Alican'ın cuma günü için ayırdığı para tüm parasının kaçta kaçtır?

- A) $\frac{12}{25}$
- B) $\frac{3}{25}$
- C) $\frac{25}{13}$
- D) $\frac{48}{25}$

47. 3 tane yarımın içinde kaç tane çeyrek vardır?

- A) 3   B) $\frac{3}{8}$ C) 4   D) 6

48. $\frac{48}{25} : \frac{12}{5}$ işleminin sonucu hangi seçenekte doğru modellenmiştir?

- A)   B)
- C)   D)

49. $A = 2\frac{2}{3}$ $B = 3\frac{3}{4}$

ise $A:B$ işleminin sonucu kaçtır?

- A) $\frac{32}{45}$ B) 10   C) $\frac{36}{45}$ D) $\frac{5}{2}$

50. Ege, Batu, Güneş ve Arda okulun son günü, karne töreninden sonra pizzacıya gitmişlerdir. Dördü de sipariş ettikleri eşit büyüklükteki pizzalarının tamamını bitirememiş, Ege'nin pizzasının $\frac{7}{12}$ 'si, Batu'nun pizzasının $\frac{7}{8}$ 'si, Güneş'in pizzasının $\frac{3}{16}$ 'ü ve Arda'nın pizzasının $\frac{11}{24}$ 'i kalmıştır.

Buna göre kalan pizzaların toplam miktarı yaklaşık olarak kaç pizzaya eşit olur?

- A) 1   B) 1,5   C) 2   D) 2,5

51. Antalya'da portakal bahçeleri olan Ali Bey, Kasım ayında $119\frac{30}{31}$ kg portakal hasat etmiştir.

Portakalları $7\frac{6}{7}$ kg'lık kasalarla taşıyacak olan Ali Bey'in yaklaşık olarak kaç adet kasaya ihtiyacı vardır?

- A) 10   B) 12   C) 14   D) 15

52. Günlük su tüketimini takibe almak isteyen Ender, günün belli zaman aralıklarında içtiği su miktarını aşağıdaki şekilde tabloya not almıştır.

Zaman Aralığı	İçilen Su (Bardak Sayısı)
08.00-10.00	$2 \frac{1}{7}$
10.00-12.00	$1 \frac{3}{16}$
12.00-15.00	$3 \frac{6}{9}$
15.00-18.00	$1 \frac{4}{15}$
18.00-22.00	$1 \frac{7}{8}$

Tabloya göre Ender bir günde yaklaşık kaç bardak su içmiştir?

- A) 12   B) 10   C) 8   D) 6

53. Aşağıdaki tabloda 2+1 dairenin oda alanları verilmiştir.

Giriş Holü	$9 \frac{8}{28} \text{ m}^2$
Banyo	$4 \frac{13}{25} \text{ m}^2$
Tuvalet	$2 \frac{3}{8} \text{ m}^2$
Yatak Odası	$14 \frac{6}{7} \text{ m}^2$
Salon	$25 \frac{19}{36} \text{ m}^2$
Oda	$10 \frac{3}{16} \text{ m}^2$

Dairenin toplam alanı yaklaşık olarak kaç metrekaredir?

- A) 65   B) 67   C) 69   D) 71

54. Ziyaretine gelecek arkadaşlarına kek yapmak isteyen Kıvanç'ın internetten bulduğu kek tarifinin malzemeleri aşağıdaki gibidir.

MALZEMELER:

- $1 \frac{1}{8}$ su bardağı sıvı yağ
 $1 \frac{8}{15}$ su bardağı şeker
 $3 \frac{11}{13}$ su bardağı un ve
 $\frac{14}{15}$ su bardağı süt

Kıvanç'ın tarife göre keki yapmak için yaklaşık olarak kaç su bardağı malzemeye ihtiyacı vardır?

- A) 6   B) 7   C) 8   D) 9

► Etkinlik - 1

Malzemeler:

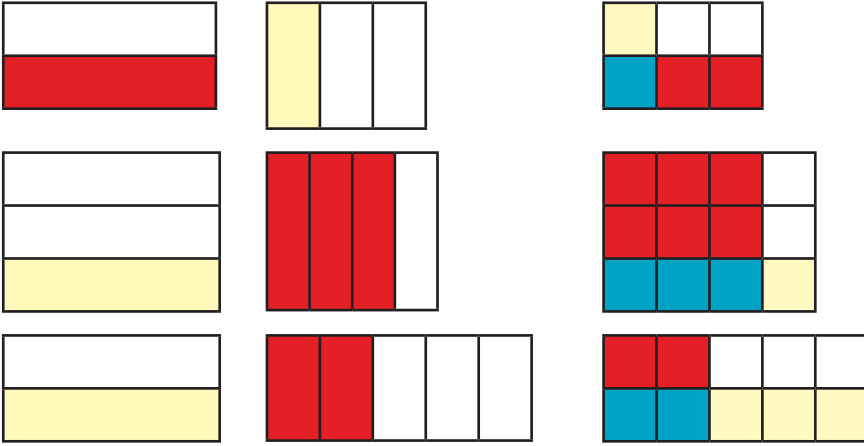
- Küpler oluşturmak için renkli karton
- çita
- tutkal

Nasıl yapılır.

- Kartonları kullanarak 2 büyük 1 küçük küp yapılır.
  - Büyük küplerin karşılıklı iki yüzü tam ortadan içinden çita geçecek şekilde delinir.
  - Küçük küp ortada büyük küpler yanlarda olacak şekilde çita deliklerden geçirilir.
  - Büyük küplerin delik olmayan yüzeylerine farklı kesirler yazılır.
  - Küçük küpün delik olmayan yüzeylerine çarpma işareti konarak sistem hazırlanır.
- Küpler çevrilir ve gelen kesirler birbiri ile çarpılır.

► Etkinlik - 2

Aşağıda kesir karolarıyla modellenen çarpma işlemlerinin doğru cevaplarını bulunuz.

► Etkinlik - 3

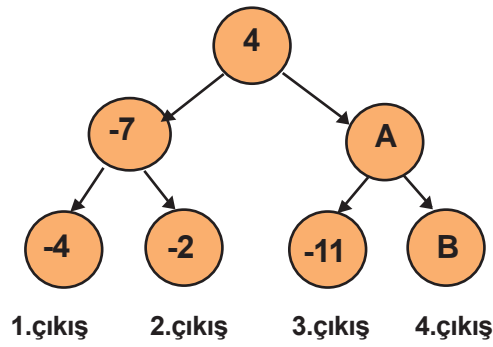
+7 +4 -2 -3 +5 -4 -1

Verilen sayıları sayı doğrusu üzerine yerleştiriniz.

► Etkinlik - 4

Verilen oyunun amacı en üstten başlayarak büyük sayıyı veren okları takip ederek çıkışa ulaşmaktır.

4. çıkıştan çıkmak için A ve B yerine yazılabilecek en küçük sayıları bulunuz.

► Etkinlik - 5

Boş bırakılan yerlere gelmesi gereken tam sayıları yazınız.

- -25'ten büyük en küçük tam sayı (.....)
- İki basamaklı en küçük tam sayı (.....)
- Negatif ya da pozitif olmayan tam sayı (.....)
- -4'ten büyük en küçük negatif tam sayı (.....)
- En büyük negatif tam sayı (.....)

Etkinlik - 6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
B	C	Ç	D	F	G	Ğ	H	J	K	L	M	N	P	R	S	Ş	T	V	Y	Z

Yukarıda verilen tabloda her harfe bir sayı karşılık gelmektedir. Tablodaki harflerin yardımıyla bir bilim insanımızın ismi yazılabilmektedir.

- Bilim insanımızın ismini oluşturan harfler aşağıda verilen çarpma işlemleri yapılarak bulunacaktır.
- Eğer çarpma işleminin sonucu doğal sayı ise sonuç tablodaki harflerle eşleştirilecektir.
- Çarpma işleminin sonucu basit kesir ise A harfi, bileşik kesir ise İ harfi kullanılacaktır.

$$6. \frac{1}{3}$$

$$3. \frac{2}{7}$$

$$24. \frac{2}{6}$$

$$7. \frac{5}{12}$$

$$36. \frac{1}{2}$$

$$2. \frac{2}{5}$$

$$6. \frac{5}{2}$$

$$8. \frac{10}{16}$$

Verilen çarpma işlemlerini yaparak bilim insanımızın ismini bulunuz.

Etkinlik - 7

Aşağıda boş bırakılan yerlere “ = , < , > ” sembollerinden uygun olanları yazınız.

$$11. \frac{1}{4} \dots\dots 11$$

$$5. \frac{5}{6} \dots\dots 5$$

$$20. \frac{5}{4} \dots\dots 20$$

$$15. \frac{7}{3} \dots\dots 15$$

$$12. \frac{8}{8} \dots\dots 12$$

$$6. \frac{1}{6} \dots\dots 6$$

$$48. \frac{1}{2} \dots\dots 48$$

$$20. \frac{20}{2} \dots\dots 20$$

► Etkinlik - 8

Aşağıda verilen boşluklara doğruysa “D” yanlış ise “Y” yazınız.

- (....) Bir doğal sayı ile basit kesirin çarpımı o doğal sayıdan büyüktür.
- (....) Bir doğal sayı ile bir kesrin çarpımının sonucu doğal sayı olabilir.
- (....) Basit kesir ile bir doğal sayının çarpımının sonucu bileşik kesir olabilir.
- (....) Bir kesir ile doğal sayının çarpma işleminde doğal sayı kesrin paydasıyla çarpılıp, bulunan sonuç kesrin payına bölünür.

► Etkinlik - 9

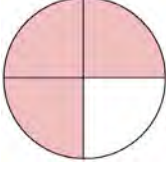
Sol taraftaki işlemlerin doğru sonuçlarını sağ taraftaki sayılar ile eşleştiriniz

İşlem	Sonuç
1) $\frac{8}{7} : \frac{4}{14}$	A) $\frac{1}{20}$
2) $\frac{13}{25} : \frac{52}{5}$	B) $\frac{12}{7}$
3) $\frac{6}{17} : \frac{12}{34}$	C) 4
4) $3 \frac{2}{7} : 2 \frac{1}{5}$	D) $\frac{5}{4}$
5) $\frac{18}{49} : \frac{12}{56}$	E) 50
6) $5 \frac{1}{2} : 4 \frac{2}{5}$	F) $\frac{3}{14}$
7) $\frac{2}{3} : \frac{8}{9}$	G) 1
8) $\frac{60}{11} : \frac{6}{55}$	H) $\frac{12}{5}$
9) $\frac{18}{91} : \frac{12}{13}$	I) $\frac{3}{4}$
10) $7 \frac{3}{5} : 3 \frac{1}{6}$	J) $\frac{115}{77}$

► Etkinlik - 10

Bölme işlemlerinin sonuçları modellenerek verilmiştir.

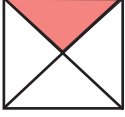
$$\frac{9}{8} : ? =$$

$$\frac{1}{10} : ? =$$

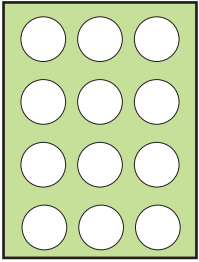
$$\frac{7}{15} : ? =$$

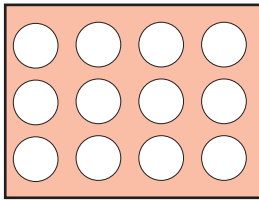
? yerine gelecek kesirleri bulunuz.

► Etkinlik - 11

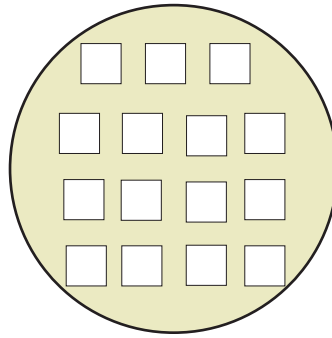
Aşağıdaki pulları altlarında yazılı işlemlerin sonuçlarını modelleyecek şekilde boyayınız.

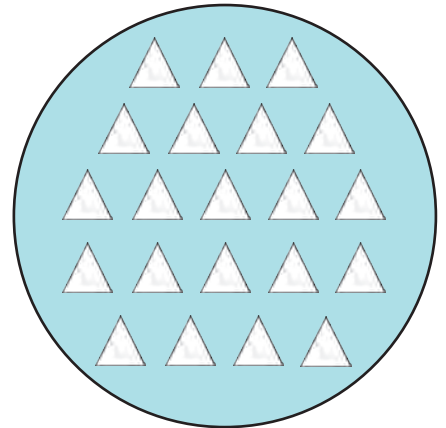
$$\frac{5}{4} : 3$$

$$1 \frac{3}{5} : 2 \frac{2}{5}$$

$$\frac{2}{5} : \frac{3}{7}$$

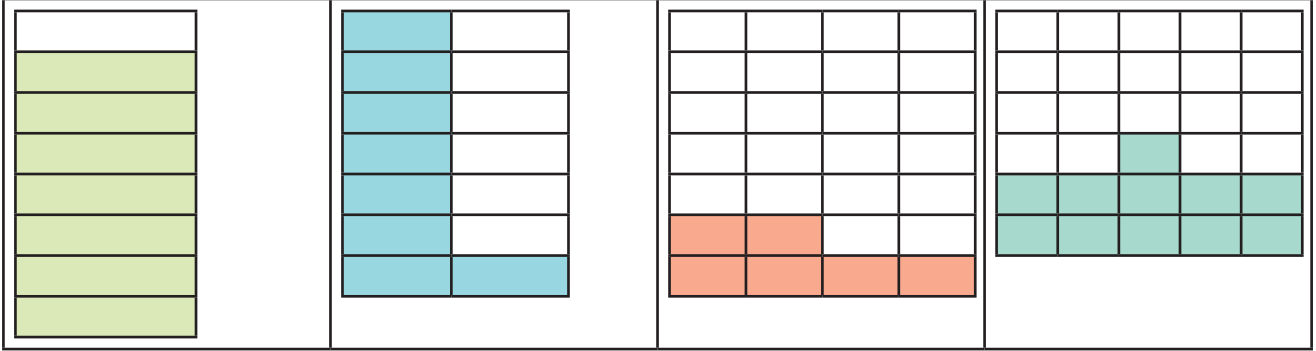

$$\frac{15}{28} : \frac{9}{8}$$

► Etkinlik - 12

Aşağıda şekillerle ifade edilen kesirleri tahmini değerleriyle eşleştiriniz.

($\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$, 1 kesirleri ile eşleştirme)

► Etkinlik - 13

Bir mağazanın belli ürünlerde yaptığı indirim etiketleri aşağıdaki gibidir.

Bu etiketlerdeki indirim yüzdeleri ile verilen kesirler arasından birbirine en yakın olanları eşleştiriniz

$$\frac{1}{4}$$

$$\frac{1}{3}$$

$$\frac{1}{2}$$

$$\frac{3}{4}$$

Etkinlik - 14

Onur'un bir karışının uzunluğu $7\frac{5}{6}$ cm'dir.

Onur'un 3 karışı ile ölçebileceği mesafenin tahmini değeri ile gerçek değerini bulup, sayı doğrusu üzerinde gösteriniz. Bu iki değer arasındaki farkı hesaplayınız.

Etkinlik - 15

Aşağıdaki boşluklara $<$, $>$ veya $=$ sembollerinden uygun olanı yazınız.

10.....9	7.....7	-199.....-199
0.....-5	+14.....-14	-285.....-300
-6.....-16	0.....-100	-420.....-900
-5.....-3	-6.....9	-1500.....+1200
11.....15	27.....36	10.....-10

Etkinlik - 16

Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

- En büyük negatif tam sayı kaçtır?
- En küçük pozitif tam sayı kaçtır?
- 10'dan küçük en büyük tam sayı kaçtır?
- 10'dan küçük en büyük negatif tam sayı kaçtır?
- İşareti olmayan tam sayı nedir?
- İki basamaklı en büyük negatif tam sayı kaçtır?
- Üç basamaklı en büyük negatif tam sayı kaçtır?

► Etkinlik - 17

Verilen tam sayıları sayı doğrusunda gösteriniz.

a) -5, -3, 4, -2

b) -1, 7, 0, -2

c) -12, -15, -13, -10

d) -12, 7, 3, 0

► Etkinlik - 18

Aşağıdaki çarpma işlemleri ile sonuçları eşleştiriniz.

12. $\frac{3}{4}$	12
15. $\frac{1}{5}$	25
16. $\frac{3}{2}$	9
20. $\frac{1}{2}$	10
30. $\frac{5}{6}$	3
	20
	24

► Etkinlik - 19

Aşağıdaki çarpma işlemlerin sonucunu bulup küçükten büyüğe sıralayınız.

a) $10. \frac{1}{2}$

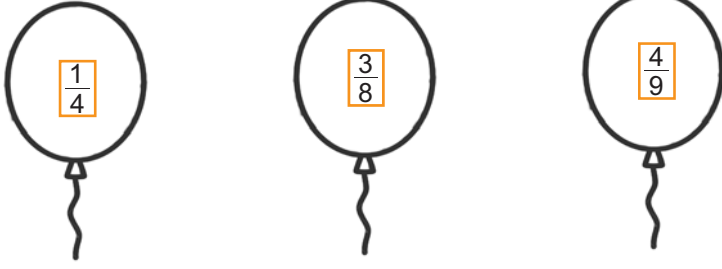
b) $12. \frac{3}{4}$

c) $15. \frac{2}{5}$

Etkinlik - 20

36 sayısını aşağıda verilen balonların üzerinde yazılı olan kesirlerle çarpınız. Sonucun en büyük çıktığı kesre ait olan balonu boyayınız.

Etkinlik - 21

Aşağıda verilen ifadelerin başına doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

(....) $\frac{11}{5} < \frac{6}{2}$

(....) $3\frac{1}{7} > \frac{16}{7} > 2\frac{9}{7}$

(....) Payı paydasına eşit veya payı paydasından büyük olan kesirlere bileşik kesir denir.

(....) Basit kesirler sayı doğrusunda her zaman sıfır ile bir arasındadır.

(....) $1\frac{7}{7} < 2$

Etkinlik - 22

I. $\frac{15}{21} > \frac{7}{21}$

II. $\frac{4}{12} = \frac{1}{3}$

III. $\frac{6}{5} < \frac{6}{3}$

IV. $1\frac{3}{7} < 3\frac{3}{4}$

A) Bir kesrin pay ve paydasını aynı sayı ile sadeleştirirsek elde ettiğimiz kesirler aynı olur .

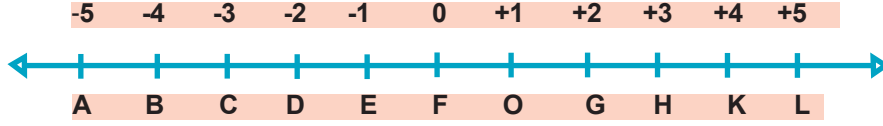
B) Paydaları eşit olan kesirlerden payı büyük olan daha büyüktür.

C) Tam kısımları büyük olan kesirler daha büyüktür.

D) Payları eşit olan kesirlerden paydası küçük olan daha büyüktür.

Yukarıda I, II, III ve IV ile verilen ifadeler ile A, B, C, D ile verilen ifadelerden uygun olanları birbiriyle eşleştiriniz.

► Etkinlik - 23

- a. 0 noktasına 2 birim uzaklıktaki noktalar hangileridir?.....
- b. 0 noktasına 1 birim uzaklıktaki noktalar hangileridir?.....
- c. 0 noktasına 4 birim uzaklıktaki noktalar hangileridir?.....
- ç. 0 noktasına 5 birim uzaklıktaki noktalar hangileridir?.....
- d. 0 noktasına 3 birim uzaklıktaki noktalar hangileridir?.....

► Etkinlik - 24

Aşağıda mutlak değer içerisinde yazılmış olan sayılardan aynı değere eşit olanları eşleştiriniz.

• $ -34 $	$ 67 $
• $ +44 $	$ +34 $
• $ -15 $	$ -4 $
• $ 4 $	$ 7 $
• $ -7 $	$ 44 $
• $ +51 $	$ 15 $
• $ -67 $	$ -51 $

► Etkinlik - 25

Aşağıdaki tabloda harfler ve onlara karşılık gelen sayılar verilmiştir.

Verilen işlemlerin sonuçlarını tablodaki kutucuklarda bulup sonuca karşılık gelen harfi işlemlerin altında verilen kutuya yazınız. Daha sonra adını bulduğunuz kişiyi araştırınız.

$$\frac{1}{2} \cdot \frac{3}{7}$$

$$\frac{4}{5} \cdot \frac{4}{15}$$

$$\frac{2}{8} \cdot \frac{1}{2}$$

$$\frac{6}{5} \cdot \frac{7}{5}$$

$$\frac{1}{8} \cdot \frac{3}{5}$$

$$\frac{2}{11} \cdot \frac{22}{33}$$

$$\frac{10}{6} \cdot \frac{5}{18}$$

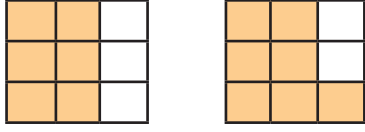

A 3	B $\frac{3}{7}$	C $\frac{13}{5}$	Ç 8	D $\frac{10}{13}$	E $\frac{6}{7}$
F $\frac{5}{13}$	G $\frac{2}{13}$	Ğ $\frac{9}{11}$	H $\frac{7}{6}$	I $\frac{1}{4}$	İ 6
J 1	K $\frac{4}{15}$	L $\frac{5}{16}$	M $\frac{3}{11}$	N $\frac{2}{5}$	O $\frac{9}{10}$
Ö 5	P 12	R $\frac{1}{2}$	S 7	Ş 29	T 11
U $\frac{1}{9}$	Ü $\frac{7}{9}$	V 4	Y $\frac{1}{3}$	Z $\frac{5}{24}$	

Etkinlik - 26

Aşağıdaki modelleri, kesirler ile gösterilen bölme işlemiyle eşleştiriniz.

1

$$\frac{11}{20} : \frac{16}{20}$$

A

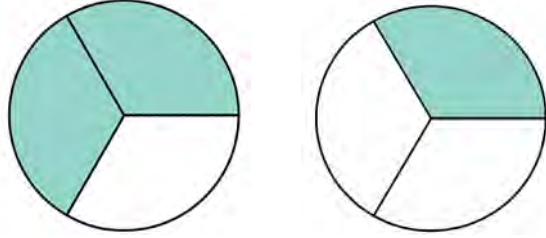
2

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3}$$

B

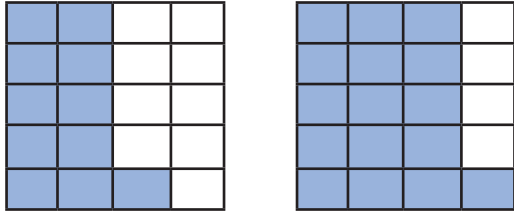
3

$$\frac{6}{9} : \frac{7}{9}$$

C

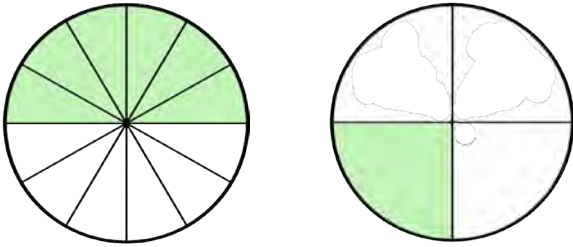
4

$$\frac{6}{12} : \frac{1}{4}$$

D

5

$$\frac{3}{4} : \frac{1}{4}$$

E

CEVAP ANAHTARI

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. C	28. B
2. B	29. C
3. D	30. B
4. D	31. D
5. B	32. C
6. C	33. D
7. C	34. D
8. A	35. D
9. C	36. D
10. C	37. B
11. B	38. B
12. C	39. A
13. B	40. C
14. A	41. C
15. C	42. A
16. A	43. B
17. B	44. D
18. C	45. C
19. B	46. B
20. D	47. D
21. B	48. A
22. C	49. A
23. C	50. C
24. D	51. D
25. C	52. B
26. C	53. B
27. B	54. C

ETKİNLİKLER

ETKİNLİK-2

$$\frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{6}$$

$$\frac{3}{4} \cdot \frac{1}{3} = \frac{3}{12}$$

$$\frac{2}{5} \cdot \frac{1}{2} = \frac{2}{10}$$

ETKİNLİK-3

ETKİNLİK-4

$$A = -6$$
$$B = -10$$

ETKİNLİK-5

$$(-24)$$
$$(-99)$$
$$(0)$$
$$(-3)$$
$$(-1)$$

ETKİNLİK-6

CAHİT ARF

ETKİNLİK-7

$$<$$
$$<$$
$$>$$
$$>$$
$$=$$
$$<$$
$$<$$
$$>$$

ETKİNLİK-8

$$Y$$
$$D$$
$$D$$
$$Y$$

ETKİNLİK-9

$$1 - C$$
$$2 - A$$
$$3 - G$$
$$4 - J$$
$$5 - B$$
$$6 - D$$
$$7 - I$$
$$8 - E$$
$$9 - F$$
$$10 - H$$

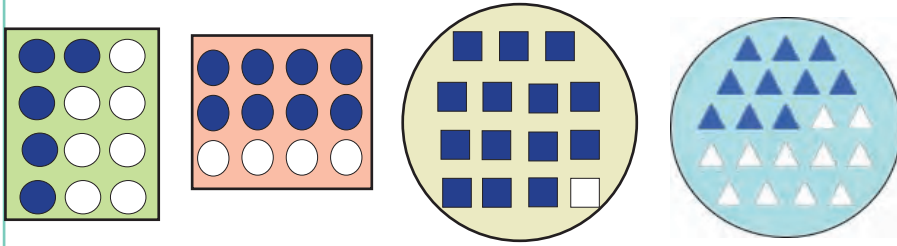
ETKİNLİK-10

$$\frac{3}{2}$$

$$\frac{3}{25}$$

$$\frac{28}{15}$$

ETKİNLİK-11

ETKİNLİK-12

$$1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{3}$$

ETKİNLİK-13

$$\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{3}{4}$$

ETKİNLİK-14

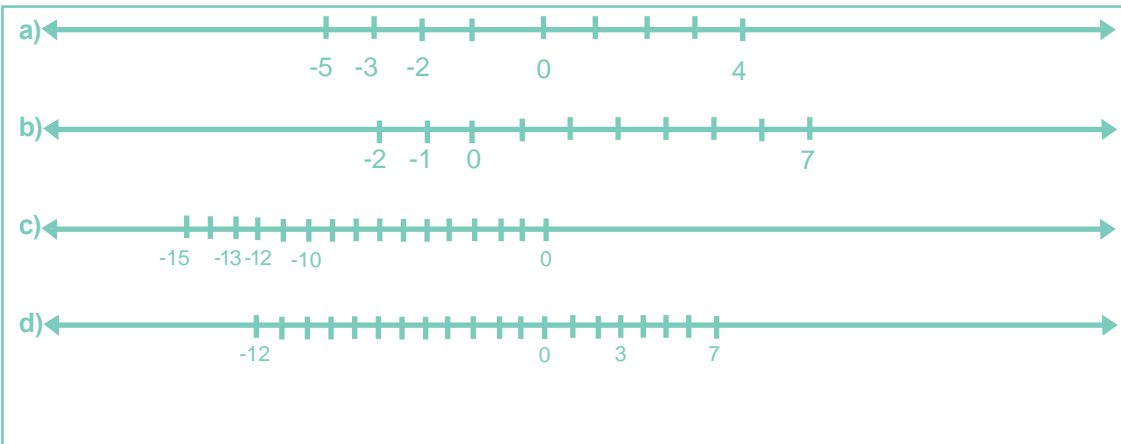
ETKİNLİK-15

10...>...9	7...=...7	-199...=...-199
0...>...-5	+14...>...-14	-285...>...-300
-6...>...-16	0...>...-100	-420...>...-900
-5...<...-3	-6...<...9	-1500...<...+1200
11...<...15	27...<...36	10.....>.....-10

ETKİNLİK-16

- a) -1
- b) 1
- c) 9
- d) -11
- e) 0
- f) -10
- g) -100

ETKİNLİK-17

ETKİNLİK- 18

$$12 \frac{3}{4} \quad (9)$$

$$15 \frac{1}{5} \quad (3)$$

$$16 \frac{3}{2} \quad (24)$$

$$20 \frac{1}{2} \quad (10)$$

$$30 \frac{5}{6} \quad (25)$$

ETKİNLİK-19

$$b > c > a$$

$$9 > 6 > 5$$

ETKİNLİK-20

$$36: \frac{4}{9} = 16$$

ETKİNLİK-21

D

Y

D

D

Y

ETKİNLİK-22

I - B

II - A

III - D

IV - C

ETKİNLİK-23

a. D ve G

b. E ve O

c. B ve K

ç. A ve L

d. C ve H

ETKİNLİK-24

$$|-34| = |+34|$$

$$|+44| = |44|$$

$$|-15| = |15|$$

$$|4| = |-4|$$

$$|-7| = |7|$$

$$|+51| = |-51|$$

$$|-67| = |67|$$

ETKİNLİK-25
HAREZMİ

ETKİNLİK-26

1 - C

2 - E

3 - B

4 - A

5 - D

6.SINIF 2. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

MATEMATİK

Bu kitapçık KARABÜK Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

TAM SAYILAR

1. Aşağıdaki ifadelere karşılık gelen tam sayıları ifadelerin yanında bulunan boşluklara işaretleri ile birlikte yazınız.

Hava sıcaklığı sıfırın altında 6°C dir.

.....

Kalemlikte 16 tane kalemim vardır.

.....

Kuş yerden 250 m yukarıda uçmaktadır.

.....

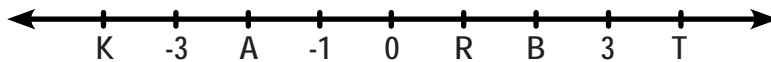
Seda'nın Aslı'ya 45 TL borcu vardır.

.....

2. Aşağıdaki tabloda yer alan ifadelere karşılık gelen tam sayıları yazınız.

İFADELER	+ / -
Giriş katın 3 kat altı	
Deniz seviyesinden 25 metre yukarıda uçan kuş	
Ayşe'nin 20 TL borcu	
Kemal'in 50 TL alacağı	
Erzurum'da gündüz sıcaklığı sıfırın altında 2°C	
Antalya'da gündüz sıcaklığı sıfırın üzerinde 25°C	
Deniz seviyesinin 90 metre altındaki denizaltı	
Mehmet Bey'in aylık geliri 3500 TL	
Selma Hanımın aylık mutfak gideri 600 TL	
Simitçi sattığı simitlerden 30 TL kar elde etmiş.	
Bankaya yatırdığımız 200 TL para	
Ahmet ileriye doğru 10 adım attı	
Bankadan çektiğimiz 100 TL para	
Mehmet 5 metre geriye gitti	

3. Eşit aralıklara bölünmüş sayı doğrusunda, harflerle gösterilen sayıları yazınız.

K: .....

A: .....

R: .....

B: .....

T: .....

4. Aşağıda yıldızların içerisinde yazan tam sayılardan pozitif olanları pozitif tam sayılar kutusunun içine, negatif olanları negatif tam sayılar kutusunun içine yazınız.

Negatif Tam Sayılar

Pozitif Tam Sayılar

5.

Gelir	Gider	Alacak	Kâr	Zarar
Verecek	Borç	Kalan Para	Artan Para	
Masraf	Dağın Zirvesi		Sıfırın Altında 2°C	
Deniz Seviyesinin Altı		Deniz Seviyesinin Üstü		Giriş Kat
Sıfırın üstünde 5°C		Atılan Gol		Yenilen Gol

Yukarıdaki tabloya göre negatif tam sayıların sayısı A, pozitif tam sayıların sayısı B ile gösterilir ise A ve B harflerine karşılık gelen sayıları verilen kutulardaki ilgili yerlere yazınız.

A: .....

B: .....

6. Haritada bazı illerimizin günlük ortalama sıcaklıkları verilmiştir.

Haritaya göre aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

Hava sıcaklığı pozitif olan iller

.....

Hava sıcaklığı negatif olan iller

.....

En sıcak ilimiz

.....

En soğuk ilimiz

.....

7. Mutlak değeri 7'den küçük olan tam sayıları yazınız.

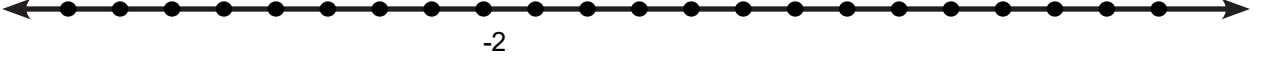
.....

8. Aşağıda verilen tam sayıları birim aralıklarla bölmelendirilmiş sayı doğrularında gösteriniz.

a) -5, -10, +4, 2, -3

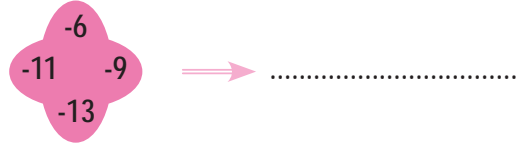
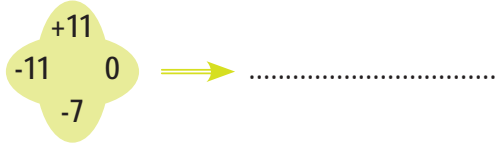
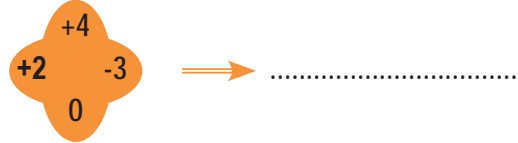
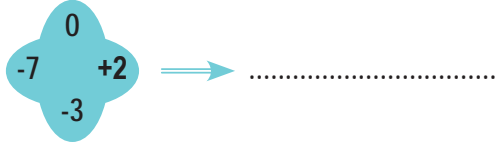
b) +10, -6, -3, +8, 6

c) -6, -8, +7, 5, 0

9. Aşağıda verilen tam sayıları küçükten büyüğe sıralayınız.

10. Aşağıda verilen tam sayıları küçükten büyüğe sıralayınız.

+8, -7, -15 , -5	11, -3, +4 , 0, -1	-99 , +100 , 31, -1, 0	+18, -17, 0, -105 , +5

11.

Ali ve Zeynep okul bahçesinde oyun oynamak için eşit aralıklarla bölmelendirilmiş bir sayı doğrusu çiziyorlar. Ali bu sayı doğrusu üzerinde 2 noktasındadır. Zeynep Ali'nin yukarıda verilen komutlarla sayı doğrusu üzerinde yer değiştirmesini istiyor.

Zeynep'in verdiği bu komutlardan sonra Ali, sayı doğrusu üzerinde hangi tam sayının üzerinde bulunabilir?

12. Aşağıdaki ifadelerde istenilen tam sayıları bulunuz.

- 5' ten +4'e kadar olan tam sayılar

- 12'den 8'e kadar olan tam sayılar

- 9 ile -3 arasındaki tam sayılar

- 8 ile +5 arasındaki tam sayılar

13.. (-8) ile A sayısı arasında 8 tane tam sayı varsa A sayısının alabileceği tam sayı değerlerini bulunuz?

14. Aşağıdaki boşluklara “ < , > veya = ” sembollerinden uygun olanlarını yerleştiriniz.

+5.....-7

1-71....7

-3....-12

12.....-10

+18....21

15. Aşağıda verilen tam sayıları büyükten küçüğe sıralayınız.

• -5, -9, +12, 8, -3

• -8, -12, -5, 0, 8

• 11,+7,-1, -12, -3

• -6, -3, 1, -1, 5

16. Aşağıda boş bırakılan yere gelmesi gereken sayıları bulunuz.

• -8' den küçük en büyük tam sayı:

• -15'ten büyük en küçük tam sayı:

• 45'ten büyük en küçük tam sayı:

• -14'ten büyük 7'den küçük tam sayı adedi:

• En küçük pozitif tam sayı:

• En büyük negatif tam sayı:

• Ne negatif ne de pozitif tam sayı olan sayı:

17. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara "D", yanlış olanlara "Y" harfi yazınız.

☐

En küçük tam sayı 0'dır.

☐

Mutlak değeri 7 olan iki tane tam sayı vardır.

☐

Sayı doğrusu üzerinde sağdaki sayılar soldaki sayılardan küçüktür.

☐

(-4) ' ün mutlak değeri +4'tür.

☐

Rakamları farklı iki basamaklı en büyük tam sayı -12'dir.

☐

0 (sıfır)'ın işareti yoktur.

☐

Sayı doğrusunda sıfıra uzaklığı 5 birim olan sayılar +5 ve -5 dir.

18. Ali Öğretmen tam sayılarda sıralama konusunu işlerken öğrencilerine aşağıdaki cümleleri söylemiş ve öğrencilerinden söylediği cümlelere karşılık gelen tam sayıları büyükten küçüğe sıralamalarını istemiştir.

- 1- Osmangazi köprüsü'nün ayaklarının suyun altında kalan kısmı 50 metredir.
- 2- Ağrı Dağı'nın yüksekliği 5137 metredir.
- 3- Şahika Ercüment'in en son serbest dalış rekoru 90 metredir.
- 4- Çamlıca Camisi'nin deniz seviyesinden yüksekliği 576 metredir.

Buna göre aşağıda verilen öğrencilerden hangisi sıralamayı doğru bir şekilde yapmıştır?

- A) AYŞE (2>4>1>3)   B) SUNA (2>1>3>4)
C) OSMAN (3>1>4>2)   D) KEREM (3>4>1>2)

19.

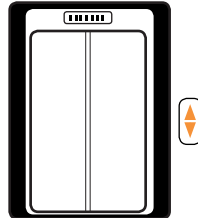

Eski gemilerden biri dalış turizmine kazandırılmak amacıyla Çanakkale Boğazı'nda batırılmak istenmektedir. Dalgıçlar, batırılacak gemiye eşlik etmektedir. Dalgıçlar, gemiden önce iniş rotasını kontrol etmek için hızla 50 metre dalmışlar sonra gemiye eşlik etmek için 40 metre yukarı çıkmışlardır. Daha sonra gemi ile birlikte 90 metre daha dalarak gemiyi deniz tabanına oturtmuşlardır.

Buna göre geminin batırılmaya başlandığı yer ile deniz tabanında bulunduğu yer arasındaki uzaklık en az kaç metredir?

- A) 50   B) 90   C) 100   D) 180

20.

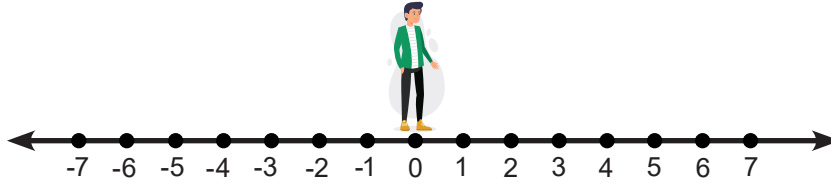
Ayşegül asansörde kalır ve acil durum telefonundan görevliyi arar. Bulunduğu katı "Giriş katın ya 8 kat üstünde ya da 3 kat altındayım." diye tarif eder.

Buna göre Ayşegül'ün olabileceği katlar arasında kaç kat vardır?

- A) 5   B) 9   C) 10   D) 11

21.

Kağan, eşit aralıklarla bölmelendirilmiş yukarıdaki sayı doğrusunun 0 (sıfır) noktası üzerinde bulunmaktadır. Kağan'ın her bir adımının uzunluğu, sayı doğrusu üzerinde bulunan ardışık iki tam sayı arasındaki mesafeye eşittir.

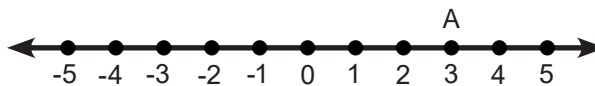
<p>A</p> <p>4 adım geri</p> <p>2 adım geri</p>	<p>B</p> <p>5 adım ileri</p> <p>3 adım geri</p>
<p>5 adım ileri</p> <p>3 adım ileri</p>	<p>7 adım geri</p> <p>6 adım ileri</p>

Kağan önce A kutusunda, sonra da B kutusunda yazılı olan ifadelerin karşılık geldiği tam sayı değerlerine göre birer ifade seçmiştir. Daha sonra sayı doğrusu üzerinde bulunduğu konumdan başlayıp seçtiği ifadelerle hareket etmiştir. Kağan; A kutusundan kutudaki en küçük tam sayı değerine sahip ifadeyi, B kutusundan ise kutudaki en büyük tam sayı değerine sahip ifadeyi seçmiştir.

Buna göre Kağan'ın geldiği nokta aşağıdaki tam sayılardan hangisinin üzerindedir?

- A) +1   B) +2   C) +5   D) +11

22. Aşağıda birim aralıklarla bölmelendirilmiş sayı doğrusu üzerinde bulunan A noktasının konumu gösterilmiştir.

A noktasından başlayıp sayı doğrusu üzerinde, aşağıda verilen yönlerde ayrı ayrı hareket eden Selim, her bir hareket sonucunda geldiği konumun mutlak değerini hesaplamıştır.

Buna göre Selim'in hangi seçenekte hesapladığı mutlak değer sonucunu A noktasının konumuna eşittir?

- A) Sağa 3 birim
B) Sola 3 birim
C) Sağa 6 birim
D) Sola 6 birim

23. Üç basamaklı en büyük negatif tam sayı ile iki basamaklı en büyük tam sayı arasında kaç tane tam sayı bulunmaktadır?

- A) 196   B) 198   C) 199   D) 201

24.

Yukarıda 14 Mart Cumartesi günü Ankara, Çankırı, Karabük ve Bartın illerinde aynı saatte derece selsiyus ($^{\circ}\text{C}$) cinsinden ölçülen hava sıcaklıkları gösterilmiştir. Bu illerin hava sıcaklıkları Ankara'dan Bartın'a doğru artmaktadır.

Buna göre Çankırı ve Karabük illerinde ölçülen hava sıcaklıkları aşağıdakilerden hangisi olamaz?

	<u>Çankırı</u>	<u>Karabük</u>
A)	-2	-3
B)	+1	+3
C)	-3	+2
D)	-3	-1

25. Mutlak değer ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

- I. Bütün tam sayıların mutlak değerleri pozitifdir.
- II. Pozitif tam sayıların mutlak değeri kendisine eşittir.
- III. Mutlak değer sonucunu en az 0 (sıfır) olabilir.
- IV. Negatif tam sayıların mutlak değeri yoktur.

- A) I ve II   B) II ve III   C) I, II ve III   D) II, III. ve IV

26. Aşağıda mutlak değer içerisinde verilen işlemlerden hangisinin sonucu yanlıştır?

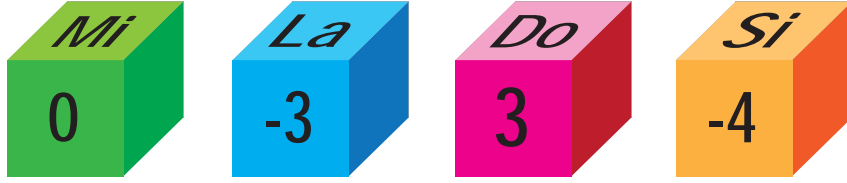
- A) $| -7 | + | -6 | + | +3 | = 16$ B) $| -42 | + | -8 | = 50$ C) $| -10 | - | +2 | = -8$ D) $| -15 | \cdot | -5 | = 75$

27. Aşağıdaki bilgilerden hangileri doğrudur?

- I. En küçük doğal sayı 0' dır.
- II. En küçük negatif tam sayı -1' dir.
- III. En küçük pozitif tam sayı +1' dir.

A) Yalnız I   B) I ve III   C) II ve III   D) II, II ve III

28.

Dilek Öğretmen yukarıdaki renkli küpleri üzerindeki tam sayılara göre küçükten büyüğe sıralamak istemektedir.

Küpler doğru şekilde sıralandığında ortaya çıkacak nota dizilimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) La - Si - Mi - Do
- B) Do - Mi - La - Si
- C) Si - La - Mi - Do
- D) Si - La - Do - Mi

29.

- A. -7 ile +1 tam sayılarının tam ortasındaki tam sayıdır.
- B. -8 ile -6 arasındaki tam sayıdır.
- C. -4' ten küçük olan en büyük tam sayıdır.

Verilenlere göre A, B ve C tam sayılarının küçükten büyüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $B < C < A$
- B) $A < C < B$
- C) $B < A < C$
- D) $C < B < A$

KESİRLERLE İŞLEMLER

30. Ahmet Öğretmen iki kesri karşılaştırmak için öğrencilerine bazı yöntemler öğretiyor. Bu yöntemler;

- Payda eşitlemek
- Pay eşitlemek
- Yarıma yakınlık
- Bütüne yakınlık

Bu bilgilerden yararlanarak her bir örnek için kullanılması gereken en uygun kesir karşılaştırma yöntemini yazıp verilen kesirleri küçükten büyüğe doğru sıralayınız

$$\frac{3}{4}, \frac{7}{8}, \frac{5}{16}$$

.....

.....

$$\frac{2}{5}, \frac{4}{15}, \frac{1}{3}$$

.....

.....

$$\frac{7}{9}, \frac{5}{3}, \frac{8}{6}$$

.....

.....

$$\frac{3}{7}, \frac{6}{11}, \frac{8}{5}$$

.....

.....

$$\frac{2}{3}, \frac{4}{11}, \frac{5}{4}$$

.....

.....

$$\frac{5}{9}, \frac{4}{3}, \frac{2}{7}$$

.....

.....

$$\frac{18}{19}, \frac{2}{3}, \frac{9}{7}$$

.....

.....

$$\frac{6}{8}, \frac{11}{13}, \frac{3}{5}$$

.....

.....

$$\frac{4}{5}, \frac{6}{7}, \frac{8}{9}$$

.....

.....

$$\frac{11}{20}, \frac{6}{10}, \frac{8}{18}$$

.....

.....

$$\frac{7}{12}, \frac{3}{8}, \frac{13}{28}$$

.....

.....

$$\frac{15}{32}, \frac{2}{5}, \frac{7}{12}$$

.....

.....

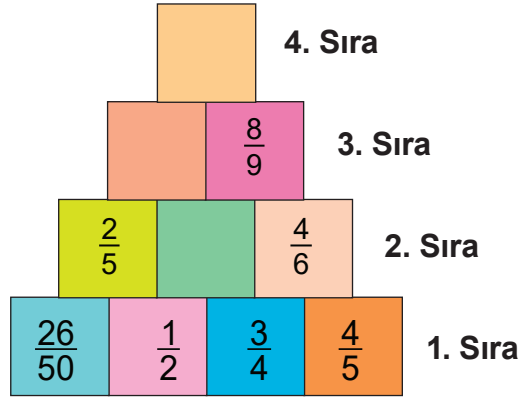
31. Aşağıdaki kesirli sayıları küçükten büyüğe sıralayınız.

$$\frac{3}{5}, \frac{2}{25}, \frac{1}{50} \rightarrow$$

$$\frac{2}{3}, \frac{5}{18}, \frac{7}{9} \rightarrow$$

$$\frac{3}{16}, \frac{1}{8}, \frac{3}{4} \rightarrow$$

32. Üzerlerinde kesirli sayıların bulunduğu renkli kutular 4 sıra halinde şekildeki gibi üst üste yerleştiriliyor.

1. sıradaki kesirli sayılardan en büyük olanı bir üst sıradaki boş kutu üzerine yazılarak devam edildiğinde 4. sıradaki boş kutu üzerine yazılacak kesirli sayıyı bulunuz.

33. Bir kitabın, Ayşe $\frac{1}{4}$ 'ünü, Beyza $\frac{3}{8}$ 'ini ve Cem $\frac{5}{16}$ 'sını okumuştur.

Ayşe, Beyza ve Cem kitabın geriye kalan kısmını aynı hızla okumaya devam ettiklerinde kitabı ilk bitiren kim olur?

.....

34. Sayı doğruları üzerindeki A, B ve C noktalarına karşılık gelen kesirleri yazınız

A = ...

B = ...

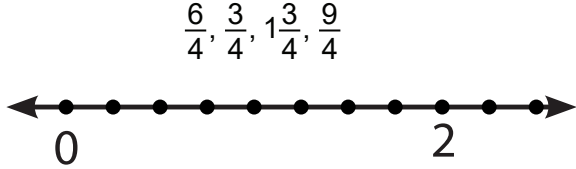
C = ...

35. Aşağıdaki toplama işlemlerini yapınız.

$$\frac{7}{15} + \frac{2}{15} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$3\frac{1}{5} + 2\frac{1}{5} = ? \quad \dots\dots\dots$$

36. Aşağıdaki kesirli sayıları, verilen sayı doğrusu üzerinde gösteriniz.

37. Aşağıda verilen işlemlerin sonuçlarını bulunuz.

$$\frac{2}{13} + \frac{5}{13} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$\frac{7}{15} + \frac{2}{15} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$3\frac{1}{5} + 2\frac{1}{5} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$\frac{2}{3} + \frac{1}{6} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$3 + \frac{2}{7} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$2 + 1\frac{1}{5} + 3\frac{1}{7} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$\frac{7}{5} - \frac{12}{15} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$\frac{7}{9} - \frac{2}{9} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$\left(2\frac{4}{5} + 2\frac{3}{25}\right) - \frac{1}{5} = ? \quad \dots\dots\dots$$

38. Aşağıda verilen işlemlerin sonuçlarını bulunuz.

$$\frac{3}{9} + \frac{2}{9} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$\frac{13}{5} + \frac{7}{5} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$\frac{7}{12} + \frac{4}{12} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$\frac{7}{12} + \frac{1}{3} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$\frac{2}{3} + \frac{5}{9} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$3\frac{1}{6} + 1\frac{1}{2} = ? \quad \dots\dots\dots$$

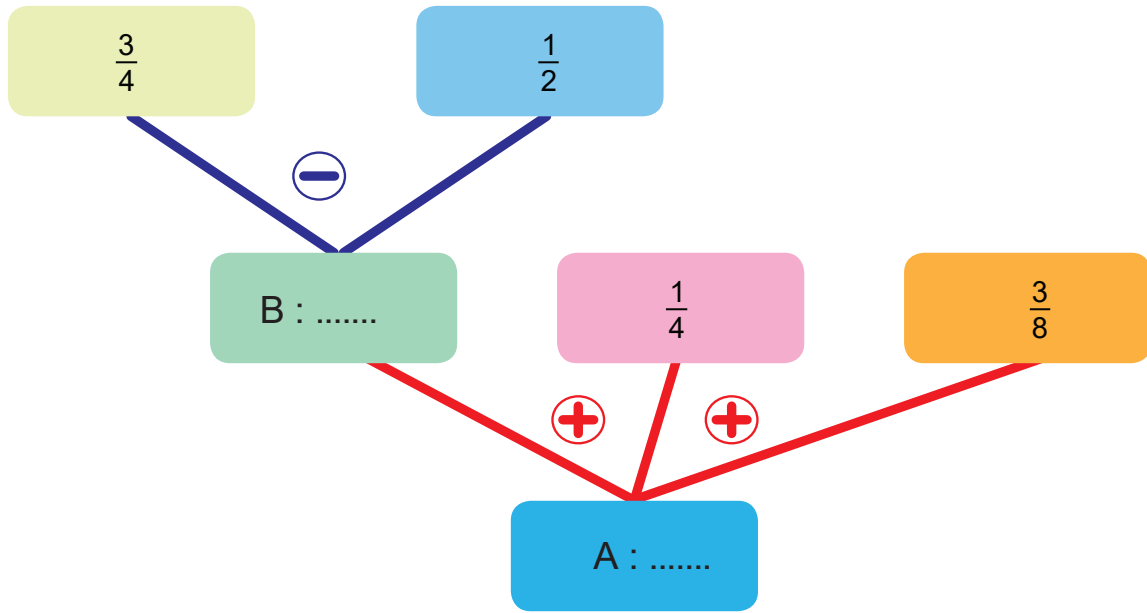
$$\frac{11}{12} - \frac{5}{6} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$3 - \frac{2}{5} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$1\frac{3}{8} - \frac{1}{4} = ? \quad \dots\dots\dots$$

$$5 - 2\frac{2}{7} = ? \quad \dots\dots\dots$$

39. Aşağıda verilen işlem ağacında A ile gösterilen kesir kaçtır?

40. Aşağıdaki tabloya göre soruları cevaplayınız.

+	$\frac{11}{12}$	$\frac{1}{6}$
$\frac{1}{2}$	A	B
$\frac{3}{4}$	C	D

a) $A - D = ?$

b) $B + C = ?$

41. Aşağıdaki işlemlerin sonuçlarını bulunuz,

$6 \cdot \frac{3}{5} = ?$

$\frac{1}{3} \cdot 6 = ?$

$7 \cdot \frac{1}{3} = ?$

$\frac{1}{7} \cdot 9 = ?$

$13 \cdot \frac{2}{5} = ?$

$2\frac{1}{3} \cdot 5 = ?$

42. Aşağıdaki çarpma işlemlerinin sonuçlarını bulunuz.

$\frac{1}{3} \cdot \frac{4}{7} = ?$

$\frac{2}{5} \cdot \frac{10}{13} = ?$

$1\frac{1}{3} \cdot 2\frac{2}{3} = ?$

$4\frac{1}{5} \cdot 3\frac{1}{2} = ?$

43. Kesirlerle çarpma işlemini gösteren bulmacada bazı kutular boş bırakılmıştır.

Kutuların dışında yazan çarpma işlemi sonuçlarına ulaşılabilmesi için soru işareti ile gösterilen yerlere uygun olan kesirli sayıları yazınız.

$\frac{3}{5}$	X	?
X		X
?	X	?

$= \frac{3}{2}$

$= \frac{1}{6}$

$= \frac{2}{15}$

$= 1\frac{7}{8}$

44. Aşağıdaki bölme işlemlerinin sonuçlarını bulunuz.

$2:\frac{1}{3}=?$ .....

$\frac{3}{5}:\frac{1}{5}=?$ .....

$4:\frac{1}{8}=?$ .....

$\frac{2}{6}:\frac{1}{3}=?$ .....

$\frac{1}{19}:9=?$ .....

$\frac{1}{6}:\frac{6}{7}=?$ .....

$\frac{1}{13}:3=?$ .....

$\frac{2}{3}:\frac{4}{5}=?$ .....

$8:1\frac{1}{2}=?$ .....

$\frac{4}{3}:\frac{2}{6}=?$ .....

$1\frac{1}{3}:6=?$ .....

$\frac{2}{7} \div \frac{4}{21}=?$ .....

$2\frac{2}{5}:4=?$ .....

$\frac{17}{5}:\frac{34}{15}=?$ .....

$7:7\frac{1}{7}=?$ .....

$1\frac{2}{3}:2\frac{4}{5}=?$ .....

45. Aşağıdaki ifadelerin sonuçlarını bulunuz?

$* \frac{7}{13} \text{ 'ün } \frac{1}{7} \text{ 'si kaçtır?}$ .....

$* \frac{5}{17} \text{ 'nin } \frac{7}{10} \text{ 'u kaçtır?}$ .....

$* \frac{2}{5} \text{ 'in } \frac{15}{4} \text{ 'ü kaçtır?}$ .....

46. $\frac{3}{20}$ kesri $\frac{3}{4}$ kesrinin kaç katıdır? .....

47. $20\frac{1}{5} \cdot 17\frac{17}{18} = ?$ işleminin sonucunu tahmin ediniz.

.....
.....

48. $4\frac{3}{71} + 2\frac{69}{70} = ?$ işleminin sonucunu tahmin ediniz.

.....
.....

49. Selma Hanım çocukları için yaptığı 3 litrelik limonataı $\frac{1}{5}$ litrelik küçük şişelere doldurmak istiyor.

Buna göre Selma Hanım'ın limonatanın tamamını doldurabileceği şişe sayısını bulunuz

.....
.....
.....

50. Bir belediye, yolun önce $\frac{4}{7}$ 'sini sonra kalanın $\frac{1}{3}$ 'ünü dezenfekte ediyor.

Dezenfekte edilmeyen 40 km yol kaldığına göre yolun tamamı kaç km' dir?

.....

.....

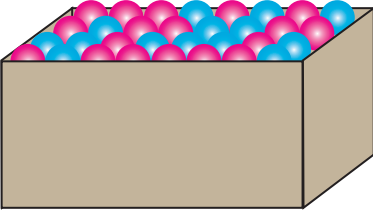
.....

.....

.....

51. Bir kutuda sadece kırmızı ve mavi boncuklar vardır. Kutudaki boncukların $\frac{2}{13}$ 'ü mavidir.

Bu kutuda 44 tane kırmızı boncuk olduğuna göre, kutuda toplam kaç boncuk vardır?

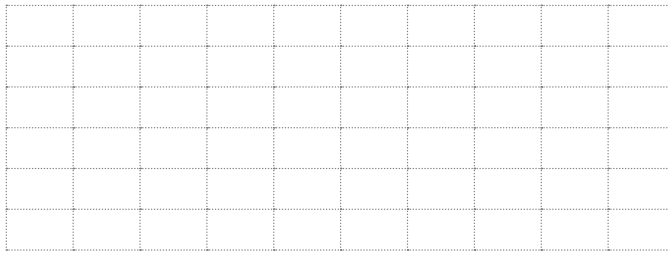

.....

.....

52. İsmail Bey bahçesinin $\frac{3}{5}$ 'inin $\frac{1}{4}$ 'üne patates ekmıştır.

İsmail Bey'in bahçesinde patates ektiği alanı eş bölümlerden oluşmuş aşağıdaki zemin üzerinde gösteriniz.

53. Tamamen dolu olan bir damacana suyun önce $\frac{2}{9}$ 'u sonra $\frac{5}{18}$ 'i kullanılmıştır.

Buna göre damacanada kalan su damacananın kaçta kaçına eşittir?

.....

.....

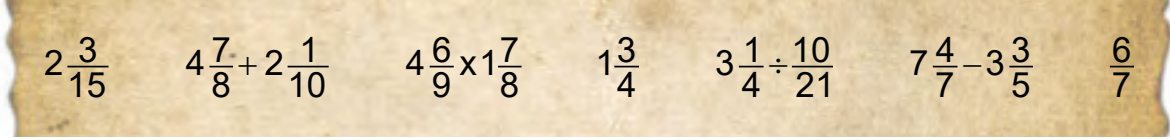
54. Marketten 10 tane $\frac{1}{5}$ litrelik süt alan bir çocuk kaç litre süt almıştır?

.....

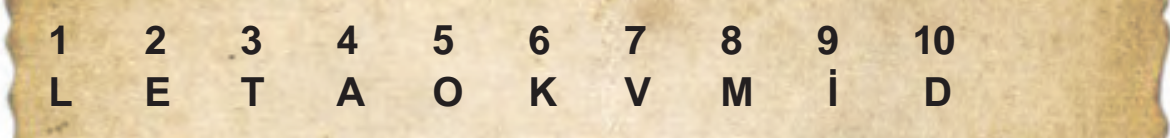
.....

55.

1. Görsel

2. Görsel

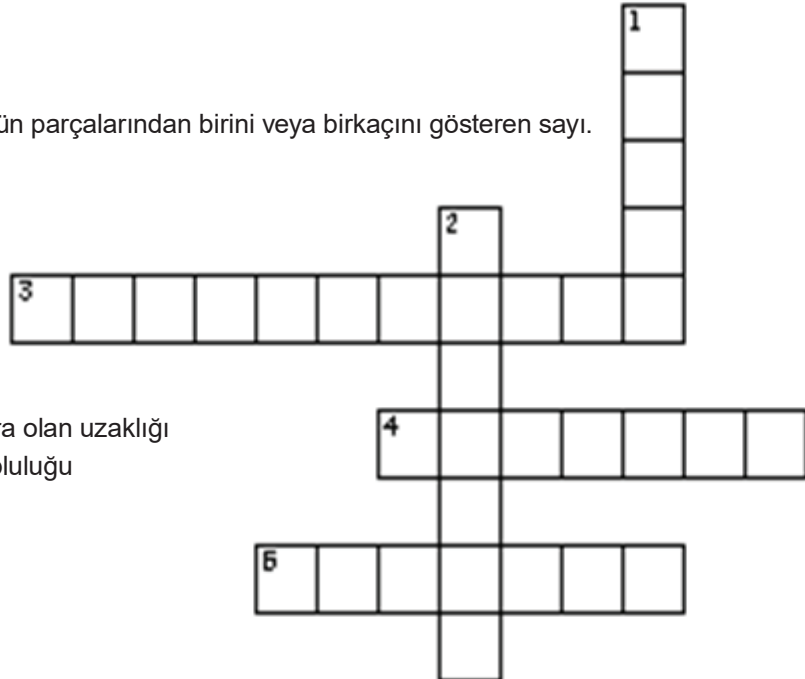
Yukarıdaki 1. görsel şifreli bir metindir. 2. görsel ise bu şifrenin çözülmesinde kullanılan anahtardır. Şifreli metne ulaşabilmek için kesirler ve kesirlerle işlemlerin sonuçlarının tahmin edilip yaklaşık değerinin karşısındaki harfle eşleştirilmesi gerekmektedir.

Buna göre şifreli metindeki mesaj nedir?

.....

56. YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Eş parçalara bölünmüş bir bütünün parçalarından birini veya birkaçını gösteren sayı.
2. Sıfırdan küçük tamsayılar.

SOLDAN SAĞA

3. Bir sayının sayı doğrusunda sıfıra olan uzaklığı
4. Z sembolüyle gösterilen sayı topluluğu
5. Sıfırdan büyük tamsayılar.

57.

$$\frac{1}{3} < \frac{A}{12} < \frac{2}{3}$$

Yukarıda verilenlere göre; A yerine aşağıdaki sayılardan hangisi yazılamaz?

- A) 5   B) 6   C) 7   D) 8

58. $\frac{26}{3} < A$ sıralamasına göre A yerine yazılabilecek en küçük doğal sayı ile "0" (sıfır) arasında kaç tane tam sayı bulunur?

- A) 7   B) 8   C) 9   D) 10

59. $-67 < K < 55$ olduğuna göre;

aşağıdakilerden hangisi K yerine yazılamaz?

- A) -68   B) -66   C) 37   D) 52

60. Aşağıdaki kesirlerin hangisi sayı doğrusunda "0" (sıfır) a daha yakındır ?

$$\frac{18}{30} = K \quad \frac{16}{24} = L \quad \frac{9}{12} = M \quad \frac{17}{51} = N$$

- A) K   B) L   C) M   D) N

61. Matematik Öğretmeni Tamer Bey kesir kavramının daha iyi anlaşılması için kesir kavramıyla ilgili farklı bir etkinlik yapıyor. Bu etkinlikte belirlenen kelimenin sesli harf sayısı paya, sessiz harf sayısı paydaya yazılarak kesir oluşturuluyor.

Örneğin KARABÜK kelimesi 3 sesli harf ve 4 sessiz harften meydana geldiği için KARABÜK kelimesi ile oluşturulacak kesir $\frac{3}{4}$ 'tür.

Buna göre KASTAMONU, BOLU, KARS, MUŞ, kelimeleri ile oluşturulacak kesir değerleri büyükten küçüğe doğru sıralandığında soldan birinci sırada yer alan kelime hangisi olur?

- A) KASTAMONU   B) BOLU   C) KARS   D) MUŞ

62.

$$3\frac{7}{8} + \frac{6}{11} = ?$$

işleminin sonucu aşağıdakilerden hangisine daha yakındır?

- A) 4   B) $4\frac{1}{2}$ C) 5   D) $5\frac{1}{2}$

63.

(Ayşe) : 20 tane kalemin $\frac{1}{5}$ 'ini bulunuz,

(Efe) : 72 kutu meyve suyunun $\frac{2}{12}$ 'sini bulunuz,

(Eda) : 27 tane fındığın $\frac{1}{9}$ 'ini bulunuz,

(Aziz) : 42 tane cevizin $\frac{1}{7}$ 'ini bulunuz,

Matematik öğretmeni, öğrencileri Ayşe, Efe, Eda ve Aziz'den yukarıdaki kesir problemlerini çözmelerini istiyor.

Öğrencilerin bulduğu sonuçların küçükten büyüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Efe < Eda < Aziz < Ayşe   B) Eda < Aziz < Efe < Ayşe
C) Eda < Ayşe < Aziz < Efe   D) Eda < Efe < Aziz < Ayşe

64. Çiftçi Mehmet Amca, tarlasından hasat ettiği 1200 kg patatesin $\frac{3}{5}$ 'ini sattığına göre kaç kg patatesi kalmıştır?

- A) 240   B) 480   C) 630   D) 720

65.

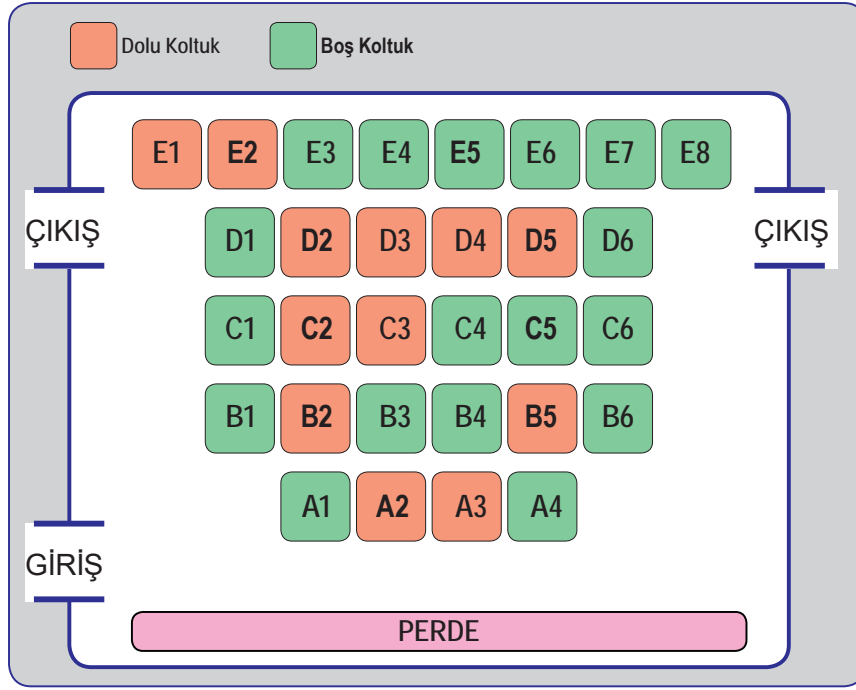

Görseldeki dijital saatin saat bölümü bir kesrin payını, dakika kısmı ise paydasını simgeler. Saat 03:08 ile 15:16'yi gösterdiğinde oluşan kesirlerin toplanmasıyla yeni bir kesir elde ediliyor.

Buna göre elde edilen bu kesir saat kaç gösterir?

- A) 16:21   B) 16:18   C) 21:16   D) 18:16

66.

Görselde bir sinema salonunun doluluk durumu verilmiştir.

Bilet fiyatının 5TL olduğu bu salondaki boş koltukların $\frac{2}{3}$ 'ünü satın alan bir gruptaki kişilerin ödemesi gereken toplam ücret kaç TL'dir?

- A) 40   B) 60   C) 80   D) 100

67. Bir öğretmen sınıfta:

"***a ve b pozitif tam sayılar olmak üzere: $\frac{a}{b}$ şeklindeki kesirli sayıları sıralarken paydalar eşitse payı büyük olan daha büyüktür***" cümlesini söylemiştir.

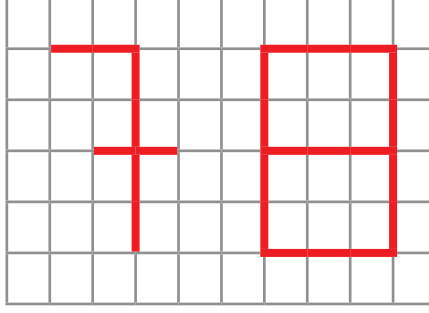
Alp, matematik öğretmenin yaptığı sınavda aşağıdaki soruyu öğretmenin öğrettiği bilginin son kısmını "..... payı büyük olan daha küçüktür" şeklinde yanlış hatırlayarak çözmüştür.

" $\frac{X}{y} < \frac{Z}{y}$ " Alp'in çözümü.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesin doğrudur?

- I) $X > Z$
- II) $\frac{X}{y}$ kesrini $\frac{Z}{y}$ kesrine bölersek sonuç 1'den küçük olur.
- III) $\frac{X}{y}$ kesrini $\frac{Z}{y}$ kesrine bölersek sonuç 1'den büyük olur.
- IV) Y en büyük pozitif tam sayıdır.
- A) I ve IV   B) II ve III   C) I ve III   D) II ve IV

68. Görseldeki tabela kenar uzunlukları $\frac{3}{4}$ metre olan karelerden oluşturulmuştur.

Bu tableya kırmızı renkli şerit kullanılarak 78 sayısı yazılmıştır.

Kırmızı renkli şeridin metresi 8 TL olduğuna göre bu sayının yazımında kullanılan şerit için ödenmesi gereken toplam tutar kaç TL'dir?

- A) 120 B) 144 C) 150 D) 180

69.

Ayşe Hanım'ın kızının doğum günü için hazırladığı pastanın $\frac{1}{8}$ 'ini Fırat, $\frac{2}{5}$ 'ini Sümbül, $\frac{3}{4}$ 'ünü Defne ve $\frac{1}{2}$ 'sini Ömer yemiştir.

Buna göre pastadan en büyük 3. dilimi kim yemiştir?

- A) Fırat B) Sümbül C) Defne D) Ömer

70. 5 litrelik sütün $2\frac{3}{5}$ litresi kullanıldığında geriye kaç litre süt kalır?

- A) $\frac{3}{5}$ B) $\frac{12}{5}$ C) $\frac{2}{5}$ D) $\frac{6}{5}$

71. Cebinde 60 TL ile markete giden Ayşe Teyze parasının $\frac{2}{12}$ 'si ile çay, $\frac{1}{12}$ 'si ile pirinç ve $\frac{3}{12}$ 'si ile de tereyağ alıyor.

Markette harcadığı paranın $\frac{1}{6}$ 'sı kadar hediye kazanacağını öğrenen Ayşe Teyze kazandığı hediye para ile tabloda verilen ürünlerden hangisini alabilir?

PİRİNÇ	5 TL
BULGUR	6 TL
ÇİKOLATA	7 TL
ÇAY	10 TL

- A) BULGUR B) PİRİNÇ C) ÇİKOLATA D) ÇAY

72. Ankara - Antalya seferini yapan bir otobüs ilk molasını gideceği yolun $\frac{2}{5}$ 'inde, ikinci molasını ise gideceği yolun $\frac{1}{4}$ 'ünde vermiştir.

Otobüsün kalan yolu gideceği yolun kaçta kaçtır?

- A) $\frac{3}{20}$ B) $\frac{7}{20}$ C) $\frac{13}{20}$ D) $\frac{17}{20}$

73. Depolama kapasitesi dışında birbirine özdeş olan telefonları kullanan altı arkadaşın telefonlarının, toplam depolama alanı ile kullanılan alan bilgileri aşağıda verilmiştir.

KİŞİ	KULLANILAN ALAN (GB)	DEPOLAMA KAPASİTESİ (GB)
ALİ	7	8
BERK	8	12
CEYHUN	10	16
DENİZ	17	20
EFE	18	24
GAMZE	23	32

Cep telefonunun verimli çalışabilmesi için toplam depolama kapasitesinin $\frac{3}{4}$ 'ünden fazla alan kullanılmamalıdır.

Buna göre hangi iki arkadaşın telefonlarının verimli çalışmadığı söylenebilir?

- A) ALİ - EFE   B) BERK - DENİZ   C) ALİ-DENİZ   D) GAMZE - CEYHUN

74. Ahmet 20 ₺ parasının önce $3\frac{2}{5}$ TL' sini, daha sonra $5\frac{3}{10}$ TL' sini harcamıştır.

Ahmet geriye kalan parası kaç TL' dir?

- A) $5\frac{3}{10}$ B) $3\frac{2}{5}$ C) $11\frac{3}{10}$ D) $16\frac{6}{10}$

75. $5\frac{3}{5}$ kesrinden hangi kesir çıkarılırsa en küçük asal sayı elde edilir?

- A) $3\frac{1}{5}$ B) $3\frac{3}{5}$ C) $4\frac{3}{5}$ D) $7\frac{3}{5}$

76. Hatice teyze bahçesindeki üzümlerden 6 litre pekmez elde etmiştir. Elde ettiği pekmezi, $\frac{3}{27}$ litrelik kavanozlara eşit şekilde paylaştıracaktır.

Kaç tane kavanoza ihtiyacı vardır?

- A) 18   B) 27   C) 54   D) 81

77. Bir sınıftaki öğrencilerin $\frac{3}{5}$ 'i erkektir.

Sınıftaki kız öğrencilerin $\frac{5}{8}$ 'i gözlüklü olduğuna göre bu sınıftaki gözlüklü kız öğrenciler tüm sınıfın kaçta kaçıdır?

- A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{2}{5}$ C) $\frac{3}{5}$ D) $\frac{5}{8}$

78. $\frac{30}{4}$ litrelik su $\frac{3}{8}$ litrelik şişelere doldurulacaktır. **Bu iş için kaç şişe gerekir?**

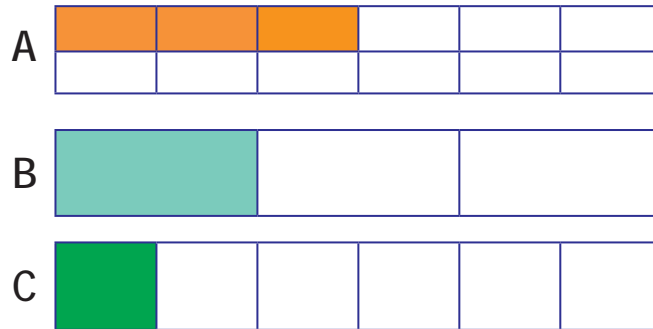
- A) 12   B) 15   C) 20   D) 24

79. Çiftçi Ömer Bey tarlasının önce $\frac{1}{3}$ 'ünü daha sonra kalan kısmının $\frac{1}{5}$ 'ini sürmüştür.

Tarlada sürülmeyen kısmın alanı 10400 m² ya eşit olduğuna göre Ömer Bey ' in tarlasının tamamı kaç metrekaredir?

- A) 12 000 m²   B) 15 300 m²   C) 19 500 m²   D) 21 000 m²

80.

Eşit büyüklükteki A, B ve C kumaşları kendi içlerinde eş parçalara bölünerek satılmaktadır. Kumaşlardan boyalı kısımlar satılmıştır.

Kumaşlarının kalan kısımlarının kesir değerlerinin eşit olabilmesi için hangi kumaştan kaç parça daha satılmalıdır?

- A) A ve C' den 1'er parça
B) B'den 1 parça, C'den 2 parça
C) A' dan 1 parça
D) A' dan 5 parça, B' den 1 parça

81. Mert'in 40 TL , Dilek'in 36TL'si vardır. Mert parasının $\frac{2}{5}$ 'ini , Dilek parasının $\frac{3}{6}$ 'sını harcıyor.

İkisinin harcadıkları paraların toplamı kaç TL' dir ?

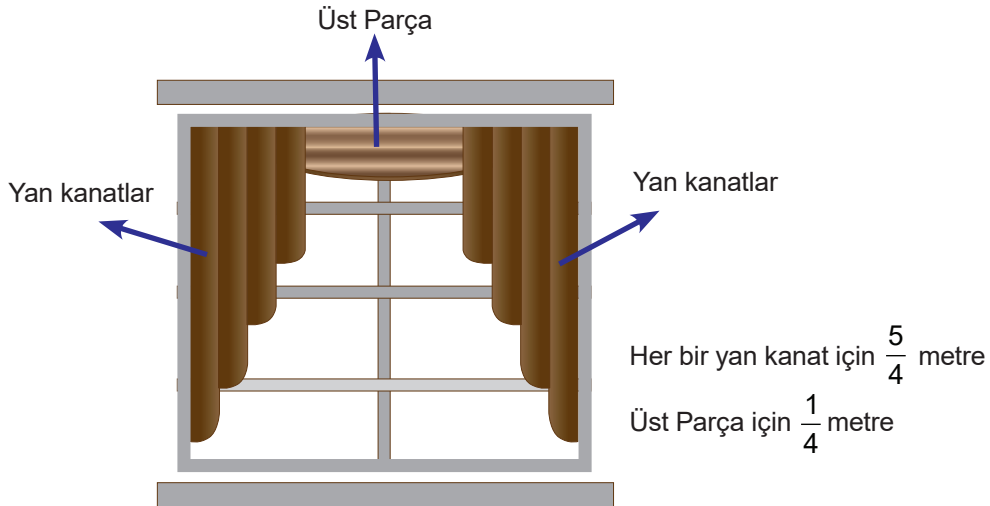
- A) 16   B) 18   C) 34   D) 42

82. $\frac{2}{3} \div \frac{3}{4}$ işlemini $\frac{2}{3} \div \frac{4}{3}$ şeklinde yazarak bir sonuç bulan Hasan, işlemdeki ikinci sayıyı yanlış yazdığını farketmiştir.

Buna göre Hasan'ın bulduğu sonuç işlemi doğru şekilde yazdığında bulması gereken sonuçtan kaç fazladır?

- A) $\frac{7}{8}$ B) $\frac{7}{12}$ C) $\frac{7}{18}$ D) $\frac{7}{26}$

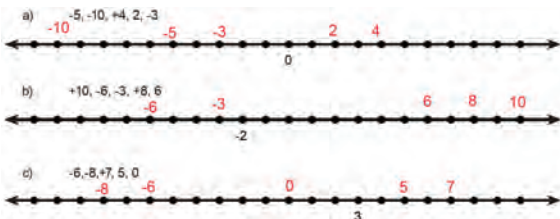
83. Bir konferans salonunda özdeş 24 adet pencere bulunmaktadır. Her pencereye görseldeki gibi dekor perde dikilecektir. 1 takım perde 3 parçadan oluşmaktadır. Her bir parça için gerekli kumaş görselde belirtilmiştir.

Buna göre toplam kaç metre kumaşa ihtiyaç vardır?

- A) 44   B) 48   C) 66   D) 72

CEVAPLAR

1.	-6, +16, +250, -45	
2.	-3, +25, -20, +50, -2, +25, -90, +3500, -600, +30, +200, +10, -100, -5	
3.	K:-4, A:-2, R:+1, B:+2, T:+4	
4.	Negatif Tam Sayılar	Pozitif Tam Sayılar
	-1, -3, -7, -99, -1	+12, +3, +14, +5, +1, +7
5.	A: 8, B:9	
6.	Hava sıcaklığı pozitif olan iller	İZMİR, ANTALYA, TRABZON
	Hava sıcaklığı negatif olan iller	KARS, ERZURUM
	En sıcak ilimiz	ANTALYA
	En soğuk ilimiz	ERZURUM
7.	-6, -5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6	
8.		
9.	$-7 < -3 < 0 < +2$	$-3 < 0 < +2 < +4$
	$-11 < -7 < 0 < +11$	$-13 < -11 < -9 < -6$
10.	$-7 < -5 < +8 < -15$	$-3 < 0 < -1 < +4 < 11$
	$-1 < 0 < 31 < -99 < +100$	$-17 < 0 < +5 < +18 < -105$
11.	Ali: -2, +4	
12.	-5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3	
	-12, -11, -10, -9, -8, -7, -6, -5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	
	-8, -7, -6, -5, -4	
	-7, -6, -5, -4, -3, -2, -1, 0, +1, +2, +3, +4	
13.	-17, +1	
14.	$+5 > -7$, $-7 > 12$, $-3 > -12$, $12 > -10$, $+18 < 21$	
15.	$+12 > 8 > -3 > -5 > -9$	
	$8 > 0 > -5 > -8 > -12$	
	$11 > +7 > -1 > -3 > -12$	
	$5 > 1 > -1 > -3 > -6$	

16.	-9
	-14
	+46
	20 Tane
	+1
	-1
	0

17.	Y, D, Y, D, Y, D, D										
18.	A	19.	C	20.	C	21.	B	22.	D	23.	B
24.	A	25.	B	26.	C	27.	B	28.	C	29.	A

30.	$\frac{5}{16} < \frac{3}{4} < \frac{7}{8}$ Payda eşitleme	$\frac{4}{15} < \frac{1}{3} < \frac{2}{5}$ Payda eşitleme	$\frac{7}{9} < \frac{8}{6} < \frac{5}{3}$ Payda eşitleme
	$\frac{3}{7} < \frac{6}{11} < \frac{8}{5}$ Payda eşitleme	$\frac{4}{11} < \frac{2}{3} < \frac{5}{4}$ Payda eşitleme	$\frac{2}{7} < \frac{5}{9} < \frac{4}{3}$ Payda eşitleme
	$\frac{2}{3} < \frac{18}{19} < \frac{8}{7}$ Bütüne yakınlık	$\frac{3}{5} < \frac{6}{8} < \frac{11}{13}$ Bütüne yakınlık	$\frac{4}{5} < \frac{6}{7} < \frac{8}{9}$ Bütüne yakınlık
	$\frac{8}{18} < \frac{11}{20} < \frac{6}{10}$ Yarıma yakınlık	$\frac{3}{8} < \frac{13}{28} < \frac{7}{12}$ Yarıma yakınlık	$\frac{2}{5} < \frac{15}{32} < \frac{7}{12}$ Yarıma yakınlık

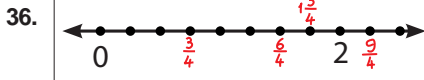
31.	$\frac{1}{50} < \frac{2}{25} < \frac{3}{5}$
	$\frac{2}{3} < \frac{7}{9} < \frac{5}{18}$
	$\frac{1}{8} < \frac{3}{16} < \frac{3}{4}$

32.	
-----	--

33.	Beyza
34.	$A = \frac{3}{5}$ $B = \frac{8}{5}$ $C = \frac{8}{3}$

CEVAPLAR

35. $\frac{9}{15}$
 $5\frac{2}{5}$

37. $\frac{7}{13}$
 $\frac{9}{15}$
 $2\frac{2}{5}$ ya da $5\frac{2}{5}$
 $\frac{5}{6}$
 $3\frac{2}{7}$
 $6\frac{12}{35}$
 $\frac{9}{15}$
 $\frac{5}{9}$
 $4\frac{18}{25}$

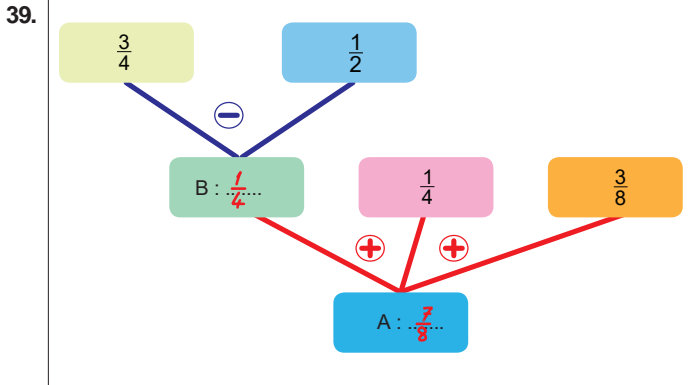
38. $\frac{5}{9}$ 4
 $\frac{11}{12}$ $\frac{11}{12}$
 $\frac{11}{9}$ $4\frac{4}{8}$
 $\frac{1}{12}$ $2\frac{3}{5}$
 $1\frac{1}{8}$ $2\frac{5}{7}$

44. 6 3
32 1
 $\frac{1}{171}$ $\frac{7}{36}$
 $\frac{1}{39}$ $\frac{10}{12}$
 $5\frac{1}{3}$ 4
 $\frac{4}{18}$ $\frac{3}{2}$
 $\frac{3}{5}$ $\frac{3}{2}$
 $\frac{49}{50}$ $\frac{25}{42}$

45. $\frac{1}{13}$
 $\frac{7}{34}$
 $\frac{3}{2}$
46. $\frac{1}{5}$

47. 360
48. 7
49. 15 Şişe

50. 140 km
51. 52 Tane

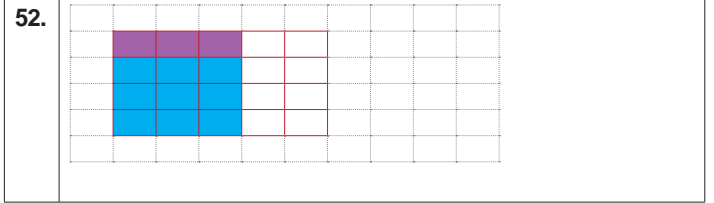

40. $A - D = \frac{1}{2}$ $B + C = 2\frac{1}{3}$

41. $\frac{18}{5}$ 2
 $\frac{7}{3}$ $1\frac{2}{7}$
 $5\frac{1}{5}$ $11\frac{2}{3}$

42. $\frac{4}{21}$
 $\frac{4}{13}$
 $3\frac{5}{9}$
 $14\frac{7}{10}$

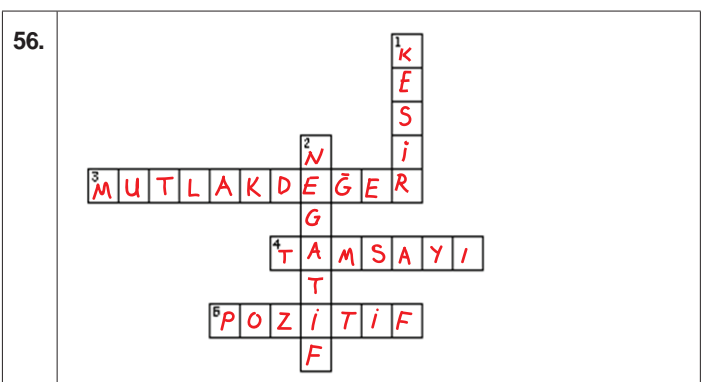
43.

53. Kalan su $\frac{1}{2}$

54. 2 Litre süt

55. EVDEKAL

CEVAPLAR

57. D	58. B	59. A	60. D
61. B	62. B	63. C	64. B
65. C	66. B	67. C	68. C
69. B	70. B	71. B	72. B
73. C	74. C	75. B	76. C
77. A	78. C	79. C	80. A
81. C	82. C	83. C	

Karabük Ölçme Değerlendirme Merkezi

6.SINIF 2. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

FEN BİLİMLERİ

Bu kitapçık BARTIN Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

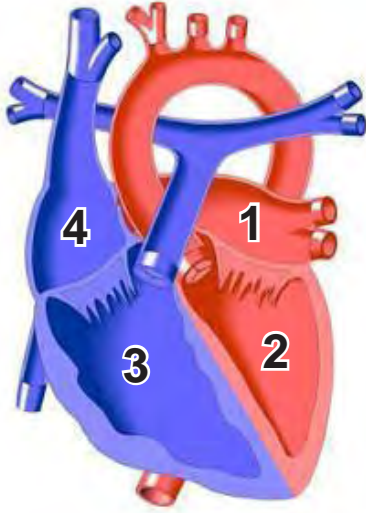
1. Kan sıvısı içerisinde bulunan bir hücre ile ilgili aşağıdaki bilgi veriliyor.

“Normalde kandaki miktarı en az olan hücredir. Vücuda mikrop girdiğinde sayısı hızla artar.”

Buna göre hakkında bilgi verilen kan hücresi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kan plazması
- B) Alyuvar
- C) Kan pulcukları
- D) Akyuvar

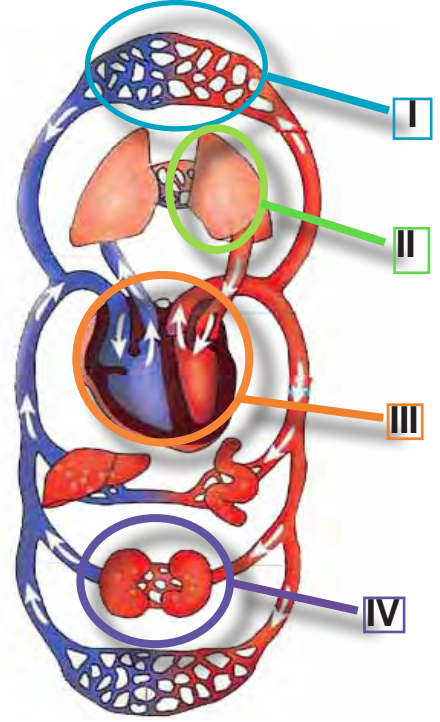
2. Kalbin yapısında bulunan odacıklar şekilde numaralarla gösterilmiştir.

Bu odacıklarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Kalp, üstte iki altta iki olmak üzere toplam dört odacıktan oluşur.
- B) Kalbe gelen kan, 2 ve 3 nolu odacıklarda toplanır.
- C) 1 ve 2 numaralı odacıklarda oksijence zengin kan bulunur.
- D) 2 ve 3 nolu odacıklar 1 ve 4 nolu odacıklara göre daha güçlü kasılır ve gevşer.

3.

Yukarıdaki şekilde I, II, III ve IV harfleri ile gösterilen yapı ve organlardan hangileri dolaşım sistemine aittir?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) I, II ve III
- D) II, III ve IV

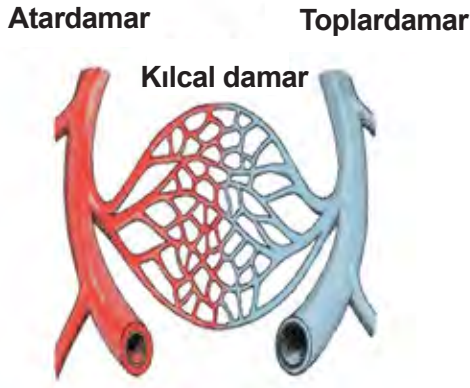
4. Dolaşım sisteminde bulunan bazı yapı ve organlarla ilgili özellikler aşağıda verilmiştir.

- Kan akış hızı en az olan damardır. Kesildiği zaman kan akışı sızıntı şeklinde olur.
- Vücutta bir pompa görevi görür. Kanı vücuda pompalar ve vücuttan tekrar toplar.
- Yapısında %90 su ve ayrıca madensel tuzlar, vitaminler, hormonlar, antikorlar, kan proteinleri bulunur.

Bu özellikler seçeneklerde verilen yapılarla eşleştirdiğinde hangi seçenekteki ifade açıktır kalır?

- A) Toplardamar
- B) Kalp
- C) Kan plazması
- D) Kılcal damar

5. Kan damarları aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Bu damarlarla ilgili verilen,

- I. Toplardamarlar atardamarlardan daha geniş olup oksijence fakir kanı taşır
- II. Atardamarlar oksijence zengin kan taşır ve kan akış hızı en fazla olan damarlardır
- III. Kılcal damarlar atardamardan aldıkları besin ve oksijeni hücrelere iletirken, hücrelerden aldıkları atık maddeleri ise toplardamarlara iletir

ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Kan akciğerlere uğrayarak hücreler için gerekli olan bazı maddeleri alır ve hücrelere taşır. Hücrede oluşan bazı atıkları da akciğerlere taşır.

Buna göre, akciğer ve hücreler arasında madde taşımacılığı yapan bu yapı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alyuvarlar
- B) Akyuvarlar
- C) Kan pulcukları
- D) Kan plazması

7.

Elif paten kayarken taşa takılıp düşmüş ve dirseği kanamaya başlamıştır. Kanama esnasında kan içinde bulunan .....yaralı bölgeye gelerek kanın pıhtılaşmasını sağlamış ve kanamayı durdurmuştur.

Verilen metinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Alyuvarlar
- B) Akyuvarlar
- C) Kan pulcukları
- D) Kan plazması

8. Kanın yapısında bulunan bir hücre ve açıklaması aşağıda verilmiştir.

Buna göre ? ve ☆ işareti yerine hangi ifadeler gelmelidir?

?	☆
A) Alyuvarlar	oksijen
B) Akyuvarlar	karbondioksit
C) Kan pulcukları	oksijen
D) Kan plazması	karbondioksit

9. Dört arkadaş, aşağıdaki açıklamaları yapmışlardır.

AYŞE: Hastane laboratuvarında çalışmaktayım. Kanın sıvı kısmını, çeşitli yöntemlerle elde ederek; üzerinde testler yapmaktayım.

ZEYNEP: Dağcılık sporu ile ilgilenmekteyim. Yükseklerle çıktıkça kandaki sayısı artan ve daha çok oksijen taşınmasını sağlayan hücrelerimdir.

ALİ: Hastalandığımda, vücudumu mikroplara karşı savunmak için sayısı artan kan hücrelerimdir.

MEHMET: Bisiklete binmeyi severim. Geçen gün bisikletten düştüğümde kanayan dizimin kanamasını kanın pıhtılaşmasını sağlayarak durduran kan hücrelerimdir.

Dört arkadaşın açıklamalarını yaptığı kavramlar hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Kan pulcukları, alyuvarlar, akyuvarlar, kan plazması
- B) Alyuvarlar, kan plazması, akyuvarlar, kan pulcukları
- C) Kan plazması, akyuvarlar, alyuvarlar, kan pulcukları
- D) Kan plazması, alyuvarlar, akyuvarlar, kan pulcukları

10. Kanın yapısını oluşturan maddelerle görevlerinin eşleştirildiği tablo aşağıda verilmiştir.

	KAN	Kanın sıvı kısmıdır.	Mikroplarla savaşır.	Oksijen ve karbondioksit taşır.	Kanın pıhtılaşmasını sağlar.
1	Alyuvar	×			
2	Akyuvar		×		
3	Kan Pulcukları				×
4	Kan Plazması			×	

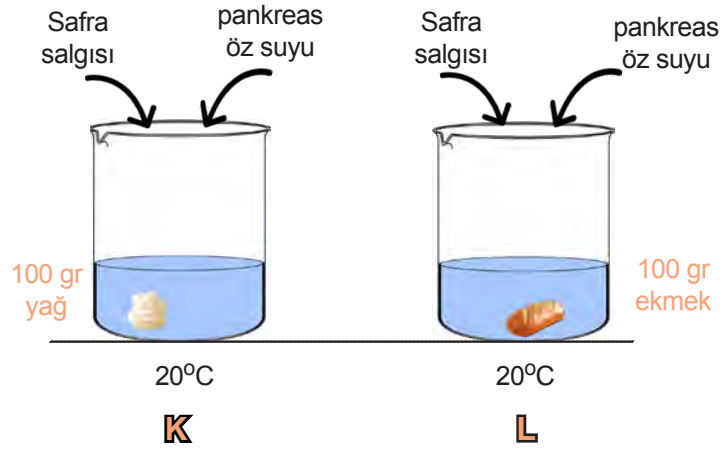
Verilen tabloya göre hangi numaralı eşleştirmeler hatalı yapılmıştır?

- A) 1 ve 2
- B) 2 ve 3
- C) 3 ve 4
- D) 1 ve 4

11. Ameliyat ile safra kesesi alınmış bir hastaya, doktor aşağıdaki tavsiyelerden hangisini verirse doğru olur?

- A) Çok hızlı koşmamalısınız.
- B) Yumurta tüketmemelisiniz.
- C) Fındık, fıstık gibi kuruyemişleri çok az tüketmelisiniz.
- D) Günde iki bardaktan fazla su içmemelisiniz.

12. Metin safra salgısının yağların fiziksel sindirimine etkisini incelemek için aşağıdaki deney düzeneğini kuruyor.

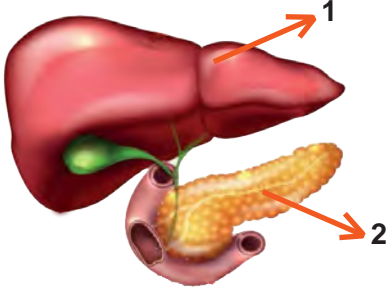
Buna göre Metin deney düzeneğinde,

- I. K kabının sıcaklığını 30 °C'a yükseltmeli.
- II. L kabında bulunan ekmek yerine 100 gr yağ kullanmalı.
- III. Düzeneklerden sadece birinde safra salgısı kullanmalı.

işlemlerinden hangilerini yaparsa amacına ulaşır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

13. Öğretmen, Şekil-1’de gösterdiği organlarla ilgili, Tablo-1’de verilen soruları öğrencilere yöneltiyor.

Şekil-1

	Sorular	Puan
1	Organın adı nedir?	10 puan
2	Salgıladıkları salgılar nedir?	10 puan
3	Salgısını hangi organa verir?	10 puan
4	Salgısı hangi besinlerin sindiriminde etkilidir?	10 puan
5	Ne çeşit sindirim yapar?	10 puan

Tablo-1

Ali 1 numaralı organı, Elif ise 2 numaralı organı dikkate alarak Tablo-1’deki sorulara aşağıdaki cevapları veriyorlar.

	ALİ	ELİF
1	Bu organ karaciğerdir.	Bu organ pankreastır.
2	Safra salgısı salgılar.	Pankreas özsuyu salgılar.
3	Salgısını mideye verir.	Salgısını incebağırsağa gönderir.
4	Yağların sindiriminde etkilidir.	Sadece protein ve yağların sindiriminde etkilidir.
5	Kimyasal sindirim yapar.	Kimyasal sindirim yapar.

Buna göre Ali ve Elif’in aldıkları puanlar hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	ALİ	ELİF
A)	50	40
B)	30	50
C)	20	30
D)	30	40

14. Aşağıdaki tabloda bir besin maddesinin sindiriminin başladığı ve bittiği sindirim organı gösterilmiştir.

Besin	Başladığı yer	Bittiği yer
▲	İnce Bağırsak	İnce Bağırsak

Buna göre bu besin maddesinin kimyasal sindirimi için gerekli olan sıvı hangisidir?

- A) Tükürük
- B) Mide özsuyu
- C) Safra salgısı
- D) Pankreas özsuyu

15. Sindirim fiziksel ve kimyasal sindirim olarak ikiye ayrılır. Sindirim organlarından bazılarında sindirim gerçekleşirken bazılarında sindirim gerçekleşmez.

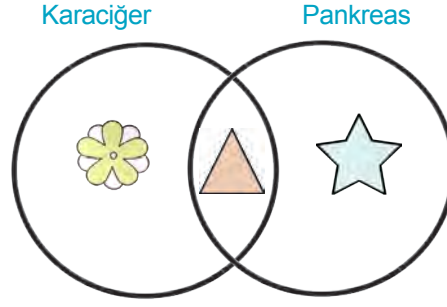
Aşağıda yer alan sindirim organlarından hangisinde sindirim olayı görülmez?

- A) Ağız
- B) Mide
- C) İnce bağırsak
- D) Kalın bağırsak

16. Öğretmen karaciğer ve pankreas ilgili aşağıda verdiği özelliklerin, Şekil-1’de venn şemasına uygun bir şekilde yerleştirilmelerini istiyor.

ÖZELLİKLER

1. Sindirime yardımcı organdır.
2. Yağların fiziksel sindirimde etkilidir.
3. Salgısını incebağırsağa verir.
4. Karbonhidrat, protein ve yağların kimyasal sindiriminde etkilidir.
5. Safra salgısı salgılar.

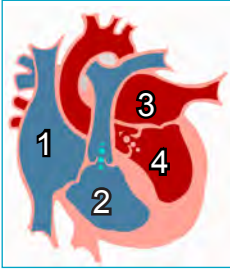
Şekil-1

Buna göre özelliklerin venn şemasına yerleşimi hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A)	2, 4	1, 3	5
B)	2, 5	1, 3	4
C)	1, 2	3, 5	4
D)	1, 3, 5	4	2

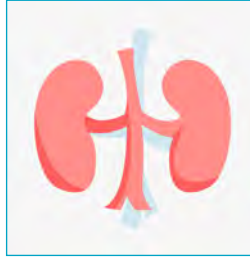
17. Beril büyük kan dolaşımını sunmak için aşağıdaki görselleri hazırlıyor.

Kalp

Akciğer

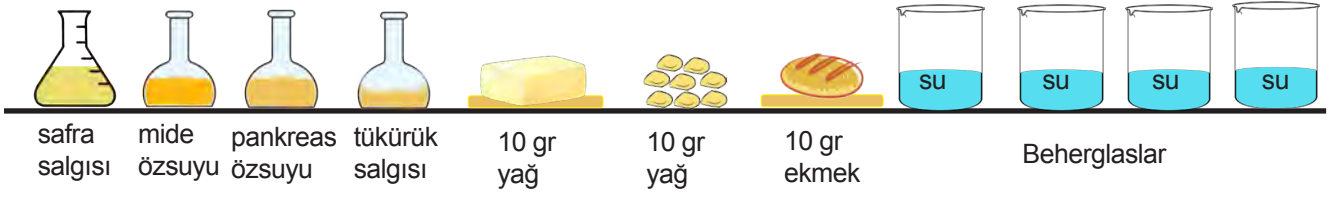

Böbrek

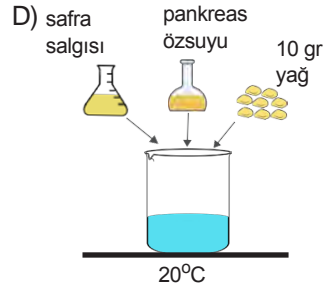
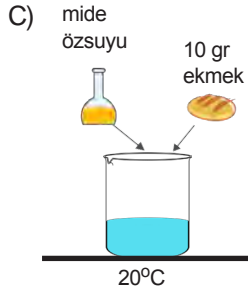
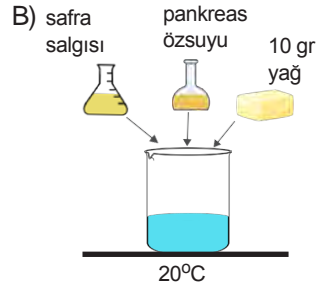
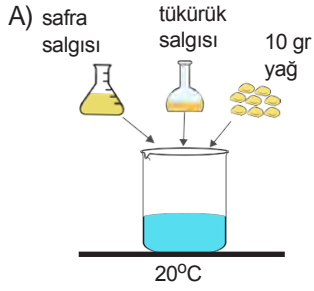
Buna göre, Beril büyük kan dolaşımında kanın izlediği yolu aşağıdakilerden hangisi gibi örneklendirirse sunumunda hata yapmamış olur?

- A) 4- Böbrek- 1
- B) 2- Akciğer- 3
- C) 4- Akciğer- 2
- D) 2- Böbrek- 3

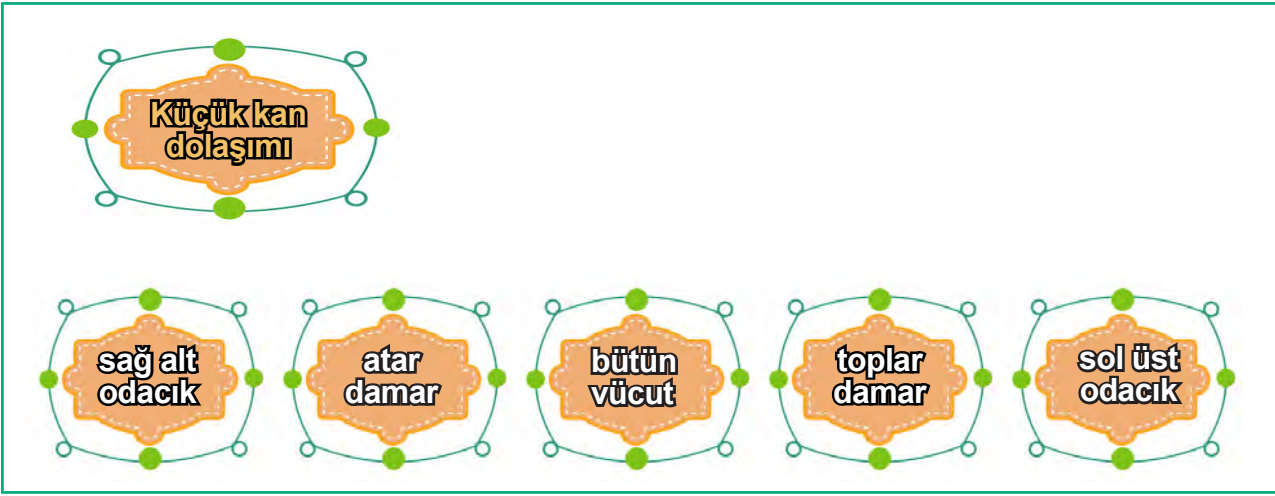
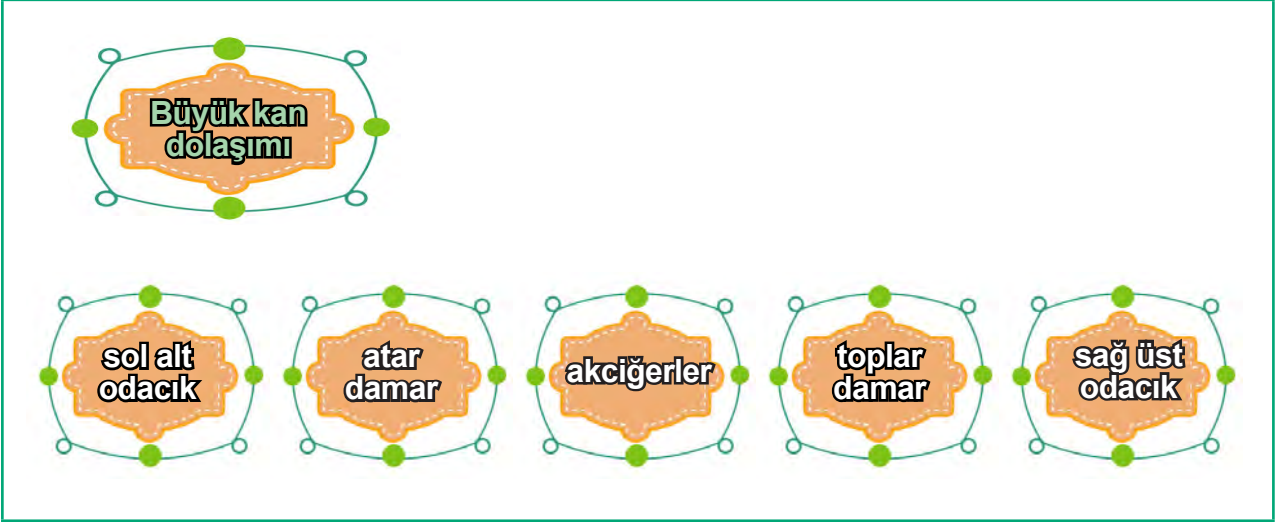
18. Sindirim hızını etkileyen faktörleri incelemek için oluşturulacak deney düzeneklerinde aşağıda verilen malzemeler kullanılıyor.

Buna göre hazırlanan aşağıdaki deney düzeneklerin hangisinde sindirimin en önce tamamlanması beklenir?

19. Anıl büyük ve küçük kan dolaşımı için magnetleri kullanarak aşağıdaki panoları hazırlamıştır.

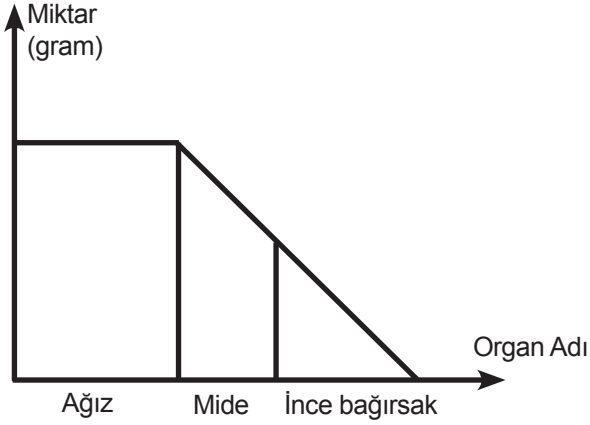

Buna göre Anıl'ın hazırlamış olduğu panolarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Tüm magnetlerin yerleri doğrudur, sıralama hatasızdır.
- B) Büyük ve küçük kan dolaşımı magnetleri yer değiştirilmelidir.
- C) Akciğerler ile bütün vücut magnetleri yer değiştirilmelidir.
- D) Sol alt odacık ile sağ alt odacık magnetleri yer değiştirilmelidir.

20. Bir besin maddesinin vücuda girdikten sonra miktarındaki değişimi grafikteki gibidir.

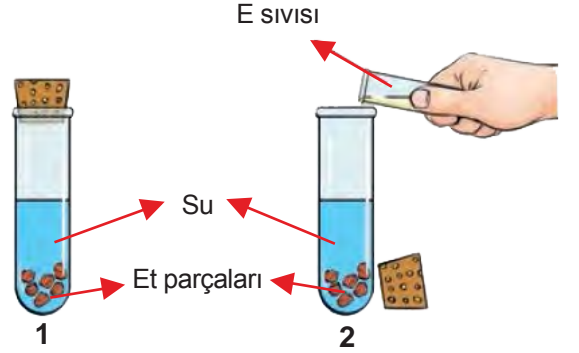
Buna göre bu besin maddesi ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sindirime uğrayan madde yumurta olabilir.
- B) Sindirime uğrayan maddenin kimyasal sindirimi mide ve ince bağırsakta gerçekleşir.
- C) Sindirime uğrayan madde makarna olup, sindirime uğraması için mide özsuyu gereklidir.
- D) Sindirilen madde ince bağırsakta kana geçer.

21. Boşaltım sistemine gelen atık maddeler sırası ile hangi organlardan geçer?

- A) Böbrek - Üreter - Üretra - İdrar kesesi
- B) Böbrek - Üreter - İdrar kesesi- Üretra
- C) Böbrek - Üretra - İdrar kesesi - Üreter
- D) Böbrek - İdrar kesesi - Üreter - Üretra

22. Şekilde yer alan tüplere eşit miktarda et ve su koyuluyor. Daha sonra 2. tüpe E sıvısı ekleniyor. Belirli zaman sonra E sıvısı eklenen tüpte etlerin daha fazla sindirime uğradığı görülüyor.

E sıvısı ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi kesinlikle doğrudur.

- A) E sıvısı mide özsuyu olabilir.
- B) E sıvısı pankreas ösuyudur.
- C) E sıvısı içerisinde protein sindirim enzim bulunur.
- D) E sıvısı yağların kimyasal sindiriminde de görev alır.

23. Meriç, Tuna ile aynı kan grubuna sahip olmasına rağmen Tuna'ya kan veremiyor.

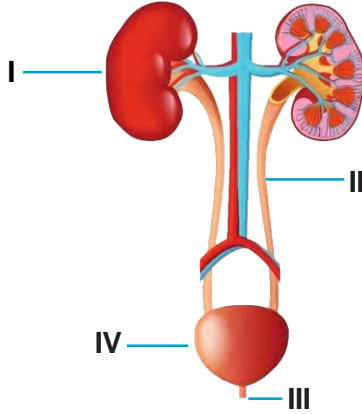
Bunun nedeni,

- 1. Meriç'in sürekli olarak kullandığı bir ilaç olabilir.
- 2. Meriç Rh + proteinini taşıırken, Tuna Rh - proteinini taşıyor olabilir.
- 3. Meriç erkek , Tuna ise kadın olabilir.

ifadelerinin hangisi ile açıklanabilir?

- A) Yalnız 1
- B) Yalnız 3
- C) 1 ve 2
- D) 1 ve 3

24. Aşağıdaki şekilde boşaltım sistemi organları numaralarla gösterilmiştir. Şeklin altında ise bu organların görevleri karışık olarak harflerle belirtilmiştir.

- Böbreklerde oluşan idrarı idrar kesesine taşır.
- Kirli kanı süzerek idrarın oluşmasını sağlar.
- İdrarın idrar kesesinden dışarı atılmasını sağlar.
- İdrarın geçici bir süre depolandığı yerdir.

Buna göre organlarla görevleri arasındaki eşleştirme hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- I-b II-a III-c IV-d
- I-a II-b III-c IV-d
- I-c II-d III-a IV-b
- I-d II-a III-b IV-c

25. Kan grupları ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- O kan grubuna sahip bir birey tüm kan gruplarına kan veremez.
- Sağlıklı bir kan nakli için aynı kan grupları arasında kan alış veriş olmalıdır.
- Kan alış verişlerinde kan gruplarının aynı olması önemlidir. Rh faktörü alış veriş engellemez.
- Kan veren kişilerin kan hücreleri yenilenir ve kişiler daha sağlıklı olur.

26. Ali, Ahmet ,Zeynep ve Elif'in aralarındaki kan alışverişi ile ilgili aşağıdaki bilgileri veriyor.

- Ahmet, Zeynep'e kan veremiyor.
- Zeynep Ali'ye kan veremiyor.
- Elif arkadaşlarının hiç birine kan veremiyor.
- Ali, Ahmet'e kan verebiliyor.

Buna göre, bu kişilerin kan grupları aşağıdakilerden hangisi gibi olabilir?

	Ali	Ahmet	Zeynep	Elif
A)	A	A	B	AB
B)	B	AB	O	A
C)	AB	AB	AB	B
D)	A	AB	O	AB

- 27.

“Hastanemizde yatmakta olan kanamalı bir hastamız için; çok acil A Rh+ kana ihtiyaç vardır. Kan vermek isteyenlerin hastanemizin acil servisine başvurmaları rica olunur.”

Bu anonsu duyarak hastahaneye başvuran aşağıdaki kişilerden hangisi kan bağışında bulunabilir?

- Özlem:** Kan grubum A Rh+, yaşım 12, kilom 35
- Elif:** Kan grubum A Rh+, yaşım 20, kilom 45
- Ercan:** Kan grubum A Rh+, yaşım 35, kilom 75
- Oğuz:** Kan grubum B Rh+, yaşım 40, kilom 70

28. Kan grupları ve kan alış verişi ile ilgili,

1. Kan grubu aynı olan kişiler birbirine kan verebilir.
2. Kan alış verişinde Rh proteinin önemi yoktur. Grubun aynı olması yeterlidir.
3. Sağlıklı bir alış veriş için Rh proteinin yanında gruplarında aynı olması gerekir.

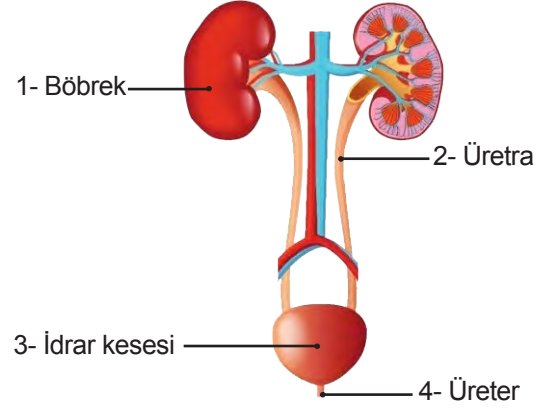
ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız 1   B) Yalnız 2
C) 1 ve 2   D) 1 ve 3

29. Kan dolaşımı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Küçük kan dolaşımı kalp ile akciğer arasındadır.
B) Büyük kan dolaşımı kalp ile bütün vücut arasındadır.
C) Küçük kan dolaşımında oksijence zengin kan oluşur.
D) Büyük kan dolaşımında amaç kanın temizlenmesidir.

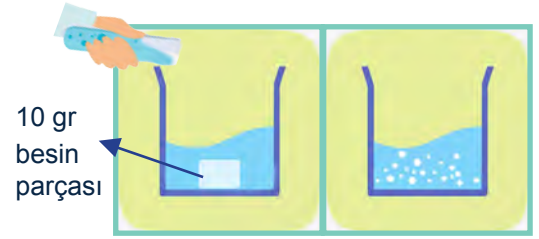
30. Aşağıdaki şekilde boşaltım sisteminin bölümleri numaralar ile gösterilmiştir.

Buna göre boşaltım sistemine ait verilen yapılardan hangileri doğru gösterilmiştir?

- A) 1 ve 2   B) 2 ve 4
C) 3 ve 4   D) 1 ve 3

31. Demet, besin parçasının üzerine deney tüpündeki ne olduğunu bilmediği sıvıyı Şekil-1'deki gibi boşaltıyor. Bir süre bekledikten sonra besin parçalarının Şekil-2'de gösterildiği gibi daha ufak parçalara ayrıldığını gözlemliyor.

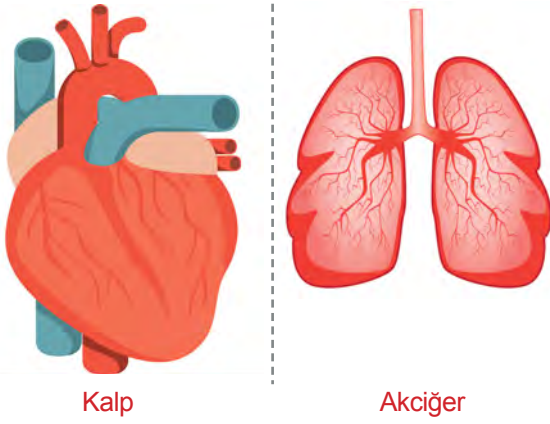
Şekil-1

Şekil-2

Demet'in kullandığı besin maddesi ve eklediği sıvı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

	<u>Besin Maddesi</u>	<u>Sıvı</u>
A)	Et	Mide özsuğu
B)	Yumurta	Pankreas özsuğu
C)	Ekmek	Tükürük
D)	Fındık	Mide özsuğu

32. Vücudumuzda bulunan iki organ aşağıda verilmiştir.

Buna göre verilen iki organ arasında gerçekleşen kan dolaşımı ile ilgili,

- I. Küçük kan dolaşımı gerçekleşir.
- II. Amaç kanın temizlenmesidir.
- III. Sonuçta oksijence fakir kan oluşur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

33. Büyük ve küçük kan dolaşımı ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Büyük kan dolaşımı sol alt odacıkta başlar.
- B) Küçük kan dolaşımı sol üst odacıkta sonlanır.
- C) Büyük kan dolaşımı sağ üst odacıkta sonlanır.
- D) Küçük kan dolaşımı sol alt odacıkta başlar.

34. Aşağıdaki kurumların hangisi kan bağışı kampanyaları düzenlemektedir?

- A) Kızılay
- B) Yeşilay
- C) Afat
- D) Akut

35. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) 18 yaşından büyük herkes kan verebilir.
- B) Kan vermenin yaşı yoktur.
- C) 18-68 yaş arasında, ağırlığı en az 50 kg ve üzerinde olan her sağlıklı birey kan bağışında bulunabilir.
- D) Kan bağışı yapmak kişinin kanını bitirir.

36. Sindirim sistemi organları ve organların görevleri ile ilgili aşağıdaki tablo veriliyor.

Ağız	Vitamin, mineral ve suyun sindirime uğramadan kana geri emildiği organdır.
Mide	Proteinlerin kimyasal sindiriminin başladığı organdır.
İnce Bağırsak	Yapısında; dişler, dil ve tükürük bezi bulunan organdır.
Kalın Bağırsak	

Organ ve görevleri arasında yapılan eşleştirme sonucunda, açıkta kalan organın görevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yapısındaki yararlı bakteriler sayesinde, B ve K vitamini üretir.
- B) Mide öz suyunu salgılar.
- C) Karbonhidratların kimyasal sindirimi burada başlar.
- D) Yapısındaki villuslar yardımıyla sindirilmiş olan besinler kana geçer.

37. İnce bağırsakla ilgili,

- I. Sindirim sisteminin en uzun organıdır.
- II. Sindirime yardımcı organ olan karaciğer ve pankreasın salgıları buraya gelir.
- III. Yapısında villus adı verilen kıvrımlar bulunur.
- IV. Yapısında bulunan kasların yaptığı çalkalama hareketi ile besinler bulamaç haline gelir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve III
- D) I, II, III ve IV

38. Çiğdem sindirim sistemi ile ilgili hazırladığı etkinlik için arkadaşlarına aşağıdaki açıklamayı yapıyor.

“Sindirim sistemiyle ilgili sorulan sorulara cevap vermenizi istiyorum. Sırası ile sorulan sorulara doğru cevap veren kişiler her doğru cevap için sindirim kanalında bir birim ilerleyecektir. Soruya yanlış cevap veren kişiler doğru cevap verinceye kadar olduğu birimde bekleyecektir.”

Bu açıklamalardan sonra oyuna başlayan Fatih sorulara tablodaki gibi cevap veriyor.

	D	Y
Sindirilmiş besinlerin kana geçmesi yani emilimi ince bağırsakta gerçekleşir.	√	
Vitamin, mineral ve suyun geri emilimi kalın bağırsakta gerçekleşir.		√
Sindirim sisteminin ilk organı, ağızdır.	√	
Yemek borusunun iç yüzeyi, kaygan bir madde (mukus) ile kaplıdır.		√
Sindirim sonucu oluşan atık maddelerin, vücuttan uzaklaştırıldığı kısım, kalın bağırsaktır.		√
Midede karbonhidratların fiziksel sindirimi gerçekleşmez.		√
Sindirim tamamlandığı organ ince bağırsaktır.	√	

Buna göre Fatih tüm soruları cevapladıktan sonra sindirim kanalında hangi yapı içerisinde bulunur?

- A) Yutak
- B) İnce bağırsak
- C) Kalın bağırsak
- D) Anüs

39 ve 40. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Ahmet ve Nil, sindirim sistemi organlarının özellik ve görevlerinin yazılı olduğu farklı renkteki aşağıdaki kartları hazırlamışlardır.

Ürettiği salgı içindeki enzimler sayesinde, proteinlerin kimyasal sindirimini başlatır.

Sarı kart

Besin atıklarının (posanın) dışarıya atıldığı kısımdır.

Mor kart

Yaklaşık 25 cm uzunluğunda olup, sindirimin gerçekleşmediği organlardan biridir.

Yeşil kart

Uzunluğu, yaklaşık 1,5 m olup, son kısmı anüstr.

Kırmızı kart

Besinlerin ağızdan, yemek borusuna iletilmesini sağlayan kısımdır.

Mavi kart

Tükürük salgısının üretildiği organdır.

Beyaz kart

Sindirilmiş besinlerin kana geçtiği organdır.

Kahverengi kart

39. Sindirim sistemi organlarının sırası dikkate alınarak kartlar sıralanmak isteniyor.

Buna göre kartların doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

- A) Beyaz – Mavi – Yeşil – Sarı – Kahverengi – Kırmızı – Mor.
- B) Mavi – Beyaz – Sarı – Kahverengi – Kırmızı – Mor – Yeşil.
- C) Beyaz – Mavi – Sarı – Yeşil – Kırmızı – Kahverengi – Mor.
- D) Sarı – Yeşil – Mavi – Beyaz – Kırmızı – Mor – Kahverengi.

40. Ahmet ve Nil ellerindeki kartları, sindirimin gerçekleşip, gerçekleşmemesine göre ve sindirim yapı ve organların sırasını dikkate alarak gruplamak istemektedirler. Ahmet, eline sindirimin gerçekleştiği kartları, Nil ise sindirimin gerçekleşmediği kartları alıyorlar.

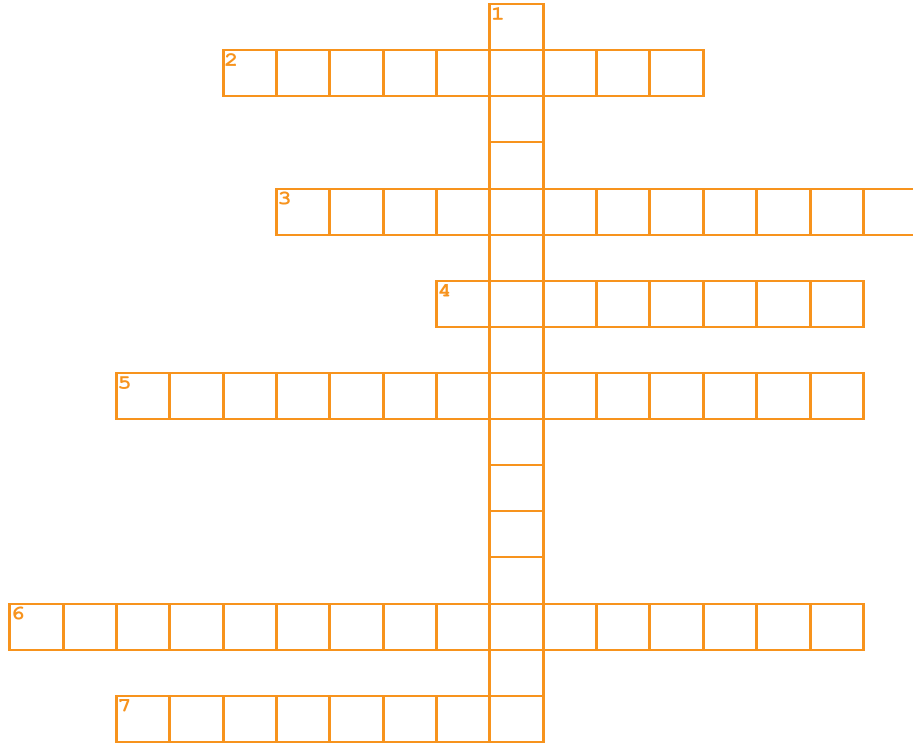
Buna göre Ahmet ve Nil'in ellerinde sırasıyla hangi renkte kartlar bulunmaktadır?

Ahmet

Nil

A) Beyaz – Kahverengi – Sarı	Yeşil – Mavi – Mor – Kırmızı.
B) Beyaz – Sarı – Kahverengi	Mavi – Yeşil – Kırmızı – Mor.
C) Yeşil – Mavi – Kırmızı – Mor	Sarı – Beyaz – Kahverengi.
D) Mavi – Yeşil – Kırmızı – Mor	Beyaz – Sarı – Kahverengi.

41. Aşağıda verilen bulmacayı uygun şekilde tamamlayınız

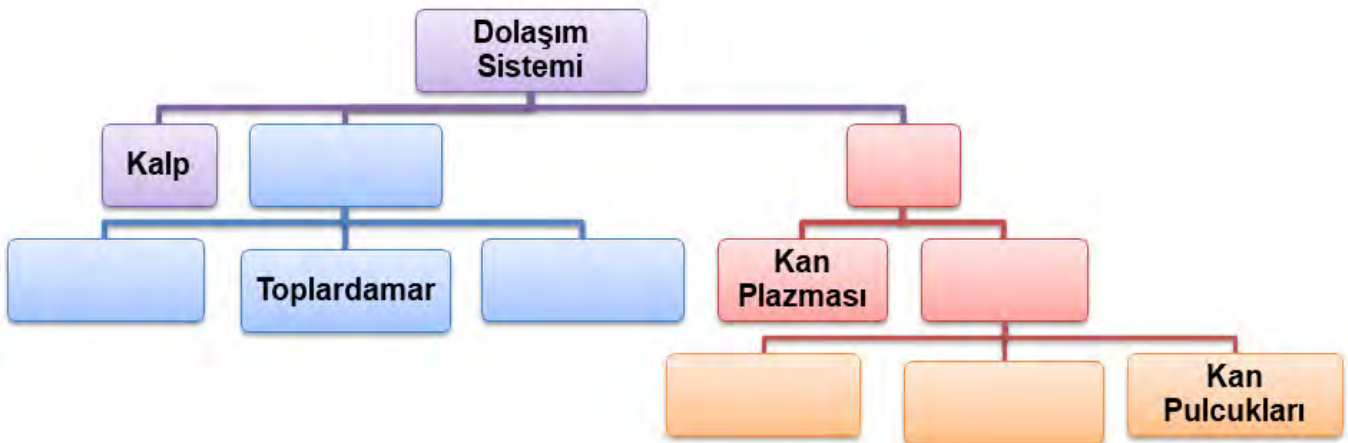
SOLDAN SAĞA

2. Safra sıvısını salgılayan organ
3. Karaciğerin sindirimi salgısı
4. İnce bağırsağa salgı göndererek kimyasal sindirim yapar
5. Pankreasın sindirim salgısı
6. Sindirimde görevli olup sindirim sistemi organları olmayanlara verilen isim
7. Besinlerin hücreden geçebilecek kadar küçük parçalara ayrılması olayıdır.

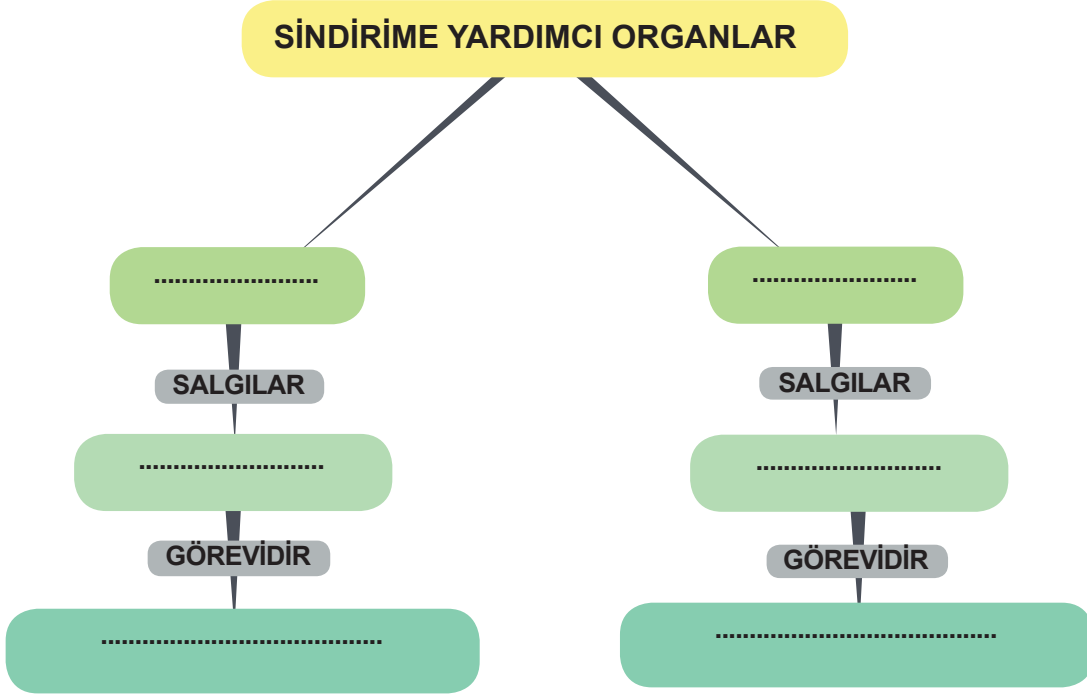
YUKARIDAN AŞAĞI

1. Enzimler ile olan sindirim türü

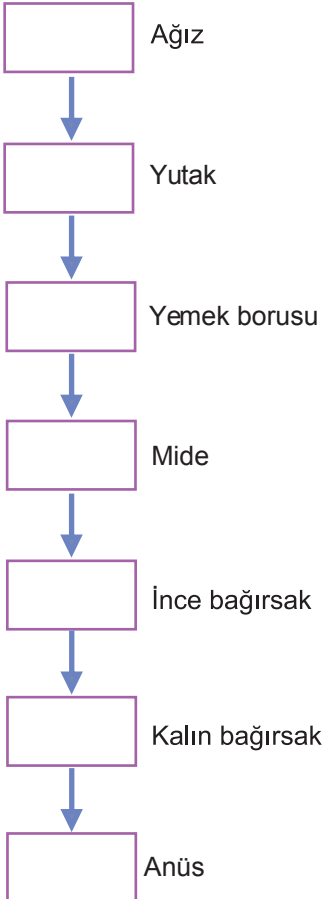
42. Aşağıda tabloyu uygun şekilde doldurunuz.

43. Aşağıda tabloyu uygun şekilde doldurunuz.

44. Aşağıdaki kutucuklarda sindirim sistemindeki yapı ve organlar verilmiştir.

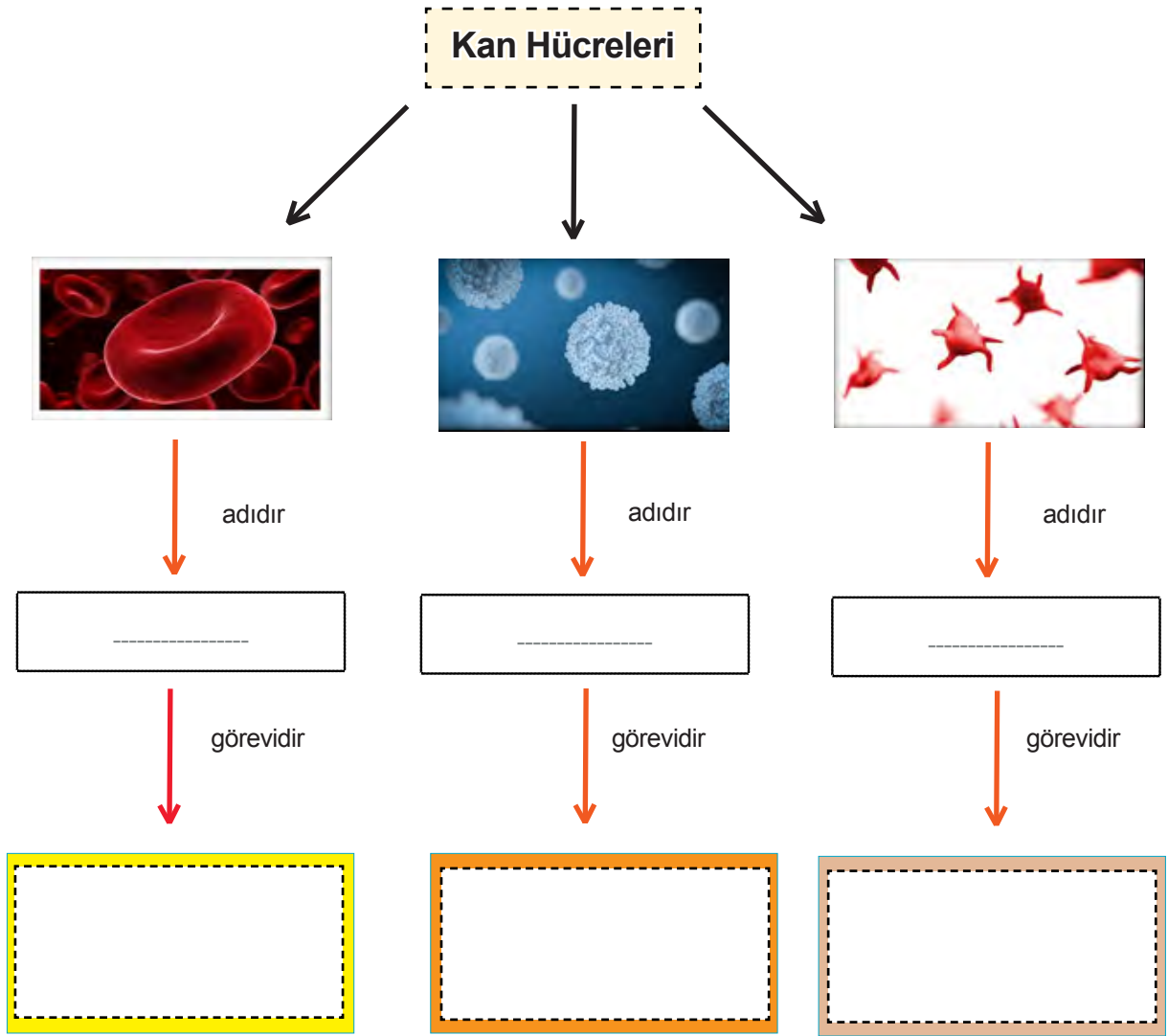
Bu yapı ve organların içinde,

Fiziksel sindirim yapılıyorsa	
Kimyasal sindirim yapılıyorsa	
Sindirim yapılmıyorsa	

şeklinde kutuları doldurunuz.

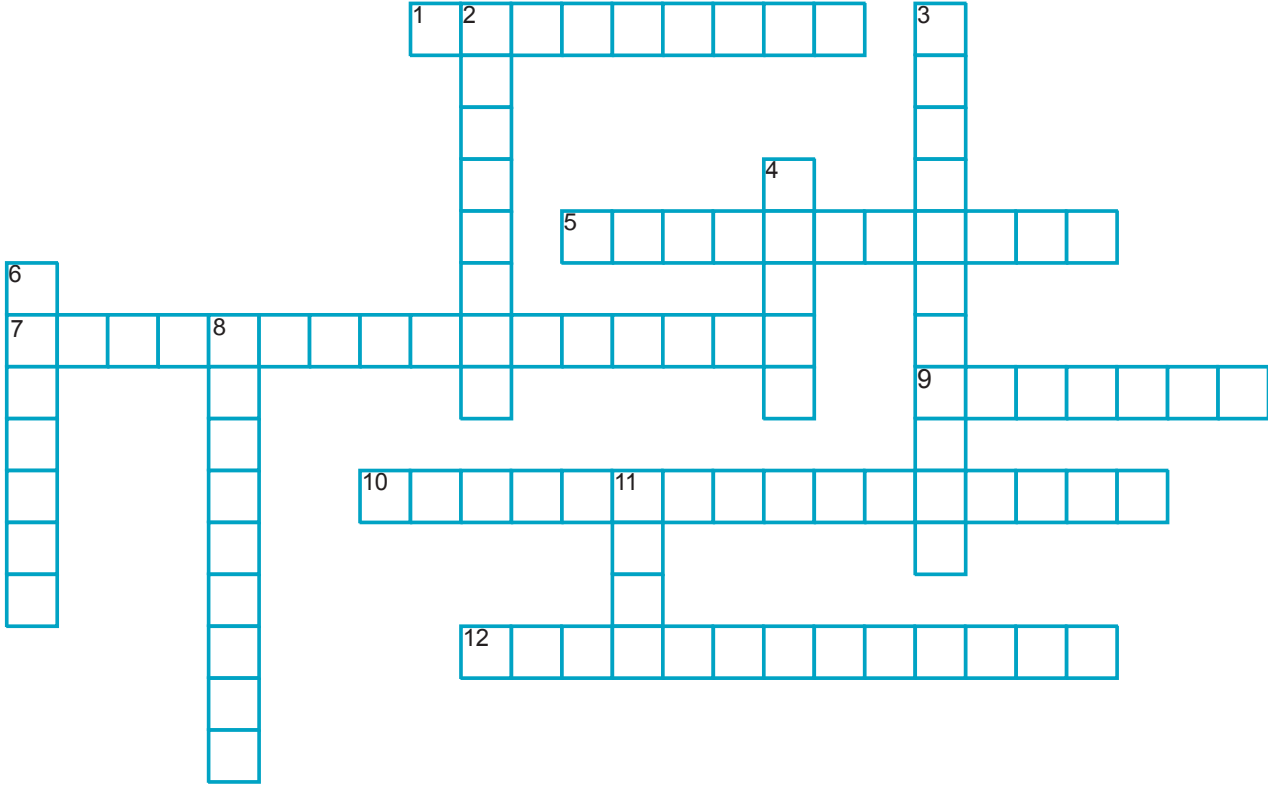
45. Aşağıdaki diyagramı uygun şekilde doldurunuz.

46. Kanı oluşturan yapılar ve bunların görevleri ile ilgili verilen aşağıdaki tabloyu uygun yerlere (+) koyarak doldurunuz.

	Hastalandığı- mızda sayıları artar.	Hücrelerin oksijen ihtiyacını karşılar.	Kanın sıvı kısmıdır.	Mineralleri ve besin atıklarını taşıır.	Kanamayı durdurur.	Kana kırmızı rengini verir.	Beyaz renklidir.
Alyuvar							
Akyuvar							
Kan Pulcukları							
Kan Plazması							

47. Dolaşım sistemi ile ilgili aşağıda verilen bulmacayı uygun şekilde tamamlayınız.

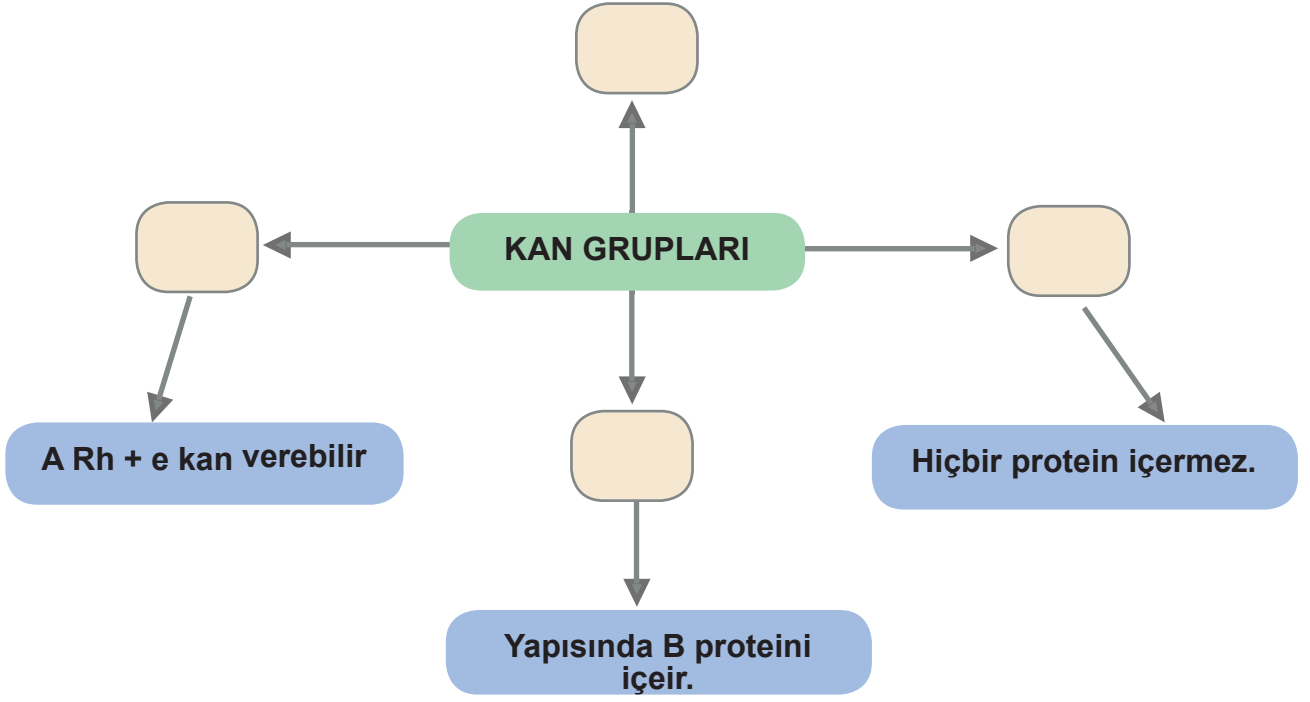
Soldan Sağa

1. Kan akış hızının en fazla olduğu damarlardır
5. Organlardaki kanı kalbe getiren damarlardır
7. Kalp ile akciğer arasında gerçekleşen kan dolasımı
9. Kanda en fazla bulunan, rengi kırmızı olan kan hücresi
10. Kalp ile tüm vücut arasında gerçekleşen kan dolasımı
12. Kanın damar dışında pıhtılaşmasını sağlayan kan hücresi

Yukarıdan Aşağıya

2. Kanın, damarların iç duvarlarına yaptığı basınç
3. Kan akış hızı en az olan damarlardır
4. Kalbin art arda kasılmaları sonucu oluşan, kanın düzenli, ritmik hareketidir
6. Kanda en az sayıda bulunan, en büyük ve beyaz renkli olan kan hücresi
8. Kanın vücutta taşınmasını sağlayan boru şeklindeki yapılardır
11. Kasılıp gevşeyerek kanın damarlar içinde bütün vücudu dolaşmasını sağlayan organ

48. Aşağıdaki diyagramı uygun şekilde doldurunuz.

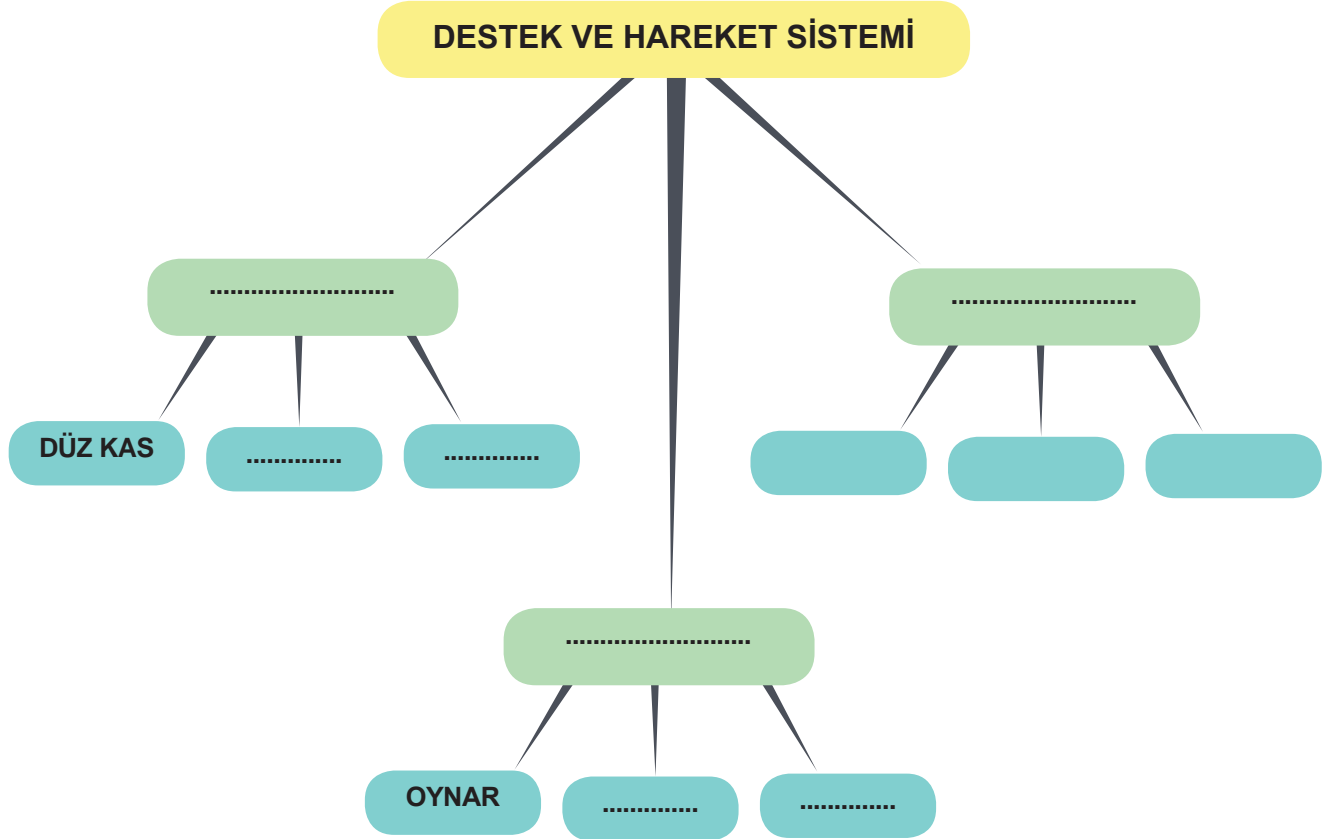
49. Aşağıda kanı oluşturan yapılar verilmiştir. Bu yapıların görevlerini karşlarına yazınız.

	GÖREVLERİ
	
Kan Plazması	.....
	.....
Akyuvar	.....
	.....
Kan Pulcukları	.....
	.....
Alyuvarlar	.....
	.....

50. Aşağıdaki şemayı uygun şekilde doldurunuz.

51. Aşağıdaki şemayı uygun şekilde doldurunuz.

52. Vücudumuzdaki damarlardan bazıları oksijen bakımından bazıları da karbondioksit bakımından zengin kan taşırlar. Damarlar oksijen bakımından zenginse temiz kan, CO_2 bakımından zenginse kirli kan taşıyor diye ifade edilir.

Aşağıda verilen bu damarlar temiz kan taşıyorsa sembolü ile, kirli kan taşıyorsa sembolü ile damarın içini doldurunuz.

Karaciğer atardamarı

Akciğer atardamarı

Böbrek atardamarı

Aort

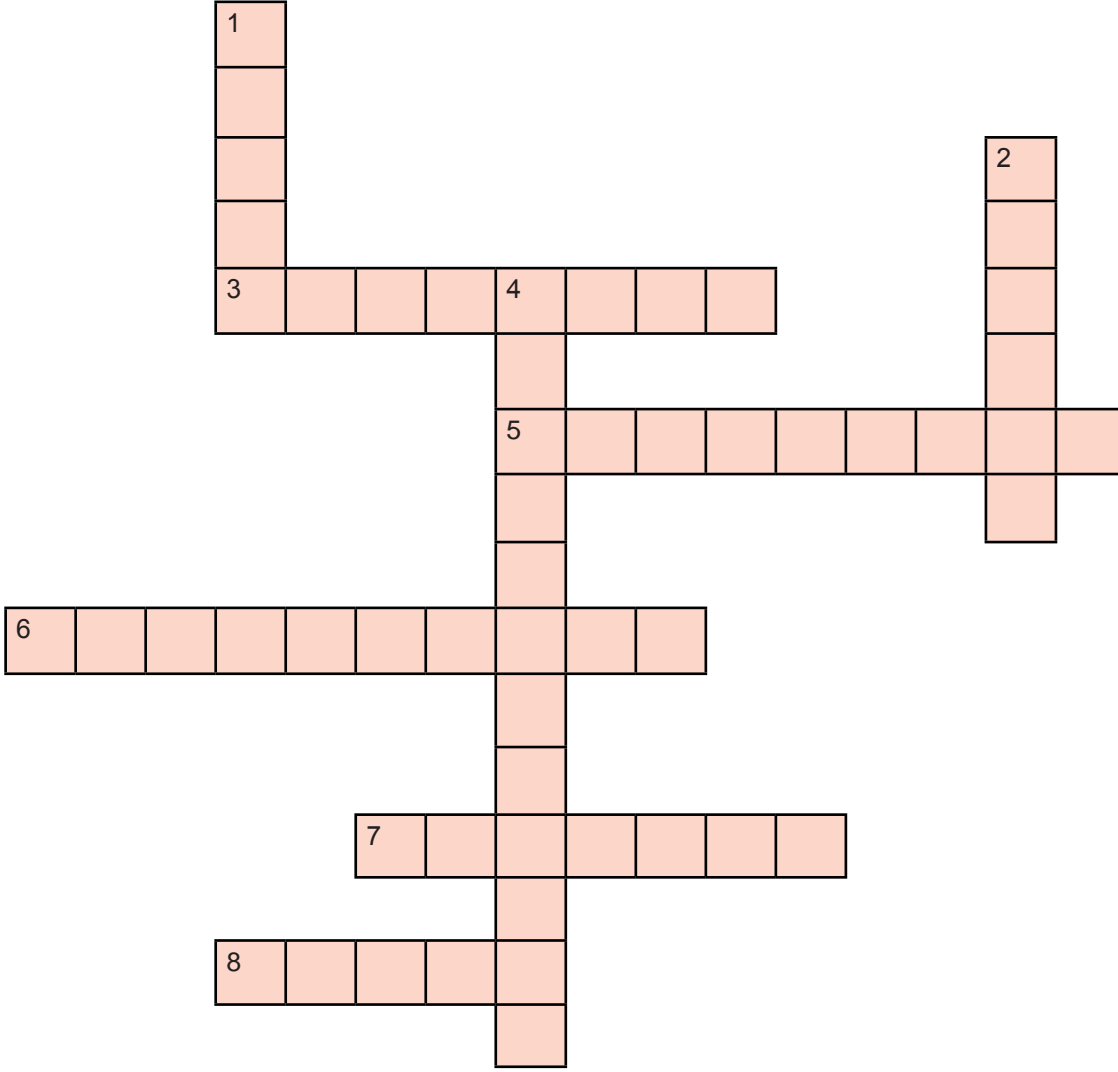
Mide atardamarı

Akciğer toplardamarı

53. Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

1. Mide özsuyu içerisine bırakılan 20'şer gram etten küçük parçalara ayrılmış olan daha .....parçalanır.
2. Ağızda .....kimyasal sindirimi gerçekleşir.
3. Proteinlerin sindirimi ..... başlar.
4. Safra kesesinden salgılanan safra salgısı yağların ..... sindirimini yapar.
5. Kimyasal sindirimde .....adı verilen salgılar görev alır.

54. Destek ve hareket sistemi ile ilgili aşağıda verilen bulmacayı uygun şekilde tamamlayınız.

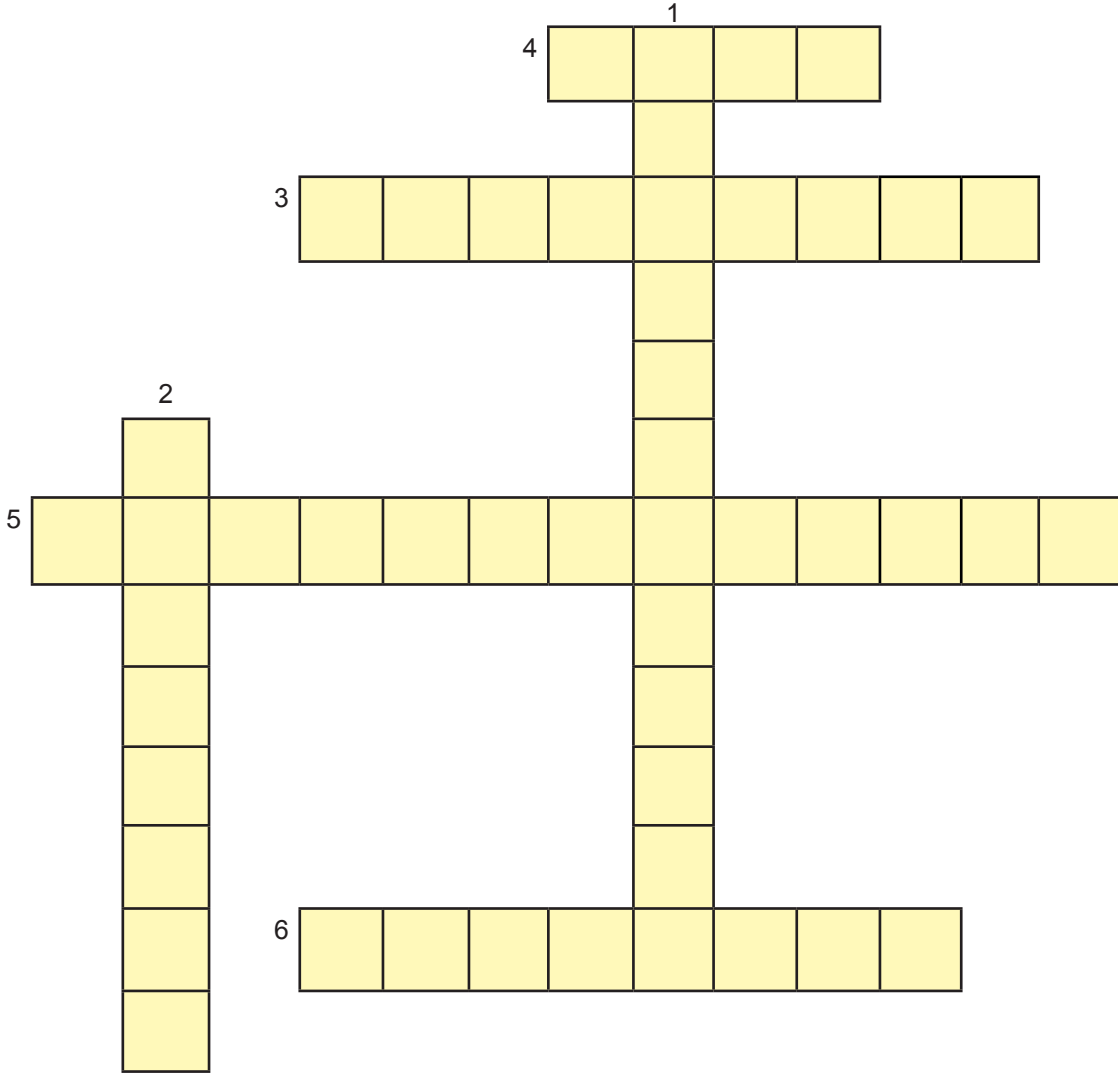
SOLDAN SAĞA

- 3. Kas çeşitlerinden biri
- 5. Eklem çeşitlerinden biri
- 6. Hızlı çalışır çabuk yorulur
- 7. Vücudu dik tutar
- 8. Kemikleri birbirine bağlar

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1. En uzun kemik
- 2. İç organların yapısında bulunan kaslardır
- 4. Kısa kemiğe örnektir.

55. Sindirim sistemi ile ilgili aşağıda verilen bulmacayı uygun şekilde tamamlayınız.

Yukarıdan Aşağıya

1. Sindirilmiş besinlerin kana karıştığı organ.
2. Yağların kimyasal sindirimi için enzim salgılayan organ.

Soldan Sağa

3. Yağların fiziksel sindirimi için salgı salgılayan organ.
4. Proteinlerin kimyasal sindirimini başlattığı organ.
5. Su, mineral ve vitaminlerin kana emildiği organ.
6. Ağızda dişlerle gerçekleşen sindirim şekli.

56. Aşağıda bulunan organ ve görevlerini eşleştiriniz.

Mide	Kimyasal sindirimin tamamlandığı organ.
Ağız	Proteinlerin kimyasal sindirimin başladığı organ.
İnce bağırsak	Karbonhidratların kimyasal sindiriminin başladığı yer.

57. Aşağıda kutucuklarda karışık olarak verilen boşaltım sistemi ana organlar ve yardımcı organlarının adlarını yapı ve görevlerinin ait oldukları açıklamalar ile uygun olarak eşleştiriniz.

1. Çok zehirli olan amonyağı daha az zehirli olan üreye dönüştürür.	A. Üretra
2. Solunum sonucu oluşan karbondioksit ve su buhar ile dışarı atılır.	B. Karaciğer
3. Sindirim sonucu oluşan atık maddeleri anüse gönderir.	C. Akciğer
4. İdrar torbasında depolanan idrarın vücut dışına atıldığı yerdir.	D. Deri
5. Vücuda fazla alınan su ve madensel tuzları terleme yoluyla vücut dışına atarak boşaltım yapar.	E. İdrar kesesi
6. Üreter ile böbreklerden gelen idrarın vücutta toplandığı yerdir .	F. Kalın bağırsak

58. Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

İnsanlarda ----- çeşit kan grubu vardır.

Kan naklinde kan grubu ile ----- proteininde aynı olması gerekir.

Kan alan kişiye -----, kan veren kişiye ----- denir.

Sürekli ilaç kullanan kişiler kan -----.

59. Sindirim sistemi ile ilgili verilen bilgilerden doğru olanları bulunuz.

Doğru olan kutucukların üzerindeki harflerden anlamlı bir kelime oluşturarak aşağıdaki kutuya yazınız.

--	--	--	--

SİNDİRİM SİSTEMİ

E

Fiziksel sindirim, kimyasal sindirime yardımcı olur.

M

Sindirim sisteminin en uzun organı ince bağırsaktır.

R

Kalınbağırsağın yapısında bulunan illuslar vitamin ve minerallerin geri emilimini sağlar.

i

Karaciğer yağların kimyasal sindirimi için safra salgısı salgılar.

K

Sindirim ağızda başlar kalınbağırsakta biter.

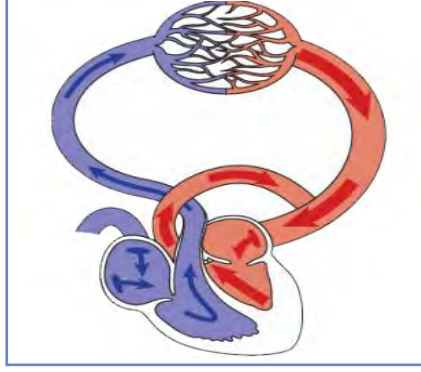
A

Fiziksel sindirimin gerçekleştiği organlar ağız, mide ve incebağırsaktır.

L

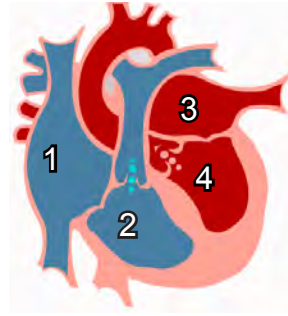
Yağların kimyasal sindirimi ince bağırsakta başlar ve biter.

60. Aşağıdaki metinde boşlukları uygun şekilde doldurarak, anlatılan kan dolaşımının tanımını yapınız.

Kalpte bulunan oksijence.....1..... kanın, ...2.....ile akciğere gelmesi ve burada oksijence .....3..... kanın .....4..... ile kalbe tekrar dönmesine .....5..... kan dolaşımı denir.

61. Aşağıda kalbin yapısında bulunan odacıklar numaralandırılmıştır. Bu görselden faydalananarak küçük ve büyük kan dolaşımının başladığı ve bittiği odacıkları tablolara yazınız.

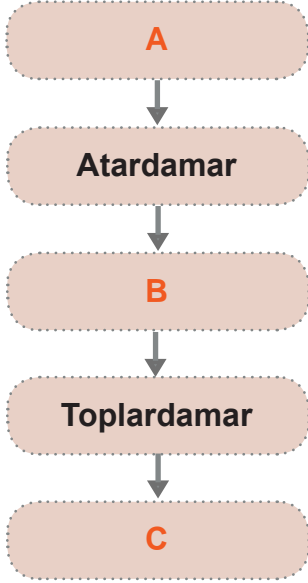

Büyük kan dolaşımı

Küçük kan dolaşımı

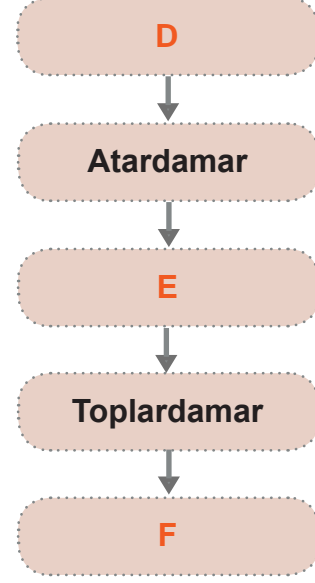
62. Aşağıda büyük ve küçük kan dolaşımının basitçe akış şeması verilmiştir. Akış şemasının sırasıyla doğru şekilde tamamlanabilmesi için boşlukları uygun numaralarla eşleştiriniz.

Büyük Kan Dolaşımı

1. sol alt odacık
2. sol üst odacık
3. sağ üst odacık
4. sağ alt odacık
5. akciğerler
6. yapı ve organlar

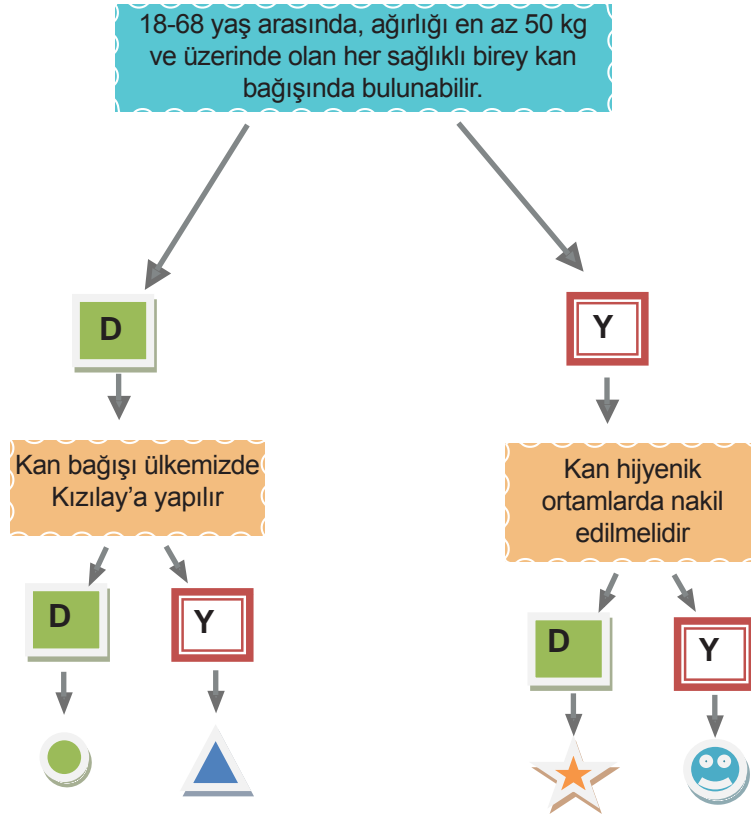
Küçük Kan Dolaşımı

63. Kan bağışıyla ilgili verilen ifadelerin başına doğru (D) veya yanlış (Y) yazınız.

- ( ) Kan bağışısı hayat kurtarır.
- ( ) Kan acil değil sürekli bir ihtiyaçtır
- ( ) Herkes kan verebilir
- ( ) 18-65 yaş arasında, ağırlığı en az 50 kg ve üzerinde olan her sağlıklı birey kan bağışısında bulunabilir.
- ( ) Pis ortamlarda da sağlıklı kan bağışısı olur.

64. Verilen bilgilere göre doğru çıkışa ulaşın.

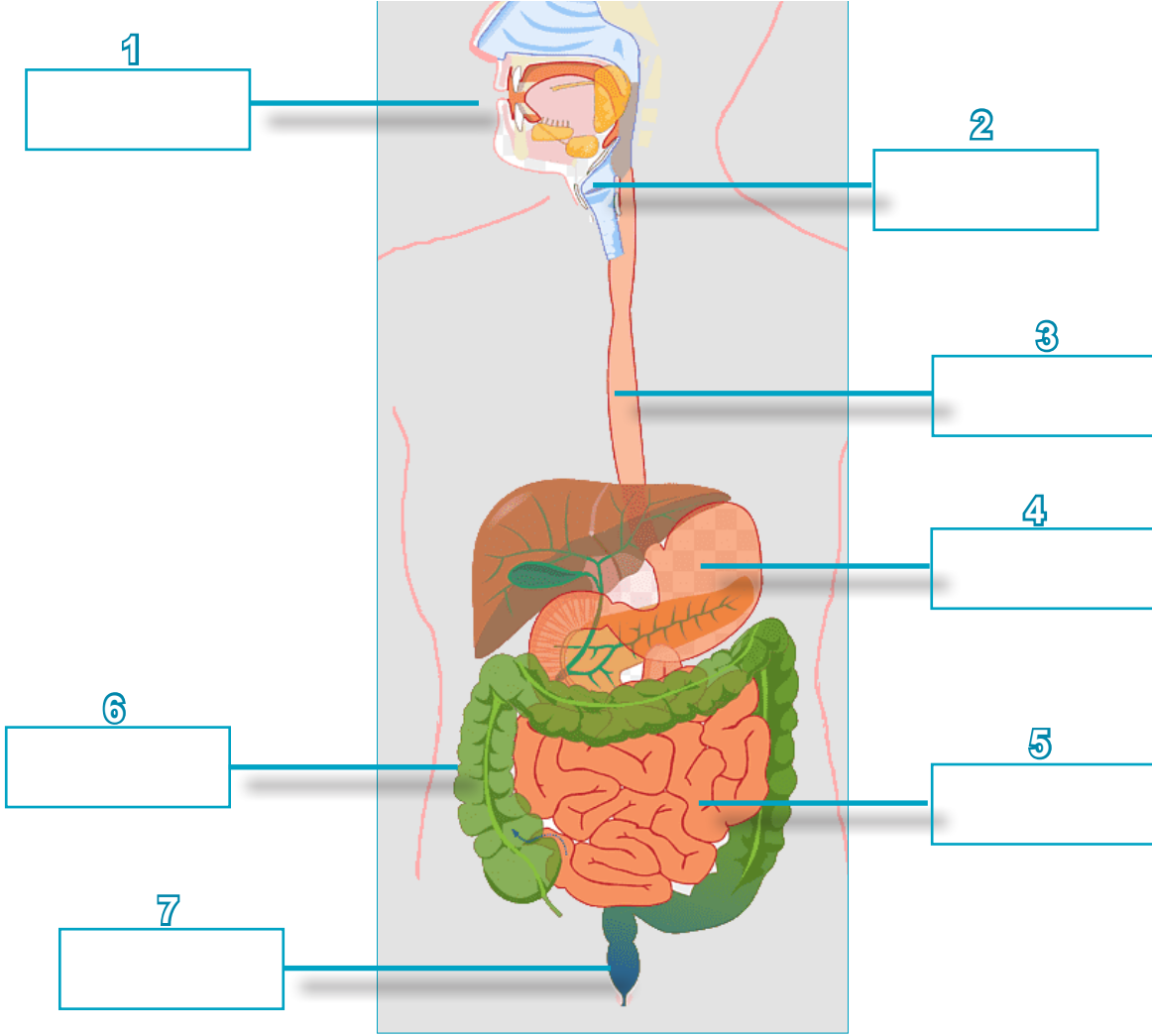
65.

Günümüzde birçok sağlık probleminin dolaylı kana ihtiyaç duyulmaktadır.

Kan bağışının toplumsal açıdan önemini anlatan bir hikaye yazınız.

66. Aşağıda numaralandırılmış organların adlarını karşısına yazınız. Organların en az birer görev veya özelliğini aşağıya yazınız.

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....
- 4 .....
- 5 .....
- 6 .....
- 7 .....

67. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlarının başına “D”, yanlış olanlarının başına “Y” yazınız. Yanlış olduğuna karar verdiğiniz ifadelerin doğrusunu, altlarında verilen boşluğa yazınız.

(...) 1. Su, vitamin ve minerallerin geri emilimi ince bağırsakta gerçekleşir.

(...) 2. Ağızdaki besinlerin, yemek borusuna iletilmesini, yutak sağlar.

(...) 3. Midede salgılanan tükürük bezinin salgısı ile proteinlerin kimyasal sindirimi başlar.

(...) 4. Sindirime yardımcı olan karaciğer ve pankreasın salgıları, kalın bağırsağa gelir.

(...) 5. Yemek borusunun iç yüzeyi mukus ile kaplı olup; yapısında bulunan kaslar yardımıyla besinleri mideye iletir.

68. Verilen kelimelerden hangisinin boşluğa uygun olduğunu düşünüyorsanız, onunla doldurunuz. Verilen kelimelere, cümleye uygun olarak ek getirebilirsiniz.

Anüs	Mide	Ağız
İnce bağırsak	Yutak	Villuslar
Kalın bağırsak	Yemek Borusu	Kan

1. Yapısındaki yararlı bakteriler ile B ve K vitamini ..... üretilir.
2. Yapısında bulunan ..... yardımıyla sindirilmiş besinlerin ..... geçmesini sağlar.
3. Yaklaşık 25 cm uzunluğunda olan ..... sindirim gerçekleşmez.
4. Yutkunma sırasında ....., soluk borusunu kapatarak besinlerin soluk borusuna kaçmasını engeller.
5. Yutak, yemek borusu, kalın bağırsak ve ..... sindirim gerçekleşmez.

CEVAP ANAHTARI

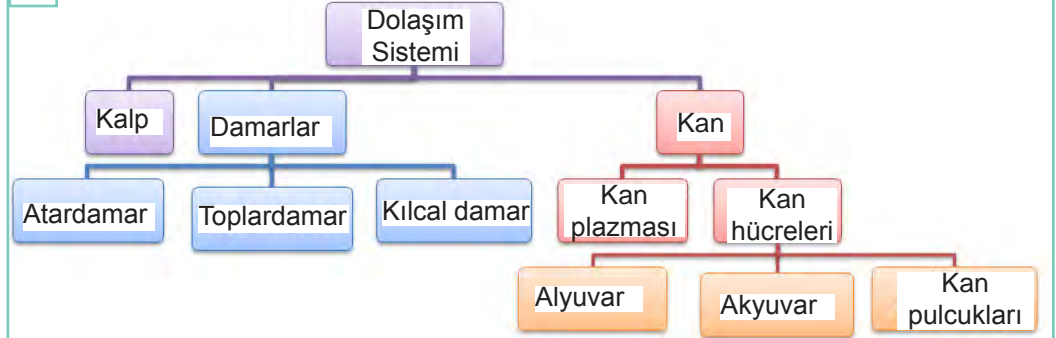
ÇOKTAN SEÇMELİ

1. D	21. B
2. B	22. C
3. A	23. C
4. A	24. A
5. D	25. C
6. A	26. A
7. C	27. C
8. A	28. D
9. D	29. D
10. D	30. D
11. C	31. D
12. C	32. C
13. D	33. D
14. D	34. A
15. D	35. C
16. B	36. D
17. A	37. C
18. D	38. B
19. C	39. A
20. C	40. B

ETKİNLİKLER

- 41.
- 1-KİMYASAL SİNDİRİM
  - 2-KARACİĞER
  - 3-SAFRASALGISI
  - 4-PANKREAS
  - 5-PANKREAS ÖZSUYU
  - 6-YARDIMCI ORGANLAR
  - 7-SİNDİRİM

42.

43.

KARACİĞER
SAFRA
YAĞLARIN
FİZİKSEL SİNDİRİMİ

PANKREAS
PANKREAS ÖZSUYU
TÜM BESİNLERİN
KİMYASAL SİNDİRİMİ

44.

45.

ALYUVAR

AKYUVAR

KAN PULCUKLARI

HÜCRELERE OKSİJEN
TAŞIMAK

KANDAKİ
MİKROPLARLA
SAVAŞIR

KANIN
PIHTILAŞMASINI
SAĞLAR

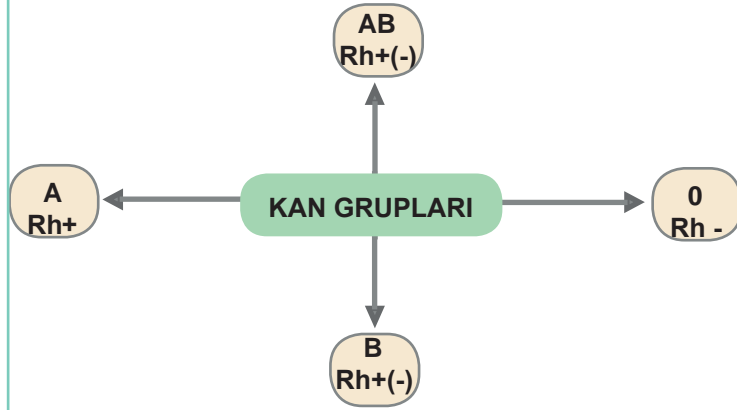
46.

	Hastalandığımızda sayıları artar.	Hücrelerin oksijen ihtiyacını karşılar.	Kanın Sıvı kısmıdır.	Mineralleri ve besin atıklarını taşıır.	Kanamayı durdurur.	Kana kırmızı rengini verir.	Beyaz renklidir.
Alyuvar		X				X	
Akyuvar	X						X
Kan Pulcukları					X		
Kan Plazması			X	X			

47.

- 1-ATARDAMAR
- 2-TANSİYON
- 3-KILCALDAMAR
- 4-NABİZ
- 5-TOPLARDAMAR
- 6-AKYUVAR
- 7-KÜÇÜKKANDOLAŞIMI
- 8-KANDAMARI
- 9-ALYUVAR
- 10-BÜYÜKKANDOLAŞIMI
- 11-KALP
- 12-KANPULCUKLARI

48.

49.

- Kanın sıvı kısmıdır. Kan Hücreleri, besin maddeleri ve mineralleri Taşıır.
- Akyuvar - Vücut savunmasında görevlidir.
- Kan Pulcuklar - Kanın Pıhtılaşmasında görevlidir
- O₂ ve CO₂ taşınmasında görevlidir.

50.

51.

KASLAR			KEMİKLER		
DÜZ KAS	ÇİZGİLİ KAS	KALP KASI	UZUN KEMİK	KISA KEMİK	YASSI KEMİK
EYLENİR			EYLENİR		
OYNAR			OYNAMAZ		

52.

Karaciğer atardamarı

Akciğer atardamarı

Böbrek toplardamarı

Aort

Mide atardamarı

Akciğer toplardamarı

53.

- 1-HIZLI
- 2-KARBONHİDRAT
- 3-MİDEDE
- 4-FİZİKSEL
- 5-ENZİM

54.

- 1-UYLUK
- 2-DÜZKAS
- 3-KALPKASI
- 4-KUYRUKSOKUMU
- 5-YARIOYNAR
- 6-ÇİZGİLİKAS
- 7-İSKELET
- 8-EKLEM

55.

- 1- İnce bağırsak
- 2- Pankreas
- 3- Karaciğer
- 4- Mide
- 5-Kalın bağırsak
- 6- Fiziksel

56.

57.

- 1 - B
- 2 - C
- 3 - F
- 4 - A
- 5 - D
- 6 - E

58.

- 4
- Rh
- Alıcı Verici
- Veremez

59. ELMA

60.

- 1-FAKİR
- 2-AKCIĞER ATARDAMARI
- 3-ZENGİN
- 4-AKCIĞER TOPLARDAMARI
- 5-KÜÇÜK

61.

Büyük Kan Dolaşımı   Küçük Kan Dolaşımı

4'ten başlar.
1'de biter.

2' den başlar
3'te biter.,

62.

- A -- 1
- B -- 6
- C -- 3
- D -- 4
- E -- 5
- F -- 2

63.

- D
- D
- Y
- D
- Y

64.

66.

- 1 Ağız, sindirimin başladığı organdır
- 2 Yutak, besinleri yemek borusuna taşır
- 3 Yemek borusu, lokmaları mideye gönderir içi mukusla kaplıdır düz kaslardan oluşmuştur
- 4 Mide , proteinlerin kimyasal sindirimi başlar
- 5 İnce bağırsak, sindirim tamamlanır ve besinler kana geçer
- 6 Kalın bağırsak, su ve minerallerin emilimi gerçekleşir
- 7 Anüs, posaların dışarı atıldığı bölümdür

67.

- 1-Y kalın bağırsak.
- 2-D
- 3-Y midede salgılanan mide öz suyu ile.
- 4-Y ince bağırsağa gelir.
- 5-D

68.

- 1-kalın bağırsakta
- 2-villus kana
- 3-yemek borusu
- 4-yutak
- 5-anüste

6.SINIF 2. ÜNİTE

ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

FEN BİLİMLERİ

Bu kitapçık KARABÜK Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

DESTEK VE HAREKET SİSTEMİ

1. Aşağıdaki bilgiler doğru ise ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

1. (.....) İç organlarımızda bulunan, istemsiz, sürekli ve yavaş çalışan yorulmayan kas, çizgili kastır.
2. (.....) Kafatası, kaburgalar, kürek kemikleri, yassı kemiklere örnek verilebilir.
3. (.....) Soluk borusunda, kulak kepçesinde ve burnumuzun ucunda kıkırdak doku bulunur.
4. (.....) Oynamaz eklemler sınırlı hareket yeteneğine sahiptir.
5. (.....) Göz kapağı kasları ve dudak kasları deriyi hareket ettiren kaslara örnek verilebilir.

2. Aşağıdaki tabloda oynar, yarı oynar ve oynamaz eklemler ile ilgili bilgiler karışık olarak verilmiştir.

Sayılar	Bilgiler
1	Sınırlı hareket ederler.
2	Kıkırdak doku yoktur.
3	Hareket etmez.
4	Hareket yeteneği diğer eklemlere göre yüksektir.
5	Eklem yerlerinde kıkırdak doku bulunur.
6	Kafatası ve kuyruk sokumunda bulunan eklem türüdür.
7	Kol ve bacak kemiklerinde bulunur.
8	Kaburgaların göğüs kafesine bağlandığı eklem türüdür.

Tabloda verilen özelliklere ait sayıları eklem çeşitleri ile eşleştirerek aşağıda yer alan kutucuklara yazınız.

Oynar eklem

Yarı oynar eklem

Oynamaz eklem

3. Aşağıda verilen kas çeşidi ve özelliklerini çizgi çizerek eşleştiriniz.

Hızlı çalışıp çabuk yorulur.

☐☐

Çizgili kas

Kalbimizde bulunur. Ritmik çalışır.

☐☐

Düz kas

Kan damarlarımızın yapısında bulunur.

☐☐

Kalp kası

4. Aşağıda verilen ifadelerde boş bırakılan yerleri, verilen kavramlar ile uygun şekilde doldurunuz.

Kıkırdak

Kısa kemik

Kemik zarı

Uzun kemik

1 Kemiği besleyen ,onaran, kemiğin enine büyümesini sağlayan yapıya _____ adı verilir.

2 kemiğin esnek ve canlı dokusudur.

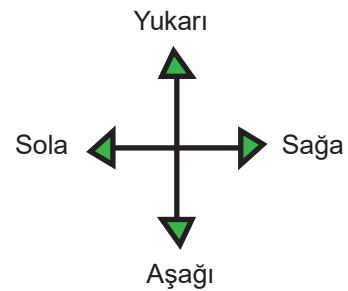
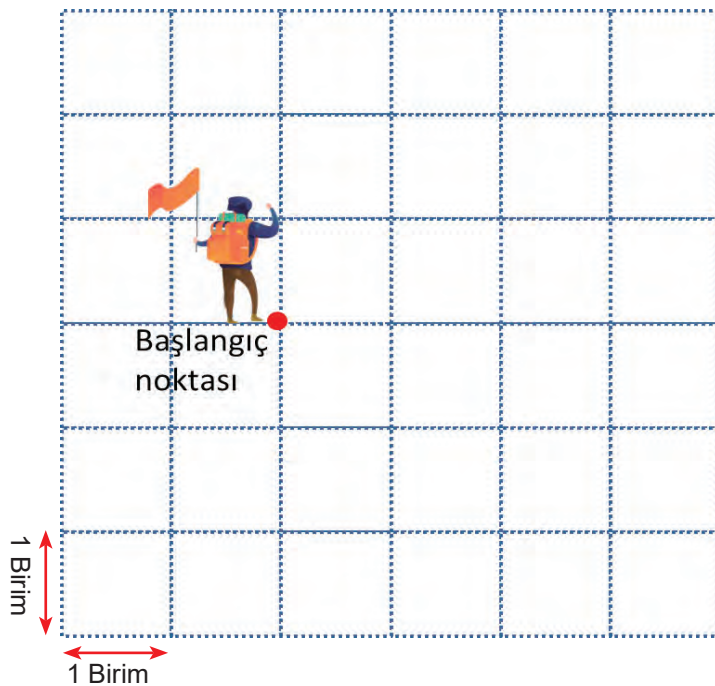
3 Uyluk kemiği, _____ çeşidine örnek verilebilir.

4 Omurgamızı oluşturan omurlar, çeşididir.

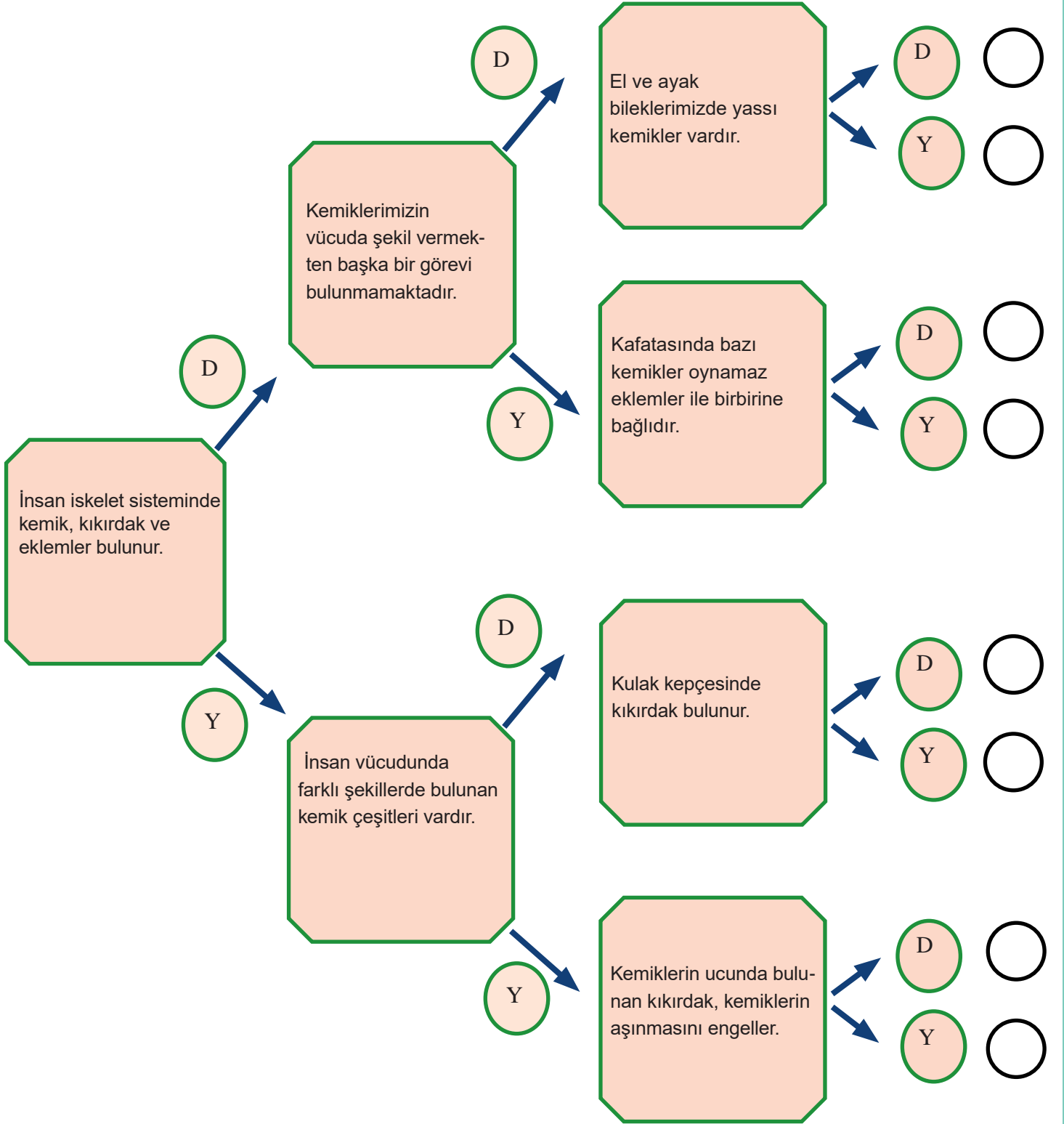
5. Aşağıda verilen ifadeler doğru ise sağa doğru yatay bir birim , yanlış ise dikey yönde bir birim aşağı hareket ederek oyun tamamlanacaktır.

- Çizgili kas istemsiz çalışır.
- Düz kaslar yavaş çalışır ve yorulmaz.
- Çizgili kaslara iskelet kası da denir.
- Kalp kası yapı olarak düz kaslara benzer.

Buna göre başlangıç noktasında bulunan kişinin ulaştığı son noktayı çizerek gösteriniz.

6. Aşağıda verilen bilgileri doğru veya yanlış şeklinde değerlendirerek ilerleyin ve ulaştığınız çıkıştaki daire içine (✓) işareti koyunuz.

7. Aşağıda verilen ifadelerde boş bırakılan yerleri, verilen kavramlar ile uygun şekilde doldurunuz.

Oynar eklem

Boyu kısalır

Omur kemikleri

Çizgili kas

Boyu uzar

Kalp kası

Oynamaz eklem

Düz kas

1 Gevşeyen kasın,

2 yapısı bakımından çizgili kaslara benzer.

3 Kasılan kasın,

4 İskeletimizde bulunan kas çeşidi, dır.

5 arasında kıkırdaktan yapılmış diskler bulunur.

6 Bileğimizde bulunur.

8. Aşağıda vücudumuzda yer alan destek ve hareket sistemine ait yapıların özellikleri verilmiştir. Bu özelliklerin hangi yapılara ait olduğuna karar vererek ilgili kutucuğa özelliklerin başında yer alan sayıları yazınız. Bir sayı birden fazla kutucukta yer alabilir.

Kemikler

Eklemler

Kaslar

1 Vücuda şekil vererek dik durmasını sağlar.

2 Yan yana veya uc uca olan kemiklerin birbirine bağlandığı bölgeye verilen addır.

3 Yapı veya görevlerine göre üçe ayrılır.

4 Destek ve hareket sistemimizde bulunur.

5 Kasılıp gevşeme yeteneğine sahip hücrelerden oluşur.

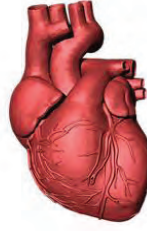
6 Kalsiyum ve fosfor gibi vücut için gerekli mineralleri depolar.

9. Görselde verilen yapıların özelliklerine göre boş bırakılan yerleri tamamlayınız.

..... eklem

..... kası

..... kemik

10. Vucudumuzda bulunan bir yapı incelenmiş ve bu yapı ile ilgili aşağıdaki bulgulara rastlanmıştır.

- Belirli bir boy uzunluğu olmasına karşın enin kalınlığından fazla olduğu görülmektedir.
- Sert yapıdadır ve canlı hücreler içerir.
- Eklemlerle ve kaslarla birlikte hareket sisteminde çalıştığı görülmektedir.

Bu bulgulardan yararlanarak aşağıdakilerden hangine kesinlikle ulaşılabilir?

- A) Kaburga kemiğine ait bir yapıdır.
- B) Ayak ve diz bölgesi arasında yer alan kemiğimizdir.
- C) Canlı hücreler içerdiğinden burun veya kulaktaki kıkırdak yapısıdır.
- D) Yassı kemiklerden biridir.

11. Görselde bacak kemiklerimiz ve bu kemikleri birbirine bağlayan yapılar görülmektedir.

Bu yapıda bulunan eklem çeşidi ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Görseldeki kemikler arasında bulunan eklem oynar eklemdir.
- B) Kemik ve kaslar ile birlikte hareketimizi sağlar.
- C) Kemiklerin hareketi kolayca yapmasına imkan sağlar.
- D) Kuyruk sokumunda bulunan eklem çeşidi ile aynıdır.

SİNDİRİM SİSTEMİ

12. Aşağıdaki bilgiler doğru ise ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

1. (...) Besinlerin parçalanarak kana geçebilecek kadar küçük parçalara ayrılmasına sindirim denir.
2. (...) Karaciğerde kimyasal sindirim gerçekleşir.
3. (...) Fiziksel sindirimde enzimler kullanılır.
4. (...) Besinlerin ilk sindirime uğradığı yapı ağızdır.
5. (...) Yemek borusuna gelen besin buradan mideye geçer.

13. Aşağıdaki bulmacaları verilen bilgilerden faydalananarak çözünüz.

- “Sindirime yardımcı organlardan biriyim.”

K A

- “İnce bağırsağa gönderilen, karbonhidrat, yağ ve proteinlerin kimyasal sindirimini gerçekleştirmek için enzimlerin bulunduğu salgıyım.”

A R Z S U

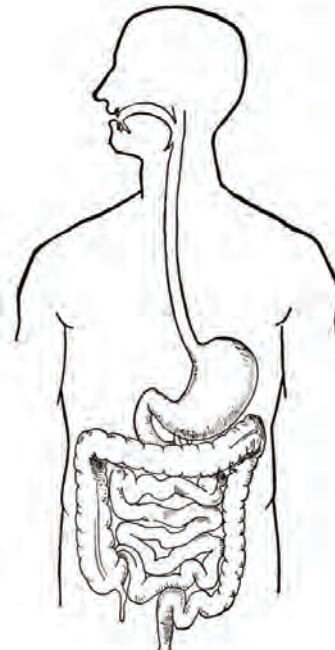
- “Yağların fiziksel sindirimine yardımcı olan ince bağırsağa dökülen salgıyım.”

S A S I I

- “Yağların fiziksel sindirimi için gerekli salgıyı üreten sindirime yardımcı organım.”

A Ğ

14. Sindirim sisteminin verildiği aşağıdaki görselde, sindirim gerçekleşmeyen organları boyayınız.

15, 16, 17 ve 18. soruları aşağıda verilen görsellere göre cevaplayınız.

Görsel 1

Görsel 2

15. Görsellerde verilen yapıların isimlerini yazınız .

Görsel 1:.....

Görsel 2:.....

16. Görsel 1'de bulunan organın ürettiği sindirim enziminin bulunduğu salgıya verilen adı aşağıda yer alan kutucuğa yazınız.

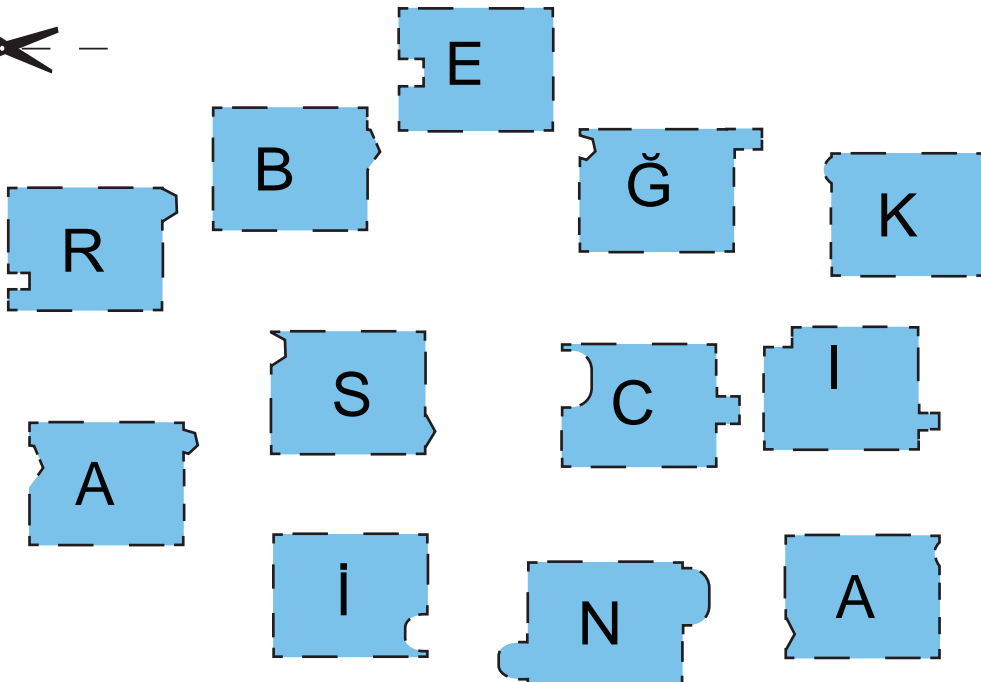
.....

17. Görsel 2'de bulunan organın ürettiği sindirim enziminin bulunduğu salgıya verilen adı aşağıda yer alan kutucuğa yazınız.

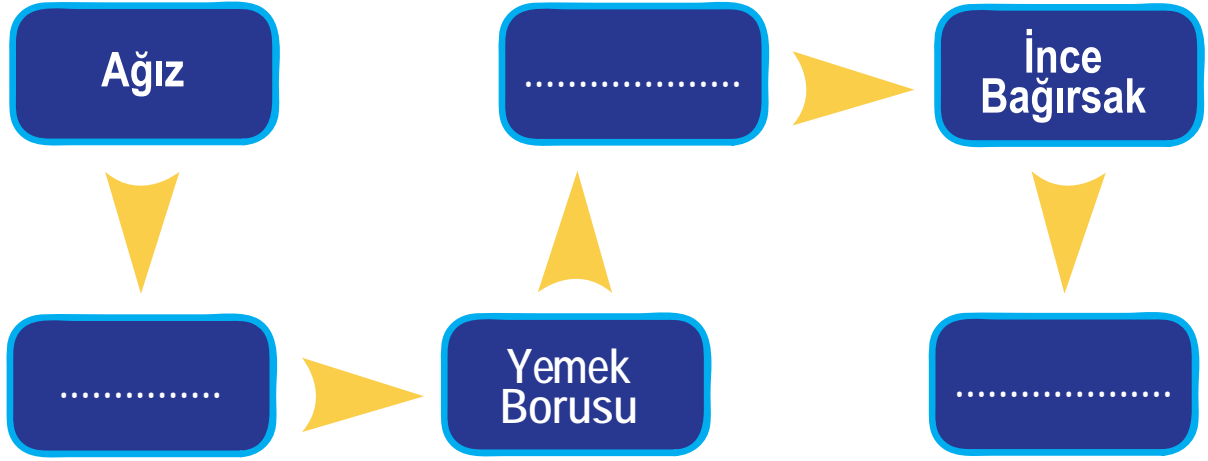
.....

18. Görsel 1 ve Görsel 2'nin ürettiği sıvılar vücudumuzda yer alan bir organa dökülür. Burada sindirim gerçekleştikten sonra besinler kana geçer. Söz konusu sindirim organının adı aşağıdaki bulmacada gizlenmiştir.

Harfleri noktalı alanlardan kesiniz ve parçaları birleştirerek bulmacayı çözünüz.

19. Bir besinin kana geçinceye kadar izlediği yol aşağıdaki şema ile gösterilmiştir. Şemada eksik verilen bölümleri ilgili boşluğa yazınız.

20. "Safra salgısı bir kanalla ince bağırsağın ilk bölümündeki on iki parmak bağırsağına gönderilir. Burada yağların küçük parçalara ayrılmasına yani mekanik (fiziksel) sindirime yardımcı olur. Safra salgısı sayesinde yağların ince bağırsaktaki kimyasal sindirimi daha kısa sürede tamamlanır."

Verilen bilgiler dikkate alındığında safra kesesi ameliyatı olmuş bir kişinin doktorunun vermiş olduğu besin diyetinde aşağıdaki besinlerden hangisi yer almaz?

- A) Muz B) Bal C) Ceviz D) Elma
21. Besinlerin sindirimi vücutta iki şekilde gerçekleşir. Bunlardan biri fiziksel sindirimdir. Fiziksel sindirimde enzimler kullanılmamaktadır. Besinler kesme, parçalama ve öğütülme gibi işlemlerden geçerek küçük parçalara ayrılır.

Yukarıda açıklamaları verilen sindirim çeşidi hangi organlarda gerçekleşmektedir?

- A) Ağız ve Yutak
B) Ağız ve Mide
C) Ağız, Mide, İnce bağırsak
D) Yutak, Mide, İnce bağırsak

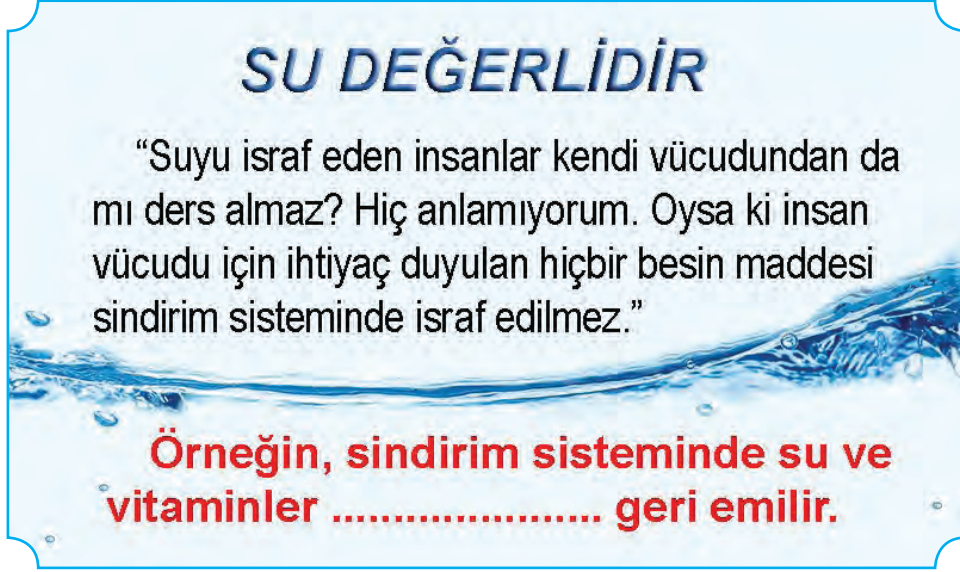
22.

Görselde verilen ifadelerin doğru veya yanlış olma durumlarına göre değerlendirdiğimizde kaç numaralı çıkışa ulaşılır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

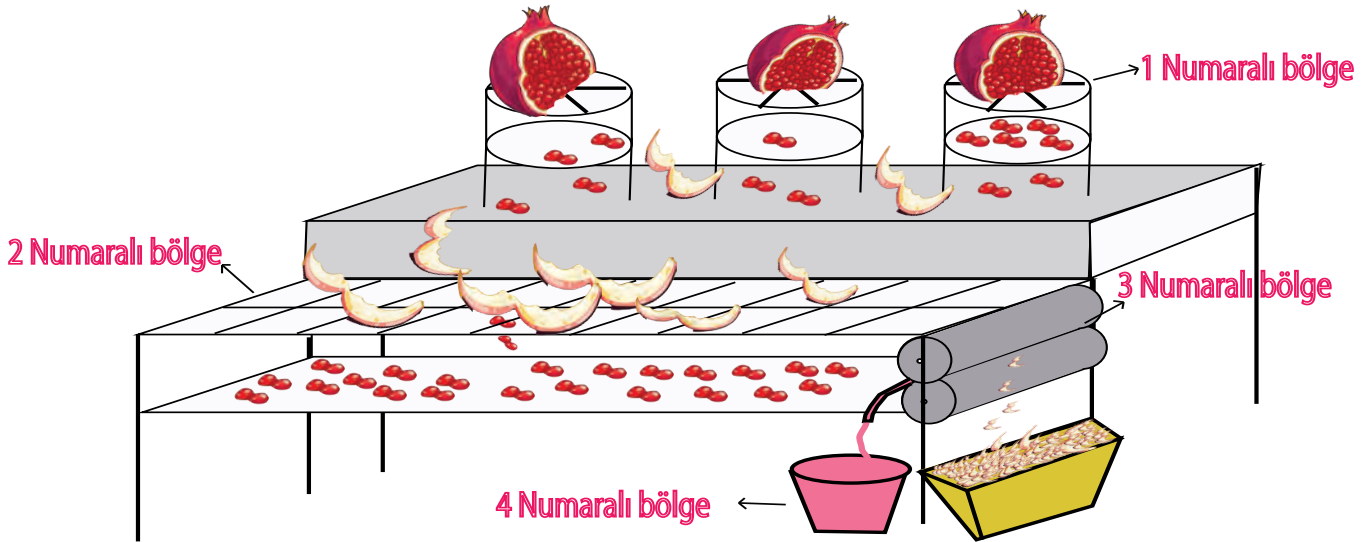
23. Görselde su israfının önlenmesine yönelik afiş görülmektedir.

Verilen afişte boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Karaciğerden B) Kalın bağırsaktan C) Ağızdan D) Yutaktan

24. Görselde yer alan nar suyu sıkma makinesinin 1 numaralı bölgesine bırakılan nar meyveleri bıçaklar yardımı ile parçalara ayrılır. 2 numaralı bölgede taneler elenerek dış kabuktan ayrılır. 3 numaralı bölgede taneler dönen silindirlere geçerken su ve çekirdekleri birbirinden ayrılır. 4 numaralı bölgede nar suyu toplanır.

Yukarıda anlatılan olaylar insan vücudunda yer alan bir sistem ile eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

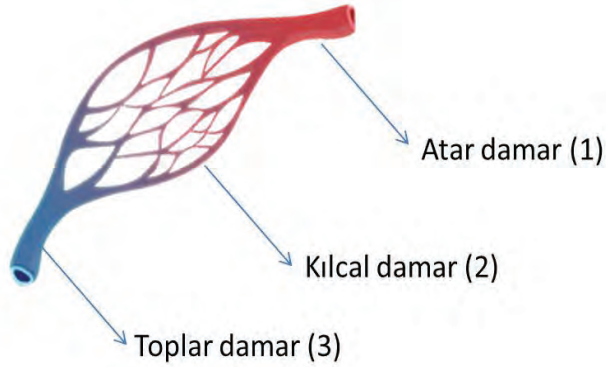
- A) Nar tansiyona iyi geldiğinden ve makine kalp gibi kendi etrafında döndüğünden 4 odacıklı bir kalbe benzer.
B) 1 numaralı bölgede gerçekleşen olaylar mekanik sindirim ile benzerlik gösterir.
C) 3 numaralı bölgede narlar silindirde ezildiğinden dolayı nar suyu kimyasal sindirime uğrar.
D) 4 numaralı bölgede nar suyu oluştuğundan sindirime yardımcı organ olan kalınbağırsağa benzer.

DOLAŞIM SİSTEMİ

25. Aşağıdaki bilgiler doğru ise ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

1. (....) Küçük kan dolaşımı, kalp ile akciğer arasında gerçekleşir.
2. (....) Büyük kan dolaşımı ile kan oksijence zenginleşir.
3. (....) Kanı bütün vücuda dağıtan dolaşım küçük kan dolaşımıdır.
4. (....) Kan, vücuda oksijeni dağıttıktan sonra toplardamarlar sayesinde kalbe gelir.
5. (....) Kalpten akciğere kan götüren atardamar hariç tüm atardamarlar temiz kan taşır.

26. Görselde insan vücudunda yer alan damar çeşitlerinin isimleri numaralandırılarak gösterilmiştir. Bu damarlara ait verilen özellikler ile görselde yer alan numaraları eşleştiriniz.

Organlarda toplanan kirli kanı kalbe getiren damarlardır.

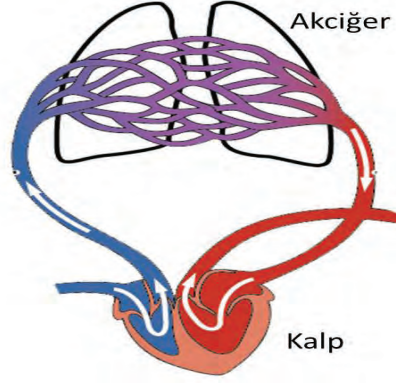
Kanı kalpten organlara taşıyan damarlardır.

Vücudumuzdaki tüm hücrelerin arasını bir ağ gibi sarmış olan damarlardır.

Bazılarında yer çekimi etkisi ile kanın geri akmasını engelleyen kapakçıklar vardır.

Kan akış hızı en fazla olan damardır.

27. Aşağıdaki görselde kalp ile akciğer arasında gerçekleşen kan akışı görülmektedir.

Bu dolaşımın adı nedir?

Neden kalp ile akciğerler arasında bu tür kan dolaşımına ihtiyaç vardır?

28. Aşağıda verilen ifadelerde boş bırakılan yerleri, verilen kavramlar ile uygun şekilde doldurunuz.

Sol alt

Kılcal

Sağ üst

Alt

- 1 Kalbe kirli kan getiren damarlar kalbin odacığına bağlanır.
- 2 Temiz kan, kalbin odacığından çıkarak tüm vücuda damarlar ile ulaşır.
- 3 Vücuttaki dokular ile kan arasındaki madde alış veriş damarlar sayesinde gerçekleşir.
- 4 Kanı kalpten organlara götüren damarlar odacıklara bağlıdır.

29. Aşağıdaki bilgiler doğru ise ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

1. (...) Atardamarlar kan akışının en yavaş olduğu damarlardır.
2. (...) Kalbin sol odacıklarında kirli kan bulunur.
3. (...) Büyük kan dolaşımı sayesinde bütün dokularımıza besin ve oksijen taşınması sağlanır.
4. (...) Kalbimiz kasılıp gevşeyerek kanın bütün vücudu dolaşmasını sağlar.

30. Efenin dolaşım sistemi ile ilgili aşağıda verilen çalışmasını inceleyiniz. İçinde hataların yer aldığı ifadelerin sonundaki ayraç içine (✓) işareti koyunuz.

Kalp, kasılıp gevşeme hareketi ile kanın damarlar içerisinde dolaşımını sağlar ( ). Damarlar içinde bulunan kan, organlara kadar gider ( ). Madde alışverişine uğrayan kan, yine damarlar aracılığıyla önce akciğere sonra da temizlenmek üzere kalbe gider ( ). Böylece akciğerde kanın oksijeni azalır, karbondioksitin artması sağlanmış olur ( ).

31. Aşağıdaki bilgiler doğru ise ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

1. (.....) Vücuda kanı pompalayan organımız kalptir.
2. (.....) Dolaşım sistemini oluşturan yapılar; kan, kalp, karaciğer ve akciğerlerdir.
3. (.....) Kalbin sol ve sağ tarafı iki kısıma ayrılmış olup dört odacıklıdır.
4. (.....) Kan kalbin; alt bölümünden çıkar, st bölümümden giriş yapar.
5. (.....) Kalbin kasılıp gevşemesi sırasında kanın damarlara yaptığı basına nabız denir.

32. İnsan vücudunda büyük kan dolaşımını gösteren bir şema çizerek büyük kan dolaşımını kısaca açıklayınız.

şemayı bu bölüme çiziniz.

Büyük kan dolaşımı:.....
.....
.....

33. Aşağıda verilen ifadelerde boş bırakılan yerleri, verilen kavramlar ile uygun şekilde doldurunuz.

Alyuvar

Akyuvar

A

Alyuvar

Kan pulcukları

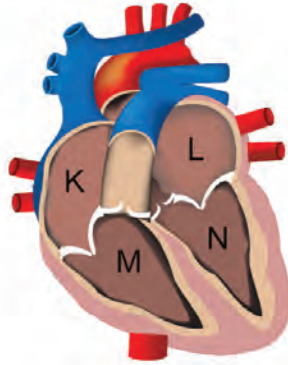
B

1. Kandaki hücrelerin içerisinde sayısı en fazla olan dır.
2. Hastalandığımız dönemlerde kandaki sayısı artar.
3. oksijen ve karbondioksit taşır.
4. vücut yaralanmalarında kanın damar dışında pıhtılaşmasını sağlar.
5. İnsanlarda alyuvar yapısında bulunan ve proteinleri kan grubunu belirler.

34. Aşağıdaki bilgiler doğru ise ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

- 1.(.....) Kan hücreleri; akyuvar, alyuvar ve kan pulcukları olmak üzere üç çeşittir.
- 2.(.....) Kanın pıhtılaşmasında akyuvar hücreleri görevlidir.
- 3.(.....) Akyuvarlar kanda en fazla bulunan kan hücrelerdir.
- 4.(.....) Akyuvarlar oksijen ve karbondioksit taşır.
- 5.(.....) Akyuvar sayısı kanda mikrop sayısının artmasına bağlı olarak artar.
- 6.(.....) 18 yaşını doldurmuş her birey kan verebilir.
- 7.(.....) Kan başışında kullanılan malzemeler daha önce kullanılmamış, paketi yeni açılmış olmalıdır.

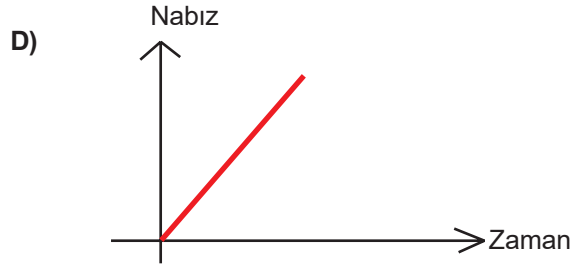
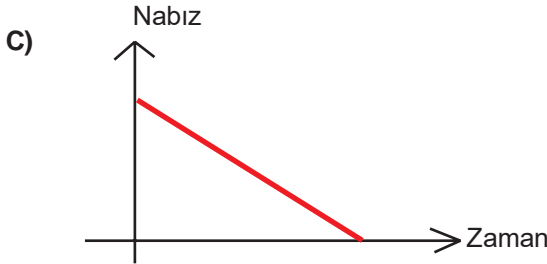
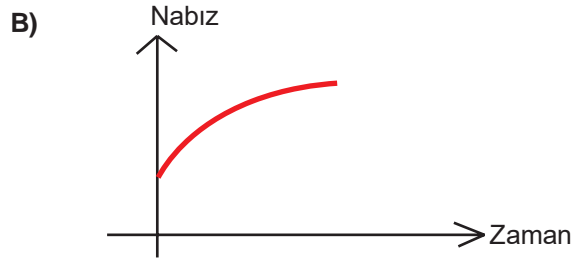
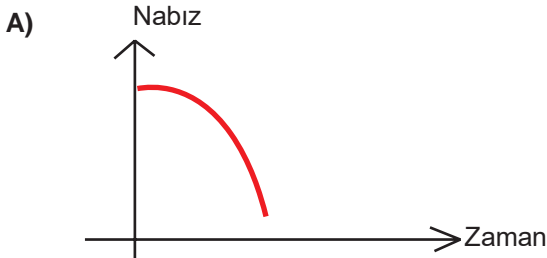
35. Görselde bir insana ait kalbin bölümleri görülmektedir.

K, L, M, N ile gösterilen bölümlerden hangilerinde oksijence zengin kan bulunur?

- A) K ve L   B) M ve N
C) K ve M   D) L ve N

36. Yürüyüş yaparken birden koşmaya başlayan bir kişinin koşmaya başlamasından itibaren nabzında meydana gelen değişimin grafiği aşağıdakilerden hangisi gibi olabilir?

37. Kalbimizin kasılıp gevşeyerek yaptığı hareketin atardamarlardaki kanın hareketinden hissedilmesine .....I..... adı verilir.

Yetişkin bir insanın kalbi bir dakikada 60 – 80 kez atarken, bu değer bebeklerde daha yüksektir. Kalbimizin kasılıp – gevşeyerek atardamar duvarına yaptığı basınca ise .....II..... denir.

Boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

I	II
A) Spazm	Tansiyon
B) Nabız	Spazm
C) Tansiyon	Nabız
D) Nabız	Tansiyon

38. Kalp ile ilgili,

- I. Solda iki,sağda iki olmak üzere toplam dört odacıktan oluşur.
- II. Kanın vücuda pompalanmasını sağlar.
- III. Yapısında sadece temiz kan taşır.
- IV. Sol tarafında temiz kan,sağ tarafında kirli kan vardır.

verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV

39. “Dengeli ve düzenli spor sağlığımız için çok faydalıdır. Egzersiz yapan kişinin nabızı, yapmayan kişinin nabzına göre daha .....

Verilen cümlede noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) düşüktür.
- B) belirsizdir.
- C) tehlikelidir.
- D) yüksektir.

40. Görselde kimlerin kan bağışında bulunabileceğine dair bilgiler yer almaktadır.

KİMLER KAN BAĞIŞINDA BULUNABİLİR?

18-65 YAŞ ARALIĞINDA 50 KİLOGRAMIN ÜZERİNDEKİ HER SAĞLIKLI BİREY KAN BAĞIŞÇISI ADAYI OLABİLİR.

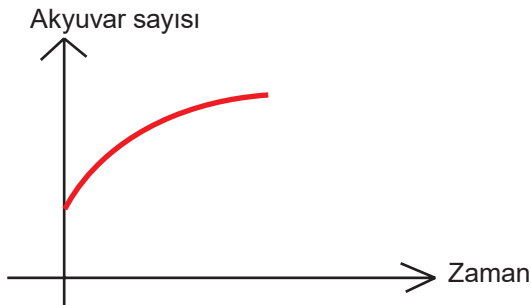
Kan bağışçısı adayı olmak isteyen bazı bireylere ait bilgiler tabloda yer almaktadır.

BİREYLER	KAN GRUBU	YAŞ	AĞIRLIK	SAĞLIK DURUMU
Özlem	O Rh +	14	45	Sağlıklı
Ömer	B Rh +	54	70	Sağlıklı
Ayça	O Rh -	30	55	Sağlıklı
Kamil	O Rh +	22	75	Hasta
Ali	B Rh +	35	80	Sağlıklı

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Özlem, kan bağışçısı olabilir.
- B) Kamil, Özlem'e kan verebilir.
- C) Ali, Ömer'e kan verebilir.
- D) Ömer, Ayça'ya kan verebilir.

41. Görselde kandaki akyuvar sayısının zamana bağlı değişimini gösteren grafik yer almaktadır.

Akyuvar sayısı grafikteki gibi değişen bir kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Vücudunda karbondioksit miktarı artmıştır.
- B) Kanında mikrop görülmeye başlamıştır.
- C) Köpekten kaçan bir kişinin kanında meydana gelen değişimdir.
- D) Kişinin oksijene olan gereksinimi hızlı bir şekilde artmıştır.

42. Kalp ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Temiz ve kirli kanın birbirine karışmadığı dört odacıklı bir yapıdır.
- B) Sol tarafında daima temiz kan bulunur.
- C) Kalbin hareketi sayesinde vücutta kanın dolaşımı sağlanır.
- D) Bir dakikadaki atış sayısına tansiyon adı verilir.

43. Vücudumuzda bulunan kirli kan ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kirli kanda oksijen oranı düşüktür.
- B) Kirli kanda kan hücreleri bulunmaz.
- C) Kirli kan, temiz kana göre daha koyudur.
- D) Kirli kanda karbondioksit oranı fazladır.

44. Kanın görevleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Vücut ısını ayarlar.
- B) Sindirilen besinleri hücrelere taşınmasını sağlar.
- C) Hücrelerde oluşan sindirim atıklarını ilgili boşaltım organlarına taşır.
- D) Yediklerimizi vücudumuzun kullanabileceği besinlere çevirir.

45. İnsandaki kan grupları alyuvarlarda bulunan proteinlere göre belirlenir. Tabloda kan verebilme şartlarını taşıyan kan bağışçılarının bilgileri yer almaktadır.

KAN BAĞIŞÇILARI	PROTEİN CİNSİ	RH FAKTÖRÜ
Hasan	A	+
Ceren	YOK	+
Onur	B	+
Ceylin	A ve B	-
Çınar	A	-
Yiğit	B	-
Nurdan	YOK	+

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Ceren, Nurdan'a kan verebilir.
- B) Ceylin, Hasan'a kan verebilir.
- C) Yiğit, Hasan'a kan verebilir.
- D) Çınar, Onur'a kan verebilir.

46. Bazı bölgelerde yeraltı suları elektrikli motorlar ile yeryüzüne çıkarılarak evlerde kullanılmaktadır. Elektrikler kesildiğinde su motoru çalışmadığı için evdeki su tesisatına su verilemez. Evlerde kullanılan bu yeraltı su sistemleri ile insan vücudundaki dolaşım sistemi bir yönü ile benzerlik göstermektedir.

Su motoru su taşınmasındaki görevi yönü ile aşağıda bulunan hangi yapı ile benzerlik gösterir?

- A) Kalp
- B) Atardamar
- C) Akciğer
- D) Kan

47. Tüm vücut hücrelerimizin oksijene ve besinlere ihtiyacı vardır. Hücrelerde oluşan atıklar ise hücrelerden uzaklaştırılmalıdır. Tüm bu olaylar dolaşım sıvısı kan sayesinde gerçekleşir. Kanın, vücudumuzun her tarafını dolaşmasını sağlayan kaslı organımıza ise..... adı verilir.

Yukarıdaki cümlede noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Akciğer
- B) Mide
- C) Kalp
- D) Böbrek

48. İnsan vücudunda bulunan bir yapıdaki kan ile ilgili olarak karbondioksit miktarının fazla olduğu bilinmektedir.

Bu yapı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Atardamardır.
- B) Toplardamardır.
- C) Kalbin sol odacığdır.
- D) Akciğere giden damardır.

49. “Kalbin damarlara kan pompalaması sırasında damarlarda meydana gelen etkiye nabız denir.”

Nabız oluşumuyla ilgili olarak, aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sağlıklı ve ergin bir insanın nabızı, dakikada ortalama 70 -80 civarındadır.
- B) Nabız sayısı arttıkça, damarlardaki kan akışı yavaşlar.
- C) Nabız sayısı, kalbin atış sayısı orantılı olarak değişir.
- D) Nabız sayısı zamanla değişebilir.

50. **Kan nakli ve kan grupları ile ilgili olarak;**

- I. Kan grupları plazmada ve alyuvarın zarında bulunan proteinlere göre belirlenir.
- II. İnsanlarda A, B, O ve AB gibi kan grupları bulunur.
- III. Kana ihtiyacı olan hasta bir birey için aynı kan grupta olan bir bağışçı bulunmalıdır.

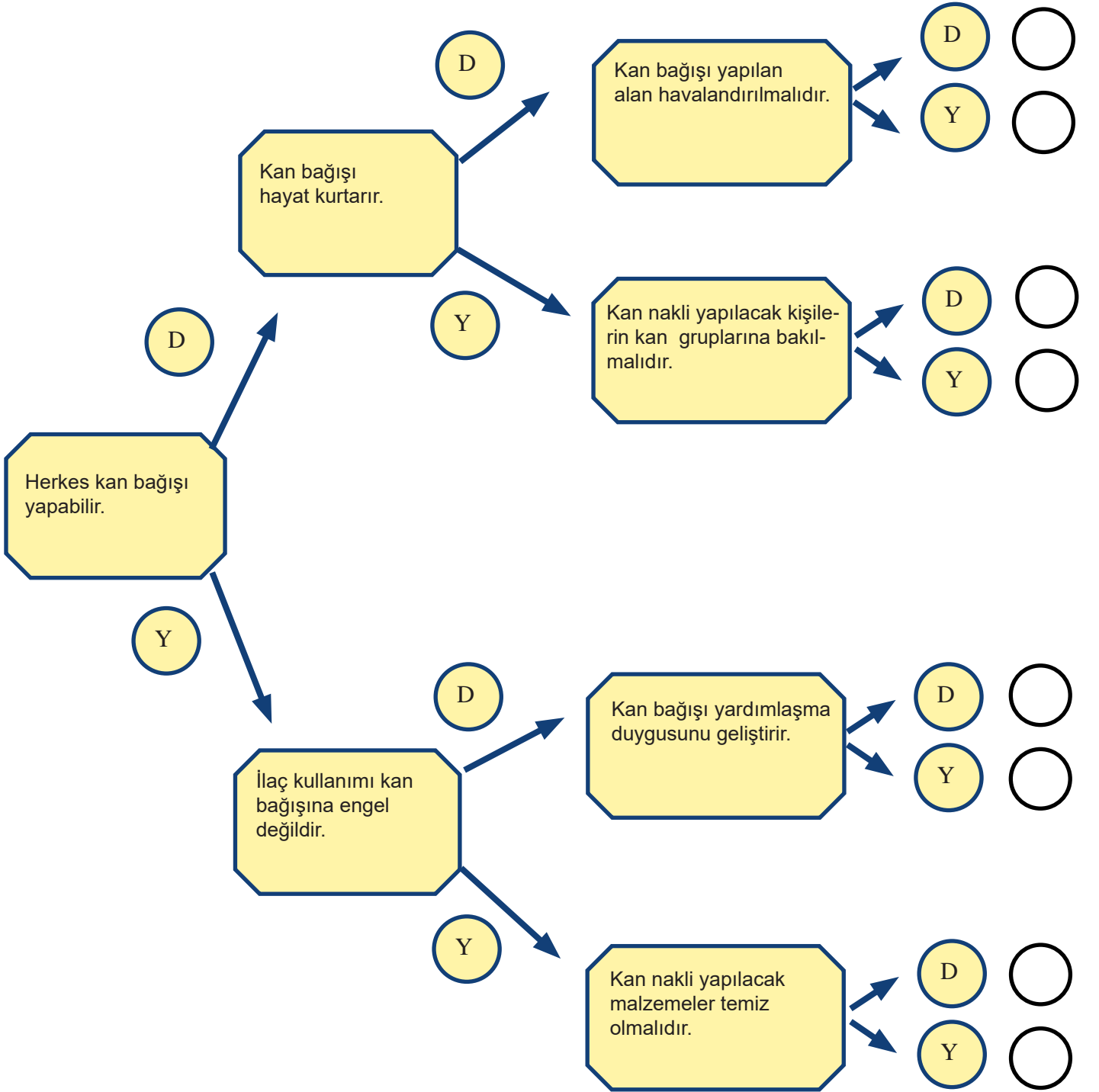
verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I,II ve III

51. **Kan damarları ile ilgili verilen ifadelerden hangileri doğrudur?**

- A) Kan en hızlı toplardamarlarda akar.
- B) Kılcal damarlardan oksijen dokulara geçebilir.
- C) Küçük kan dolaşımında sadece atardamarlar görev alır.
- D) Atardamarların tümü temiz kan taşır.

52. Aşağıda verilen bilgileri doğru veya yanlış şeklinde değerlendirerek ilerleyin ve ulaştığınız çıkıştaki daire içine (✓) işareti koyunuz.

SOLUNUM SİSTEMİ

53. Aşağıdaki bilgiler doğru ise ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

1. (.....) Diyafram, kasılıp gevşeyerek solunuma yardımcı olur.
2. (.....) Gırtlak, soluk borusunun başlangıcında bulunur.
3. (.....) Soluk borusu, üst üste dizilmiş kemiklerden oluşur.
4. (.....) Soluk borusu, akciğere girerek bronş adı verilen iki kola ayrılır.
5. (.....) Hava burundaki mukus sıvısı sayesinde nemlenir.

54. İrem, sağlıklı bir insanın soluk verme durumu ile ilgili aşağıdaki grafiği çiziyor.

Soluk verme

İrem'in çizdiği grafiği inceleyiniz. Yaşamını sürdüren bir insan için böyle bir grafik çizilebilir mi? Evet veya Hayır seçeneklerinden birini işaretleyiniz. Verdiğiniz yanıtın sebebini kısaca açıklayınız..

☐ Evet

☐ Hayır

Çünkü; .....

.....

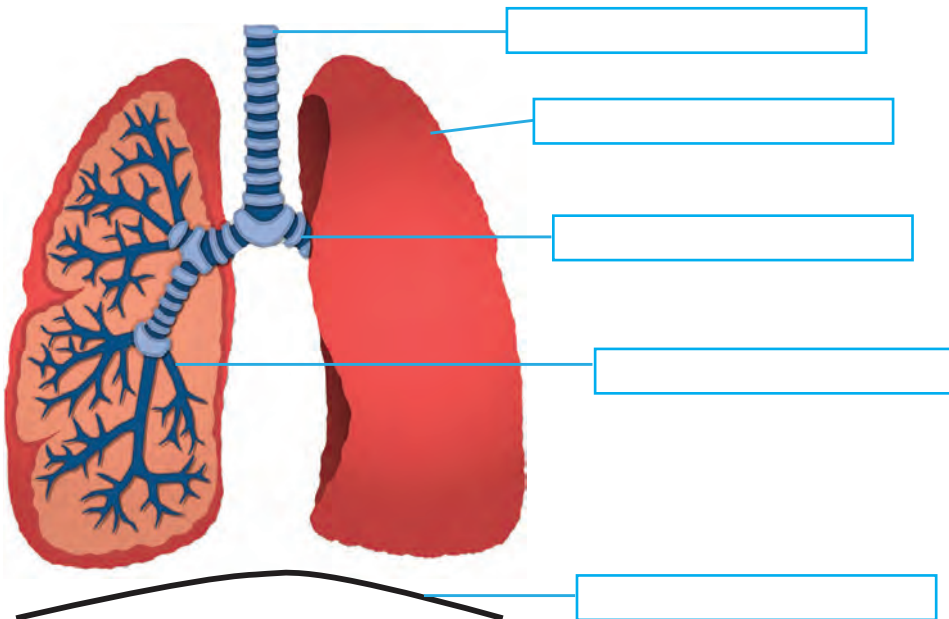
.....

.....

.....

.....

55. Solunum sistemi organlarının isimlerini görsel üzerinde ilgili bölümlere yazınız.

56. Aşağıdaki bulmacaları verilen bilgilerden faydalanarak çözünüz

- “Bronşların akciğerlerde ince dallara ayrılmış halidir.”

R C K

- “Akciğerlerde bulunan hava kesecikleridir”

L L

- “Solunum sisteminin ilk organıdır, alınan havadaki toz parçalarını tutar ve havayı nemlendirir.”

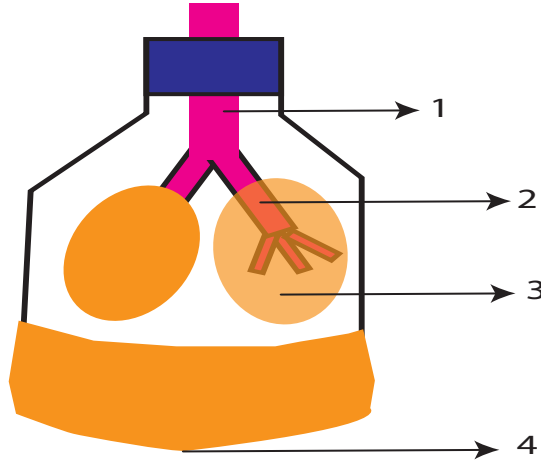
- “Göğüs boşluğunda bulunan solunum sisteminin temel organıdır.”

C R

- “Yutaktan gelen havayı soluk borusuna iletir.”

I L K

57. İrem; balonlar, pet şişe ve pipetler ile aşağıda yer alan modeli tasarlıyor.

İrem'in hazırladığı modelde numaralarla gösterilen yapıların solunum sistemimizdeki karşılıklarını aşağıda verilen kutulara yazınız.

1

2

3

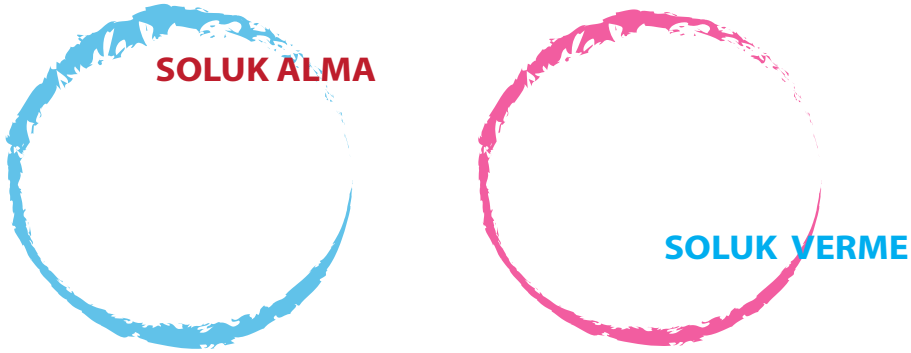
4

58. Soluk alma ve soluk verme mekanizması sırasında gerçekleşen olaylar aşağıda verilmiştir.

1. Akciğerlere hava dolar.
2. Diyafram kası gevşeyerek kubbeleşir.
3. Göğüs boşluğunun hacmi artar.
4. Diyafram kası kasılarak düzleşir.
5. Akciğerdeki hava dışarıya verilir.
6. Göğüs boşluğunun hacmi daralır.
7. Kaburgalar arası kaslar gevşer.
8. Kaburgalar arası kaslar kasılır.

Bu olayların soluk almayla mı, yoksa soluk vermeye mi ilgili olduğunu, verilen ilgili alana ifadelerin başında yer alan numaraları yazarak belirtiniz.

59. İnsan vücudunda bulunan bir yapı ile ilgili aşağıdaki özellikler bilinmektedir.

- Yutaktan gelen havayı soluk borusuna iletir.
- Kıkırdaktan oluşur.
- İçinde bulunan ses telleri ile ses oluşumunu sağlar.

Özellikleri verilen bu yapı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alveol
- B) Gırtlak
- C) Bronş
- D) Bronşçuk

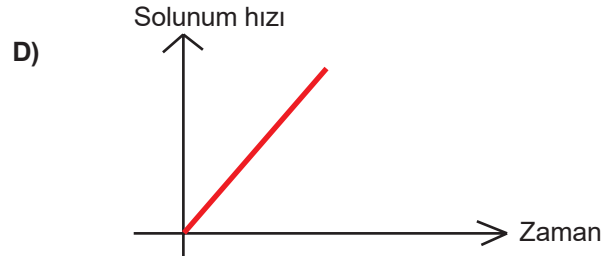
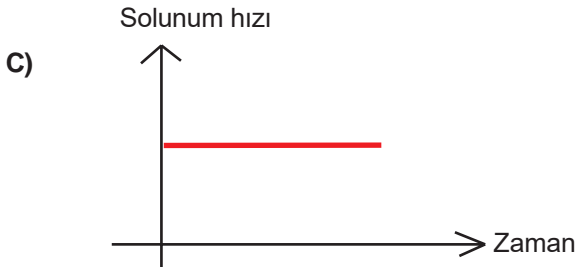
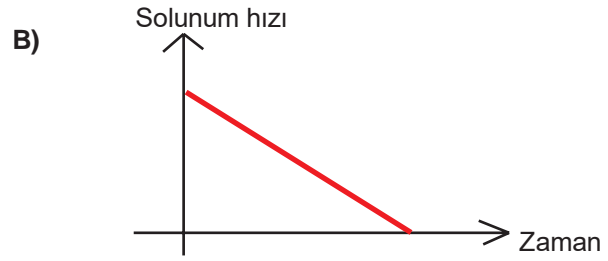
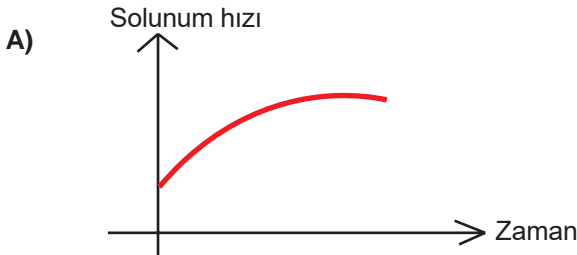
60. Ceren, öğretmenin sorduğu “Dış ortamdaki havanın solunum sisteminde izlediği yapıları sırası ile yazınız.” sorusuna aşağıdaki cevabı vermiştir.

Burun → Yutak → Gırtlak → Soluk borusu → Akciğer → Bronş → Bronşçuk → Alveol

Cerenin verdiği cevaptan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Dış ortamdaki hava burundan vücut içine alınır.
- B) Akciğere gelmeden önce hava soluk borusundan geçer.
- C) Canlılar oksijen alır ve karbondioksit verir.
- D) Havanın bronştan sonra ulaşacağı yapı bronşçuktur.

61. Yolda gördüğü köpekten korkan ve hızla uzaklaşan Gökçe'nin solunum hızının zamanla değişimini gösteren grafik aşağıdakilerden hangisi gibi olabilir?

62. Aşağıdakilerden hangisi solunum sistemine ait yapı ve organlardan birinin iltihaplanması durumudur?

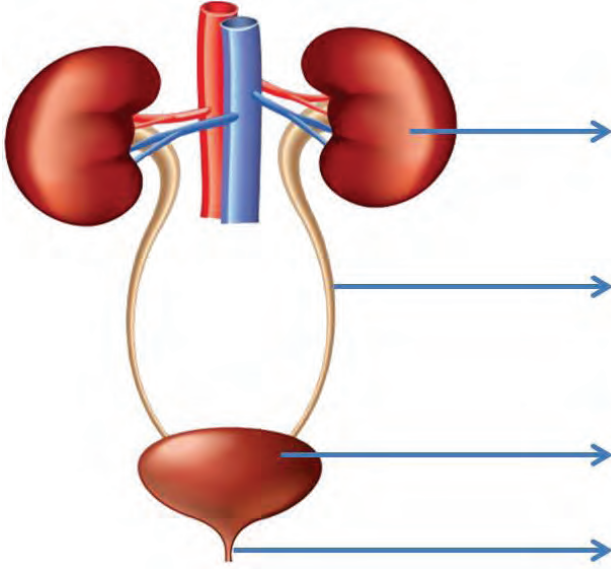
- A) Apandist
- B) Gastrit
- C) Bronşit
- D) Menenjit

63. Solunum sisteminde yer alan yapılar ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Soluk alma sırasında akciğerlere sadece oksijen girişi görülür.
- B) Akciğerlere sadece burundan alınan hava ulaşır.
- C) Burun, alınan havanın temizlenmesini ve nemlendirilmesini sağlar.
- D) Solunum sisteminde diyafram haricinde hiç bir kas bulunmaz.

BOŞALTIM SİSTEMİ

64. Boşaltım sistemi organlarının isimlerini görsel üzerinde ilgili bölümlere yazınız.

65. İnsan vücudunda atık maddelerin vücuttan atılıncaya kadar gerçekleşen bazı olaylar karışık olarak verilmiştir. Bu olayları gerçekleşme sırasına göre numaralar ile örnekteki gibi eşleyiniz.

İdrar, böbreklerden üretere gelir.

1

İdrar, idrar kesesinde bir süre depolanır.

2

Kan, böbreklerde süzülür.

3

4

Üretra, idrarı vücuttan atılmasını sağlar.

66. Aşağıdaki bilgiler doğru ise ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

1. (.....) Vücutta bulunan zararlı, atık ve fazla maddelerin vücuttan uzaklaştırılması gerekir.
2. (.....) Böbrekler, terleme yoluyla vücuttaki suyu dışarı atar.
3. (.....) Sağlıklı her insanda bir adet böbrek bulunur.
4. (.....) Akciğerler, karbondioksit ve su buharını solunum sırasında dışarı atar.
5. (.....) İdrarın dışarı atılıncaya kadar depolandığı yapı üretradır.

67. Böbreklerde oluşan idrarı idrar kesesine getiren yapı aşağıda verilenlerden hangisidir?

- A) Üretra
- B) Üreter
- C) Damarlar
- D) Üre

68. Sindirim sonucu oluşan besin atıklarının, suyun ve safranin vücuttan dışarı atılmasını sağlayarak boşaltıma yardımcı olan yapı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalınbağırsak
- B) Mide
- C) Deri
- D) Böbrek

69. Aşağıda verilen yapılardan hangisi terleme ile hem suyun uzaklaştırılmasını hem de vücut sıcaklığının dengelenmesine yardımcı olur?

- A) Üreter
- B) Deri
- C) Böbrek
- D) Üretra

70. Aşağıda verilen yapılardan hangisinde zararlı atık madde bulunmaz?

- A) Böbreklere kanı getiren damarlarda
- B) Böbrekteki kanı vücuda getiren damarlarda
- C) Böbreklerde
- D) İdrar kesesi

71. Böbrekler aşağıda verilen maddelerden hangisini vücuttan uzaklaştıramaz?

- A) Karbondioksit
- B) Tuz
- C) Su
- D) Üre

72. “Böbreklerimiz olmasaydı doğal yollar ile.....”

Yukarıda yer alan cümle aşağıda verilenlerden hangisi ile tamamlanırsa bilimsel bir hata yapılmış olur?

- A) Kandaki zararlı atık maddeler süzülemezdi.
- B) İdrar oluşamayacaktı.
- C) Karbondioksit uzaklaştıramayacaktı
- D) Vücudumuzda biriken fazla vitaminler dışarı atılamayacaktı.

BULMACALAR

73. Destek ve hareket sistemine ait yapıları aşağıda verilen bulmaca içerisinde bulunuz.

S	A	K	İ	L	İ	G	Z	İ	Ç
Ö	Ö	M	U	I	R	O	Ş	I	I
K	İ	M	E	K	I	S	S	A	Y
İ	Ş	S	P	Ü	G	J	N	E	R
O	Y	N	A	R	E	K	L	E	M
U	Z	U	N	K	E	M	İ	K	A
T	I	G	C	A	S	S	İ	M	G
Ğ	M	C	R	B	I	N	F	C	H
D	L	I	B	F	I	M	P	İ	Y
İ	H	Ö	F	R	T	R	Ü	N	G

- * Çizgili kas
- * Yassı kemik
- * Oynar eklem
- * Uzun kemik

74. Sindirim sistemine ait yapıları aşağıda verilen bulmaca içerisinde bulunuz.

Y	Ü	U	A	Ğ	I	Z	R	Z	İ	E	K
U	U	A	U	A	U	A	U	A	N	I	K
T	Y	R	Y	R	V	R	Y	R	C	A	Y
A	L	E	L	E	L	E	L	E	E	T	U
K	A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	K
C	O	Ş	C	E	Ğ	E	A	A	A	R	G
Ç	N	U	R	S	R	Ş	V	T	Ğ	D	Z
A	P	A	N	K	R	E	A	S	I	A	Ş
D	Ğ	L	C	Ç	P	R	Ş	Ö	R	T	M
C	A	S	S	İ	R	G	O	C	S	U	İ
R	B	I	N	F	C	H	İ	O	A	Y	D
B	F	I	T	P	İ	Y	F	H	K	L	E

- * Ağız
- * Yutak
- * İnce bağırsak
- * Pankreas

75. Dolaşım sistemine ait yapıları aşağıda verilen bulmaca içerisinde bulunuz.

G	T	N	Z	H	L	Ç	J	U	E	O	A	N	E	K
Ö	Ö	M	U	I	R	O	Ş	I	I	Ğ	Y	K	I	K
İ	H	M	N	R	H	H	T	S	E	Ç	D	L	A	Y
P	A	O	E	J	L	İ	P	B	S	E	R	N	T	U
M	S	Ü	T	O	Ğ	Ü	İ	İ	D	N	P	L	A	K
R	O	K	L	I	S	U	T	Ü	K	U	F	U	R	G
H	R	I	I	S	Z	İ	Ü	L	L	M	I	R	D	Z
J	C	S	L	U	C	O	Ş	C	E	Ğ	E	A	A	Ş
R	Ü	O	Y	S	Ç	N	U	R	S	R	Ş	V	M	Ş
A	Ç	Ç	T	M	E	K	Ğ	J	N	U	G	U	A	B
V	V	Ğ	D	Ğ	L	C	Ç	P	R	Ş	Ö	Y	R	R
U	I	G	C	A	S	S	İ	M	G	O	C	L	E	Ş
Y	M	C	R	B	I	N	F	C	H	İ	O	A	A	İ
K	L	I	B	F	I	M	P	İ	Y	F	H	Ş	H	O
A	H	Ö	F	R	T	R	Ü	N	G	F	I	G	D	M

- * Kalp
- * Alyuvar
- * Atardamar
- * Kan pulcukları
- * Akyuvar

76. Solunum sistemine ait yapıları aşağıda verilen bulmaca içerisinde bulunuz.

D	A	B	V	C	S	P	Ü	H	Z	R	H	Y	C
A	İ	C	C	E	N	A	R	N	D	I	R	M	P
B	C	Y	C	A	U	N	K	N	Ü	H	E	Z	J
E	A	R	A	H	N	E	R	S	D	T	E	E	R
S	A	Y	H	F	A	Ş	N	O	R	B	N	M	D
N	E	R	H	B	R	O	N	Ş	C	U	K	L	Ş
A	E	R	T	Y	U	A	I	O	A	P	Ğ	Ü	İ
S	P	Ü	S	A	Y	K	M	R	S	T	T	D	S
N	A	R	N	E	R	C	O	R	O	S	P	Ü	J
U	N	K	S	R	R	İ	O	O	O	N	A	R	J
S	A	Y	A	H	H	Ğ	E	D	J	U	N	K	K
N	E	R	S	D	T	E	Y	İ	R	V	U	K	L
A	Ş	N	O	R	B	R	O	T	Ş	V	M	J	J
J	K	L	Ş	U	T	R	E	F	B	B	L	M	J

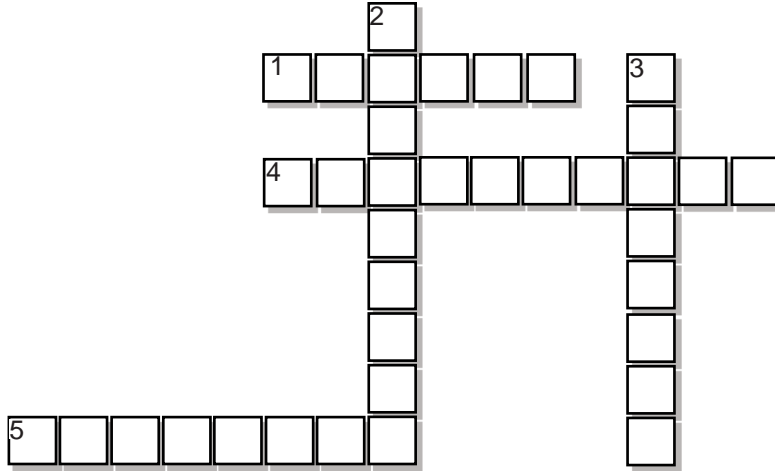
- * Akciğer
- * Diyafram
- * Bronş
- * Bronşçuk

77. Boşaltım sistemine ait yapıları aşağıda verilen bulmaca içerisinde bulunuz.

U	H	P	T	H	Z	K	E	R	B	Ö	B	E	P
B	F	G	E	B	T	C	C	S	Ç	S	İ	S	K
İ	D	R	A	R	K	E	S	E	S	İ	G	B	E
L	Ç	B	Ğ	V	İ	B	Ş	P	F	E	G	D	M
Ö	H	G	D	D	S	G	A	J	H	I	R	U	N
B	E	Ç	Ş	Ş	I	İ	B	S	Ğ	I	P	Ü	E
Ü	N	Y	Ü	Ş	A	Y	Y	U	Ğ	K	U	F	Ş
R	F	G	Z	R	H	Y	C	K	Ş	S	A	U	Ç
E	N	Ö	D	I	R	M	P	Ş	A	Ü	E	B	J
T	A	S	Ü	H	E	Z	J	G	Ç	R	Ğ	S	Ö
E	F	N	A	B	V	N	N	D	Ş	E	Ö	B	J
R	T	O	D	L	E	Z	M	N	S	T	D	Ü	F
İ	Ş	S	P	Ü	G	J	N	E	B	R	Y	Z	L
Y	P	M	Ö	K	U	I	T	U	Ö	A	Y	Ş	U

- * Böbrek
- * İdrar kesesi
- * Üreter
- * Üretra

78. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

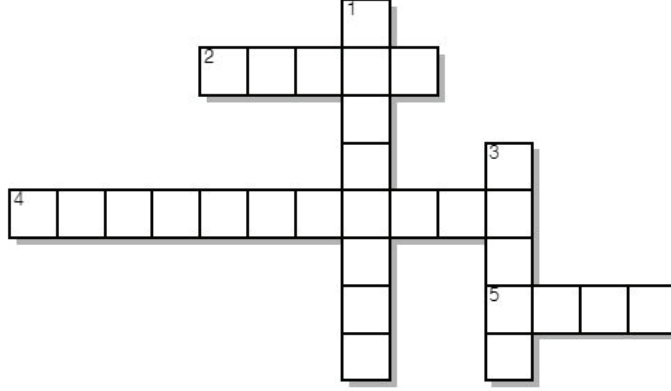
Soldan sağa:

- 1- Midemizde bulunan kas çeşididir.
- 4- Hareket yeteneği en fazla olan eklemdir.
- 5- Kemiklere göre daha esnek ve yumuşak dokudur.

Yukarıdan Aşağı:

- 2- Kol ve bacaklarımızda bulunan kemik çeşididir.
- 3- Çizgili kas yapısında olmasına rağmen isteğimiz dışında çalışan kas çeşididir.

79. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

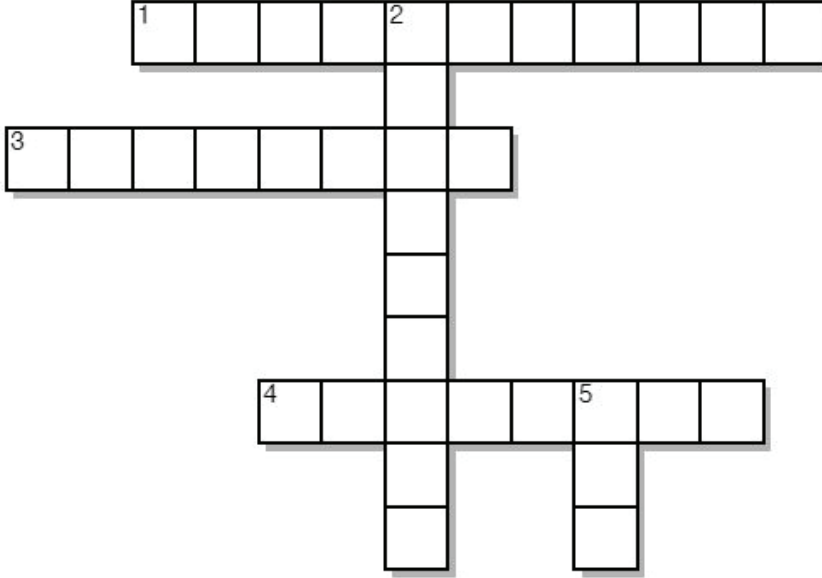
Soldan sağa:

- 2- Besinlerin ağızdan yemek borusuna iletilmesini sağlayan bölümdür.
- 4- Ağızda parçalanan besinlerin mideye iletilmesini sağlayan organdır.
- 5- Sindirim sistemindeki ilk organdır.

Yukarıdan Aşağı:

- 1- Sindirime yardımcı bir organdır.
- 3- Ağız ile yemek borusunda yer alan sindirim sistemi organıdır.

80. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

Soldan sağa:

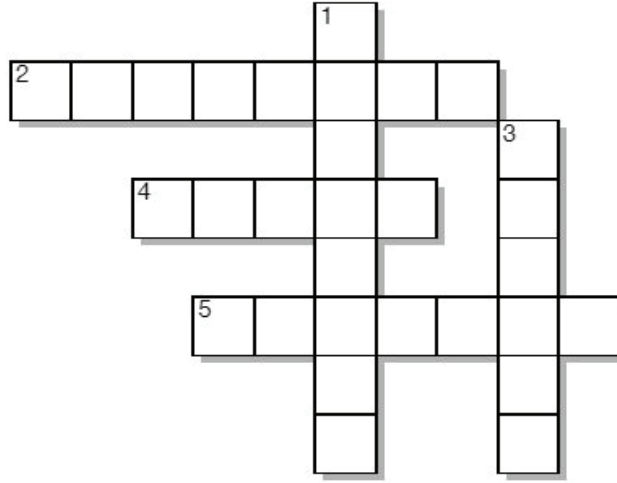
- 1- Doku ve organlarda toplanan kirli kanı, kalbe taşıyan damarlardır.
- 3- Karbondioksit miktarı fazla olan kana verilen addır.
- 4- Oksijen miktarı fazla olan kana verilen addır.

Yukarıdan Aşağı:

- 2- Kalbimizden temiz kanı, organ ve dokulara taşıyan damarlardır.
- 5- Kırmızı renkli dolaşım sıvısına verilen addır.

81. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

Soldan sağa:

- 2- Akciğerlerin çalışmasını destekleyen güçlü bir kastır.
4- Soluk borusunun akciğere girerek iki kola ayrıldığı yapıya verilen addır.
5- Solunum sisteminin en temel organıdır.

Yukarıdan Aşağı:

- 1- Bronşlar akciğerlere girince daha küçük birçok kola ayrılması ile oluşan yapıya verilen ad.
3- Bronşçukların ucunda bulunan, etrafı kılcal damarlarla çevrili, gaz değişiminin gerçekleştiği hava kesesi şeklindeki yapılardır.

82. Aşağıdaki bulmacada böbreklerimizin sağlığını korumak için yapmamız gereken bir davranış gizlenmiştir. Bulmacada gizlenmiş ifadeyi bulunuz.

İ K İ   D E   L İ   G Ü N   İ Ç   S U   İ Y İ   Z .
M E L   E N   T R E   A Z

AÇIK UÇLU SORULAR

83. İskeletimizin tamamı kemik yerine kıkırdaktan oluşmuş olsaydı yaşantımız bu olaydan nasıl etkilenirdi? Cevabınızı kısaca aşağıda yer alan kutucuğa yazınız.

84. İnsan vücudunda yer alan eklemlerin tamamı sadece bir çeşit eklemden oluşmuş olsaydı yaşantımız bu olaydan nasıl etkilenirdi? Cevabınızı kısaca aşağıda yer alan kutucuğa yazınız.

85. Kalbimiz neden yapı olarak çizgili kasa benzemesine rağmen çalışma şekli olarak düz kasa benzer? Cevabınızı kısaca aşağıda yer alan kutucuğa yazınız.

86. İnsan idrarında yapılan tahlil sonucunda şekere rastlanmıssa bu kişide hangi hastalığın varlığından şüphelenilir? Cevabınızı kısaca aşağıda yer alan kutucuğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

87. Vücudumuzda yer alan sidirim, boşaltım gibi sistemlerin sağlığını korumak için nelere dikkat etmeliyiz? Cevabınızı aşağıdaki kutucuğa kısaca yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

88. Kan bağıışı insanlık için neden önminlidir? Cevabınızı aşağıda yer alan kutucuğa kısaca yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

89. Vücudumuzun hareket edebilmesi için hangi sistemler birlikte çalışmalıdır? En az üç sistemi aşağıda yer alan kutucuğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

90. Nabız nedir? Hangi durumlarda nabzımız yükselir? Cevabınızı kısaca aşağıda yer alan kutucuğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CEVAPLAR

1. 1-Y, 2-D, 3-D, 4-Y, 5-D,

2. Oynar eklem : 4, 5, 7
Yarı oynar eklem : 1, 5, 8
Oynamaz eklem : 2, 3, 6

3.

Hızlı çalışıp çabuk yorulur.	Çizgili kas
Kalbımızda bulunur. Ritmik çalışır.	Düz kas
Kan damarlarımızın yapısında bulunur.	Kalp kası

4. 1- Kemik zarı,
2- Kıkırdak,
3- Uzun kemik,
4- Kısa kemik

5.

6. D-Y-D- 3. ÇIKIŞ

7. 1- Boyu uzar,
2- Kalp kası,
3- Boyu kısalır,
4- Çizgili kas,
5- Omur kemikleri,
6- Oynar eklem

8.

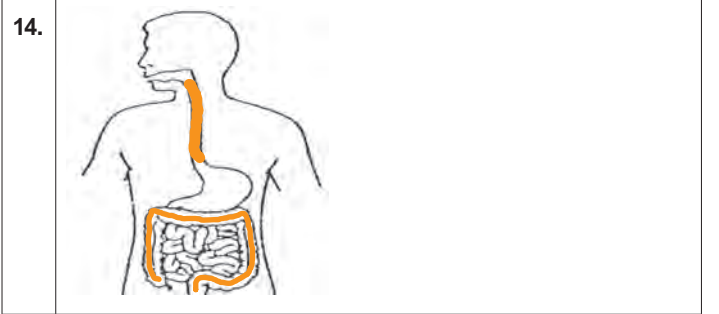
Kemikler	Eklem	Kaslar
1, 3, 4, 6	2, 3, 4	3, 4, 5

9. Yarı oynar, Kalp, Yassı

10. D   11. D

12. 1-D, 2-Y, 3-Y, 4-D, 5-D,

13. Sırası ile alt alta:
* Pankreas,
* Pankreas öz suyu,
* Safra salgısı,
* Karaciğer

15. * Görsel 1: Pankreas
* Görsel 1: Karaciğer

16. Pankreas öz suyu

17. Safra sıvısı

18. İnce bağırsak

19. Yutak, Mide, Anüs

20. C   21. C   22. B   23. B   24. B

25. 1-D, 2-Y, 3-Y, 4-D, 5-D,

26. 3, 1, 2, 3, 1

27. * Küçük dolaşım
* Çünkü, kalp ile akciğer arasında gerçekleşmektedir.

28. 1- Sağ üst
2- Sol alt
3- Kılcal
4- Alt

29. 1- Y, 2- Y, 3- D, 4- D

30.

Kalp, kasılıp gevşeme hareketi ile kanın damarlar içerisinde dolaşımını sağlar. ( )
Damarlar içinde bulunan kan, organlara kadar gider. ( ) Madde alışverişine uğrayan kan,
yine damarlar aracılığıyla önce akciğere sonra da temizlenmek üzere kalbe gider. ( )
Böylece akciğerde kanın oksijeni azalır, karbondioksitin artması sağlanmış olur. ( )

31.

1-D, 2-Y, 3-D, 4-D, 5-Y,

32.

Şema:

* Görselde olduğu gibi kalp ile vücut hücreleri arasında dolaşımı gösteren tüm şemalar.
* "Kalbin sol tarafından atardamar ile çıkan temiz kanın (oksijen miktarı fazla) vücuttaki tüm hücrelere besin ve oksijen götürüp hücrelerdeki karbondioksit ve atık maddeleri alarak kirlenen kanın toplardamar ile tekrar kalbe dönmesidir."
İfadeye benzer tüm doğru yanıtlar.

33.

1- Alyuvar,
2- Akyuvar,
3- Alyuvar
4- Kan pulcukları,
5- A ve B

34.

1-D, 2-Y, 3-Y, 4-Y, 5-D, 6-Y, 7-D,

35.

D

36.

B

37.

D

38.

D

39.

D

40.

C

41.

B

42.

D

43.

B

44.

D

45.

A

46.

A

47.

C

48.

C

49.

B

50.

D

51.

B

52.

Y, Y, D, 7. ÇIKIŞ

53.

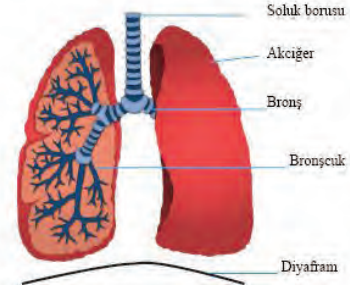
1-D, 2-D, 3-Y, 4-D, 5-D,

54.

Çünkü; canlı bir insanın akciğerindeki hava miktarı hiçbir zaman sıfır olamaz. Grafikte sıfıra kadar azaldığı belirtilmiştir.

55.

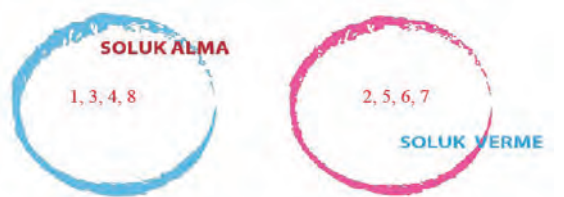
56.

Sırası ile alt alta:
* Bronşçuk,
* Alveol,
* Burun,
* Akciğer,
* Gırtlak

57.

58.

59.

B

60.

C

61.

A

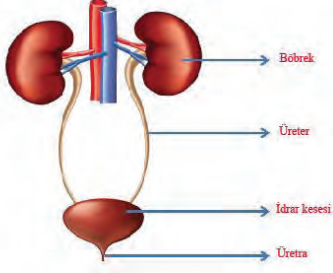
62.

C

63.

C

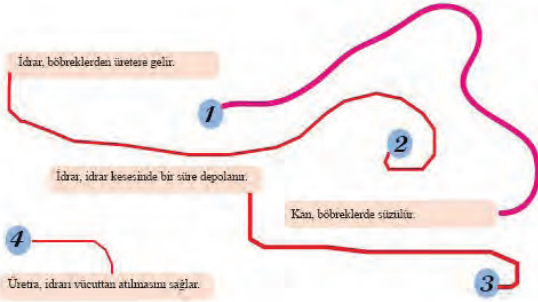
64.

74.

Y	Ü	U	A	Ğ	I	Z	R	Z	İ	E	K
U	U	A	U	A	U	A	U	A	N	İ	K
T	Y	R	Y	R	V	R	Y	R	C	A	Y
A	L	E	L	E	L	E	L	E	E	T	U
K	A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	K
C	O	Ş	C	E	Ğ	E	A	A	A	R	G
Ç	N	U	R	S	R	Ş	V	T	Ğ	D	Z
A	P	A	N	K	R	E	A	S	İ	A	Ş
D	Ğ	L	C	Ç	P	R	Ş	Ö	R	T	M
C	A	S	S	İ	R	G	O	C	S	U	İ
R	B	I	N	F	C	H	İ	O	A	Y	D
B	F	I	T	P	İ	Y	F	H	K	L	E

65.

75.

G	T	N	Z	H	L	Ç	J	U	E	O	A	N	E	K
Ö	Ö	M	U	I	R	O	Ş	İ	İ	Ğ	Y	K	İ	K
İ	H	M	N	R	H	H	T	S	E	Ç	D	L	A	Y
P	A	O	E	J	L	İ	P	B	S	E	R	N	T	U
M	S	Ü	T	O	Ğ	Ü	İ	İ	D	N	P	L	A	K
R	O	K	L	I	S	U	T	Ü	K	U	F	U	R	G
H	R	I	I	S	Z	İ	Ü	L	L	M	I	R	D	Z
J	C	S	L	U	C	O	Ş	C	E	Ğ	E	A	A	Ş
R	Ü	O	Y	S	Ç	N	U	R	S	R	Ş	V	M	Ş
A	Ç	Ç	T	M	E	K	Ğ	J	N	U	G	U	A	B
V	V	Ğ	D	Ğ	L	C	Ç	P	R	Ş	Ö	Y	R	R
U	I	G	C	A	S	S	İ	M	G	O	C	L	E	Ş
Y	M	C	R	B	I	N	F	C	H	İ	O	A	A	İ
K	L	I	B	F	I	M	P	İ	Y	F	H	Ş	H	O
A	H	Ö	F	R	T	R	Ü	N	G	F	I	G	D	M

66. 1-D, 2-Y, 3-Y, 4-D, 5-Y

67. B

68. A

69. B

70. B

71. A

72. C

73.

S	A	K	İ	L	İ	G	Z	İ	Ç
Ö	Ö	M	U	I	R	O	Ş	İ	İ
K	İ	M	E	K	I	S	S	A	Y
İ	Ş	S	P	Ü	G	J	N	E	R
O	Y	N	A	R	E	K	L	E	M
U	Z	U	N	K	E	M	İ	K	A
T	I	G	C	A	S	S	İ	M	G
Ğ	M	C	R	B	I	N	F	C	H
D	L	I	B	F	I	M	P	İ	Y
İ	H	Ö	F	R	T	R	Ü	N	G

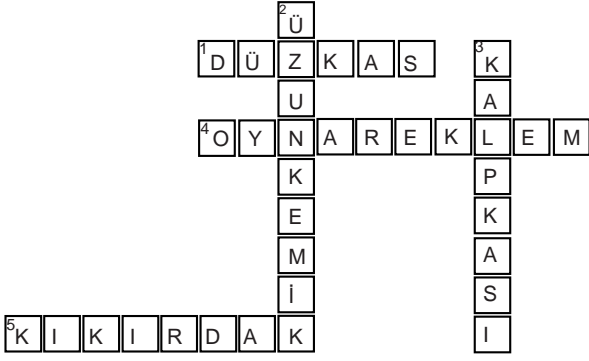
76.

D	A	B	V	C	S	P	Ü	H	Z	R	H	Y	C
A	İ	C	C	E	N	A	R	N	D	I	R	M	P
B	C	Y	C	A	U	N	K	N	Ü	H	E	Z	J
E	A	R	A	H	N	E	R	S	D	T	E	E	R
S	A	Y	H	F	A	Ş	N	O	R	B	N	M	D
N	E	R	H	B	R	O	N	Ş	C	U	K	L	Ş
A	E	R	T	Y	U	A	İ	O	A	P	Ğ	Ü	İ
S	P	Ü	S	A	Y	K	M	R	S	T	T	D	S
N	A	R	N	E	R	C	O	R	O	S	P	Ü	J
U	N	K	S	R	R	İ	O	O	O	N	A	R	J
S	A	Y	A	H	H	Ğ	E	D	J	U	N	K	K
N	E	R	S	D	T	E	Y	İ	R	V	U	K	L
A	Ş	N	O	R	B	R	O	T	Ş	V	M	J	J
J	K	L	Ş	U	T	R	E	F	B	B	L	M	J

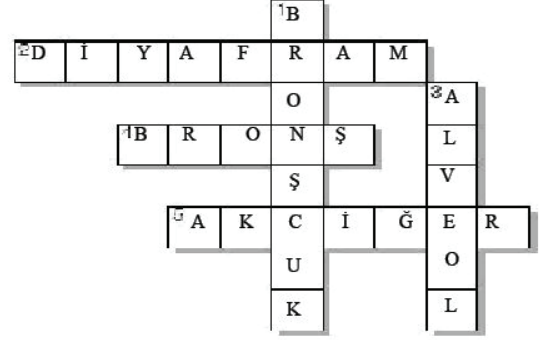
77.

U	H	P	T	H	Z	K	E	R	B	Ö	B	E	P
B	F	G	E	B	T	C	C	S	Ç	S	İ	S	K
İ	D	R	A	R	K	E	S	E	S	İ	G	B	E
L	Ç	B	Ğ	V	İ	B	Ş	P	F	E	G	D	M
Ö	H	G	D	D	S	G	A	J	H	I	R	U	N
B	E	Ç	Ş	Ş	İ	İ	B	S	Ğ	İ	P	Ü	E
Ü	N	Y	Ü	Ş	A	Y	Y	U	Ğ	K	U	F	Ş
R	F	G	Z	R	H	Y	C	K	Ş	S	A	U	Ç
E	N	Ö	D	I	R	M	P	Ş	A	Ü	E	B	J
T	A	S	Ü	H	E	Z	J	G	Ç	R	Ğ	S	Ö
E	F	N	A	B	V	N	N	D	Ş	E	Ö	B	J
R	T	O	D	L	E	Z	M	N	S	T	D	Ü	F
İ	Ş	S	P	Ü	G	J	N	E	B	R	Y	Z	L
Y	P	M	Ö	K	U	I	T	U	Ö	A	Y	Ş	U

78.

81.

82.

GÜN	DE	EN	AZ	İKİ	Lİ	TRE	SU
İÇ	MEL	İYİ	Z.				

GÜNDE EN AZ İKİ LİTRE SU İÇMELİYİZ.

83.

Kemik ve kırıkdağın farkını belirten tüm özgün yanıtlar.

84.

Eklem çeşidi farkının önemine değinen, her organın farklı hareket yeteneği olmasının gerekliliğini belirten tüm özgün yanıtlar.

85.

Kalbin insan isteği ile çalışması veya çalışmasının unutulması durumunda hayatın sona erme durumunda dolayı istemsiz çalışmasının zorunluluk olduğunu bununla birlikte kalbin güçlü ve hızlı çalışmasını sağlayacak bir yapıda olmasının gerekliliğini belirten tüm özgün yanıtlar.

86.

Diyabet hastalığına değinilen tüm özgün yanıtlar.

87.

Dengeli beslenme, aşırı soğuk ve sıcaktan korunma, gibi her iki sistemin sağlığını korumanın gerekliliğini belirten tüm özgün yanıtlar.

88.

Kan bağışının kişinin hem kendi sağlığının korunmasında hemde hasta bireylerin hayatlarını kurtaracağını, bunun bir insanlık görevi olduğunu belirten tüm özgün yanıtlar.

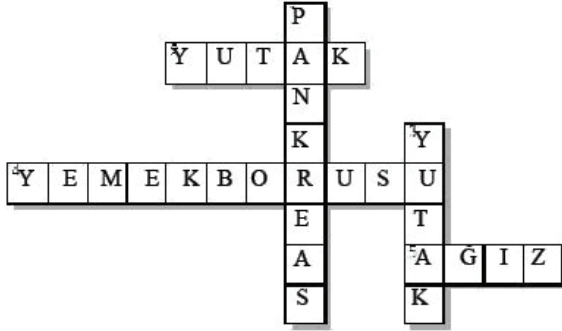
89.

İskelet sistemi, eklemler, kaslar, enerji için gerekli besinin sağlanması, ulaştırılması gibi yazılabilecek uyumlu tüm sistemleri içeren belirten tüm özgün yanıtlar.

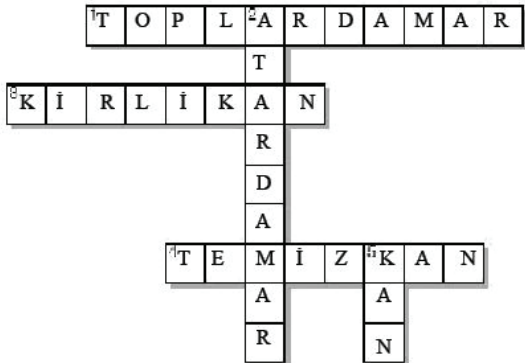
90.

Kalbimizin kasılıp gevşeme hareketinin etkisini, atardamarlardan geçen kanın akışından hissedilmesine nabız denir. Egzersiz, stres, yaralanma ve korku gibi verilebilecek doğru tüm özgün yanıtlar.

79.

80.

6.SINIF 2. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık BARTIN Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1. I. Ne doğan güne hükmüm geçer,
II. Ne hâlden anlayan bulunur;
III. Ah, aklımdan ölümüm geçer;
IV. Sonra bu kuş, bu bahçe, bu nur.

Numaralanmış dizelerin hangilerinde redif vardır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV. D) III ve IV.

2. Mecliste arif ol kalamı dinle
El iki söylerse sen birin söyle
Elinden geldikçe sen eylik eyle
Hatıra dokunup yıkıcı olma

Bu dördlükte kafiyei oluşturan sesler aşağıdakilerin hangisinde doğru gösterilmiştir?

- A) -le B) -yle C) -e D) -eyle

3. Tutuşup kül olan ocaklarından,
Şahlanıp köpüren ırmaklarından,
Hudutlarda gaza bayraklarından
Alnına ışıklar vuranlarındır.

Bu dördlüğün kafiye ve redifi aşağıdakilerin hangisinde doğru gösterilmiştir?

- A) "dan" redif, "ın" kafiye
B) "ından" redif, "aklar" kafiye
C) "dan" redif, "akların" kafiye
D) "larından" redif, "ak" kafiye

4. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif kullanılmamıştır?**

- A) Köroğlu düşer mi yine şanıdan
Ayırır çoğunu er meydanından
B) Arap at üstünde olsa postumuz
İkrarından döndü m'ola dostumuz
C) Vara vara vardım ol kara taş
Hasret ettin beni kavim kardaşa
D) Altın da bir pula olur mu kabil
Ehli ile konuş olasın ehil

5. "Temiz" sözcüğü hangisinde ötekilerden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Orhan Veli temiz bir Türkçeyle yazar şiirlerini.
B) Defterini karalamadan tüm sayfalarını temiz tutardı.
C) Çalışma odasının temiz ve düzenli olmasına özen gösterirdi.
D) O her zaman ve her yerde temiz giyinmeye dikkat ederdi.

6. "Koku" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Yağmurdan sonraki toprak kokusu beni çocukluğuma götürür.
B) Bebek yabancı bir kucakta annesinin kokusunu arıyordu.
C) Baharın gelmesiyle açan çiçeklerin kokusu arıları mest etti.
D) Sen üzülme, bu işin kokusu eninde sonunda çıkar.

7. "Işık" sözcüğü hangi cümlede mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Bahçeye tel örgüden süzülen solgun bir ışık vurmuş.
B) Bir gece yatmışken kalktı, bitişik odaya girdi, ışığı yaktı.
C) Okuyabilmek için kapıdaki ışık yeterli değildi.
D) Bütün gözlerden anlamlı ışıklar saçılıyordu etrafa.

8. Akşam çökerken yeryüzünden daha aydınlık görünen göğe gözlerini dikmiş, rüzgârda savrulan kar tanelerini seyrediyordu.

“Çökmek” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Mustafa Kemal'in içine ilk defa bu lisede vatan kaygısı çöktü.
B) Şayet iradeli değilseniz az zamanda çürüyüp çökmeniz pek mümkündür.
C) Alaca karanlıklar çökerken köşk bahçesinin parmaklıklarında görünmektedir.
D) Elleri titremeye, gözleri adamakıllı çökmeye başlamıştı.

9. I. Gökyay'ım neylesin ıssız çağlarda!
II. Bir ağlar bir güler, durmaz kararda,
III. Bir başka dağ gibi sen dur dağlarda,
IV. Akşamdan sabaha gün gitsin gelsin...

Numaralanmış dizelerin hangilerinde tezat (zıtlık) sanatı vardır?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve IV. D) III ve IV.

10. Ağacı kıskanırım
Yemiş yüklü dalı var;
Bahar olsun, güz olsun.
Ne güzel masalı var

Bu dizelerdeki altı çizili bölümde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Benzetme (teşbih) B) Karşıtlık (tezat)
C) Kişileştirme (teşhis) D) Abartma (mübalağa)

11. Tilkinin iyiliği tutmuş bir gün!
Leyleği yemeğe buyur etmiş.
- Ama, demiş tilki, bizde misafir
Umduğunu değil bulduğunu yer.
Meğer tilkinin cimrisi hepsinden betermiş.
Bir çorba çıkarmış topu topu o da sulu mu sulu
Hem nerden getirse beğenirsiniz? Tabakta.
Leylek gagasıyla uğraşadursun
Tilki bitirmiş hepsini bir solukta.
Leylek kızmış ama çekmiş sineye. Bir zaman sonra
O da tilkiyi buyur etmiş yemeğe.
- Hay hay, demiş tilki, nasıl gelmem?
Ben dostlara naz etmesini sevmem.

Bu metindeki altı çizili bölümde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Benzetme (teşbih) B) Karşıtlık (tezat)
C) Abartma (mübalağa) D) Konuşturma (intak)

12. Çocukluğum, çocukluğum...
Uzakta kalan bahçeler.
O sabahlar, o geceler,
Gelmez günler çocukluğum.

Bu dörtlüğün ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnızlık B) Pişmanlık
C) Özlem D) Özgürlük

13. Bir işin yabancıları olan, bir işe alışmamış, beceriksiz ya da anlayışsız kişi, kendisinden beklenen işi eksik yapar, daha başında veya en önemli yerinde işi bırakır.

Bu cümlede açıklaması yapılan atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Acemi katır kapı önünde yük indirir.
B) Acele işe şeytan karışır.
C) İş insanın aynasıdır.
D) At binenin, kılıç kuşananın.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kafa” sözcüğü deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) Kafamı toplayıp işe başlamam çok kolay olmadı.
- B) Bu işi başarmak için az kafa yormamışsın.
- C) Her önüne gelene kafa tutmakla bir yere varamazsın.
- D) Masaya kafasını çarpınca bir müddet ayağa kalkamadı.

15. Bir şeyin sağladığı güzelliklerden ya da imkânlardan istediği gibi yararlanmak anlamında - - - - deyimini kullanılır.

Boş bırakılan yere hangi deyim getirilmelidir?

- A) tadına varamamak
- B) tadı damağında kalmak
- C) tadında bırakmak
- D) tadını çıkarmak

16. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi açgözlülükle ilgili değildir?

- A) Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.
- B) Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz.
- C) Açın karnı doyar, gözü doymaz.
- D) Tok açın hâinden anlamaz.

17. **ASKERLE GÜREŞ**

Atatürk bir ziyaretinde, Kolordu binasının kapısında aslan yapılı bir Mehmetçik gördü. Çağırdı ve güler yüzle sordu:

- Sen güreş bilir misin?

Yanındakilerden en kuvvetli görünenlerle Mehmetçik'i güreştirdi. Genç asker her zaman üstün geliyordu. Çok neşelendi, ayağa fırladı. Ceketini çıkarıp Mehmet'e ense tuttu:

- Haydi, bir de benimle güreş!

Katıksız ve temiz Anadolu çocuğu, Ata'sının yüzüne hayranlıkla baktı:

- Sırtını yedi düvel yere getiremedi. Bir Mehmet mi bu işi başarır, dedi.

Gözleri doldu ve ağlamamak için gülmeye çalıştı...

Bu metnin türü hangisidir?

- A) Mektup
- B) Anı
- C) Gezi yazısı
- D) Tiyatro

18. Şehre girer girmez gezmek için burayı seçmenin ne kadar doğru bir tercih olduğunu anlıyorum. İlk istikamet, Balıklı Göl. Balıklı Göl, Hz. İbrahim'in ateşe atıldığında düştüğü yer olarak kabul ediliyor. Dönemin zalim hükümdarı Nemrut ile düştüğü görüş ayrılığı Hz. İbrahim'in ateşe atılmasına neden oluyor. Allah'ın verdiği emir ile ateş göle, ateşi harlayan odunlar da balığa dönüşüyor. Hikâye, orayı ziyaret eden herkes gibi bizi de çok etkiliyor. Anlatılanların etkisi sürerken Balıklı Göl'ün yakınındaki Hz. İbrahim'in doğduğu yer olarak kabul edilen mağaraya geçiyoruz. Kapısında yazan “Edeple giren, lütufla döner.” cümlesi hayatı sorgulatan cinsten. Mağarada bulunan ve şifalı olduğuna inanılan sudan içerek yola devam ediyoruz.

Bu metnin türü nedir?

- A) Anı
- B) Gezi yazısı
- C) Hikâye
- D) Mektup

19. Çok dil bilince dünyayı gezmek, farklı kültürleri tanımak kolaylaşır. Araştırmalar çok dil bilmenin beynin çalışmasını etkilediğini gösteriyor. Örneğin birden fazla dil bilenler dikkatlerini daha iyi odaklayabiliyor. Ayrıca birkaç işi bir arada yapmakta daha başarılılar. Yeni bir dil öğrenmek belleği geliştiriyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Birden çok dil bilmenin kişisel gelişime katkısı vardır.
- B) Aynı anda birden fazla iş yapmak oldukça zordur.
- C) Farklı kültürleri tanımak dünyayı gezmekle mümkündür.
- D) Kendi dilini iyi kullanamayanların bellekleri zayıftır.

20. Bir ülkenin mensupları aynı gemide yolculuk eden insanlar gibidir. Gemi su alırsa herkesin tehlikeye düşeceği unutulmamalıdır. İlk bakışta ayrı gibi duran parmaklar nasıl aynı ele, aynı kola bağlı iseler doğum yerleri, geçim kaynakları, meslekleri ayrı olan yurttaşlar da aynı ülkeye bağlıdır. Ayrı gibi duran parmaklar kazmayı, küreği, kalemi nasıl beraberce tutuyor ve gerektiğinde birleşip tek bir yumruk oluyorsa bir ülkede yaşayan insanlar da ülkenin kalkındırılması ve savunulması için el ele verip tek yumruk olmayı bilmelidir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumda bir kişinin zarar görmesi diğer kişileri de etkiler.
- B) Millî birlik ve beraberlikle her türlü zorluğun üstesinden gelinir.
- C) Farklı özelliklere sahip kişilerin hepsi bir millete bağlıdır.
- D) Bireyleri çok çalışan milletler daha çok gelişmiştir.

21. Hayallerimizi gerçekleştirmek için bilgi ile desteklememiz, bilgi sahibi olmamız gerekir. Hangi hayalimizi gerçekleştirebileceğimizi, hangisinin imkânsız olduğunu bilgi sahibi oldukça görürüz. Bilgi, hayallerimizin rehberidir.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayalleriyle ilgili bilgi sahibi olanlar hayallerini gerçekleştirebilir.
- B) Hayallerini gerçekleştirmek isteyen kişi doğru kararlar vermelidir.
- C) Bazı hayaller zaman kaybından başka bir şey değildir.
- D) Hayallerinin peşinden koşan insan başarılı olur.

22. Bir gün olup kucağına ulaşısam,
Gözlerimden döksem sevinç yaşını.
Sancağının gölgesinde dolaşısam,
Öpsem, öpsem toprağını taşıyı!

Bu dörtlüğe hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Korku
- B) Hasret
- C) Umutsuzluk
- D) Yalnızlık

23. Arkeolojik bulgular yüzmenin insanlık tarihi kadar eski olduğunu gösteriyor. Eski dönemlerde Yunanların zaman zaman yüzme yarışları düzenlediğine, Romalıların hamamların yanı sıra yüzme havuzları yaptığına ilişkin kayıtlar var. Ancak yüzmenin spor olarak yaygınlaşması 19. yüzyıla dayanıyor. Yüzme 1896 yılından beri Yaz Olimpiyat Oyunları'nda yer alıyor.

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yüzmenin Faydaları
- B) Yüzme Yarışları
- C) Yüzmenin Tarihçesi
- D) Yüzme Havuzları

24. Osmanlı zamanında bir meslek grubunun ismi olan sahaflık, eskiye özlem duyanların, okunmuş kitap sevenlerin mesleğidir. Kitapları çok iyi tanıyan sahafkarlar, geçmiş zamanları geleceğe taşırlar. Bu işi yaparken de âdeta sattıkları kitapların kurdu olurlar. Zaten bu işi yapanların gönlünde para kazanma hirsından çok, kitaplara duyduğu merak ve sevgi yatmaktadır. Bu anlamıyla sahaflık mesleği bir gönül işidir. Bu mesleğin bir okulu yoktur.

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eski Kitaplar
- B) Kitap Sevgisi
- C) Eskiye Özlem
- D) Sahaflık Mesleği

25. Zamanı iyi planlamamak, öncelikli yapılması gerekenleri belirleyememek ve her şeyi ertelemek başarısızlığa yol açar. Zamanı nasıl kullandığımızın günlük analizini yapıp nerede sorun olduğunu ve çözüm yollarını da bulabiliriz. Çözüm yollarından biri de yapılan işleri bir yere not almaktır. Bu davranış, zamanla alışkanlığa dönüşür ve işleri kolaylaştırır.

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başarıya Giden Yol
- B) Çözumsuz Sorunlar
- C) Zaman Yönetimi
- D) Alışkanlık Kazanmak

26. Minyatüre önce eskiz (çizimlerle yapılan ön çalışma) yapılarak başlanır. Yapılacak olan resmin konusuna göre en önemli figür belirlenir. Bu figür genellikle kâğıdın merkezine büyük boyutta çizilir. Resimdeki diğer figürlerse sayfaya bu en önemli figürden daha küçük boyutta yerleştirilir. Resimde yer alacak tüm figürler çizildikten sonra figürlerin dış hatları ince bir fırça yardımıyla "uhra" adı verilen kiremit rengi bir boyayla çizilir. Daha sonra tüm kâğıt "zamlı üstübeç" adı verilen bir malzeme ya da altın varakla kaplanır. Bu, yapılacak olan boyamanın daha parlak görünmesini sağlar. Bu işlemlerin ardından resimde yer alan figürler boyanarak eser tamamlanır.

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Minyatür Sanatının Gelişmesi
- B) Minyatürün Yapım Aşamaları
- C) Minyatürlerdeki Figürler
- D) Minyatürde Kullanılan Renkler

27. Kitap, Halep'ten Antep'e gelişin hikâyesidir. Zeynep ve ailesi savaşın acımasız ve soğuk yüzüyle karşılaşmayacaktır artık. Annesi, babası, kardeşleri, tavşanı ve tavuğu yanındadır Zeynep'in. --- Zeynep, hayatında büyük bir eksiklik hisseder. Arkadaşları, okulu, mahallesi, geride bıraktığı her şey, her yaşanmışlık ondaki bu eksiklik duygusunu beslemektedir.

Bu metinde boş bırakılan yere anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Buna göre
- B) Çünkü
- C) Bunun gibi
- D) Buna rağmen

28. İçtiğimiz suda, yediğimiz yiyeceklerde, soluduğumuz havada gözümüzün göremeyeceği kadar küçük canlılar vardır. Bunlara mikroorganizma ismi verilir. Mikroorganizmaların çoğu zararlıdır - - - faydalı olanları da vardır.

Bu metinde boş bırakılan yere anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) çünkü B) buna rağmen
C) fakat D) yoksa

29. Şeker Ahmet Paşa 1841'de İstanbul'da doğmuş. On dört yaşında Tıbbiye Mektebine gitmiş. Tıp alanında başarılıymış - - - resim yeteneği de varmış. Ressam olmaya karar verince Harbiye Mektebine geçmiştir.

Bu metinde boş bırakılan yere anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) buna rağmen B) bununla birlikte
C) çünkü D) bunun için

30. Aşağıdakilerin hangisinde "bakmak" sözcüğünün cümleye kattığı anlam yanlış verilmiştir?

- A) Bu kumaşın rengi yeşile bakıyor. → Benzetmek, andırmak.
B) Git bak bakalım, evdeler mi? → Yoklamak, incelemek.
C) Üç çocuklu bir aileye bakıyor. → Beslemek, geçindirmek.
D) Çocuğum, sen derslerine bak. → Yapılabilmesi bir şeye bağlı bulunmak.

31. "Off, Dilim" kitabı güzel Türkçemizin nasıl can çektiğini, iki kardeş ve anne özelinde, güzel bir kurguyla anlatıyor bizlere. Kitap, şarkı sözlerindeki anlatım bozukluklarını inceliyor; haberleri, reklamları mercek altına alıyor. Kısacası günlük hayatımızda dilin, her türlü yanlış kullanımına dikkat çekiliyor. Bütün bunlar güzel bir kurgu içinde verildiğinden kendinizi ders dinliyor gibi hissetmiyorsunuz.

Bu parçada sözü edilen kitapla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) En az üç kahramanı olduğuna
B) Şarkı sözlerine yer verildiğine
C) Türkçe derslerinde kullanıldığına
D) Dilin yanlış kullanımına değindiğine

32. Sevilen bir çizgi dizinin yapımcısı kendisine yöneltilen "Dizide yerli konular işlemeniz çocuklar tarafından nasıl karşılanıyor?" sorusuna şu cevabı veriyor: Çocuğu hikâyenin içine alamazsanız yerli veya evrensel konular kullanmak bir işe yaramaz. Bizim buradaki başarımız, yerli konular kadar karakterlerin hepsinin bizden olması. Mesela Kâmil abi babam, Basri amca kayınbabam, Saadettin Usta yedi yıl yanında çalıştığım ustam. Karakterlerin tamamı neredeyse yaşayan karakterler, hikâyelerin de tamamı yaşanmış hikâyeler. Bizi bize anlatıyoruz yani. "Hıçkırık" diye bir bölümümüz var, hıçkırığı nasıl geçiririz diye uğraşıyorlar. Aramızda hıçkırık olmayan biri yoktur. Seyirci de günlük hayatta başına gelen ya da gelebilecek olan olaylar anlatıldığı için direkt hikâyenin içinde buluyor kendisini. O yüzden karakterlere hitap ederken Kâmil, Hayri demezler; Kâmil abi, Hayri abi derler.

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi sözü edilen çizgi dizinin başarılı olma sebeplerinden biri değildir?

- A) Seyircilerin fikirlerine yer verilmesi
B) Seyirciyi anlatılan konunun içine alması
C) Yaşanan topluma özgü niteliklere yer verilmesi
D) Konuların günlük hayattan seçilmesi

33. Merkür konum itibarıyla Güneş'e en yakın gezegen olsa da aslında en sıcak gezegen değildir. Merkür'de atmosfer yoktur. Bu gezegen Güneş'le karşı karşıya kaldığında sıcaklığı 425 dereceye kadar çıkar. Ancak bu gezegende geceleri sıcaklık -180 dereceye kadar düşebilir. Venüs ise atmosferinde bulunan ve yoğun karbondioksit içeren bulutların sera etkisinden dolayı sıcaklığı tutar. Bu nedenle sıcaklık 500 dereceye kadar çıkar.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Sıcaklığı en yüksek gezegen Merkür'dür.
- B) Venüs gezegeni bir atmosfere sahip değildir.
- C) Merkür, Venüs'e göre Güneş'e daha yakındır.
- D) Venüs gezegeninde gece ve gündüz arasındaki sıcaklık farkı azdır.

34. Yeni nesil biyonik gözler yüksek çözünürlüğe sahip olacak. Görme kaybı yaşayan hastaların temin edebileceği biyonik gözler, yüzleri tanıma ve yazıları okuma imkânına sahiptir. Vücuda adapte edilmeyen yapay göz teknolojisi, şu anda sağlıklı bir insanın gözünden daha yüksek bir görsel kapasiteye sahiptir. Bu da ileriki dönemlerde görme kaybı yaşamayan insanların da biyonik göz kullanarak görüş kabiliyetlerini arttırmak isteyebileceği anlamına geliyor.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biyonik gözlerin olumsuz tarafları
- B) Yeni nesil biyonik gözlerin özellikleri
- C) Biyonik gözlerin yüz tanıma özelliği
- D) Görme bozukluklarının nedenleri

35. Şehirlerde yaşayan insan sayısı paralel olarak artan yapay ışık kaynaklarının yol açtığı ışık kirliliği, zamanla daha fazla sayıda gök cismini görmemizi engelliyor. Açık havada gündüz gökyüzünün mavi görünmesi ile benzer şekilde, gece saatlerinde şehir ışıklarının mavi bölümleri kolaylıkla saçılarak belli belirsiz gökyüzü parlamalarına sebep olur. Bulutlu gecelerde ise normalde uzaya ulaşan kırmızı ve tonlarındaki ışınlar bulutlardan sekerek yeryüzüne geri döner. Bunun sonucunda bulutlu şehirlerde kırmızımsı gökyüzü parlamaları ortaya çıkar. Bol aydınlatmalı şehir ortamında, taze karın yüksek yansıtma gücüyle kırmızı gökyüzü parlamaları daha belirgin hâle gelir. Kar örtüsünün ışığı yansıtması hoş bir manzara oluştursa da bu durum gözlem yapan astronomlar için kâbusa dönüşebiliyor.

Bu parçadan hareketle hangisine ulaşılabilir?

- A) Şehirlerde kalabalık arttıkça ışık kirliliği de aynı doğrultuda artmaktadır.
- B) Astronomlar gök cisimlerini gözlemlemek için gündüz vakitlerini tercih ederler.
- C) Bulutlu gecelerde, kırmızı ışınların etkisiyle gökyüzü parlamaları gerçekleşir.
- D) Kar, üzerine düşen ışığı yansıtma özelliğine sahiptir.

36. Geleceğin şehirlerinde enerji üretimi ve tüketimi günümüzdekinden farklı olacak. Enerji üretimi sadece santrallerde gerçekleşmeyecek. Her bina veya ev kendi enerjisini üretecek ve depolayacak. Ürettiği enerjinin bir kısmını kullanacak. Tükettiğinden fazlasını ürettiği zamanlarda ise enerji fazlasını şebekelere aktaracak. Böylece geleceğin şehirlerinde hane halkı tüketmeye devam edecek ama aynı zamanda tükettiğinden belki de daha fazlasını üretir hâle gelecek.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Şehirlerdeki gereksiz enerji kullanımı
- B) Enerji tasarrufunda yapılması gerekenler
- C) Üretilen enerji fazlasının kullanım alanları
- D) Gelecekte enerji üretimi ve tüketimi

37. Dil, kelimeler arasında kurulan bir örgüdür. Dilin asıl tadına da bu örgü içinde varabiliriz. Milyonlarca insanın yüzlerce yıl içinde her gün konuşarak ve yazarak kurduğu bu örgünün kendisi doğrudan doğruya bir sanat eseridir. Tıpkı anonim bir türkü, anonim bir destan gibi yaratıcısı belli olmayan bir sanat eseridir. Daha doğrusu dili kullananların tamamının yarattığı bir sanat eseridir.

Bu parçadan hareketle hangisine ulaşamaz?

- A) Dil, milyonlarca insan tarafından uzun bir süreç içerisinde oluşturulmuştur.
- B) Dil, kelimelerin bir araya gelmesiyle oluşan bir bütündür.
- C) Dil konuşma ve yazı aracılığıyla kurulan bir yapıdır.
- D) Dile en büyük katkısı sanatçılar eserleriyle yapmışlardır.

38. Bilim insanları, bitkilerin kuraklıktan etkilenmesini önleyen yeni bir kimyasal geliştirdi. Çünkü çiftçilerin, iklim değişikliğine rağmen gıda yetiştirmesine yardımcı olmak istiyorlar. Araştırmaya öncülük eden Kaliforniya Üniversitesi'nden bir profesör dünya çapında yaşanan büyük mahsul kayıplarının en büyük sebebinin artan kuraklık olduğunu söylüyor. Geliştirdikleri kimyasal maddenin bitkileri kuraklığa karşı dayanıklı hâle getirdiğini belirten profesör, çiftçilerin mahsul performansını daha iyi yönetmelerine yardımcı olacaklarını ifade ediyor.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Bitkileri kuraklığa dayanıklı hâle getirecek yenilikler
- B) Dünyada yaşanan iklim değişikliğinin nedenleri
- C) İnsan sağlığına yararlı bitkilerin yetiştirme koşulları
- D) Kuraklığın dünyadaki canlılara olumsuz etkileri

39. Haberi alır almaz koşarak eve geldi, sorgulayan gözlerle annesine baktı.

Bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Bir kimseyi bilir bilmez suçlamak doğru değildir.
- B) Olur olmaz işlerle uğraşarak vakit öldürmemeliyiz.
- C) Eve varır varmaz konu hakkında bizi de haberdar edin.
- D) Yapılan plana ister istemez katılmak zorunda kaldım.

40. “Depremler önceden tahmin edilebilir mi?” sorusu birçok kişi tarafından bilim adamlarına yöneltilmektedir. Bu sorunun katı bir bilimsel değerlendirme içindeki yanıtı “hayır”dır. Ancak bu yanıt karşılık bilim adamlarının dikkatini çeken ve deprem habercileri olarak da nitelendirebileceğimiz bazı ilginç olaylar deprem öncesinde gözlenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin parçada kazandığı anlam değildir?

- A) Yaklaşık olarak değerlendirme
- B) Sert, yumuşak karşıtı
- C) Yer sarsıntısı, zelzele
- D) İlgı uyandıran, dikkat çekici olan

41. I. Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?

Benim mi Allah'ım bu çizgili yüz?

- II. Dal düştü, bozuldu sudaki büyü

Yıllarca aradık o saf görüntüyü

- III. Doğdum, gözüm onda açtım;

Doğa benim can dostumdur.

- IV. Tarihin dilinden düşmez bu destan

Nehirler gazidir, dağlar kahraman

Numaralanmış dizelerin hangilerinde kafiye (uyak) vardır?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve IV.
- D) III ve IV.

42. I. Daha temiz içme suyu için yeni bir kaynak arıyor.
II. Ödevimi hazırlarken birçok kaynaktan faydalandım.
III. Sonra yavaşça kaynağa doğru eğilip matarasını doldurdu.
IV. Deneyin tamamlanması için ışık kaynağı gerekiyor.

“Kaynak” sözcüğü, hangi cümlelerde aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) I ve III. B) I ve IV. C) II ve III. D) II ve IV.

43. **Aşağıdakilerin hangisinde anlatıcı farklıdır?**

A) Ahmet, yolun karşısına geçti. Durağa geçip beklemeye başladı. Gideceği yerde neyle karşılaşacağını merak ediyordu. Her şeyin yolunda gitmesini umarak otobüsün gelmesini bekledi.

B) Sahile doğru baktı ve dalıp gitti yaşlı adam. Gençliğini, çocukluğunu gözlerinin önüne getirdi. Ne kadar çok şey yaşamıştı bu hayatta. Gözlerinden bir damla yaş süzülürken son vapor da kalkıyordu artık.

C) Ders zili çoktan çalmıştı ama yine de geç kaldım. Öğretmenimin ne diyeceğini düşünerek kapıya yaklaştım. Tam içeriye girmek için kapıyı tıklatacaktım ki birden duruverdim.

D) Kitabını açtı ve okumaya başladı. Birkaç sayfa okuduktan sonra kapanan gözlerine daha fazla direnemedi. Olduğu yerde uykuya daldı. Parmaklarıyla tuttuğu kitabı, yavaşça süzülür yere doğru.

44. **Olay:** Gezinti sırasında Gülce'nin göldeki hayvanlarla ilgili sorularının anne ve babasını bunaltması.

Kişiler: Anne, baba, Gülce.

Anlatıcı: Üçüncü ağızdan anlatım.

Zaman: Bahar mevsimi.

Aşağıdaki metinlerden hangisi bu yapı unsurlarına uygun olarak kurgulanmıştır?

- A) Evimiz gölün kıyısındaydı. Etrafını çevreleyen ağaçlarla küçük bir ormanı andırırdı. Mart ayının gelmesiyle beraber göl kenarındaki gezintilerimiz artardı. O gün yine çıkmıştık göl kenarında gezmeye. Bu kez gölün güzelliğinden çok içindeki hayvanlar ilgimi çekmişti. "Balıklar ne kadar yaşar, bu gölde kaç balık var, suda üşümez mi bu hayvanlar?" daha pek çok soru...
- B) Baharın gelişini dört gözle bekliyordu herkes. Nihayet güneş yüzünü iyice göstermiş, doğaya nefes aldırmişti. Aylarca evde kalmanın hincını çıkarırcasına attılar kendilerini dışarıya Gülce ve ailesi. Gölün kıyısında gezerken herkes çok mutlu olmuştu. Anne ve babasının bu mutluluğu Gülce'nin sorularıyla yerini bıkkınlığa bırakmıştı. Küçük kız âdeta göldeki hayvanlarla ilgili her şeyi bilmek istiyordu.
- C) Yazın gelmesiyle koca bir yılın yorgunluğunu çıkarmak istiyordu annesi. Önlerinde hazırandan başlayan üç aylık bir tatilleri olduğu fikri onu çok keyiflendiriyordu. Kendince bir plan yapmış, ıssız bir gölün kenarında kamp fikrini evdekilere anlatmıştı. Gülce ve babası bu planı duyunca biraz tedirgin olmuş ama annesinin ısrarı sonucunda kabul etmişlerdi.
- D) Tarım için çok uygun bir yerdi burası. Ne ekerlerse eksinler toprak onlara çok cömert davranırdı. Gölden sulama yapılması da burayı cazip hâle getiriyordu. İşlerle daha çok babası ilgilenirdi Gülce'nin. O ise oyunlar oynar, hayvanların peşinden koşar ve göl kenarında yürüyüşler yapardı. Burayı çok sevmişti küçük kız.

45. Şiirden tek bir kelime bile çıkarılsa şiirin duvarı yıkılır.

Bu cümleden hareketle şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çok çalışarak iyi bir şiir yazılabilir.
- B) Birbiriyle uyumsuz sözcüklerden oluşur.
- C) Şiir yazmak büyük bir çaba gerektirir.
- D) Şiirde her sözcüğün bir işlevi vardır.

46. Çoğul eki (-ler/-lar) eklendiği sözcüğe çokluk anlamı dışında farklı anlamlar da kazandırır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çoğul eki sözcüğe "yaklaşık" anlamı katmıştır?

- A) Akşamları köyün yanı başındaki sırta çıkarak yolu seyrediyorum.
- B) Kapı aralandı ve içeri on yaşlarında bir kız çocuğu girdi.
- C) Dünyaları önüne serseler yine de onu mutlu etmeye yetmez.
- D) Demetler de yarın bizimle Kastamonu'ya gelecek.

47. Hangi cümlede karşılaştırma yapılmıştır?

- A) Başkalarını yargılamadan önce iki kere düşünmek gerekir.
- B) Elektronik aletlere gereğinden fazla zaman ayırmamalıyız.
- C) Masal okumak bireylerin hayal dünyasını zenginleştirmede faydalıdır.
- D) Kitap okuyan bireyler diğer insanlara göre kendilerini daha iyi ifade eder.

48. Aşağıdaki görselde Türkiye’de turizm sektörünün 2018 yılındaki durumuyla ilgili bilgi verilmiştir.

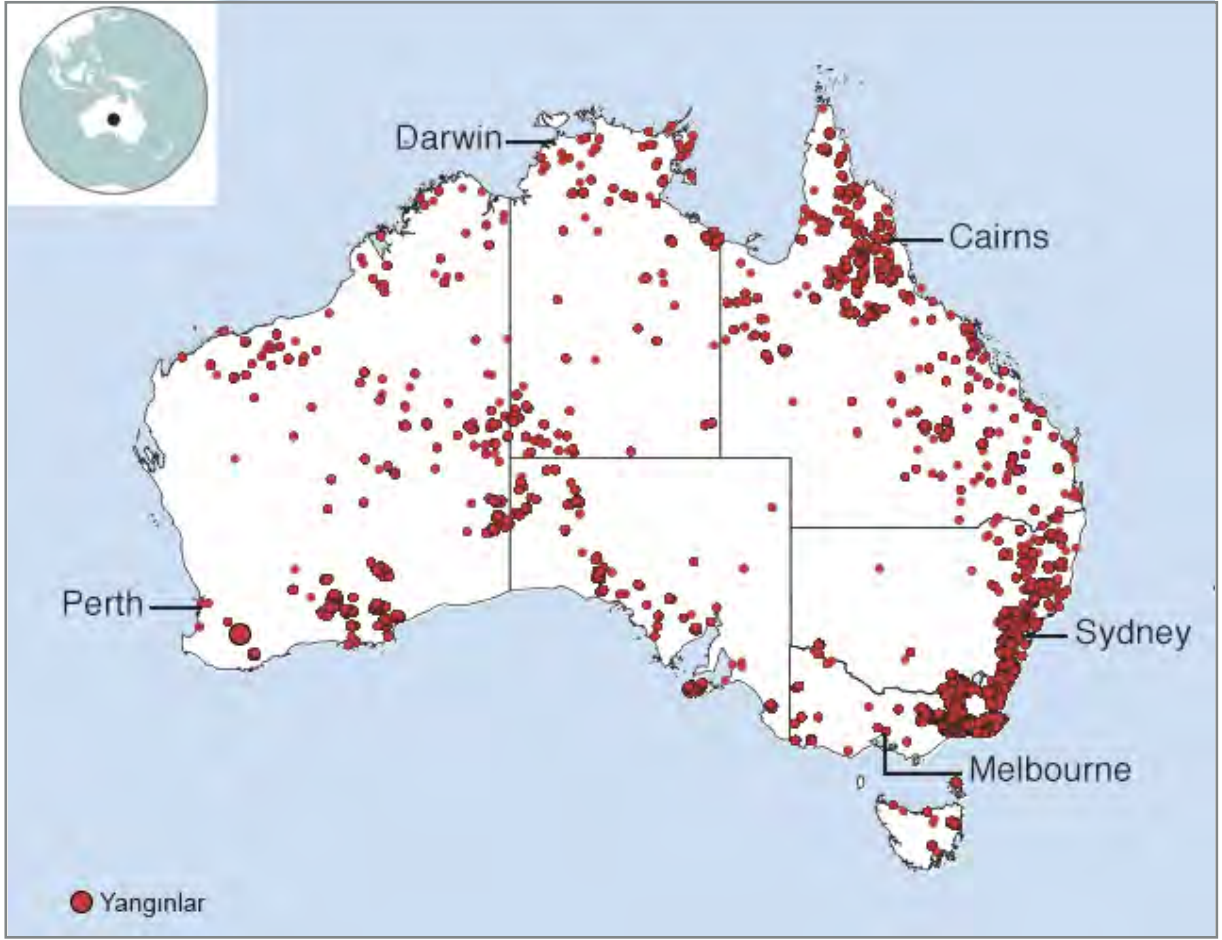

Bu bilgilerden hareketle hangisi söylenemez?

- A) En fazla turist gelen ülke Rusya'dır.
- B) 2018'de turizm gelirleri 2017 yılına göre artış göstermiştir.
- C) Turizm çeşitlerinde en çok yat turizmi ilgi görmüştür.
- D) Türkiye turist sayısında birçok ülkeyi geride bırakmıştır.

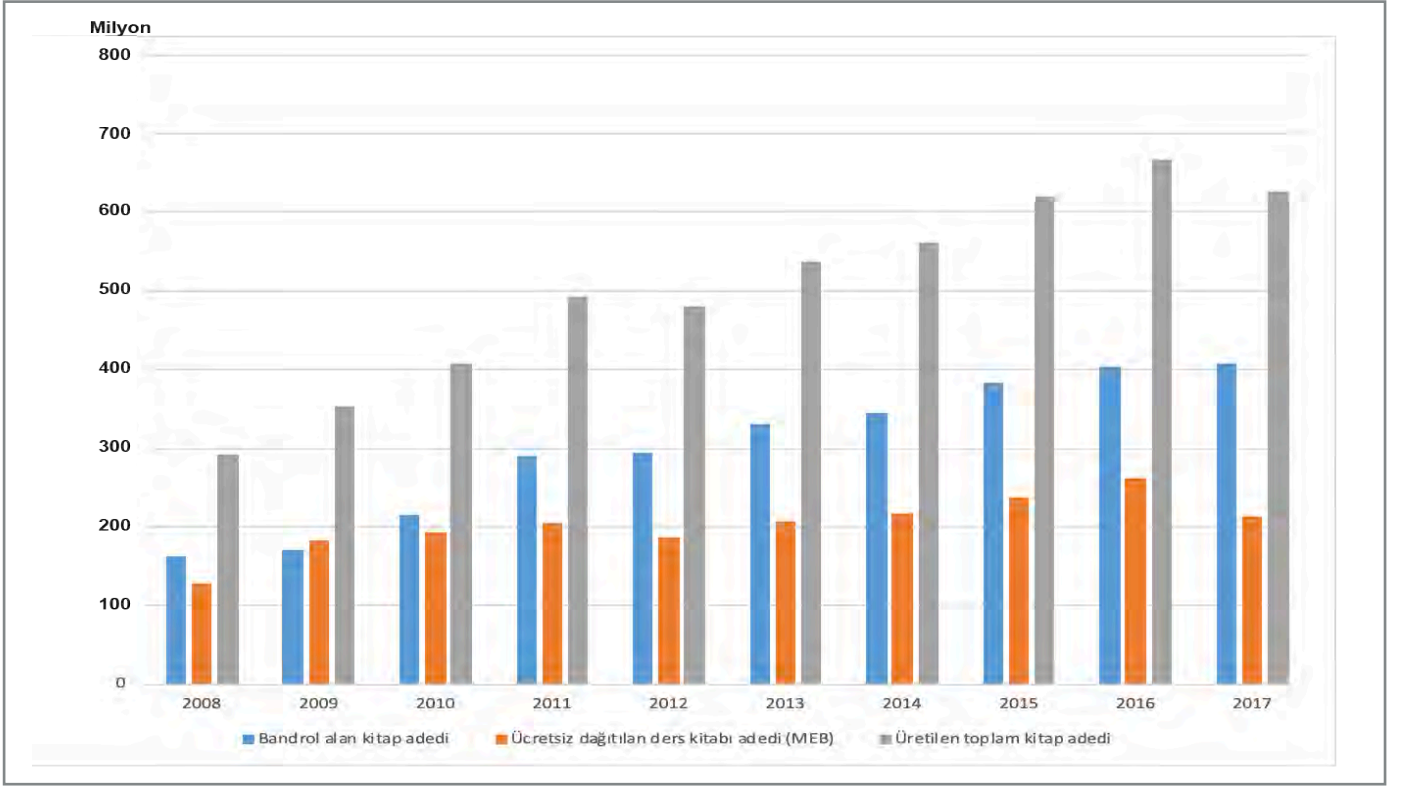
49. Aşağıdaki haritada Avustralya'da 6 Ocak 2020'ye kadar kaydedilen orman yangınlarının gerçekleştiği alanlar gösterilmiştir.

Bu haritadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) En çok yangın görülen bölge Sydney'dir.
- B) Darwin'de Cairns'e göre daha az yangın olmuştur.
- C) Melbourne'deki yangınların nedeni sıcak havalardır.
- D) Perth, yangınların en az görüldüğü yerlerdendir.

50. Aşağıdaki grafikte Türkiye’de yayımlanan bazı kitaplarla ilgili bilgiler yer almaktadır.

Bu tablodan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Toplam kitap adedi, 2012 yılında bir önceki yıla göre düşüş yaşamıştır.
- B) Ücretsiz dağıtılan ders kitabı sayısı her geçen yıl artış göstermiştir.
- C) Üretilen toplam kitabın en fazla olduğu yıl en az olduğu yılın iki katından fazladır.
- D) Bandrol alan kitap sayısı sadece 2009’da ücretsiz dağıtılan ders kitabı sayısından az olmuştur.

51. “Durmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde parantez içindeki anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Bileğimdeki saat durmuş. (İşlemez olmak, çalışmamak)
- B) Sabahtan başlayan yağmur akşama doğru durdu. (Dinmek, kesilmek)
- C) Oturacak değil, ayakta duracak yer yok. (Belli bir durumda, bir görevde bulunmak)
- D) Düşünde çok durmamış, ailesiyle salondan ayrılmış. (Kalmak)

52. * Uzun dik merdivenli yolu çıktı.
- * Eski evimizden çıkıp yeni evimize taşındık.
- * Bu kumaştan bir pantolon çıkar mı?
- * Servise yetişmek için evden erken çıktı.

Bu cümlelerde “çıkmaq” sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

53. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisinde iyelik eki kullanılmamıştır?

- A) Köpeğiniz daha önce de kaybolmuştu.
- B) Beş gün önce annesi Ankara'dan geldi.
- C) Sonunda yeni aldıkları evi gördüm.
- D) Arkadaşlarıma kitaplarımı vermeyi severim.

54. Aşağıda altı çizili sözcüklerin hangisinde hâl (durum) eki yoktur?

- A) Futbol maçları da sizin okulda yapılacakmış.
- B) Bu güzel çalışma sizin eseriniz olacak.
- C) Eski evini son kez görmek istedi.
- D) Eşyalarım dolaba özenle yerleştirilmiş.

55.

BAHAR GELİYOR

Damlardaki kar, saçaklardaki buz
Kanı kaynayan suya dar geliyor
Haberin var mı oluklardan
Akan su sesinde bahar geliyor

Duy güneyden estiğini rüzgârın
Göreceksin neler olacak yarın
Yuvada çırpınan yavru kuşların
Uçmak hevesinde bahar geliyor

a) Bu dördlüklerdeki dizelerin sonundaki ses benzerliklerini bulup redif mi, kafiye mi olduğunu açıklayınız.

.....
.....

KİTAPLAR

En iyi dostumdur kitaplar benim
Kitap okumayı çok severim
Her insan kitap okumalı
Çeşit çeşit bilgilerle donanmalı

b) Bu dördlükte dize sonlarındaki benzer sesler hangileridir?

.....
.....

Dileğin varsa iste Allah'tan
Almak için uzak gitme topraktan
Cömertlik toprağa verilmiş Hak'tan
Benim sadık yârim kara topraktır

c) Dördlükteki altı çizili seslerin ortak özelliği nedir?

.....
.....

56. Aşağıdaki metinlerin ana fikirlerini belirleyip karşılarında verilenlerden hangisi doğru ise yuvarlak içine alınız.

Büyük İskender, İran Seferi'ne çıkmadan önce hazinesinde nesi var nesi yoksa ahbablarına, eşine dostuna dağıtmaya başlamış. En yakın arkadaşlarından Perdikkas'a da gayet kıymetli bir mücevher uzattığı zaman Perdikkas,
- Peki ama, demiş, hazinenizdeki her şeyi etrafınızdakilere dağıttınız. Size ne kalıyor?
İskender,
- Bana ümit kalıyor, demiş.
Bunun üzerine Perdikkas,
- Öyle ise bu mücevheri bana vermeyiniz. Sizin en yakın silah arkadaşınız olduğum için ben size kalan ümidi paylaşmak isterim, diye cevap vermiş.

Gerçek hazine ümittir.

Arkadaşlık hazineden kıymetlidir.

Ümit her daim paylaşım gerektirir.

Oyun yaşamımızın önemli öğelerinden biridir. Aynı zamanda eğitimimizin de temel bir parçasıdır. Bizi yaşamın birçok gerçeğine hazırlar. Arkadaşlarımızla oyun oynarken sosyalleşiriz, yeni ilişkiler kurarız, eskilerini sağlamlaştırırız ve korumaya çalışırız. Arkadaşlarımızın hatta kendimizin değişik durumlardaki davranışlarını görürüz.

Oyun çocukların en gerçek uğraşlarıdır.

Oyun insanın sosyal gelişimine birçok açıdan katkı sağlar.

İnsan oyunla kendini ortaya koyar.

Birbirinin aynı gibi görünen dünya ve hayat, hakikatte sonu gelmez bir değişiklik içindedir. Bugün gördüğünüz şeylerden hiçbiri, ne ağaç ne çiçek ne kuş ne de insan dün gördüğünüz ağaç, çiçek, kuş veya insanın tıpkısıdır. Hepsi biraz değişmiştir. Sizin fark edemeyeceğiniz ölçüde bile olsa mutlaka değişmiştir. Durmadan akıp giden zaman onlara ya bir şey eklemiş ya da onlardan bir şey alıp götürmüştür. Her sabah uykunuzdan uyandığınız zaman dün bıraktığınız dünyaya değil, yepyeni bir dünyaya uyanıyorsunuz. "Dün" artık gitmiş, onun yerini "bugün" almıştır.

Dünya yaşla değil, yaşamakla anlaşılır.

Dünya durmadan değişir.

Hayatım, benim öğretmenimdir.

57. Aşağıda verilen metinlere en uygun başlığı bularak işaretleyiniz.

Serbest stil yüzme, yüzme stillerinden biridir. Serbest stilde vücut, suyun üzerinde yüzüstü durumdadır ve ayaklar hafifçe suya gömülmüştür. Kollar sırayla hareket ettirilir. Kurbağa stilinde yüzerken vücut yine yüzüstü durumdadır. Su içinde ilerlerken kollar ve ayaklar aynı anda hareket ettirilir. Kelebek stilinde “dolphin” adı verilen bacak vuruşu öne çıkar. Bacaklar bitişik tutulur ve aynı anda hareket ettirilir. Sırtüstü stilde yüzücü sırtüstü durumda, vücut olabildiğince düzdür. Kollar dönüşümlü olarak başın üzerinden geriye atılır ve suya daldırılır.

- ☐ Yüzme Stilleri
- ☐ Sırtüstü Yüzme
- ☐ Dolphin Stili Yüzme
- ☐ Karışık Yüzme

Ormanlarda çıkan yangınlar, yıldırım düşmesi ya da yer altındaki gazların alev alması gibi doğal nedenlerden kaynaklanabilir. Ancak yangınların büyük çoğunluğu insan kaynaklıdır. Örneğin yakılan ateşin kontrolden çıkması ya da iyi söndürülmemesi, ekin biçildikten sonra tarlada kalan anız adı verilen köklü sapların yakılması orman yangınlarına neden olabilir.

- ☐ İnsan Kaynaklı Yangınlar
- ☐ İhmal ve Dikkatsizliğin Sonu
- ☐ Orman Yangınlarının Sebepleri
- ☐ Yangınların Oluşturduğu Tehlikeler

Bir yazar, yazısını hazırlarken birçok hata yapabilir. İster istemez öznel davranır, yani düşünce ve duygularını da işin içine katar. Bu arada dil bilgisi hataları yapabilir. Anlaşılır yazamayabilir. Üstelik yazının içine girdikçe bu hataları göremez hâle gelir. Bu aşamada editör devreye girer. Nesnel bir şekilde yazıyı inceler. Dil bilgisi, akıcılık, anlaşılabilirlik, doğruluk, uzunluk gibi birçok bakımdan yazıyı düzenleyerek yayıma hazırlar. Anlaşılmayan yerler varsa yazarla görüşerek sorunlara çözüm bulmaya çalışır. Ayrıca yazılara uygun resimlerin, fotoğrafların kullanılıp kullanılmadığını da kontrol eder.

- ☐ Nesnel Metin Nasıl Olmalıdır?
- ☐ Editörün Görevleri Nelerdir?
- ☐ Nasıl Editör Olunur?
- ☐ Editör Kimdir?

58, 59 ve 60. soruları aşağıdaki metinden hareketle cevaplayınız.

I. DOĞA FOTOĞRAFÇILIĞI

II. SU ALTI FOTOĞRAFÇILIĞI

III. HAVA FOTOĞRAFÇILIĞI

Doğa fotoğrafçıları yaşamlarının büyük bir bölümünü doğada geçirirler. Çok özel araçlar kullanan bu fotoğrafçılar, doğada yön bulma ve kampçılık gibi konularda da bilgi sahibidir. Bazı hayvanların fotoğrafını çekerken onları ürkütmemek için kendilerini ve araç gereçlerini gizler ve sessizce beklerler. Bazen bir hayvanı belli bir pozda yakalayabilmek için, bazen de bir bitkinin büyüme aşamalarını fotoğraflayabilmek için günlerce beklerler.

Fotoğrafçılığın en teknik alanlarından biridir. Su altı fotoğrafları çekmek başlı başına bir uğraştır; eğitim, bilgi ve deneyim ister. Su altı fotoğrafçıları genellikle denizlerde ve göllerde yaşayan canlı türlerinin, su altındaki kayaçların, mağaraların ve arkeolojik kalıntıların fotoğraflarını çekerler. Fotoğraf çekim tekniklerinin iyi bilinmesi ve dalış deneyimi edinilmesi su altı fotoğrafçılığının temel unsurlarıdır. Ayrıca su altı fotoğrafçılarının kullandığı fotoğraf makinesi ve diğer malzemeler su geçirmez ve basınca dayanıklı olmalıdır.

Hava fotoğrafçıları; helikopter, sıcak hava balonu ve uçak gibi hava taşıtlarıyla gökyüzüne yükselerek belirli bir yerin fotoğrafını çekerler. Çekimden önce birçok teknik bilgi ve kuralı bilmek gerekir. Hava aracı seçimi, hava durumu bilgisi, uçuş bölgesinin özellikleri ve gerekli izinler gibi. Hava fotoğrafçılığında hızlı karar vermek çok önemlidir.

58. Bu metinlerden hareketle,

- I. Hava fotoğrafçıları çekim yaparken makinelerini gizlemeli ve sessiz hareket etmelidir.
- II. Doğa fotoğrafçıları çekime başlamadan önce çekeceği bölge için gerekli izinleri almalıdır.
- III. Su altı fotoğrafçılığı yapan kişilerin dalış eğitimi de almış olmaları gerekmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız III.   C) I ve II.   D) II ve III.

59. Numaralanmış metinlerden hangilerinde fotoğrafçılıkla ilgili kuralları bilmenin gerekliliğinden söz edilmiştir?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) I ve III.   D) II ve III.

60. Metinleri okuyarak aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

	1. "Büyüme" kelimesinde yönelme hâli eki vardır.
	2. "Denizlerde" ve "göllerde" kelimelerinde çoğul eki ve bulunma hâli eki vardır.
	3. "Kampçılık" kelimesinde çekim eki bulunmamaktadır.
	4. "Yükselerek" kelimesinde çoğul eki bulunmaktadır.
	5. "Bölgesinin" kelimesinde iyelik eki ve ilgi eki vardır.
	6. "Çekimden" sözcüğünde çıkma (ayrılma) hâli eki kullanılmıştır.
	7. "Gökyüzüne" kelimesinde yönelme hâli eki kullanılmamıştır.
	8. Metinlerde soru eki yer almamaktadır.

61. Verilen cümleleri doğru kutucukla eşleştiriniz.

1. Azra Nisa'dan önce sınıfa girdi.

2. Küresel ısınmadan dolayı buzullar erimeye başladı.

3. Doktor olabilmek için çok çalışıyor.

NEDEN- SONUÇ

AMAÇ

KARŞILAŞTIRMA

62. Verilen cümleler parantez içindeki anlamları taşıyorsa kutucuğa "D", taşımiyorsa "Y" yazınız.

1. Kule gömülmüş bir elma gibi gökyüzü. (benzetme)	
2. Bulutlara bakılırsa yağmur yağacak. (benzetme)	
3. Adamın yüzünün kemikleri fırlayıvermişti. (abartma)	
4. Borçlarımı ödeyemem diye çok korkuyorum. (kaygı)	
5. Tansiyon ilaçları kullananların muz yemeyi abartmamasında fayda var. (endişe)	
6. En azından gelip geçerken baksınlar diye kitabı masanın üstüne bıraktım. (amaç)	
7. Derenin suları ağaçların yapraklarına kadar yükseldiğinden değirmen çalışmıyordu. (sebep-sonuç)	
8. Kalemlerinizi bırakın, sınav bitmiştir. (kesinlik)	
9. Yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyor. (abartma)	

63.

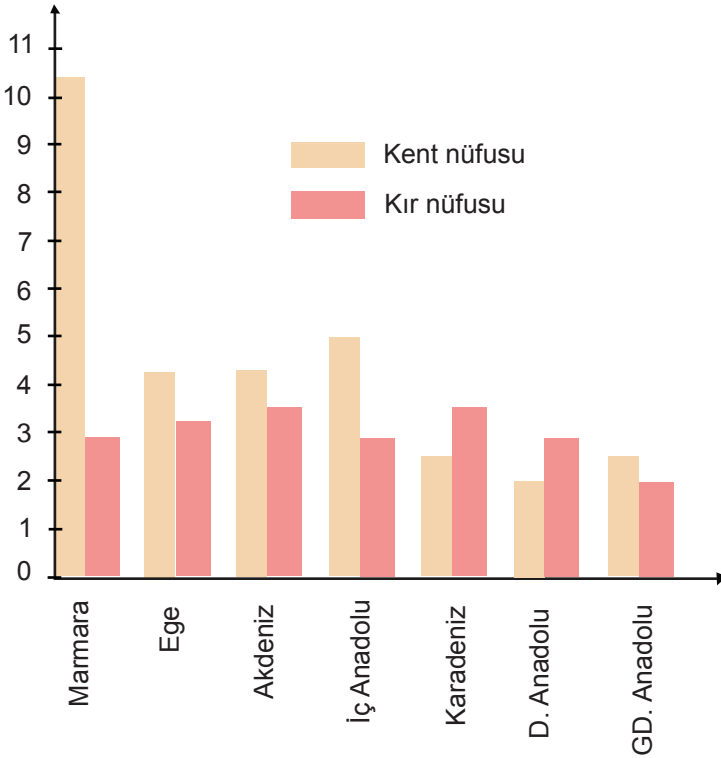
Benzetme, beğenme, örneklendirme, koşul-sonuç, varsayım, endişe.

Aşağıdaki cümlelerin ifade ettiği anlamları belirleyerek kutudaki kelimelerden uygun olanları boş bırakılan yerlere yazınız.

1. Düşünün ki bütün paranızı kaybettiniz. (.....)
2. Mardin ki gecemin gerdanlığı. (.....)
3. Ya biz gittiğimizde Ankara'ya yağmur yağarsa. (.....)
4. Temiz bir sahil istiyorsan yerlere çöp atmamalısın. (.....)
5. Günümüzde bazı çocuk oyunları unutulmaya başlandı: arapsaçı, çelik çomak... (.....)
6. Beline kadar uzanan sırma saçları vardı. (.....)
7. Annem patatesli böreği çok güzel yapmış. (.....)

64.

(Milyon)

Bu grafiğe göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kent nüfusunun en az olduğu bölge Doğu Anadolu Bölgesi'dir.
- B) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kent nüfusu kır nüfusunu geçmiştir.
- C) Karadeniz kent ve kır nüfusu arasındaki farkın en fazla olduğu bölgedir.
- D) Kır nüfusunun kent nüfusunu geçtiği iki bölge vardır.

65, 66 ve 67. soruları aşağıdaki metinden hareketle cevaplayınız.

Hermiyas Efsanesi

Güllük Körfezi'nde bundan yıllar önce nice mutlu insan yaşarmış. Burada herkes birbirini tanır, birbiriyle her şeylerini paylaşmış. Çocuklar hep birlikte oynarlarmış. Bu çocukların biri olan Hermiyas'ın, annesinden başka kimsesi yokmuş. Annesi onu her türlü kötülükten, tehlikeden korur; yanından ayırmazmış. Bir yaz günü, arkadaşları Hermiyas'ı denize açılmaya davet etmiş. Hermiyas annesinden denize açılmak için izin istediğinde annesi "Olmaz yavrum, denize açılmak çok tehlikeli!" diyerek izin vermemiş. Oğluna çok bağlı olduğu ve ona zarar gelmesini istemediği için yapmış bunu. Fakat oğlunun çok üzüldüğünü gören annesi "Hadi Hermiyas'ım sen de git ama n'olur çok dikkatli ol!" demiş. Hermiyas sevinç içinde arkadaşlarının yanına gitmiş. Ege'nin tuzlu suları çocuk sesleriyle dolmuş. Rüzgâr hafif hafif esiyormuş. Çocuklar yavaşça açılmaya başlamışlar. Bir süre sonra kıyıya döndüklerinde kıyı, çocuk sesleriyle yeniden şenlenmiş. Ancak aralarında Hermiyas yokmuş. Balıkçılar körfezin her yerini karış karış aramış ama bulamamış. Zavallı annesi, Hermiyas'ın yokluğunu kabullenememiş. Geri döneceğine inanıyormuş. Bağına taş basıp beklemeye başlamış. Günlerden bir gün bir balıkçı telaş içinde "Gördüm, gördüm! Hermiyas'ı gördüm!" diye bağırmaya başlamış. "O hâlde niye getirmedi?" diyen herkese "Nasıl getirseydim, yunusun sırtındaydı. Ben ona yaklaştıkça denize dala çıka uzaklaşıyordu." demiş. Balıkçıya kimse inanmamış. "Yunus, sırtında insan taşımaz." demişler. Ama bir gün Hermiyas'ın geri döndüğünü herkes duymuş. Heyecanla kumsala koşmuşlar. Hermiyas yanı başındaki yunusla birlikte kumsalda sessizce yatıyormuş. Anlaşılmış ki balıkçının anlatmaya çalıştığı yunus buymuş. Yaşlı bir Güllüklü şöyle demiş: "Şu gördüğünüz üzerinde iyi düşünün. İşte gerçek dostluk budur. Birlikte oynarken yüzgecinin boynunu kestiği Hermiyas'ın ölümü, bu yunusu da ölüme götürmüştü. O, dostunu hiçbir koşulda yalnız bırakmamış. Yaşamda da ölümden de birlikte olmayı yeğlemiş." Bundan etkilenen o zamanın Güllük halkı Hermiyas'la yunusun altından yontusunu yapmışlar. Onları ölümsüzleştirmişler. Derler ki bugün Selçuk Müzesinde teşhir edilen yontu heykelcik bu anın simgesidir.

65. Annesi Hermiyas'ı neden denize açılmaya göndermek istememiştir?

.....

.....

.....

66. Hermiyas denizden dönmeyince neler yaşanmıştır?

.....

.....

.....

67. Hermiyas ve yunusa ne olmuştur?

.....

.....

.....

68, 69 ve 70. soruları aşağıdaki metinden hareketle cevaplayınız.

KARGA

Mevsimlerin bir dili var. Hayvanlar bu dili biz insanlardan daha iyi biliyor. Henüz ağaçlar tomurcuklanmamıştı ama mevsimin uç verdiğini anlayan karga ailesi, kavak ağacının üst dallarındaki bir çatala yuva kurmaya başladı. Demek ki bir iki yumurta olacak ve bir yavru karga hayata gözlerini açacak.

Yuvaya günlerce çöp taşıdılar. Karı koca uğraşıp didindiler, yuvaya yuva şekli verdiler. Koydukları çöpler, iplikler, kumaş parçaları, dallar, yapraklar, otlar yerli yerine otursun, yuva sağlamlaşsın diye arada bir ortasına oturup çırpındılar. Bu çırpınma sırasında kendi tüylerinden de bazı parçalar kopuyor ve otları, dalları birbirine yapıştırıyordu. Yuva yumuşacık ve bayağı sağlam oldu. Artık bu yuvayı değme fırtına yerinden oynatamaz. Meğerki kavak devrilmeye.

Yumurtalar ne zaman yuvaya kondu, kaç tane oldu, bilmiyoruz. Ama artık onların üzerine kuluçkaya yattılar. Ana baba bu hususta çok uyumlu, çok özverili davranıyor. Yuvayı ve yumurtaları büyük bir dikkatle koruyorlar.

Zamanı gelince yavruları yumurtadan çıktı. Ağızları sürekli açık yem bekliyorlar. Ana baba nöbetleşe onlara yiyecek taşıyor.

Yavrular çok çabuk büyüdü. Yahut bize öyle geldi. Kargaların zamanı nasıl algıladıklarını bilmiyoruz ki!

Kaç yumurta vardı? Kaç yavru çıktı? Kaçı öldü, kaçı yaşadı; bunları da bilmiyoruz. Ben bu süreci pencereden ara sıra yuvaya göz atarak izledim. Son gördüğümde yuvada tek yavru vardı ve ara sıra gencecik kanatlarını çırparak uçmaya hazırlanıyordu.

Mustafa KUTLU

68. Bu metne göre yazarın, mevsimlerin dilini hayvanların daha iyi anladığını düşünmesine sebep olan durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kargaların, mevsimi dikkate alarak yuvayı sağlam ve konforlu yapması
- B) Kargaların, yumurtlama mevsiminin geldiğini anlayıp yuva yapmaya başlaması
- C) Anne ve baba karganın yuvayı oluşturan nesneleri mevsimine göre seçmesi
- D) Fırtına mevsiminde kargaların yuvayı terk etmemesi

69. Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisi yazarın kargalarla ilgili gözlemine ait değildir?

- A) Çevreden çeşitli nesneler toplayan kargalar yuvalarını kurmuştur.
- B) Kuluçkaya yatan kargalar bu konuda oldukça fedakâr görünmektedir.
- C) Anne ve baba karga, yavrularına sırasıyla yiyecek getirip beslemektedir.
- D) Yuvanın rüzgârda savrulması nedeniyle geriye yalnızca bir yavru kalmıştır.

70. Bu hikâyenin konusu nedir?

71. Yarım bırakılan cümleleri anlamına uygun olarak tamamlayınız.

1. Çok gayret etti **ama**.....
2. Odunları taşırdım **fakat**.....
3. Ayakkabımı tamir etmiştim **fakat**.....
4. Anne, çok güzel yemek yapmışsın **lâkin**.....
5. Anlattıklarınla ilgili **son olarak**.....
6. Topun arkasından koştum **ama**.....
7. Fidan dikecektik **ancak**.....
8. Üç gün durmadan kar yağdı **buna rağmen**.....

72. Cümlelerin anlam özelliklerine göre uygun yere örnekteki gibi işaret koyunuz.

CÜMLELER		ÖZNEL	NESNEL
1.	Yağmurlu hava herkese huzur verir.	X	
2.	Mor şapka sana farklı bir hava vermiş.		
3.	Türkiye'nin yedi bölgesi vardır.		
4.	Ülkemizin en kalabalık şehri İstanbul'dur.		
5.	Kekin üzerindeki cevizler çok güzel duruyor.		
6.	Okuduğum çok sıkıcı bir hikâyeydi.		
7.	Kalp, göğüs kemiğinin hemen arkasında yer alan bir organdır.		
8.	Bağışıklık sistemi vücudumuzu zararlı mikroplara karşı korur.		

73. Aşağıdaki deyimlerle karşıladıkları anlamları örnekteki gibi eşleştiriniz.

	DEYİM		ANLAMI
1.	Açığı çıkmak		Kötü bir iş yapmadığına emin olmak.
2.	Açığını bulmak		Gizli, saklı bir şeyi herkese duyurmak, ortaya çıkarmak.
3.	Açık kapı bırakmak		Önceden uğradığı maddi ve manevi zararı sonradan gidermek.
4.	Açık konuşmak		Bir işi yapmakta acele etmemek, yavaş davranmak, isteksiz görünmek.
5.	Açığa vurmak	1	Saklamakla görevli bulunduğu para, eşya veya başka bir şeyin sayım sonucu eksik olduğu anlaşılmak.
6.	Acısını çıkarmak		Gerçeği sakınmadan, çekinmeden söylemek.
7.	Açmaza düşmek		Herhangi bir işteki eksiği, hileyi veya zararı ortaya çıkarmak.
8.	Acemi çaylak		Gerektiğinde bir konuya yeniden dönebilme imkânı bırakmak, kesip atmamak, ileriye düşünerek ılımlı davranmak.
9.	Ağırdan almak		İçinden çıkılması oldukça güç bir durumda kalmak.
10.	Abdestinden şüphesi olmamak		Toy, tecrübesiz, beceriksiz

74. Aşağıda verilen atasözlerini anlamlarıyla eşleştiriniz.

1.	Emek olmadan yemek olmaz.
2.	Etle tırnak arasına girilmez.
3.	Gündüzün mum yakan geceleyin bulamaz.
4.	İstediğini söyleyen istemediğini iştir.
5.	İyi evlat babayı vezir, kötü evlat rezil eder.
6.	Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
7.	Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir.
8.	Taşıma su ile değirmen dönmez.
9.	Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.
10.	Demir nemden, insan gamdan çürür.

Bir işin sonunun nasıl olacağı şimdiki gidişinden belli olur.
Kolay kolay gizlenemeyecek kadar büyük bir yolsuzluğu yapan kimse, sorumluluktan kurtulma yollarını önceden düşünür.
Çocuklar ana ve babalarından öğrendiklerini yapmaya özenirler.
Nem demiri nasıl paslandırıp çürütürse gam da insanı öylece yıpratır.
Her şey gerektiği yerde ve zamanda harcanmalıdır.
Aile anlaşmazlıklarında bir yanı tutmak doğru değildir.
Yaşayabilmek, harcayabilmek için çalışıp kazanmak gerekir.
İşi yapacak olanda yeteri kadar güç bulunmadıkça başkalarının küçük katkılarıyla sürekli ve büyük bir iş yürütülemez.
Babaya ün kazandıran da el içine çıkamayacak bir duruma düşüren de çocuklarının tutumlarıdır.
Bir kimseye hakaret etmek, ağır sözler söylemek doğru değildir, o da ağır sözlerle karşılık verir.

75. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere getirilmesi gereken sözcükleri bulmacadan bulup yazınız.

*Eski Yunan'da "Seyircilerin oturduğu yer" anlamına gelen - - - -, "Bir hikâyeyi, sahne olarak ayrılmış bir yerde, oyuncuların söz ve hareketleriyle canlandırma sanatı" olarak tanımlanmaktadır.

*Yaşanmış olayların, üzerinden zaman geçtikten sonra yazıldığı yazı türüne - - - - denir.

*Gezilip görülen yerlerin ve o yerlerle ilgili izlenimlerin anlatıldığı yazılara - - - - denir.

*Bir düşünce, duygu veya dileğin iletilmesi amacıyla yazılan yazılara - - - - denir.

A	M	U	T	R	F	D	C	Ö	K
G	E	Z	İ	Y	A	Z	İ	S	İ
B	K	İ	Y	H	Ö	K	L	İ	G
D	T	N	A	A	N	İ	S	A	B
T	U	S	T	S	K	J	T	R	Ü
Y	P	G	R	İ	Y	R	D	E	L
Ç	İ	M	O	R	Z	O	Ö	P	T

76. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin, kullanıldıkları cümlede gerçek mi, mecaz mı olduklarını belirtin. Gerçek anlamıyla kullanıldıysa mecaz, mecaz anlamıyla kullanıldıysa gerçek anlama gelecek şekilde kullanınız.

Örnek: Okuyabilmek için kapıdaki ışık yeterli değildi. (Gerçek anlam)

Behçet Necatigil şiirimizin vazgeçilmez ışıklarından biriydi. (Mecaz anlam)

1. <u>Tatlı</u> yiyeceklere karşı ilgisi vardı.	
2. Evde doyurması gereken üç <u>boğaz</u> vardı.	
3. <u>Kuru</u> çamaşırları telden topladı.	
4. Aldığı yeni ayakkabılarının <u>burnu</u> yırtıldı.	
5. Dostlarının bile kusurlarını <u>keskin</u> bir dille yüzlerine vurmuş.	
6. Savunduğun düşünceleri <u>çürütmek</u> istemezdim.	
7. Başından geçenleri tekrar tekrar anlatınca sinirden <u>patladık</u>	
8. Sınıfımıza yeni gelen çocuğa hemen <u>ısındık</u>	

77, 78, 79 ve 80. soruları aşağıdaki şiirden hareketle cevaplayınız.

SANAT

Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek,
Bizim diyarımız da binbir baharı saklar!
Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek,
İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar.

Sen kubbesinde ince bir mozaik arar da,
Gezersin kırk asırlık bir mabedin içini.
Bizi sarsar bir sülüs yazı görsek duvarda,
Bize heyecan verir bir parça yeşil çini.

Sen raksına dalarken için titrer derinden,
Çiçekli bir sahnede bir beyaz kelebeğin;
Bizim de kalbimizi kımıldatır yerinden,
Toprağa diz vuruşu dağ gibi bir zeybeğin.

Fırtınayı andıran orkestra sesleri,
Bir ürperiş getirir senin sinirlerine;
İstirap çekenlerin acıklı nefesleri,
Bizde geçer en hazin bir musiki yerine!

Sen anlayan bir gözle süzersin uzun uzun,
Yabancı bir şehirde bir kadın heykelini;
Biz duyarız en büyük zevkini ruhumuzun,
Görünce bir köylünün kıvrılmayan belini.

Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken,
Söylenmemiş bir destan gibi Anadolu'muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken,
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz!

Faruk Nafiz ÇAMLIBEL

77. Aşağıdaki kelimelerin şiirde kazandığı anlamları X işareti ile belirtiniz.

İncin-		Çarpma, sıkışma, burkulma vb. etkenlerle vücudun bir yeri ağrı verir duruma gelmek.	
		Birinin herhangi bir davranışı yüzünden üzüntü duymak, gücenmek, kırılmak.	
Mabet		Özel bir konuda, sevgi ve saygı ile bağlanmanın ortaya konduğu yer.	
		Tapınak.	
Süz-		Gözle inceleyerek dikkatle bakmak.	
		Bir sıvıyı, içindeki katı maddelerden ayırmak.	
Zeybek		Ege yöresine özgü bir müzik veya oyun türü.	
		Batı Anadolu efesi.	
Sülüs		Arap alfabesiyle yazılan bir tür süslü yazı.	
		Üçte bir.	

78. Şiirde 1. çoğul şahıs iyelik eki alan sözcükleri yazınız.

.....

79. Bu şiirden aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İki kültürün sanat anlayışları karşılaştırılmaktadır.
- B) Yerli ve millî olan sanat ürünleri savunulmaktadır.
- C) Anadolu'nun zengin bir kültürü olduğu vurgulanmaktadır.
- D) Kendine özgü sanat anlayışı olmayanlar eleştirilmektedir.

80. Şair "Söylenmemiş bir destan gibi Anadolu'muz." sözüyle ne anlatmak istemiştir?

.....

81, 82 ve 83. soruları aşağıdaki metinden hareketle cevaplayınız.

VİRANE KÖY

Ülkenin birinde çalışkan ve bir o kadar da tevazu sahibi bir başvezir vardı. Sultan bu vezirine büyük hürmet gösterirdi. Fakat zamanla diğer vezirler bu durumdan rahatsızlık duymaya başladılar. Onun hakkında asılsız dedikodular çıkarıp sultan ile arasını açtılar. Öyle ki sultan gün geldi başvezirini görevinden azletti. Fakat devlete büyük hizmetleri olan bu vezirin ahir ömründe rahat etmesini de istiyordu. Vezirinden şöyle toprağı bereketli, dört başı mamur bir belde beğenmesini istedi. “Beğendiğin yeri sana bağışlayacağım.” dedi. Veziri bu teklif karşısında sevindi fakat sultandan virane bir köy talebinde bulundu. “Köyde hem oturayım hem de orayı imar edeyim, ahir ömrümde köşeye atılmış, iş görmez biri olmak istemem.” dedi. Vezirin bu isteğini kabul eden sultan, ülkenin dört bir yanını aradı fakat vezirin arzu ettiği şekilde virane bir köy, bir belde bulamadı. En sonunda yaptığı büyük hatayı anladı. Başveziri zaten görevini hakkıyla yapmış, gecesini gündüzüne katarak ülkesi ve sultanı için çalışmıştı.

81. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

a) Sultan, başvezirine niçin hürmet gösterirdi?

.....

b) Diğer vezirler niçin başvezir hakkında asılsız dedikodu çıkartmıştır?

.....

c) Bu dedikodular karşısında sultan ne yapıyor?

.....

82. Bu metinde geçen “gecesini gündüzüne katmak” deyiminin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.
- B) Dünya kadar işin altına girmekten bir an bile çekinmedi, aralıksız çalışmaya başladı.
- C) Çocuklar, babalarının anlattığı eski, büyük ve esrarlı ormanı burada bulmaya çalışacaklardı.
- D) Bu çalışma akşam geç vakte kadar sürüyor, sonra kenardaki çadırlara çekilip yatıyorlar.

83. Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını parçadan hareketle tahmin ediniz. Daha sonra tahminlerinizi sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız.

Kelime-kelime grupları	Tahminim	Sözlük anlamı
tevazu		
hürmet		
virane		
ahir ömür		
azletmek		
dört başı mamur		
imar etmek		

84 ve 85. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

İklim değişikliğinin en önemli sebebi, yok edilen ormanlar ve fosil yakıt kullanımı sonucunda ortaya çıkan aşırı miktardaki sera gazıdır. Yeryüzüne güneşten gelen ısı, toprak tarafından yansıtıldıktan sonra bu gaz kütlelerinin içerisinde sıkışarak atmosferdeki ısınin kalıcı olarak artmasına sebep olur. En çok bilinen sera gazı ise karbondioksittir. Ağaçlar, karbondioksidi alıp içerisindeki karbonu emdikten sonra kalan oksijeni atmosfere bırakır.

84. Bu parçadan hareketle aşağıdaki bilgilerin doğruluğunu ve yanlışlığını tespit ediniz.

	Doğru	Yanlış
Sera gazlarının en bilineni karbondioksittir.		
Dünyadaki iklim değişikliğinin tek nedeni sera gazlarıdır.		
Ağaçlar, sera gazlarının dünyaya verdiği zararı azaltır.		
Fosil yakıt kullanımı dolaylı yünden iklimlerin değişme nedenidir.		

85. Bu parçanın konusu nedir?

86. Aşağıdaki parçaları konularına göre eşleştiriniz.

A. Ağaçlar; istinat duvarı, otopark, çöp bidonu gibi görmekten hoşlanmadığımız alanların önünü kapatır. Cadde ve otoyollardan gelen gürültüyü azaltır ve havadaki çamuru yapraklarında tutar.

B. Yerleşim yerlerine yakın dikilen ağaçlar toprağı tutarak depremin oluşturacağı hasarı azaltır. Tepe ve dere kıyılarındaki ağaçlar, toprağın yüzey akışını azaltır ve toprağı bir arada tutar. Bereketli toprakların okyanuslara karışmasını engeller.

C. Müstakil bir evin dört tarafına doğru bir şekilde ağaç dikimi yapılarak yaz aylarındaki klima giderleri yüzde elli oranında azaltılabilir. Böylelikle hem serinlemek için harcadığımız enerjiyi hem de enerji üreten santrallerin sebep olduğu karbon salınımını azaltabiliriz.

D. Ağaçlar bulundukları yerde daha az su tüketilmesini sağlar. Çimen ve çiçek gibi peyzaj seçimleri su tüketimini arttıracak tercihlerdir. Ağaçlar suyu emer ve atmosfere bırakır. Dünya'nın yağmur döngüsünün yarısını oluşturur. Ağaçların olmadığı yerde su yoktur. Ayrıca ağaç yaprakları toprağı düşüğünde bir örtü görevi görerek, toprağın neminin buharlaşıp gitmesine engel olur.

(...) Ağaçların su tasarrufu yapması

(...) Ağaçların doğal afetleri engellemesi

(...) Ağaçların çevreyi güzelleştirmesi

(...) Ağaçların enerji tasarrufu yapması

87 ve 88. soruları aşağıdaki metinden hareketle cevaplayınız.

YEDİ KİREMİT OYUNU

Sekiz kişiyle oynanan yedi kiremit oyununa başlamadan önce grup liderleri kendi oyuncularını belirlemek için yazı tura atarlar ve kazanan lider, oyuncu seçme hakkını elde eder. Ardından yedi adet yassı taş dikilir. Birinci grup, taşların karşısına arka arkaya dizilerek geçer ve taşlara belli bir mesafede durur. Diğer grup da taşların arkasında bekler. Atıcı olan grubun elemanları başta lider olmak üzere toplarıyla birer el atış yapmaya başlar. Yapılan atışlar sonucunda eğer taşlar yıkılırsa atıcı grup kaçmaya başlar. Ebe olan grup ise onların arkasından koşarak onları topla vurmaya çalışır. Ebe olan grup birinin arkasından koşarken, kaçan grubun diğer elemanları yıkılan taşları üst üste koyup eski hâline getirmeye çalışırlar. Eğer taşları dizebilirlerse galip olurlar ve atıcılık yeniden onlara geçer. Eğer vurulurlarsa diğer grup onların yerini alır ve onlar yeni ebe olur.

87. Bu metinden hareketle yedi kiremit oyunuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Grupların belirlenmesinde belirli bir kural yoktur.
- B) Taşları yıkan atıcı grubun tüm üyeleri vurulmamak için sürekli koşar.
- C) Atış sırasına geçildiğinde önce grubun lideri atış yapar.
- D) Atışlar sonucunda tek bir taşın yere düşmesiyle grup kaçmaya başlar.

88. Aşağıdaki kelimelerde altı çizili çekim ekinin adını ve işlevini yazınız.

Kelime	Ekin Adı	Ekin İşlevi
oyuncu <u>y</u>		
karşısın <u>a</u>		
ardınd <u>an</u>		
elemanl <u>ar</u>		
arkasınd <u>a</u>		

89. Verilen cümlelerdeki altı çizili sözcükleri anlamları ile eşleştiriniz.

1.	Yazar son <u>yapıt</u> ında çevre bilincini yansıtmaya çalışmış.
2.	Allah'ın lütuflarına karşı <u>minnet</u> ve şükran duygularıyla dolmuştu.
3.	Dünyanın ünlü <u>yazın</u> yapıtlarında, iyilik etmenin birçok örneği vardır.
4.	Bir yaz günü Tuna'dan <u>kafile</u> lerle geçtik.
5.	Başını kaldırarak köşkün karanlık <u>cephesine</u> baktı.
6.	Marangozun çırağı elindeki <u>burguyu</u> bırakıp kapıya doğru koştu.

A.	Edebiyat
B.	Birlikte hareket eden topluluk
C.	Bir emek sonucunda ortaya konulan ürün, eser
D.	Yapılan bir iyiliğe karşı kendini borçlu sayma, gönül borcu
E.	Delik açmaya yarayan delgiye takılı sarma, yivli, keskin, çelik alet
F.	Bir şeyin veya yapının ön tarafta bulunan bölümü

90. Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin cümle içinde kazandığı anlamı işaretleyiniz.

1. Hayatımın en ağır sorumluluklarından birini üzerime almıştım.

- ☐ Çetin, güç.
- ☐ Dokunaklı, insanın gücüne giden.

2. Yanımda olmasa da üşüyen ellerinin soğukluğunu avucumun içinde duyuyorum.

- ☐ Sezmek, fark etmek, hissetmek.
- ☐ Dokunma, koklama vb. duyularla algılamak, hissetmek.

3. Mevlâna gibi derin bir insanın elinde en doğru şeklini almış bulunuyordu.

- ☐ Kendi türünde çok gelişmiş, en ileri durumda olan.
- ☐ Dibi yüzeyinden veya ağzından uzak olan.

4. Dört duvar arasında bir memur hayatı sürüyordu.

- ☐ Bir maddeyi bir yüzey üzerine ince bir tabaka olarak yaymak, dökmek, serpmek.
- ☐ Herhangi bir durum içinde bulunmak.

5. Mutfağın yeni tertibi güzel olmuş.

- ☐ Düzenleniş, sıralanış biçimi, kombinasyon.
- ☐ Hile, düzen, komplo.

91.

A	K	A	B	U	L	Ğ	A	C	T
A	Ç	D	U	R	U	I	K	I	E
U	Z	A	K	A	N	K	E	R	M
Ç	İ	S	A	D	E	N	İ	A	B
E	C	E	S	A	R	E	T	K	E
K	T	N	D	I	A	T	Ü	U	L
O	L	H	S	A	E	B	Z	Y	A
Y	K	L	A	N	A	N	G	O	Ğ
U	A	L	H	S	A	Ğ	Ü	I	O
K	L	A	E	Ğ	R	İ	N	U	R

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin zıt (karşıt) anlamlılarını bulmacadan bulunuz. Geriye kalan harfleri soldan sağa doğru birleştirdiğinizde bir atasözü elde edeceksiniz.

Not: Sözcükleri sağdan sola, soldan sağa, yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya ve çapraz olarak arayınız.

Aşağı katı, sakın ve daha sıcak olduğu için seçtik.

Açık sarı saçlı, zayıf bir kadın keman çalıyordu.

Tahtaya daha doğru bir çizgi çekebilirdin.

Sevdiğini üzmemek ne zamandan beri korkaklık oldu.

Bundan başka saygılı, temiz ve çalışkan bir kızdı.

Bir musluğu açtığınız zaman bile su, evvela bulanık gelir.

Parmağındaki yüzüğün gerçek olduğu parıltısından belliydi.

Yağmurdan sırlıslam olmuş, üzerinde kuru yer kalmamıştı.

O kalabalık caddenin canlılığı çok hoşumuza gidiyor.

Onu o kadar neşeli karşıladı ki hemen keyfi yerine geldi.

Dostundan ve ötekilerden kuvvetli bir reğ bekliyordu.

Bir sabah, kahvaltımı yaparken bana gösterişli bir zarf getirdiler.

Okula yakın bir ev tutmak en büyük hayalimizdi.

Atasözünü buraya yazınız.

92. Bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden gerçek anlamda kullanılanların başına (G), mecaz anlamda kullanılanların başına (M), terim anlamda kullanılanların başına (T) yazınız.

	Çektiği <u>acılar</u> onu olgunlaştırdı.
	Çiğ köfteye katılan <u>acıya</u> biraz da limon sıkılırsa lezzeti artar.
	Hikâyenin <u>düğüm</u> bölümünde okuyucunun merakı iyice artar.
	Üst üste attığı <u>düğüm</u> ipin çözülmesini güçleştirmişti.
	Otobüsün motoru <u>bozulmuş</u> , o yüzden geç kalmışlar.
	İkinci kez uyarmama <u>bozulmuş</u> , başını öne eğmişti.
	Hakem oyunun <u>taç</u> atışıyla başlayacağını söyledi.
	Kralın başındaki <u>taç</u> elmas ve zümrütlerle süslenmişti.
	<u>Soğuk</u> bir kış günü ekmek almak için evden çıkmıştı.
	<u>Soğuk</u> hareketlerle birbirlerini selamlayıp uzaklaştılar.

93.

Sağlığını bozmak	Hatırlamak	Yavaş	Yağmak	Uyumak
Çalışır durumda	Beslemek, geçindirmek	Kıydan uzaklaşmak	Gevezelik etmek	Gezmek, gezinmek

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelime ve kelime gruplarının hangi anlamda kullanıldığını yukarıdaki kutulardan bularak cümlelerin sonundaki boşluklara yazınız.

Bazı dükkânları <u>açık</u> olan caddeden sola saptılar.	
<u>Ağır</u> ağır çıkacaksın bu merdivenlerden.	
Bütün zorluklara rağmen üç çocuklu bir aileye <u>bakıyordu</u> .	
Bu ikisi bütün gün işi gücü bırakıp saatlerce <u>çene çalıyor</u> .	
Ben yüzerken biraz fazla <u>açıldım</u> .	
Adamı nereden tanıdığımı tam olarak <u>çıkarmaya</u> çalıştım.	
Yastığa başımı koyar koymaz <u>dalmışım</u> .	
Bu yemek bana <u>dokunur</u> diye yemek istemedim.	
Gece bitmeden şehri biraz <u>dolaşmak</u> istedik.	
Yılın ilk karı <u>düşmeden</u> yayladan köye inmişlerdi.	

CEVAP ANAHTARI

1. B	28. C
2. A	29. B
3. D	30. D
4. D	31. C
5. A	32. A
6. D	33. C
7. D	34. B
8. C	35. B
9. C	36. D
10. B	37. D
11. D	38. A
12. C	39. C
13. A	40. B
14. D	41. C
15. D	42. A
16. D	43. C
17. B	44. B
18. B	45. D
19. A	46. B
20. B	47. D
21. A	48. C
22. B	49. C
23. C	50. B
24. D	51. C
25. C	52. D
26. B	53. C
27. D	54. B

55.

a) I. drtlğn 2 ve 4. dizeleriyle II. drtlğn 4. dizesinin sonundaki "geliyor" szcğ rediftir; "dar" ve "bahar" szcklerindeki "ar" sesleri kafiyedir.

II. drtlğn 1, 2 ve 3. dizelerinde "rzgrın, yarın, kuşların" sözcüklerindeki "rın" sesleri kafiyedir.

b) I ve II. dizelerin sonundaki "im" sesleri benzer seslerdir. III ve IV. dizelerin sonundaki "malı" sesleri benzer seslerdir.

c) Redif olmalarıdır.

56.

*Gerçek hazine mittir.

*Oyun insanın sosyal gelişimine birçok açıdan katkı sağlar.

*Dünya durmadan değişir.

57.

Yüzme Stilleri

Orman Yangınlarının Sebepleri

Editörün Görevleri Nelerdir?

58.C

59.B

60.Y D D Y D D Y D

61.

1.Karşılaştırma

2.Neden-sonuç

3.Amaç

62.

1.D

2.Y

3.D

4.D

5.Y

6.D

7.D

8.D

9.D

63.

1.Varsayım

2.Benzetme

3.Endişe

4.Koşul-sonuç

5.Örnekleme

6.Benzetme

7.Beğenme

64. C

65.Denize açılmasının tehlikeli olduğunu düşündüğü için göndermek istememiştir.

66.Balıkçılar Hermiyas'ı aramış, annesi Hermiyas'ın yokluğunu kabul edememiş ve geri döneceğine inanmış.

67.İkisi de ölmüştür.

68.B

69. D

70. Bahar gelince bir karga ailesinin kavak ağacına yuva yapması.

71.

1-başaramadı.

2-belim ağrıyor.

3-yine sökülmüşler.

4-çok tokum.

5-benden ne istersin?

6-yetişemedim.

7-yağmur yağdı.

8-yollar kapanmadı.

72.

2- öznel

3- nesnel

4- nesnel

5- öznel

6- öznel

7- nesnel

8- nesnel

73.

DEYİM

1	Açığı çıkmak	10
2	Açığını bulmak	5
3	Açık kapı bırakmak	6
4	Açık konuşmak	9
5	Açığa vurmak	1
6	Acısını çıkarmak	4
7		2
8	Acemi çaylak	3
9	Ağırdan almak	7
10	Abdestinden şüphesi olmamak	8

ANLAMI

Kötü bir iş yapmadığına emin olmak.
Gizli, saklı bir şeyi herkese duyurmak, ortaya çıkarmak
Önceden uğradığı maddi ve manevi zararı sonradan gidermek
Bir işi yapmakta acele etmemek, yavaş davranmak, isteksiz görünmek.
Saklamakla görevli bulunduğu para, eşya veya başka bir şeyin eksik olduğu anlaşılacak.
Gerçeği sakınmadan, çekinmeden söylemek
Herhangi bir işteki eksiği, hileyi veya zararı ortaya çıkarmak.
Gerektiğinde bir konuya yeniden dönebilme imkânı bırakmak, kesip atmamak, ileriye düşünerek ılımlı davranmak
İçinden çıkılması oldukça güç bir durumda kalmak.
Toy, tecrübesiz, beceriksiz

74.

- Yaşayabilmek, harcılabilmek için çalışıp kazanmak gerekir.
- Aile anlaşmazlıklarında bir yanı tutmak doğru değildir.
- Her şey gerektiği yerde ve zamanda harcanmalıdır.
- Bir kimseye hakaret etmek, ağır sözler söylemek doğru değildir, o da ağır sözlerle karşılık verir.
- Babaya ün kazandıran da el içine çıkamayacak bir duruma düşüren de çocuklarının tutumlarıdır.
- Kolay kolay gizlenemeyecek kadar büyük bir yolsuzluğu yapan kimse, sorumluluktan kurtulma yollarını önceden düşünür.
- Bir işin sonunun nasıl olacağı şimdiki gidişinden belli olur.
- İşi yapacak olanda yeteri kadar güç bulunmadıkça başkalarının küçük katkılarıyla sürekli ve büyük bir iş yürütülemez.
- Çocuklar ana ve babalarından öğrendiklerini yapmaya özenirler.
- Nem demiri nasıl paslandırıp çürütürse gam da insanı öylece yıpratır.

75.

- *tiyatro
- *anı
- *gezi yazısı
- *mektup

76.

- Gerçek
- Mecaz
- Gerçek
- Gerçek
- Mecaz
- Mecaz
- Mecaz
- Mecaz

77.

İncin- Çarpma, sıkışma, burkulma vb. etkenlerle vücudun bir yeri ağrı verir duruma gelmek. X

Mabet Tapınak.X

Süz- Gözle inceleyerek dikkatle bakmak. X

Zeybek Batı Anadolu efesi. X

Sülüs Arap alfabesiyle yazılan bir tür süslü yazı. X

78. Diyarımız, kolumuz, kalbimiz, ruhumuz, karşımız, Anadolu'muz, yolumuz.

79. D

80. Anadolu ve Anadolu insanı yerli ve millî birçok kültür hazinesini elinde tutmaktadır. Halk kültüründe hem keşfedilmiş hem de henüz keşfedilmemiş güzellikler mevcuttur. Bu nedenle şair Anadolu'yu destana benzetmektedir.

81.a) Çalışkan ve tevazu sahibi bir insan olduğu için hürmet gösteriyor.

b) Sultanın başvezire hürmet göstermesini kıskandıkları için asılsız dedikodu çıkartıyorlar.

c) Başveziri görevinden alıyor. Fakat onun son zamanlarında rahat etmesini istediği için ona bir yer bağışlamak istiyor.

82. B

83.

Tevazu	Alçakgönüllülük.
Hürmet	Saygı.
Virane	Eskiyip, bakımsız kalıp çok harap olmuş ya da yıkılmış yapı.
Ahir ömür	Ömrün sonu.
Azletmek	Bir görevliyi görevinden almak.
Dört başı mamur	Tam istenildiği gibi olan, eksiksiz ve kusursuz.
İmar etmek	Bayındırlaştırmak.

84. D

Y

D

D

85. Sera gazların iklim değişikliği üzerindeki etkileri.

86.

(D)Ağaçların su tasarrufu yapması

(B)Ağaçların doğal afetleri engellemesi

(A)Ağaçların çevreyi güzelleştirmesi

(C) Ağaçların enerji tasarrufu yapması

87. C

88.

Kelime	Ekin Adı	Ekin İşlevi
oyuncuyu	Belirtme Hâli	Eylemdeki işten, hareketten, oluştan etkilenen varlığı belirtir.
karşısına	Yönelme Hâli	Eylemin yönünü ve nereye yöneldiğini gösterir.
ardından	Ayrılma Hâli	Varlığın çıkıp uzaklaştığı yeri gösterir.
elemanlar	Çoğul Eki	İsmin karşıladığı nesnenin sayısının birden çok olduğunu belirtir.
arkasında	Bulunma Hâli	Eylemin meydana geldiği yeri ve varlığın bulunduğu yeri gösterir.

89.

1.C

2.D

3.A

4.B

5.F

6.E

90. 1.Çetin, güç
2.Sezmek, fark etmek, hissetmek
3.Kendi türünde çok gelişmiş, en ileri durumda olan
4.Herhangi bir durum içinde bulunmak
5.Düzenleniş, sıralanış biçimi, kombinasyon

91.

A	K	A	B	U	L	Ğ	A	C	T
A	Ç	D	U	R	U	I	K	I	E
U	Z	A	K	A	N	K	E	R	M
Ç	İ	S	A	D	E	N	İ	A	B
E	C	E	S	A	R	E	T	K	E
K	T	N	D	I	A	T	Ü	U	L
O	L	H	S	A	E	B	Z	Y	A
Y	K	L	A	N	A	N	G	O	Ğ
U	A	L	H	S	A	Ğ	Ü	I	O
K	L	A	E	Ğ	R	I	N	U	R

Yukarı
Koyu
Eğri
Cesaret
Tembel
Duru
Sahte
Islak
Tenha
Üzgün
Kabul
Sade
Uzak

Atasözü

AĞACA ÇIKAN KEÇİNİN
DALA BAKAN OĞLAĞI OLUR.

92.

Mecaz
Gerçek
Terim
Gerçek
Gerçek
Mecaz
Terim
Gerçek
Gerçek
Mecaz

93.

Çalışır durumda
Yavaş
Beslemek, geçindirmek
Gevezelik etmek
Kıydan uzaklaşmak.
Hatırlamak
Uyumak
Sağlığını bozmak
Gezmek, gezinmek
Yağmak

6.SINIF 2. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık KARABÜK Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK

MEHMETÇİK'E DERİN SAYGI

23 Nisan 1915 günü Conkbayırı'nda Türkler ve İtilaf Devletleri arasında korkunç siper savaşları oluyordu. Siperler arasında 8-10 metre mesafe vardı. Süngü hücumundan sonra savaşa ara verildi. Askerler siperlerine çekildi.

Yaralı bir İngiliz yüzbaşı avazı çıktığı kadar bağıyor, ağlıyor, kurtarılmak için yalvarıyordu. Ancak hiçbir siperden kimse çıkıp yardım edemiyordu çünkü en küçük bir kıpırdanışta yüzlerce kurşun yağıyordu.

Bu sırada akıl almaz bir olay oldu. Türk siperlerinden beyaz bir bez sallandı. Arkasından aslan yapılı bir Türk askeri siperden silahsız bir şekilde çıktı. Hepimiz donup kaldık. Kimse nefes alamıyor, herkes ona bakıyordu. Asker yavaş adımlarla yürüyor, siperdekiler kendisine nişan almış bekliyordu. Asker yaralı İngiliz subayını okşar gibi yerden kucakladı, kolunu omzuna attı ve bizim siperlere doğru yürümeye başladı. Yaralıyı usulca yere bırakıp geldiği gibi kendi siperlerine döndü. Teşekkür bile edemedik.

Savaş alanlarında günlerce bu kahraman Türk askerinin cesareti güzelliği ve insan sevgisi konuşuldu. Dünyanın en yürekli ve kahraman askeri Mehmetçiğe derin sevgi ve saygılar!

1. Bu metnin olay, yer, kişi ve zaman unsurlarını belirleyin.

Olay:	Yer:	Zaman:	Kişi: ....
--	---	---	--

2. Mustafa Kemal Atatürk'e ait sözlerin taşıdığı anlam özelliklerini anlamların yanında verilen harflerle eşleştiriniz.

A

Karşılaştırma

B

Neden- Sonuç

C

Amaç- Sonuç

☐

Türk'ün haysiyet, onur ve kabiliyeti çok yüksektir. Böyle bir millet esir yaşamaktansa yok olsun iyidir. Bundan dolayı ya bağımsızlık ya ölüm!

☐

Türk dili, kutsal bir hazinedir çünkü Türk milleti geçirdiği sayısız felâketler içinde bugün kendi milliyetini yapan her şeyin, dili sayesinde korunduğunu görüyor.

☐

Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli, Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir.

☐

Herhangi bir kişinin, yaşadıkça mutlu olması için gereken şey, kendisi için değil kendisinden sonra gelecekler için çalışmaktır.

☐

Yeni Türkiye'mizi yaraşır olduğu düzeye erdirmek için kesinlikle ekonomimize birinci derecede önem vermek zorundayız.

3.

I. METİN

Bir taraftan devletin varlığının pamuk ipliğine bağlı olduğu, diğer taraftan da Türk halkının büyük sıkıntılar içinde yarınlara güvenini tamamen yitirdiği Osmanlı İmparatorluğu'nun en trajik dönemlerinden birinde Atatürk; halkın uyanmasını, enerjisini yeniden kazanmasını ve geleceğe güvenle bakmasını sağlamıştır.

II. METİN

Birinci Dünya Savaşı yenilgisinden sonra girilen kriz sonucunda Türkiye dikkat çekici bir kabiliyete sahip olan bir lidere sahip oldu. Bu lider Mustafa Kemal'di. Çanakkale'de büyük başarılarla hizmet veren bir subaydı. Savaşlarla sıkışmış bir ülkeyi gelecekte dünyanın hesaba katması gereken güçlü bir devlet hâline dönüştürdü.

Aşağıdakilerden hangisi Atatürk ile ilgili iki metinden de çıkarılabilecek ortak bir sonuçtur?

- A) Güç koşulların yaşandığı bir dönemde sorumluluk almıştır.
- B) Çanakkale'de büyük başarılarla imza atmış bir komutandır.
- C) Kurtuluş Savaşı'nda büyük başarılar kazanmıştır.
- D) Çanakkale Savaşı'ndaki başarısından sonra tanınmıştır.

4. Vefa Lisesi, 1872 yılında İstanbul'da kurulmuştur. İsmi Vefa semtinden alan okul, ana dille öğretim yapılan ilk sivil lise olma özelliğini taşır. Çanakkale Savaşı patlak verdiğinde Vefa Lisesinin öğrenci ve öğretmenleri asker üniforması giymiş, okulun bahçesinde toplanıp marşlar söyleyerek Şehzadebaşı'na çıkmışlardı. Meydanda toplanan İstanbullular, onları alkış ve dualarla savaşa uğurlamıştı. Vefa Lisesi son sınıf öğrencileri erken mezun edilerek bazı öğretmenleriyle gönüllü olarak cepheye gitmişlerdi. Bu yüzden sayısı azalan Vefa Lisesi öğrencileri, başka bir binaya taşınmıştır. Vefa Lisesi, bu binanın öğretim için yetersiz kalması üzerine 1917 yılında Vefa semtindeki kendi binasına dönmüştür. Fakat diğer liselerde olduğu gibi birçoğu geri gelemeyen öğrenciler nedeniyle Vefa Lisesi 1918 sonrasına dek mezun verememiştir.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Metinde bahsedilen semt, hangi olay üzerine "Vefa" adını almıştır?
- B) Vefa Lisesi öğrenci ve öğretmenleri ne zaman asker üniforması giymiştir?
- C) Şehzadebaşı'nda toplananlar, öğrenci ve öğretmenleri savaşa nasıl uğurlamıştır?
- D) Vefa Lisesinin savaş yıllarında öğrenci mezun edememesinin nedeni nedir?

5. Osmanlı tarihinin en acı hadiselerinden biriydi Sarıkamış Harekâtı. Bu harekâtta amaç Kars, Sarıkamış, Ardahan gibi illeri Ruslardan geri almaktır. Harekâtın ilk iki günü başarıyla geçti fakat olumsuz hava koşulları gittikçe şiddetini artırıyor. Fırtına ile yağın kar, yolları tıkayıp çadırları yıktı. Arkasından da dondurucu soğuklar bastırınca Osmanlı askerleri donma, dizanteri, tifo gibi hastalıklardan dolayı hayatını kaybetti. Zorlu koşullar nedeniyle sadece on sekiz gün sürebilen harekâtın ardından yaklaşık altmış bin Osmanlı askeri yaşamını yitirdi. Onların şehadet şerbeti içmelerine sebep olan şey ise düşman mermisi değil soğuk havaydı.

Bu metinde altı çizili sözcüğün görevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgileri özetleyip bir sonuca bağlamıştır.
- B) İki cümle arasında neden-sonuç ilgisi kurmuştur.
- C) Kendisinden önce gelen ifadeyi örneklemiştir.
- D) Kendisinden önceki olumlu yargıyı olumsuzla çevirmiştir.

Kahramankazan, başkent Ankara'ya 47 km uzaklıkta tarih, doğa ve kültür hazinesine sahip, şirin bir Anadolu ilçesidir. "Kazan" adını 1402 yılında yapılan Ankara Savaşı'nda yenilen Osmanlı ordularının ağırlıklarını burada bırakıp çekilmesinden sonra geride kalan devasa kazanlardan almıştır. 15 Temmuz askerî darbe girişiminde ilçe olarak gösterdiği kahramanlıklar, ilçede o gecede dokuz kişinin şehit olması ve darbecilere karşı direnç gösterilmesi dolayısıyla ilçenin ismi 25 Ekim 2016 tarihinde TBMM'de kabul edilen kanunla "Kahramankazan" olarak değiştirilmiştir.

Şanlıurfa, Türkiye'nin bir ili ve en kalabalık dokuzuncu şehridir. 1919 yılında önce İngilizlerin, daha sonra Fransızların işgaline uğrayan Urfa, 11 Nisan 1920'de Urfa halkı tarafından işgalden kurtarılmıştır. Urfa milletvekili Osman Doğan ve on yedi arkadaşının, Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği kahramanlıktan dolayı Urfa ilinin adının "Şanlıurfa" olarak değiştirilmesine ilişkin kanun teklifi 6 Aralık 1984 tarihinde kabul edilerek kanunlaşmıştır. 2016'da ise Şanlıurfa halkının Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği kahramanlıktan dolayı TBMM tarafından bu kente İstiklâl Madalyası verilmiştir.

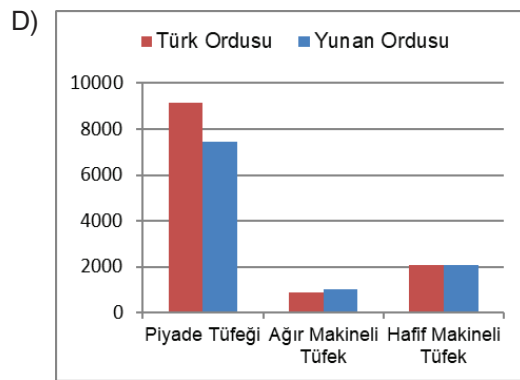
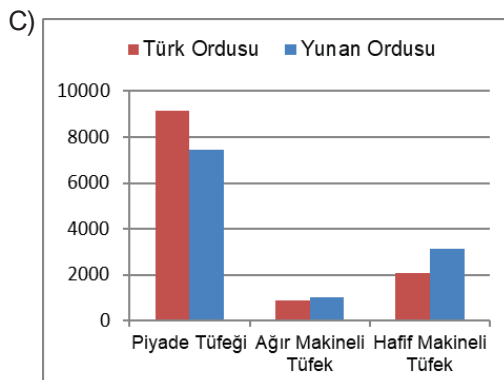
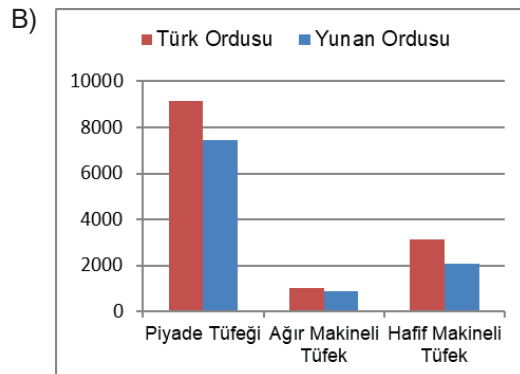
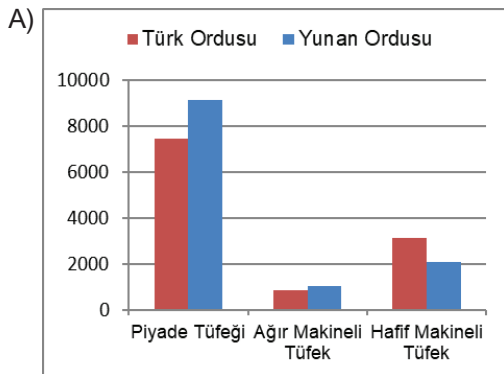
Bu metinlerden çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu insanı Kurtuluş Savaşı'nda çok büyük kahramanlıklar göstermiştir.
- B) Millet meclisi, vatan uğrunda gösterilen kahramanlıklara kayıtsız kalmamıştır.
- C) 15 Temmuz askerî darbe girişimine Kazan halkı büyük bir direniş göstermiştir.
- D) Bir şehir ya da kasabanın adı sadece tarihî olaylar sonucunda değişebilir.

7. Bir gazetede 30 Ağustos Zafer Bayramı nedeniyle kaleme alınan bir köşe yazısında Kurtuluş Savaşı'ndaki Türk ordusu ile Yunan ordusunun silah, cephane vb. yönlerden karşılaştırıldığı bir grafik bulunmaktadır. Bu grafikten aşağıdaki sonuçlar çıkarılmıştır:

- Türk ordusu piyade tüfeği sayısı bakımından Yunan ordusundan öndedir.
- Ağır makineli tüfek sayısı bakımından Yunan ordusu üstündür.
- Hafif makineli tüfek sayısı bakımından iki ordu eşit güçte değildir.

Bu açıklamalara göre sözü edilen grafik aşağıdakilerden hangisidir?

8. Şiirde ahenk, dize sonlarında ses ya da kelimelerin tekrar edilmesiyle sağlanır. Kafiye, genelde dize sonundaki sözcüğün kökünde görülür, sadece bir ses benzerliğinden ibarettir. Redif ise genelde dize sonundaki sözcüğün aldığı eklerde görülür, sadece ses benzerliğinden ibaret değildir. Redif olarak alınan ekler, mısrada aynı görevde kullanılmıştır. Söz gelimi aşağıdaki şiirde dizelerin sonunda yer alan “şehidi” ve “şahidi” sözcüğünde kelimelerin kökündeki “hid” bölümü kafiye, -i eki ise rediftir.

Sen vatan kahramanı, demokrasi şehidi!
Yine bir tarih yazdın, dünya bunun şahidi...

Bu bilgilere göre aşağıdaki dizelerin hangisinde sadece kafiye vardır?

- A) Bir mucize yarattın 15 Temmuz gecesi,
Can verdin vatan için yoktu bunun ötesi.
- B) O nasıl bir yürek ki, binlerce tanka bedel
Ölüm bile vız geldi, utandı senden ecel!
- C) Seninle gurur duydu Boğaziçi Köprüsü.
Yeniden dile geldi Çanakkale türküsü.
- D) Seninle nöbette bak bu ülkenin tamamı,
İşte böyle kutlanır demokrasi bayramı.

9, 10, 11 ve 12. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Derhâl Çankaya yolunu tuttum. Heyete katılalı henüz üç ay olmuştu. Muhite ve Çankaya Köşkü'ne yeni alışmıştım. Köşkün temiz havası ve her mensubunun, baba evini hatırlatan samimiyeti ürkekliğimi gidermişti. Atamız bu gece çok neşeliydi. Arkadaşlar benden önce gelerek fasıla başlamışlardı. Şarkı ve gazeller birbirini takip ediyordu. Atatürk'ün akşam yemeği uzun müddet devam eder, muhakkak sofrayı Türk musikisi tezyin ederdi. Köşte, musiki heyeti çağrılmadığı geceler, gramofondan istifa edilir fakat muhakkak Türk musikisi dinlenirdi.

9. **Metinde Atatürk'ün hangi sanat dalına verdiği önem vurgulanmaktadır?**

.....

10. **Olay nerede geçmektedir?**

.....

11. **Köşke musiki heyeti çağrılmadığı geceler neyden istifade edilmektedir?**

.....

12. **Yazar ne kadar zamandır heyette yer almaktadır?**

.....

13. Aşağıdaki şiirde altı çizilen kelimelerdeki kırmızı yazılan ekleri dikkate alarak uygun bölüme yazın.

TÜRKİYEM

Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den...
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Sen vatanımsın, ekmeğimsin;
Duyduğum, bildiğim zafersin yıllarca.
Zonguldak'ta 63 numara
Nazlı sahiller Akdeniz'de.

Sevdasın ciğerlerimde parça parça
Yarı kalmış dileğimsin...
Sen Koçhisar'da tuzum, Sille'de kızım...
Çift kulaklı Sürmene bıçağı belimde...

Varmışım çiğ köfte yemeye Adana'ya,
Dadaloğlu'ndan bir koçaklama dilimde:
– Şu yalan dünyaya geldim geleli...
Hey vatanım, bacım, sağdıcım, emmim!
Senden bir yara her yerimde...
Desteye güreşmişim Kırkpınar'da.
Durmuş da yorgunluk çıkarmışım,
Bir akşam vakti
Dört bardak kıtlama çayla Erzurum'da...

Ardahan'a varmışım, yollar uzamış.
Bel vermiş, yol vermemiş dağlar.
– Yüce Tanrı dört yanını bezemiş,
Beni yakan bir Konyalı kız imiş...

Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den...
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Çokluk eki almış sözcükler

İyelik eki almış sözcükler

Belirtme hâl eki almış sözcükler

Yönelme hâl eki almış sözcükler

Ayrılma hâl eki almış sözcükler

Bulunma hâl eki almış sözcükler

14. Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

- Sahne canlandırılmak amacıyla karşılıklı konuşmalar hâlinde yazılmış metinlere _ _ _ _ denir.
- Bir yazarın gezip gördüğü yerleri, bu yerlerle ilgili izlenimlerini edebî bir üslupla anlattığı yazı türüne _ _ _ _ denir.
- Bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt, name türündeki metinlere _ _ _ _ denir.
- Bir insanın başından geçenleri ya da tanık olduğu olayları sanat değeri taşıyan bir üslupla dile getirdiği yazılara _ _ _ _ denir.

15. Bazı deyimler ve anlamları aşağıda verilmiştir. Deyimlerin başındaki harfleri anlamların karşısına yazarak eşleştiriniz.

a. Kabak tadı vermek

b. Saf değiştirmek

c. Taşı gediğine koymak

d. Saati saatine uymamak

e. Ele avuca sığmamak

Şımarık davranmak, söz dinlememek, baskı altına alınmamak

Bıktırmak, usanmak

Destek vermekten vazgeçip karşı duruma geçmek

Gerekli sözü yerinde ve zamanında söylemek

Ne yapacağı belli olmamak

16. Öyle bir devim ki ben hakikatte pireyim.
Bir delik gösterin de utancımdan gireyim.
- Yukarıdaki dizelerde anlatımı güçlendirmek için hangi söz sanatından yararlanılmamıştır?**
- A) Kişileştirme
B) Karşıtlık
C) Benzetme
D) Abartma

17. “Boynu bükük ulusumuzu tutsak etmek isteyen düşmanları yüzde yüz yeneceğime olan inanç ve güvenim bir dakika olsun sarsılmamıştır. Bu dakikada bu tam inancımı yüksek kuruluşa karşı, bütün ulusa karşı ve bütün dünyaya karşı ilan ederim.”

Bu parçadaki altı çizili deyimın paragrafa kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Aklındaki sorular yüzünden insanları endişelendiriyordu.
- B) İstanbul’dan halası geldiği için çok mutluydu.
- C) Cesareti, savaşa katılmak için yeterli değildi.
- D) Babası gittiğinden beri çok üzgündü.

18. 10 Ağustos 1915. Conkbayırı’nı almak ve bütün Boğaz’a hâkim olmak için İngilizler 20.000 kişilik bir kuvvetle günlerce kazdıkları siperlere yerleşmişler, hücum anını bekliyorlardı. Gecenin karanlığı tamamen kalkmış, tan ağarmak üzereydi.

8.Tümen komutanı ve diğer subaylarını çağırdım:

-Mutlaka düşmanı yeneceğimize inanıyorum ancak siz acele etmeyin, evvela ben ileri gideyim, size ben kırbacımla işaret verdiğim zaman hep birlikte atılırsınız.

Metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anı
- B) Mektup
- C) Hikâye
- D) Gezi yazısı

19.

“Milletimizi en kısa yoldan medeniyetin nimetlerine kavuşturmaya, mesut ve müreffeh kılmaya çalışacağız ve bunu yapmaya mecburuz.(1925)”

“Biz Batı medeniyetini bir taklitçilik yapalım diye almıyoruz. Onda iyi olarak gördüklerimizi, kendi bünyemize uygun bulduğumuz için, dünya medeniyet seviyesi içinde benimsiyoruz.(1926)”

Mustafa Kemal ATATÜRK bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Çalışkanlığı
- B) Bilimselliği
- C) Akılcılığı
- D) Çağdaşlaşmayı

20, 21 ve 22. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Gazi Pazar Yerinde, Akşehir

Sakarya Savaşı'ndan sonra bir sonbahar sabahıydı. Akşehir pazar yeri karınca yuvası gibi kaynıyordu. Bin ağızdan bin ses. Bir aralık, ortalıktaki uğultu perde perde sönmeye başlıyor, Pazaryerini bir tapınak sessizliği kaplıyor. Yalnız, kulaktan kulağa bir fısıltı:

-“Gazi gelmiş, Gazi!”

Bütün gözler mutlu bakışlarla aynı yöne dönüyor; Gazi Mustafa Kemal Paşa, o ölçülü, güzel yürüyüşüyle yavaş yavaş ilerlemekte, ara sıra sergilerin önünde durup ilgilenmekte. Belli ki alışverişe çıkmış ama o, başka bir şey değil, yalnız gönül alıyor. Böylece gönül ala ala satıcı kadınların kesimine geliyor.

-“Nasılsınız bacılar?”

-“Sağ ol Paşa'm, duacıyız.”

Kadınlar Paşalarını özlem dolu gözlerle kana kana seyrederken kendilerini tutamıyorlar:

-“Güzel Paşa'm.”

-“Yiğit Paşa'm.”

Gazi utangaç, bu sevgi haykırışlarını durdurmak için birine sordu:

-“Erin var mı?”

-“Var Paşa'm cephede.”

-“Ya senin?”

-“Kanı helal olsun, Çanakkale'de kaldı.”

Gazi daha soracak, soracak ama bu yürek yanıklardan alacağı yanıtların çoğunu şimdiden oranlıyor. Çanakkale'sinden sonra Kafkas'ı, Kanal'ı, Galiçya'sı, İnönü'sü, Sakarya'sı hep sıralanacak; hem de hiç kırgınlık taşımayan, hiçbir şey istemeyen, beklemeyen seslerle.

Gazi, gözleri buğulanmış, bir an düşünüyor ve hızlı adımlarla, geldiği yana yöneliyor, bir kuyumcunun sergisi önünde durduktan sonra elinde bir avuç yüzük döndürüyor.

O gün pazardan dönen bacıların parmakları, Gazi'nin hediye ettiği yüzüklerle süslü, yürekleri yaşantılarının en büyük övücü ile dolu idi.

20. Anlamı verilen sözcük ve sözcük gruplarını metinden bulunuz.

Boşluklara uygun harfleri yerleştiriniz.

U Ğ U L _ U:Gürültü

P _ R _ E P _ R _ E S _ N M E K : Giderek azalmak

S E _ G _ : Alıcının görmesi, seçmesi için dizilmiş nesnelerin serildiği yer

B U _ U L _ N M _ K : Üzerinde buğu oluşmak

Ö _ Ü _ Ç : Övünme

_ A Y K _ R I - : Yükses sesle haykırma işi

T _ P I _ A K : İçinde ibadet edilen yer

21. Metnin türüyle ilgili bilgileri DOĞRU/YANLIŞ bölümüne (X) işareti yazarak değerlendiriniz.

Metnin Türü ile İlgili Bilgiler	DOĞRU	YANLIŞ
Yaşanmış bir olayı anlatır.		
Geçmişe ait belge niteliğindedirler.		
Sadece birinci kişi ağzından anlatım kullanılır.		
Kurgusal öğeler ağır basar.		
Bu türdeki yazılar öğretici nitelik taşımaktadır.		

22. Bu metinde altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Aynı anda hareket etmek
- B) Çok gürültülü olmak
- C) Çok kalabalık ve hareketli olmak
- D) Çalışkan olmak

23. I. Mum dibine ışık vermez.
II. Körle yatan şaşı kalkar.
III. Üzüm üzüme baka baka kararır.
IV. Terzi kendi söküğünü dikemez.
V. Armut dalının dibine düşer.

Numaralanmış atasözleri anlamca ikiye eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I
- B) II
- C) IV
- D) V

24. Aşağıdaki şiirlerin hangisinde diğerlerinden farklı bir söz sanatı kullanılmıştır?

- A) Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allah'ım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünürsünüz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?
- B) O çay ağır akar, yorgun mu bilmem?
Mehtabı hasta mı, solgun mu bilmem?
Yaslı gelin gibi mahzun mu bilmem?
Yüce dağ başında siyah tül vardır.
- C) Ey benim sarı tamburam,
Sen ne için inilersin?
İçim oyuk, derdim büyük
Ben onun için inilerim.
- D) Bir ah çeksem dağı taşı eritir
Gözüm yaşı değirmeni yürütür
Bu hasretlik beni dahi çürütür
Bana sıra da bir, gurbet il de bir

25, 26 ve 27. soruların cevaplarını aşağıdaki metne göre veriniz.

HALİL PAŞA'DAN KUT'ÜL AMARE ZAFERİ SONRASI ÖNEMLİ MESAJ!

Halil Paşa, Kutü'l-Amare zaferinden sonra 6. Ordu'ya yayınladığı mesajda şöyle dedi:

“Arslanlar! Bütün Osmanlılara şeref ve şan, İngilizlere kara meydan olan şu kızgın toprağın güneşli semasında şehitlerimizin ruhları sevinçle gülererek uçarken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlelerinizi tebrik ediyorum. Ordum gerek Kut karşısında ve gerekse Kut'u kurtarmaya gelen ordular karşısında 350 subay ve 10 bin erini şehit vermiştir. Fakat buna karşılık bugün Kut'ta 13 general, 481 subay ve 13 bin 300 er teslim alıyorum. Bu teslim aldığımız orduyu kurtarmaya gelen İngiliz kuvvetleri de 30 bin zaiyat vererek geri dönmüşlerdir. Şu iki farka bakılınca, cihanı hayretlere düşürecek kadar büyük bir fark görülür. Tarih bu olayı yazmak için kelime bulmakta müşkülata uğrayacaktır. İşte Osmanlı sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci zaferi Çanakkale'de, ikinci zaferi burada görüyoruz.”

25. Metinde geçen aşağıdaki kelimelerinin anlamlarını sözlükten bularak birer cümlede kullanınız.

- sema : .....
Cümlem : .....
zaiyat : .....
Cümlem : .....
pak : .....
Cümlem : .....
cihan : .....
Cümlem : .....
müşkülât : .....
Cümlem : .....

26. Halil Paşa'nın mesajındaki ana duygu nedir?

.....

27. Aşağıdakilerden hangisi parçada verilen altı çizili ifadelerin herhangi biriyle ilgili değildir?

- A) Duygu belirten ifade
B) Benzetme sanatı örneği
C) Amaç-Sonuç cümlesi
D) Abartma sanatı örneği

28.

Yukarıdaki afiştten sempozyumla ilgili bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Konusuna
B) Ne zaman yapılacağına
C) Konuşmacıların kim olduğuna
D) Hangi kurumlarca düzenlendiğine

29. Dize sonlarında yazılışları, okunuşları, anlamları ve görevleri aynı olan eklerin, kelime ve kelime gruplarının tekrar edilmesine "redif"; dize sonlarında yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları ve görevleri farklı kelimelerin, eklerin benzerliğine "kafiye" denir.

Bu açıklamadan hareketle,

İyi doğru sözler onda

Şefkat dolu gözler onda

dizelerindeki redif ve kafiye bularak verilen boşluklara yazınız.

REDİF

KAFİYE

30.

Nasrettin Hoca'nın pazara gideceğini duyan çocuklar çevresine toplanırlar.

- Hoca, bana düdük al!
- Bana da, bana da!
- Ben de düdük isterim!
- Bir tane de bana!

Ama çocuklardan sadece biri Nasrettin Hoca'ya düdük parası verir. Hoca pazardan köye döner.

Çocuklar sevinçle düdüklerini isterler. Nasrettin Hoca cebinden bir düdük çıkarır. Parayı veren çocuğa düdüğü uzatır. Tabii diğer çocuklar hep bir ağızdan bağırlar.

- Hani bizim düdüğümüz?

Nasrettin Hoca gülerek,

- Eee çocuklar, parayı veren düdüğü çalar, der.

Yukarıdaki fıkrada hikaye unsurlarından hangisi yoktur?

- A) Olay
B) Zaman
C) Kişi
D) Yer

31. "Ali, bütün olanları bana dün sınıfta anlattı." cümlesinde hâl eklerinden hangisi kullanılmamıştır?

- A) Belirtme hâli
- B) Bulunma hâli
- C) Yönelme hâli
- D) Ayrılma hâli

32, 33 ve 34. soruları aşağıdaki şiirlerden hareketle cevaplayınız.

Bizim süvarimiz amma da ata biner!
Ayağı yere değer, başı göğe değer.

Bizim piyademiz yola yeğîn gider
Bastığında toprağı ezer!

Bizim topçumuzun narası hay babam hay!
Gülleden beter.

Sağdıçlarımız! Sizin gibi yiğitleri oldukça
Bu millet yaşar.

Düşman koymuş meydanları kaçıyordu.

32. Okuduğunuz şiirde yer alan bazı kelimeler ile bunların anlamları aşağıda verilmiştir. Kelimelerin başında bulunan harfleri anlamların karşısına yazarak kelime ve anlamları doğru şekilde eşleştiriniz.

a. süvari

b. piyade

c. yiğit

d. meydan

e. gülle

f. nara

g. koymak

Eskiden som taş veya demirden, yuvarlak bir biçimde yapılırken günümüzde çelikten silindir biçiminde, bir ucu sivri olarak yapılan top mermisi.

Yaya olarak savaşan askerlerin oluşturduğu sınıf.

Haykırma, bağırma

Güçlü ve yürekli, alp, kahraman, mert.

Atlı, atlı asker.

Bırakmak, terk etmek

Alan.

33. Şiirde abartma sanatının yapıldığı dizeleri aşağıdaki boşluklara yazınız.

.....

.....

.....

34. Metnin ana duygusunu verilen boşluğa yazınız.

.....

35. Annem ve babam bizi köyde babaanneme bırakıp şehre döndüler. Babaannemizle köyde zaman geçireceğimiz için çok mutluyduk. Tarlaları, bağları, bahçeleri gezdik. Babaannemin lezzetli yemeklerinden tattık. Kardeşim saklambaç oynamayı çok seviyordu. Onunla köyün çevresinde saklambaç oynadık. Babaannem tarlada mısır toplarken ona yardım ettik. Mısırları kara bir tencereye koyup, altını da ateşle yakıp afiyetle yedik.

Bu parçada aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Olay
B) Yer
C) Zaman
D) Şahıs

36.

Efendiler... Hepiniz mebus olabilirsiniz, vekil olabilirsiniz hatta reisicumhur olabilirsiniz fakat sanatkar olamazsınız.

Bir ulusun asker ordusu ne kadar güçlü olursa olsun, kazandığı zafer ne kadar yüce olursa olsun, bir ulus ilim ordusuna sahip değilse, savaş meydanlarında kazanılmış zaferlerin sonu olacaktır. Bu nedenle bir an önce büyük, mükemmel bir ilim ordusuna sahip olma zorunluluğu vardır.

Atatürk'e ait bu sözlerde altı çizili olarak verilen ifadeler hangi amaçla kullanılmamıştır?

- A) Düşünceyi açıklamak
B) Düşüncenin yönünü değiştirmek
C) Düşünceyi desteklemek
D) Düşünceyi özetlemek

37.

Kanlıca mantarı, Türkiye'de Batı Karadeniz'de oldukça yaygın, lezzetli ve ekonomik değeri yüksek bir mantardır. En çok sonbahar yağmurlarından sonra yetişir. Gölge yerde yetişenler sarı ve turuncu renkli olmasına karşın hafif güneş gören yerlerde yeşilimsi veya morumsu renkte olabilir. Çam ağaçları olan yerlerde rengi daha koyu olur. Çam kanlıcası ya da kara kanlıca ismi verilir. Köknar diplerinde yetişenler daha açık renkli olur ve al kanlıca adı verilir.

Sedir mantarı, sedir yetişme alanlarında sedir ağaçlarının altında yetişmektedir. Dış ülkelere en fazla Japonya'ya ihraç edilmektedir. Hava şartlarının olumlu gittiği ve mantarın bol yetiştiği yıllarda yöre halkı için önemli bir geçim kaynağıdır. Sedir Mantarı, Adana'nın Fekke ilçesine bağlı çeşitli köylerde bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biri değildir?

- A) Nesnel anlatıma başvurulması
B) Kurguya dayalı olması
C) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılması
D) Karşılaştırma yapılması

38. . . . . Safranbolu'ya gelmiş.

Bu cümle başına aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümle sebep-sonuç anlamı verir?

- A) Araştırma yapmak için
B) Tarihi evleri merak ettiği için
C) Eflani ilçesine gitmek amacıyla
D) Uzak Doğu'dan

GENÇ SANAT

GÜZEL SANATLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2019 Milli Mücadele'nin 100.yılı

**Mustafa Kemal Paşa'nın
Samsun'a Çıkışı
ve Kongreler**

3. Afiş Tasarım Yarışması

BAŞVURU TARİHİ 25 Şubat - 8 Nisan 2019

ŞARTNAME VE BAŞVURU İÇİN plastiksanat.kultur.gov.tr

Bu afiştten yarışma ile ilgili hangi bilgiye ulaşılabilir?

- A) Hangi yolla başvurulacağına
- B) Kimlerin katılabileceğine
- C) Ne zaman sonuçlanacağına
- D) Dereceye girenlere verilecek ödüllere

40. Aşağıda verilen cümlelerde altı çizili kelimelerden hangisi iyelik eki almıştır?

- A) Cetveli yerden alarak arkadaşına verdi.
- B) Kalemi annem istedi.
- C) Kitabı bana verir misin?
- D) Yüzü bembeyazdı.

41, 42 ve 43. soruların cevaplarını aşağıdaki şiire göre veriniz.

**DÜŞÜNEN BAŞTI
AKİF**

Duysun bilen, bilmeyen
Düşünen baştı Akif
Kelimeler işleyen
Mahir nakkaştı Akif

Yolda öne sürülen
Halk adamı görülen
Hakk'a karşı dökülen
Gözlerde yaştı Akif

Mazlumları kollayan
Zalimleri horlayan
Bayrak için dokunan
İpek kumaştı Akif

Yazgısı hep karalı
Yürek üzgün, yaralı
Sınırdı numaralı
Abide taştı Akif

Hicaz'ın yellerinde
Mısır'ın çöllerinde
Cami kürsülerinde
Sözle savaştı Akif

İmanla çıkıp yola
Koştı hep sağa, sola
Çanakkale ruhuyla
Coşarak taştı Akif

41. Aşağıda bazı harfleri ve anlamları verilen deyimleri şiirden bularak tamamlayınız.

Birini ilk önce harekete geçmesi için önermek

	N			R			K
--	---	--	--	---	--	--	---

Bir yere varmak için bulunduğu yerden ayrılmak, harekete geçmek

		L		Ç			M		
--	--	---	--	---	--	--	---	--	--

42. İki karşıt düşüncenin bir arada söylenmesi sanatına karşıtlık (tezat) denir. Ancak karşıtlık sanatı zıt anlamlı kelimelerin bir arada bulunması değil zıt düşüncelerin bir arada bulunmasıdır.

Tanımdan yola çıkarak şiirin üçüncü dördlüğünde karşıtlık sanatını oluşturan sözcükleri belirleyip aşağıda verilen boşluğa yazınız.

.....
.....

43. Hangisi şiirde Mehmet Akif ERSOY'un benzetildiği kavramlardan biri değildir?

- A) Gözyaşı
- B) Halk adamı
- C) İpek kumaş
- D) Abide taş

44. Aşağıda yer alan cümleleri yazım yönünden inceleyiniz. Yazımı doğru olan cümlelerin başına “D”, yazımı yanlış olanların başına “Y” yazınız.

- ☐ 20 Aralık 1873'te İstanbul Fatih'te Nasuh mahallesinde doğdu.
- ☐ Babası ona “Ragif” adını verdi ama arkadaşları telaffuzu zor olduğu için ona “Akif” dediler.
- ☐ 1898 yılında Mehmet Emin Bey'in kızı İsmet hanımla evlendi.
- ☐ İstiklal Marşı'nı Ankara'dayken kaldığı Tacettin Dergâhı'nda yazdı.
- ☐ Şiirlerini safahat adlı eserinde topladı.
- ☐ Akif yazdığı şiire kahraman ordumuza adını vermiştir.
- ☐ Birinci TBMM'de Burdur milletvekili olarak yer aldı.
- ☐ 12 Mart 1921'de İstiklal Marşı TBMM'de Millî Marş olarak kabul edildi.
- ☐ Mısır'da yakalandığı hastalığının tedavisi için İstanbul'a 1936 yılında döndü.
- ☐ 27 Aralık 1936'da Beyoğlundaki Mısır Apartmanında vefat etti.

45. Aşağıdaki metinlerin türlerini yanda verilen boşluğa yazınız.

Canım Arkadaşım,
Nasılsın? Seni çok özledim. Tatili iple çekiyorum. Seninle buluştuğumuzda sana neler anlatacağım neler.

.....

Haziran ayının 4'üydü. Sabah hazırlandım. Okulun son haftasıydı. Mutluluk ve tatlı bir hüznün vardı içimde. Tabii o gün başıma geleceklerden haberim olsaydı yine mutlu olur muydum? Sanmıyorum.

.....

(Ali kahkaha atarak içeri girer)
Ali:
— Demek bana şaka yapan sendin?
Murat:
— (Biraz utangaç) Aslında hepimizin fikriydi.

.....

Bu Dört Yol'a ikinci gelişim. Dört Yol, doğduğum yer. Portakalı her elime alışımında, burnuma beyaz çiçeğinin kokusu gelir hâlâ. O yüzden gezimize portakal bahçelerinden başladık.
(...)

.....

Şehit Şerife Bacı

“Dünyada hiçbir milletin kadını ‘Ben Anadolu kadınından fazla çalıştım. Milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar emek verdim.’ diyemez!” diyen Ulu Önder, Anadolu kadınının milletin kurtuluş mücadelesinde ne denli önemli bir rol oynadığını bildirmiştir bizlere. İşte bu kurtuluş mücadelesinde yıldız gibi parlayan Anadolu kadınlarından bir tanesi: Şehit Şerife Bacı...

Peki, kimdir Şerife Bacı? Kimdir bu yıldız, milletini kurtuluşa götüren yolda aydınlık olan. Adı Şerife, derdi hürriyet, memleketi Anadolu’nun şirin köşesi Kastamonu. Kocasını Birinci Cihan Harbi’nde şehadet şerbetini içmiş bir er, kendisi de bağımsızlık yolunda canını veren bir nefer... Anadolu işgal altında, her yer zalim saldırısında... Yeni bir hükümet kurulur Ankara’da ve bu hükümetin ordusuna mühimmat lazımdır mutlaka...

Peki, nereden gelecek bütün bunlar bu darlıkta? Anadolu bu düşünceler altındayken, istiklâl yolu açılır Kastamonu – İnebolu’dan Ankara’ya. İstanbul’dan deniz yoluyla İnebolu’ya gelen cephaneler buradan kağnılar vasıtasıyla Ankara’ya ulaştırılır. Ancak yol çetin, yol zorlu, yol soğuk...

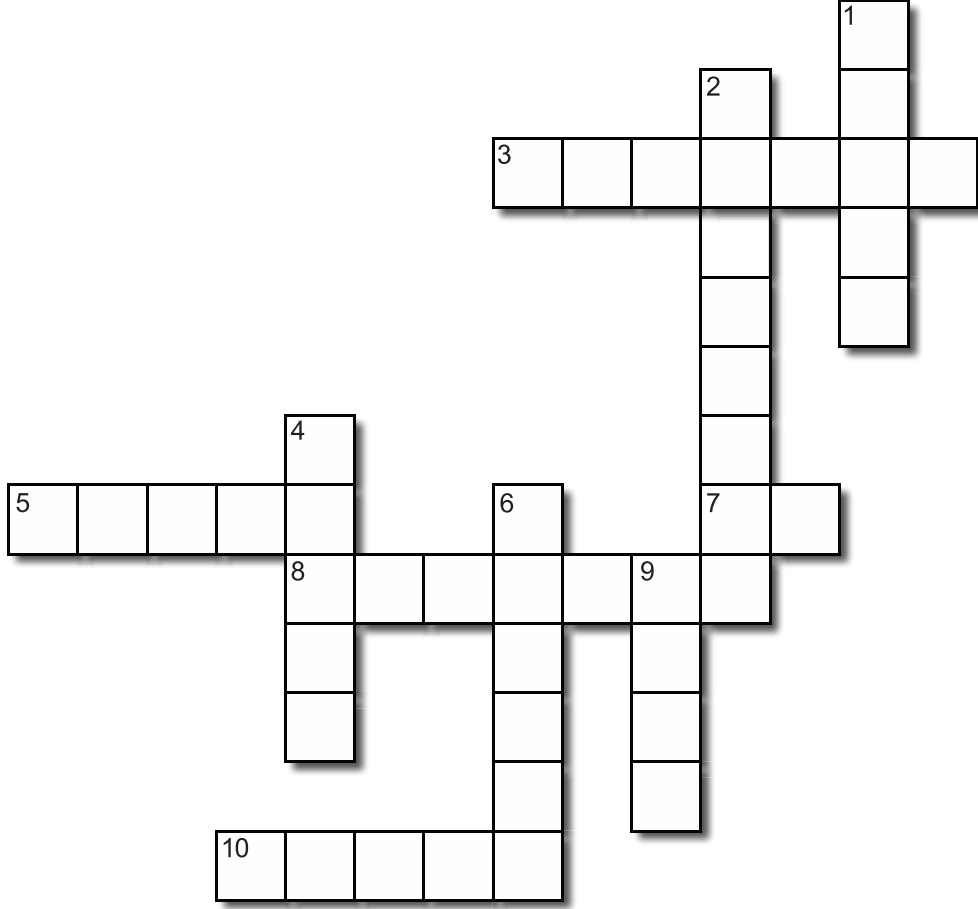
Erkekleri cephede olan kadınlar bu görevde gönüllü sayarlar kendilerini. Görevleri kağnılarla İnebolu’ya gitmek, oradan aldıkları cephaneleri Kastamonu’daki kışlaya teslim etmektir. Şerife Bacı da bu gönüllü bacılardan bir tanesidir. Köyünden iki öküzünü koştuğu kağnısıyla ve kucağında yetim Elif bebeğiyle yola düşer diğer köylülerle ve İnebolu’ya gelir. Buradan mühimmatı alır ve kafil ile birlikte yolculuğa başlar. Yolculuk başta iyi başlamıştır; ancak Küre Dağları’na varıldığında işin seyri değişir. Karlı tepeleri aşmakta zorlanır kağnılar. Bu esnada Şerife Bacı’nın cılız öküzlerinden birisi de bu zorluğa dayanamayarak yolda kalır. Şerife Bacı öküzün yerine kendini koşar kağnyaya ama kendi grubu çok yol almıştır bu esnada. Var gücüyle çeker kağnyayı Şerife Bacı ama yetişemez arkadaşlarına hatta arkasından gelen bir başka köyün grubu da gelir geçer yanından. Bu esnada kar, şiddetini iyice arttırmıştır. Elif bebek açlığın ve soğuğun verdiği acıyla ağlar da ağlar... Ağlamaktan ve yorgunluktan sesi kısılır ama yine de ağlar...

Şerife Bacı kızının sesini duyamayınca bir an, korku ile mermilerin üzerinde battaniyenin altında yatan Elif bebeğe koşar. Korktuğu olmamıştır. Ancak Elif bebek bitap düşmüştür, neredeyse canını teslim etmek üzeredir soğuktan. Yağan kar da mermileri iyiden iyiye ıslatmaya başlamıştır. Yapacak bir şey kalmamıştır artık Şerife Bacı için. Kendini kızının üzerine örter, ona anne şefkati ile sıcaklık bir kucak hazırlar. Sadece Elif bebeğe değildir bu annelik, altındaki mermileredir de... Onların da üzerini örtmüştür bedeniyle...

Islanmasınlar ve hatta donmasınlar diye. Üzerine ıslak battaniyeyi örter, kendini ve kağnısındakileri Allah’a ve koşuktaki tek öküzüne emanet ederek yoluna devam eder... Kastamonu kışlasının önünde tek öküzlü bir kağnı durur ertesi günün sabahında. Askerler merak eder bu kağnyayı, nasıl gelmiştir onca yolu tek başına. Bu merakla giderler kağnyayı ve kaldırırlar battaniyeyi... Orada Şerife Bacı’nın şehit olmuş bedenini görürler. Bu esnada kağnının içinden bir bebek sesi gelir. Ağlayan Elif’tir, ağlayan askerlerdir, ağlayan Mehmetçiktir, ağlayan Anadolu’dur aslında...

Şerife Bacı, o emsalsiz kadın, kendini mermilere siper etmiş ve onlar yerine kendisi soğuktan donarak can vermiş, şehadet şerbetini içmiştir. Kastamonu’da ve Anadolu’da bir kurtuluş abidesidir Şehit Şerife Bacı. Atatürk’ün “Gözüm cephede, kulağım İnebolu’da.” sözünün mensubudur Şehit Şerife Bacı. Ve Anadolu coğrafyasındaki her kadın gibi vatan sevgisiyle can vermiştir Şehit Şerife Bacı. Ruhu şad olsun. Vatan sağ olsun.

46. Aşağıda verilen bulmacayı “Şerife Bacı” metninden hareketle çözünüz.

Soldan Sağa

3. Bir işi yapmayı hiçbir yükümlülüğü yokken isteyerek üstlenen
5. İki veya dört tekerlekli, dingili tekerlekle birlikte dönen öküz arabası
7. Rütbesiz asker, nefer
8. Yüksek bir ülkü uğrunda ölme, şehit olma.
10. Üzerinde savaşın sürdüğü bölge

Yukarıdan Aşağıya

1. Acımasız ve haksız davranan, zulmeden
2. Özgürlük
4. Askerlerin toplu olarak barındıkları yapılar bütünü
6. Birlikte hareket eden aynı yöne giden taşıt veya yolcu topluluğu
9. Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü, mesai, zahmet

47.

KAHRAMAN TÜRK KADINI

Mustafa Kemal, Millî Mücadele sonrası gittiği Tarsus'ta istasyondan şehre doğru, bir süre yaya olarak yürüdü. Onu görmek için sabahtan itibaren yolları dolduran Tarsusluların arasından neşe ile selam vererek ilerledi. O sırada ansızın bir olayla karşılaştı.

Millî Mücadele'deki çete giysili bir kadın, Atatürk'ün yolunu keserek ayağına kapandı. Gözyaşlarıyla şöyle haykırıyordu:

— Bastığın toprağa kurban olayım Paşa'm!

Mustafa Kemal onu yerden kaldırmak için eğilirken kulağına bu kadının Kurtuluş Savaşı'nda cephelerde çarpışmış olan Adile Çavuş olduğunu fısıldadılar.

Gözlerinden iki damla yaş düşen Mustafa Kemal, güneşten yüzü yanmış bu kadının elinden tutup ayağa kaldırdı ve ona şöyle seslendi:

— Kahraman Türk kadını! Sen yerlerde sürünmeye değil, omuzlar üzerinde yükselmeye layıksın.

Aşağıdaki boşluklara “Kahraman Türk Kadını” metniyle ilgili bilgileri yazınız.

Olay: .....

.....

.....

Yer: .....

.....

Zaman: .....

.....

Kahramanlar: .....

.....

Anlatıcı: .....

48. Seyit Onbaşı, Rumeli Mecidiye Tabyası'nın erbaşlarındandı. Seyit Onbaşı'nın görevli olduğu bataryanın topları düşman ateşinden zarar görmüş ve bataryadaki 4 toptan bir tek top sağlam kalmıştı. Bu topun da mermileri namlu ağzına götüren vinci arızalanmıştı. Bunun üzerine Seyit Onbaşı yaklaşık 275 kg ağırlığındaki top mermilerini sırtlayarak top merdivenlerini çıktı ve mermileri top kundağına yerleştirdi. Seyit Onbaşı, üçüncü atışında İngiliz gemisi Ocean'a isabet sağladı. Atılan mermi, geminin bacasından içeri girerek gemiye büyük hasar verdi. Mürettebat, gemiyi terk etmek zorunda kaldı. Savaştan sonra Mevki Komutanı, Seyit Onbaşı'dan top mermisi sırtında iken fotoğrafının çekilmesini istedi. Seyit Onbaşı ne kadar zorlansa da top mermisini kaldıramadı. Bunun üzerine Harp Mecmuası için ancak tahta bir mermi maketiyle bugün elimizde olan o fotoğraf çekilebildi.

Metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabırlı olursak sonunda başarırız.
- B) Vatan için aşılmayacak zorluk yoktur.
- C) Zorlukların üstesinden el birliğiyle gelinir.
- D) Zamanı doğru kullanarak başarıya ulaşırız.

49. Aşağıdaki cümlelerin başındaki harfleri anlamların karşısına yazarak eşleştiriniz.

A	Düşman askeri İstanbul'u almak için Çanakkale Boğazı'ndan geçmek istiyordu.	☐	Abartma
B	Mehmetçik tarihe sığmayan bir zafer kazanmıştır.	☐	Neden-Sonuç
C	Çanakkale Savaşı tarihteki en büyük savaşlardan biridir.	☐	Koşul
D	Mehmetçik Çanakkale'de gözünü kırpmadan canını ortaya koy-masaydı bu savaş asla kazanılmazdı.	☐	Amaç-Sonuç
E	Kurşun gibi siperden sipere koşuyordu Mehmetçik.	☐	Benzetme
F	Birlik ve beraberlik içinde mücadele ettiğimiz için savaşı ka-zandık.	☐	Karşılaştırma

50. Aşağıda verilen Atatürk'e ait cümlelerdeki boş yerleri uygun geçiş ve bağlantı ifadeleriyle tamamlayınız. (İfadeleri birden çok kullanabilirsiniz.)

ama - ancak - fakat - buna rağmen

Ben düşündüklerimi daima halkın önünde söylemeliyim. Yanlışım varsa halk beni yalanlar _ _ _ _ şimdiye kadar bu açık konuşmada halkın beni yalanladığını görmedim.

Birçok zaferler kazandım _ _ _ _ bunların en büyüğünden sonra bile her akşam, savaş alanlarında ölen bütün askerleri düşünerek içimde derin bir keder duyuyorum.

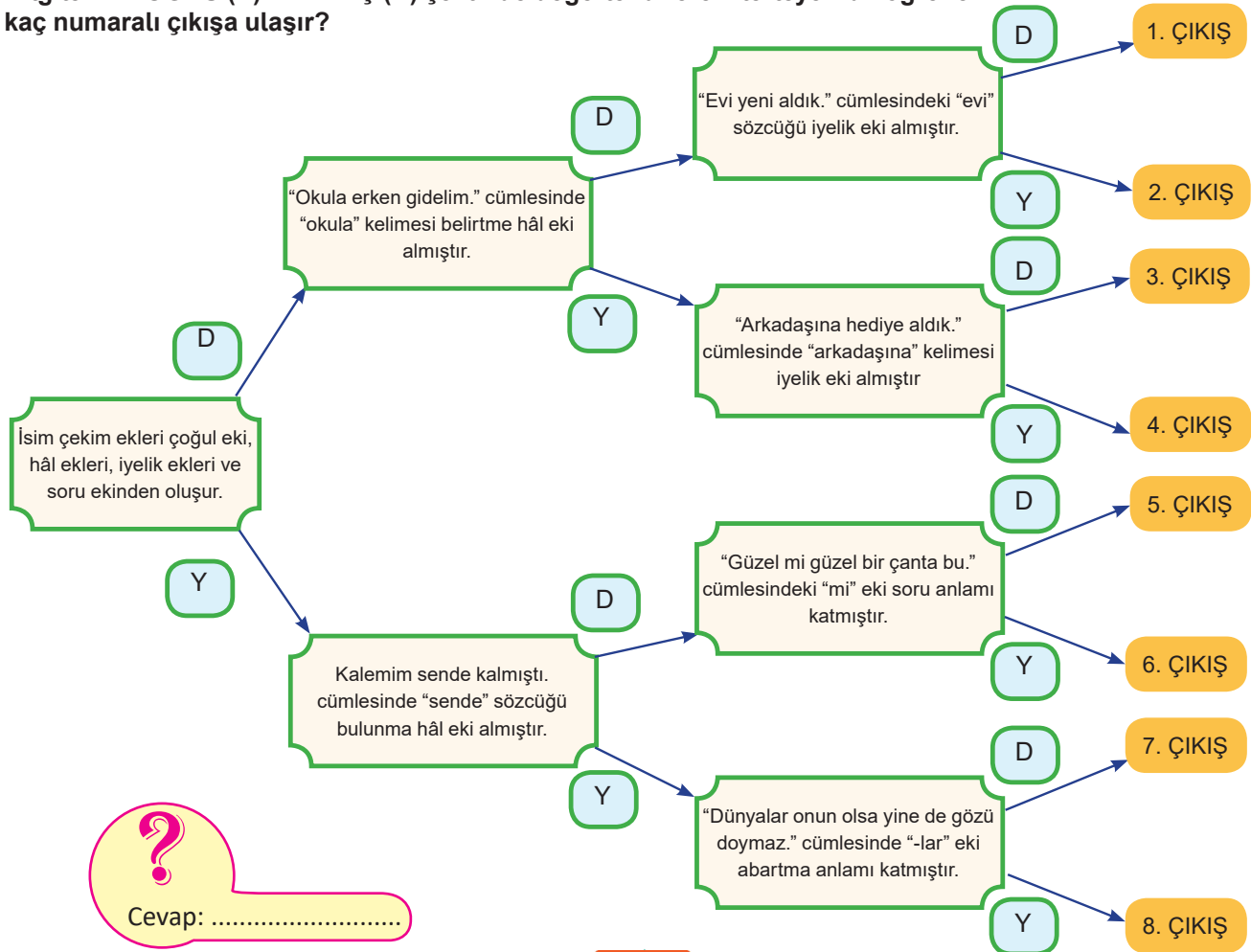
Ben başkalarının yaptığı ilkelere değil _ _ _ _ kendi ilkelerime uyarım.

Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır _ _ _ _ Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.

Şimdiye kadar millete yapamayacağım bir şeyi vaat etmedim. Ben yapacağım dediğim zaman, buna inanmayanlar vardı. _ _ _ _ hareket ettim. Görüyorsunuz ki başardık.

Bir millette güzel şeyler düşünen insanlar, olağanüstü işler yapmaya yetenekli kahramanlar bulunabilir. _ _ _ _ öyle kimseler yalnız başına hiçbir şey olamazlar.

51 Bilgileri "DOĞRU (D) / YANLIŞ (Y) şeklinde değerlendirerek ilerleyen bir öğrenci kaç numaralı çıkışa ulaşır?

DÜŞMANDAN KAÇILMAZ

Düşman 18 Mart Donanma Saldırısı'nda başarısızlığa uğrayınca, karadan zorlama yapmak üzere Boğaz dışındaki adalarda yığınak yapmaya koyulmuştu. 25 Nisan 1915'te tan yeri ağarırken Arıburnu ve Seddülbahir bölgesine ilk düşman birlikleri çıktı. Arıburnu'na çıkan kuvvet, gözetleme taburunu püskürterek sonradan Kemalyeri adı verilen yere kadar ilerledi.

Düşman çıkarmasını haber alan Mustafa Kemal, Conkbayırı yönünde yürüyen düşmana karşı ordudan emir almayı beklemeden kuvvetlerini harekete geçirdi. Birliklerine kendisi yol bularak Kocaçimen Tepesi'ne vardı. Askerlerine orada kısa bir dinlenme vererek, atla gidilemediği için, yanındakilerle yaya olarak Conkbayırı'na geldi. Orada cephe-neleri bittiği için çekilen ve düşmanca kovalanan bir gözetleme bölüğüne rastladı. Devamını Mustafa Kemal anlatıyor:

- Niçin kaçıyorsunuz? dedim.
- Efendim, düşman...
- Nerede düşman?
- İşte, diye 261 rakımlı tepeyi gösterdiler.

Gerçekten de düşmanın bir avcı hattı 261 rakımlı tepeye yaklaşmış, serbestçe ilerliyordu.

Düşman bana askerlerimden daha yakın. Düşman bulunduğum yere gelse kuvvetlerim pek kötü duruma düşecek. O zaman, bir mantıkla mıdır yoksa bir içgüdü ile mi, bilmiyorum; kaçan erlere:

- Düşmandan kaçılmaz dedim.
- Cephamız kalmadı, dediler.
- Cephamız yoksa süngümüz var, dedim. Ve bağırarak:
- Süngü tak, dedim. Yere yatırdım. Aynı zamanda Conkbayırı'na doğru ilerleyen piyade alayı ile Cebel Bataryası'nın erlerini marş marşla benim bulunduğum yere gelmeleri için yanımdaki emir subayını geriye saldim. Erler yatınca düşman da yere yattı. Kazandığımız an, bu andır.

18 MART ÇANAKKALE SAVAŞI

Donanmanın Çanakkale Boğazı'nı geçmek için yapacağı ikinci bir denemenin kara ordusu tarafından desteklenmesi veya kara ordusunun Gelibolu Yarımadası'na yapacağı bir çıkartma hareketinin donanma tarafından desteklenmesi anlaşmazlığın esas nedeniydi. İngiliz Başbakanı, savaş komitesi, deniz bakanlığı, savaşa devam düşüncesindeydiler. Amiral De Robeck tekrar Boğaz'ı zorlayarak İstanbul'u almayı düşünmüşse de bu kararından vazgeçerek kara ordusunun Gelibolu Yarımadası'na yapacağı bir çıkartma harekâtının donanma tarafından desteklenmesi planını kabul etti. Bu yüzden 18 Mart saldırısı bir daha tekrarlanmadı. Çanakkale Boğazı'ndaki deniz yenilgisi altında kalmak istemeyen ve bu yenilginin olumsuz etkisini her ne pahasına olursa olsun silmek isteyen İtilaf Devletleri talihlerini bu kez de İstanbul'u almak için kara yolundan giderek denemeye karar verdiler. Bu yolun Gelibolu yarımadasından geçtiğini düşündüler ve kara ordularını Gelibolu'ya çıkarttılar. Çanakkale kara savaşlarında da İtilaf Devletleri'nin karşısına kahraman Türk ordusu, Mustafa Kemal Paşa ve diğer kahraman komutanlar çıkacaklar, Çanakkale'yi İtilaf Devletle-ri'ne kapatacaklar ve bütün dünyaya "Çanakkale Geçilmez!" dedirteceklerdir.

52. Metinlerle ilgili bilgileri DOĞRU/YANLIŞ bölümüne (X) işareti yazarak değerlendiriniz.

	DOĞRU	YANLIŞ
"Düşmandan Kaçılmaz" metni olaya dayalı bir metindir.		
"18 Mart Çanakkale Savaşı" metni bilgi verme amacı taşır.		
İki metinde de aynı savaştan söz edilmiştir.		
"Düşmandan Kaçılmaz" metni mektup türünde yazılmıştır.		
"18 Mart Çanakkale Savaşı" metninde 1.kişili anlatım yapılmıştır.		

53. Aşağıdaki metnin anlatımında yer verilen duyuları belirleyerek yuvarlak içine alınız.

Güneşli bir sonbahar sabahıydı. Perdenin arasından sızan gün ışığının sıcaklığıyla güne uyandı. Elleriyle perdeyi buldu. Perdeyi araladı. Elini perdeden dışarı uzattı ve rüzgârı hissetti. Rüzgârda savrulan yaprakların hışırtısı, uzaktaki bir derenin suyunun şırlıtısı, bahçede koşuşturan çocukların şen kahkahaları...

İŞİTME

KOKU ALMA

GÖRME

DOKUNMA

TATMA

54. Verilen cümlelerde çokluk ekinin cümleye kattığı anlamı cümlelerin karşısındaki boşluğa yazınız

Çokluk - Abartma - Aile (Topluluk) - Millet - Her - Benzetme - Saygı - Yaklaşık

Yaşlı adam ateşler içinde sayıklıyordu.

....

Türk milleti nice Fatihler yetiştirecektir.

....

Müdürümüz Sema Hanımlar toplantıya çağırdı.

....

Karşımdaki kadın otuz yaşlarındaydı.

....

Türkler çalışkan bir millettir.

....

Akşam Ahmetler geldi.

....

Çocuklar oyun oynuyordu.

....

Sabahları spor yapıyorum.

....

55. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüğün aldığı hâl ekinin numarasını örnekteki gibi yuvarlaklara yazınız. Ortaya çıkan sayıyı yandaki kutuya yazınız.

1. Yalın

2. Belirtme

3. Yönelme

4. Bulunma

5. Ayrılma

Çocuk gülerken elindeki dondurmayı düşürdü.

1

Okula döneceğim günü iple çekiyorum.

0

Onunla sinemada karşılaştık.

0

Parktan gelir gelmez ellerimi yıkarım.

0

Servis bozulunca sınava geç kaldım.

0

O her zaman saygıyı hak eden biri olmuştur.

0

Bilgisayar kullanma becerici ona yeni bir kapı açtı.

0

--	--	--	--	--	--	--

56. “Ateşten Gömlek” kitabı ...

ifadesi hangisiyle devam ettirilirse nesnel bir anlam özelliği kazanır?

- A) Millî Mücadele Dönemi’ni anlatmaktadır.
- B) sıkılmadan okunabilecek bir kitaptır.
- C) konusu kadar anlatımıyla da öne çıkar.
- D) yazarın en çok beğenilen eseridir.

57. Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşluklara, kutudaki sözcüklerden uygun olanları yazınız.

-de hâl eki

çokluk

ilgi

öznel

yalın

amaç

nesnel

mi edatı

-e,-a

-den hâl eki

- 1) _ _ _ _ eklendiği isme soru anlamı katar.
- 2) Hâl eki almamış ancak çoğul eki, iyelik eki ya da yapım eklerinden almış sözcükler _ _ _ _ halledir.
- 3) _ _ _ _ , fiilin meydana geldiği yeri ve varlığın bulunma yerini gösterir.
- 4) _ _ _ _ , varlığın çıkıp uzaklaştığı yeri gösterir.
- 5) -ın, -in, -un, -ün, -nın, -nin, -nun, -nün ekleri _ _ _ _ hâl ekleridir.
- 6) -ler/-lar _ _ _ _ ekleridir.
- 7) “Sakarya Meydan Savaşı Türk ordusunun zaferi ile sona ermiştir.” cümlesi _ _ _ _ bir yargıdır.
- 8) “Kahramanlık şiirlerini severek okurum. ” cümlesi _ _ _ _ bir yargıdır.
- 9) “Kitap almak için para biriktiriyorum.” cümlesinde _ _ _ _ anlamı vardır.
- 10) İsimlerin _ _ _ _ eki almış biçimine yönelme hâli denir.

58. “-i” eki hem belirtme hem iyelik eki olarak kullanılabilir. “-i” ekini alan sözcük “kimi, neyi, nereyi?” sorularına cevap veriyorsa belirtme ekidir. “kimin, neyin, nerenin?” sorularına cevap veriyorsa iyelik ekidir.

Buna göre “-i” eki, aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde “iyelik eki” görevinde kullanılmıştır?

- A) Kahvaltıyı her sabah ben hazırlarım.
- B) Yeni evi bizim okulumuza çok yakın
- C) Yaşanan olaylardan sonra köyü terk etti.
- D) Kavanozu güzelce temizleyip kurabiyeleri yerleştirdi.

59. Eklendiği sözcüğün anlamını ve türünü değiştirmeyen, sözcüğe farklı anlam ilgileri kazandıran ekler çekim ekidir. Sözcüğün anlamını değiştirip yeni bir anlam kazandıran ekler ise yapım ekidir.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi çekim eki almamıştır?

- A) Kitabını bitirmeden arkadaşına vermiş.
- B) Bahçedeki şeftali ağacı çiçek açmış.
- C) Çanakkale’ye gezi düzenleyeceğiz.
- D) Albüm yapraklarını hızlıca çevirdim.

60. Beslenecek ve donatılacaksa Anadolu'nun her biri yoksul evi verecek de öyle beslenecek, donatılacaksa halkın gücüyle ve de halkın kaynağından...

“donatmak” sözcüğünün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süslemek
- B) Giydirip kuşatmak
- C) Eksiklerini tamamlamak
- D) Sevmek, ilgi göstermek

61. Sarıca köyünden 14 yaşındaki Ali, bu bölgedeki askere kılavuzluk yapıyordu. Bir seferinde de düşmanın yolunu kesmek için köprüyü uçurma vazifesi aldı ve bu vazifeyi başarı ile yerine getirerek bir kahramanlık örneği sergiledi. Daha sonra Yüzbaşı Sıtkı Bey, bu çocuğu evlatlık almış ve Kuleli Askerî Lisesine kaydettirerek okumasını sağlamıştı.

Yukarıdaki metin tanımlanan anlatıcı bakış açılarından hangisyle yazılmıştır?

- A) **Hâkim Bakış Açısı:** Yaşanmış, yaşanan ve yaşanacak olan her şeyi bilen, gören ve duyan; kahramanların gönlü veya kafasından geçenleri okuyabilen anlatıcı bakış açısıdır.
- B) **Kahraman Bakış Açısı:** Kahramanlardan birisidir. Bu anlatıcı, aynı zamanda olay örgüsünün bütün yükünü üstlenen asıl kahraman olabileceği gibi, daha da geri planda yer almış kahramanlardan biri de olabilir.
- C) **Gözlemci Bakış Açısı:** Anlatıcının, dış dünyada olup bitenleri sadece gözlemleyip izlemekle yetindiği, ikinci aşamada da gözlemlerini tarafsız bir gözle okuyucuya aktardığı bakış açısıdır.
- D) **Çoğulcu Bakış Açısı:** Olay örgüsünde yer alan kahramanlardan birkaçının bakış açılarına yer verildiği iki veya daha fazla kişi tarafından anlatımın yapıldığı bakış açısıdır.

62. “Doğduğumdan beridir aşığım istiklale” diyen Mehmet Akif Ersoy, “İstiklal Marşı” adını verdiği şiirini İstiklal Harbi’nde kanının son damlasına kadar mücadele eden kahraman ordumuza armağan etmiştir. İstiklal, tarih boyunca tutkunu olduğumuz ve uğruna pek çok acılara katlandığımız, hiçbir zaman ödün vermediğimiz değerimizdir.

Yukarıdaki metinden hareketle Mehmet Akif Ersoy’la ilgili hangi sonuca ulaşılabilir?

- A) İstiklal Marşımızı yazdığına
- B) Doğduğundan beri bağımsızlığa aşık olduğuna
- C) İstiklal Marşımızı kahraman ordumuza sunduğuna
- D) İstiklal Harbi’nde cephede en ön saflarda yer aldığına

63. İriydi Elif, kuvvetliydi kağı başında
I
Elma elmaydı yanakları, üzüm üzümdü gözleri,
II
Kınalı ellerinden rüzgâr geçerdı daim;
III
Toprak gülümserdi çarıklı ayaklarına.
IV
Alını yeşilini kapmıştı, geçirmişti,
Niceden, niceden.

Şiirde yer alan numaralandırılmış ifadelerden hangisi gerçek hayatta yaşanması mümkün olmayan, şairin hayal gücünün eseri olan kurgusal bir ifadedir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

64.

Kurtuluş Savaşı'nı konu edinen bu görselle ilgili çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

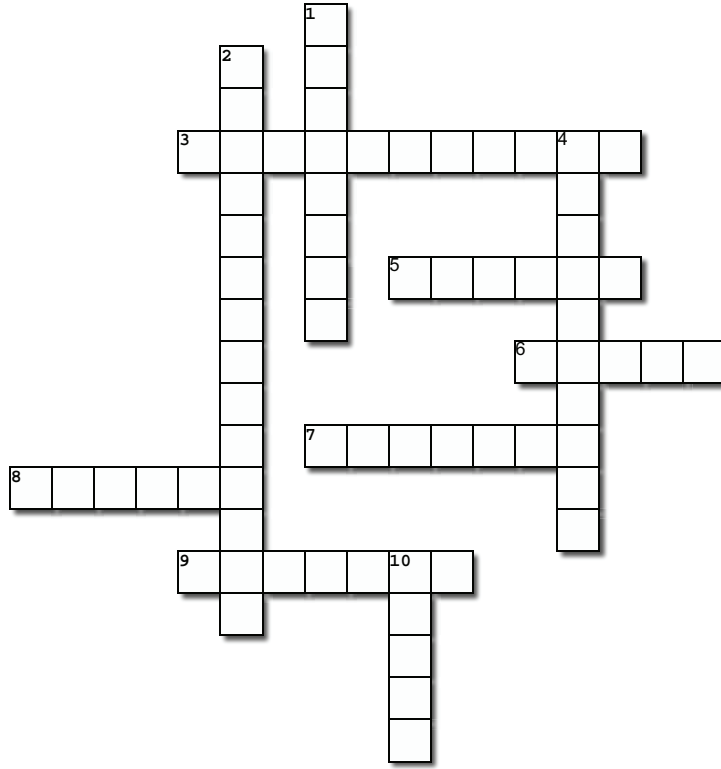
- A) Kurtuluş Savaşı'nda zorlu kış şartlarıyla da mücadele edilmiştir.
B) Dönemin savaş teknolojisi bugünkü kadar ileri değildir.
C) Milletimiz kadını ve erkeğiyle savaşta mücadele etmiştir.
D) Savaşta yük hayvanlarından olabildiğince faydalanılmıştır.

65. Ana oğul ulaştırdılar mermilerini yüzleri ak,
Yine erken erken.
Cıvı cıvı
Çık çık,
Annesi ağladı
Tekincik gülerken.

Bu dizelerde altı çizili kelimelerle yapılan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karşıtlık (Tezat)
B) Teşbih (Benzetme)
C) Konuşturma (intak)
D) Teşhis (Kişileştirme)

66. Aşağıda verilen çengel bulmacayı çözünüz.

Soldan Sağa

- 215 kg ağırlığındaki top mermisini kaldırarak Çanakkale Savaşı'nın seyrini değiştiren kahramanımız
- Adlara eklenerek onların kime veya neye ait olduklarını belirten ek
- Birbirine zıt düşünce, duygu ve kavramların bir arada kullanılması sanatı
- Nitelik veya olayları olduğundan büyük ya da küçük gösterme sanatı
- Uyak
- Sahnede oynamak için yazılmış eser

Yukarıdan Aşağıya

- Eklendiği kök veya gövdenin anlamını değiştirmeyen ekler
- 15 Temmuz darbe girişiminde direnişin simgesi haline gelen şehidimiz
- Kurtuluş Savaşı'nın Kastamonulu kadın kahramanı
- Dize sonlarında söyleniş ve görevleri aynı olan ek, kelime veya kelime grupları

67. Tabloda metin türleriyle ilgili verilen bilgileri DOĞRU / YANLIŞ bölümüne (X) işareti koyarak değerlendiriniz.

	DOĞRU	YANLIŞ
Kişilerin başından geçen olayları üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra yazıya aktarmalarıyla oluşan metinlere günlük denir.		
Bir düşüncüyü, isteği, duyguyu başkalarına aktarmak ve haberleşmek gibi amaçlarla oluşturulan metinlere mektup denir.		
Bir yazarın yurt içinde ve dışında gezip gördüğü yerlerin ilgi çekici özelliklerini anlattığı yazı türüne anı denir.		
Olayları sahnede göstermek amacıyla yazılan eserlere tiyatro denir.		

68.

Türk dili alanında da bilimsel çalışmalar yapan Atatürk, bir sözcüğün kökeninin nereden geldiğini bulunca “Uzun bir çalışmadan sonra bunu keşfettiğim zaman, Sakarya Muharebesi’ni kazandığım dakikadaki memnuniyeti duydum.” demiştir.

Atatürk’ün bu sözüne verilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni Türk Alfabesi ve Atatürk
B) Türk Dil Kurumunun Başkanı
C) Türk Demek Türkçe Demek
D) Atatürk ve Türk Dili

69. “-ler, -lar” çokluk eki eklendiği sözcüğe çokluk anlamı dışında aile, saygı, küçümseme, yaklaşıklık, abartma gibi anlamlar katabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Çocuklar bugün salonda çok eğlendiler.
B) Bahçedeki insanlar yaşanan duruma üzüldüler.
C) Onu görünce dünyalar benim oldu.
D) Renkli şekerlere dayanamayıp tadına baktı.

70. Yönelme hâl eki cümleye sebep ve amaç anlamları katabilir.

Buraya sizinle konuşmaya geldim. (amaç)

Sizinle tanıştığım çok sevindim.(sebep)

Verilen bilgi doğrultusunda hangisinde yönelme hâl eki cümleye sebep anlamı katmıştır?

- A) Annesini görmeye gitti.
B) Bu elbiseyi aldığıma pişman oldum.
C) Yaylaya piknik yapmaya çıktık.
D) Köyün yakınındaki göle yüzmeye gitti.

71. İsrâf yapmamaya evimizden,
Soframızdan, mutfağımızdan
Musluğumuzdan başlamalıyız.

Bu iş sözle olmaz,

Bir yerden başlamak zorundayız.

Yukarıdaki dizelerde iyelik eki almış kaç sözcük vardır?

- A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

CEVAPLAR

1.	Olay	Siper savaşları esnasında bir Türk askerinin yaralı İngiliz subayını düşman siperlerine taşıyarak onun hayatını kurtarması
	Yer	Conkbayırı
	Kişi	Aslan yapılı bir Türk askeri, yaralı bir İngiliz subayı, yazar, Türk ve düşman askerleri
	Zaman	23 Nisan 1915

2.	B	3.	A	4.	A	5.	D
	B	6.	B	7.	C	8.	B
	A	9.	Türk musikisine verdiği önem vurgulanmaktadır.				
	C	10.	Olay Çankaya Köşkü'nde geçmektedir.				
	C						

11.	Gramofondan istifade edilmektedir.
-----	------------------------------------

12.	Yazar, üç aydan beri heyette yer almaktadır.
-----	--

13.	İsmi çokluk yönünden tamamlayan bir ek almıştır. Sahiller, Yollar
	İsmi iyelik yönünden tamamlayan bir ek almıştır. Taşını, Vatanımsın, Bacım
	İsmi belirtme yönünden tamamlayan bir ek almıştır. Seni
	İsmi yönelme yönünden tamamlayan bir ek almıştır. Ardahan'a
	İsmi ayrılma yönünden tamamlayan bir ek almıştır. Senden, Edirne'den
	İsmi bulunma yönünden tamamlayan bir ek almıştır. Sille'de, Kırkpınar'da

14.	Tiyatro	Gezi yazısı	Mektup	Anı
-----	---------	-------------	--------	-----

15.	e	16.	A	17.	D	18.	A	19.	D
	a	20.	Uğultu						
	b		Pare pare sönmek						
	c		Sergi						
	d		Buğulanmak						
			Övünç						
			Haykırış						
		Tapınak							

21.	Doğru	Yanlış
	X	
	X	
		X
		X

22.	C	23.	D	24.	D
-----	---	-----	---	-----	---

25.	Sözcük	Anlamı
	Sema	Gökyüzü
	Zayıt	Kayıplar, yitikler
	Pak	Temiz
	Cihan	Dünya
	Müşkülât	Güçlük, zorluklar

26.	Mesajdaki ana duygu vatan sevgisi ve Türk askerinin büyük başarısıdır.
-----	--

27.	C	28.	C
-----	---	-----	---

29.	REDİF	KAFİYE
	-ler onda	-öz

30.	B	31.	D
-----	---	-----	---

32.	e	33.	Ayağı yere değer, başı göğe değer. Bastığında toprağı ezer! Gülleden beter!
	b		
	f		
	c		
	a		

34.	Türk askerinin yiğitliği ve kahramanlığı
-----	--

35.	C	36.	D	37.	B	38.	B
-----	---	-----	---	-----	---	-----	---

39.	A	40.	D
-----	---	-----	---

41.	ÖNE SÜRMEK YOLA ÇIKMAK
-----	---------------------------

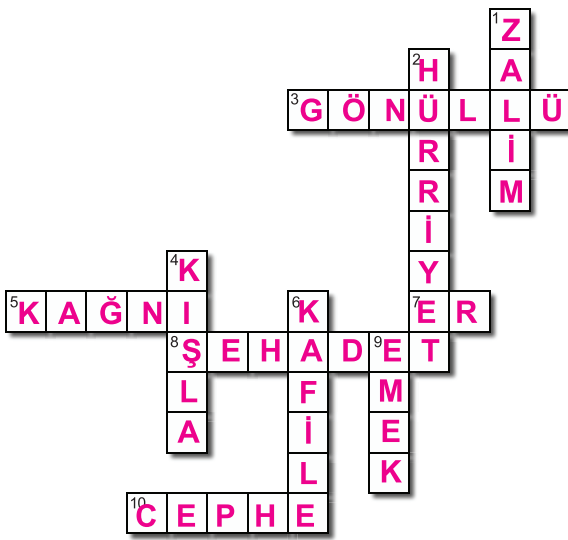
42.	Zalim – Mazlum
-----	----------------

43.	B	44.	Y, D, Y, D, Y, Y, D, D, Y, Y
-----	---	-----	------------------------------

45.	Mektup
	Anı
	Tiyatro
	Gezi yazısı

CEVAPLAR

46.

54.

Abartma
Benzetme
Saygı
Yaklaşık
Millet
Aile
Çokluk
Her

55.

2
4
5
3
2
1

56.

A

57.

1	mi edatı
2	yalın
3	-de hal eki
4	-den hal eki
5	ilgi
6	çokluk
7	nesnel
8	öznel
9	amaç
10	-e,-a

58.

B

59.

C

60.

C

61.

C

62.

D

63.

D

64.

C

65.

A

47.

Olay	Atatürk'ün kendisini ayağına kapanarak karşılayan kahraman Adile Çavuş'u ayağa kaldırıp yerlerde sürünmeye değil omuzlarda yükselmeye layık olduğunu ifade ederek Türk kadını onurlandırması.
Yer	Tarsus ilçesi sokakları.
Zaman	Cumhuriyetin ilk yılları
Kahramanlar	Atatürk, Adile Çavuş, halk
Anlatıcı	3. Kişili anlatım

48.

B

50.

fakat, fakat, ancak, ancak, buna rağmen, ama

49.

B

51.

D, Y, D - 3. Çıkış

F

52.

Doğru

Yanlış

D

X

A

X

E

X

C

X

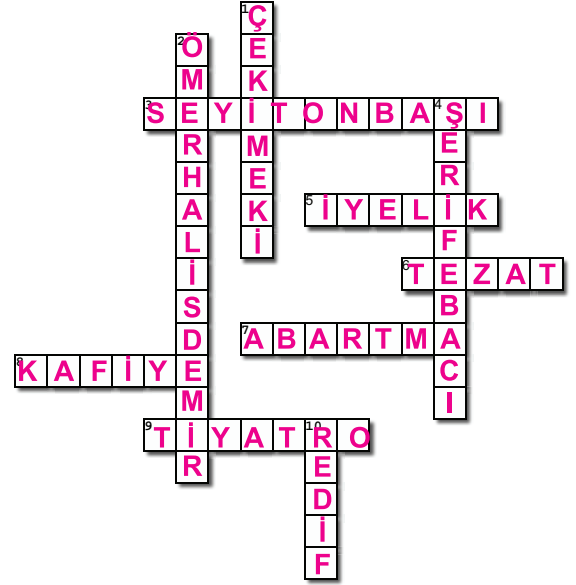
53.

İŞİTME

GÖRME

DOKUNMA

66.

67.

Doğru	Yanlış
	X
X	
	X
X	

68.

D

69.

C

70.

B

71.

D

6.SINIF 2. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık BARTIN Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

Etkinlik - 1

Cümlelerde boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1. Anadolu'yu tanımamızı sağlayan, Büyük Selçuklu ve Bizans devletleri arasında gerçekleşen ilk savaşın adı:.....
2. Türklerin Anadolu'daki hakimiyetini kesinleştiren savaşın adı:.....
3. Haçlı Seferleri nedeniyle kesintiye uğramış ticareti canlandırmak için Türkiye Selçuklu Devleti'nin yaptığı eserlere verilen ad:.....
4. İslami ilimler ve pozitif bilimlerin okutulduğu, külliyelerin içerisinde bulunan eğitim kurumlarına verilen ad:.....
5. Kudüs'ü Haçlılardan kurtararak, III. Haçlı Seferi'ne yol açan Eyyubi Devleti'nin kurucusunun adı:.....
6. Türkiye Selçuklu Devleti'nin Moğol istilasına uğramasına neden olan savaşın adı:.....
7. 1075'te İznik'i başkent yaparak Türkiye Selçuklu Devleti'ni kuran kişi:.....
8. Anadolu'da kurulan ilk Türk devletinin adı:.....

Etkinlik - 2

Aşağıda verilen bilgiler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazınız. Yanlış olduğunu düşündüğünüz ifadelerin doğrularını boş bırakılan yerlere yazınız.

1. ( ) Anadolu'da yaşamış önemli sufi ve düşünürlerden biri de Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'dir.
.....
2. ( ) Anadolu'nun kapılarını Türklere açan sonrasında Türklerin Anadolu'ya yerleşmesini sağlayan savaş Pasinler Savaşı'dır.
.....
3. ( ) IV. Haçlı Seferi Türkiye Selçuklu Devleti'nin başkentini İznik'ten Konya'ya taşımasına neden olmuştur.
.....
4. ( ) Türkiye Selçuklu Devleti'nin Moğollara yenilerek yıkılış sürecine girdiği savaşın adı Köseadağ Savaşı'dır.
.....
5. ( ) Beylerine; "Anadolu'da nereyi fethederseniz orası sizindir." diyerek Anadolu fetihlerini hızlandıran Büyük Selçuklu hükümdarı Tuğrul Bey'dir.
.....

Etkinlik - 3

Aşağıda Anadolu'da kurulan ilk Türk Beylikleri ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bu ifadeleri soru cümlelerine dönüştürünüz.

- Malabadi Köprüsü Artuklu Beyliği'nden kalma bir eserdir.
- Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri arasında en güçlü olan Danişmend Beyliği'dir.
- Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliği Saltuklu Beyliği'dir.
- Tokat Niksar'daki Yağıbasan Medresesi; Danişmend Beyliği eseridir.
- Divriği Ulu Cami Mengücek Beyliği eseridir.
- İlk Türk denizcisi Çaka Bey'dir.

Etkinlik - 4

Aşağıda verilen bilgilerin hangi beyliklere ait olduğunu karşısındaki boşluğa yazınız.

Malazgirt Savaşı'ndan sonra Erzurum ve çevresinde kuruldu.	
İlk Türk beylikleri içinde en güçlüsüdür.	
Malazgirt Savaşı'ndan sonra Erzincan ve çevresinde kurulan beyliktir.	
Anadolu'da kurulan ilk denizci Türk beyliğidir.	
Başta Bizans ve Haçlılar olmak üzere Türk yurdunu saldırılara karşı korumuşlardır.	

Etkinlik - 5

Tarihi ticaret yollarından İpek Yolu ve Baharat Yolu'nda satılan ürünler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Ürünler hangi ticaret yolu ile satılıyor ise "X" işareti koyarak gösteriniz.

Ürün Adı	İpek Yolu	Baharat Yolu
Zerdeçal		
İpek		
Porselen		
Tarçın		
Mücevher		
Karanfil		
Karabiber		
Deri		

Etkinlik - 6

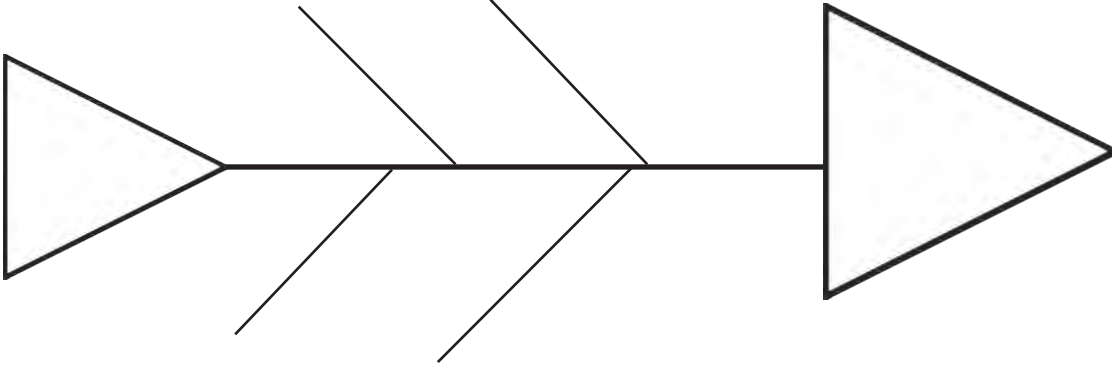
İpek Yolu tarihi bir ticaret yolu olması yanında aynı zamanda İpek Yolu'nun sosyal, kültürel, teknolojik ve ekonomik boyutları da bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda İpek Yolu'nun toplumları hangi alanda etkilediğini X işareti koyarak gösteriniz.

Olay	Teknolojik	Sosyal ve Kültürel	Ekonomik
Türklerin Çinlilerle evlenmesi			
Han ve kervansaraylarda para kazanılması			
Anadolu'da ipek kumaş üretiminin öğrenilmesi			
İpek yolu üzerindeki şehirlerin zengin olması			
ÇinlilerinTürklerden pantolon giymeyi öğrenmesi			

Etkinlik - 7

Türklerin Anadolu'yu yurt edinmesine etkili olan faktörleri balık kılçığı üzerine yazınız.

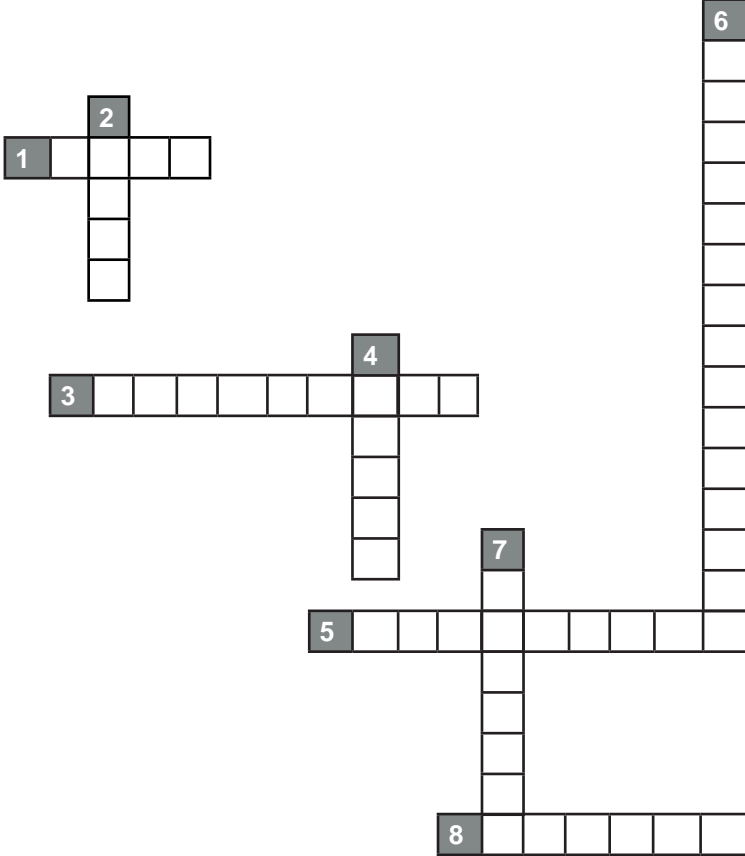

Etkinlik - 8

Aşağıdaki önermeleri okuyarak çengel bulmacayı doldurunuz.

Çengel bulmacadaki kelimeleri aşağıdaki kelimelerden seçiniz.

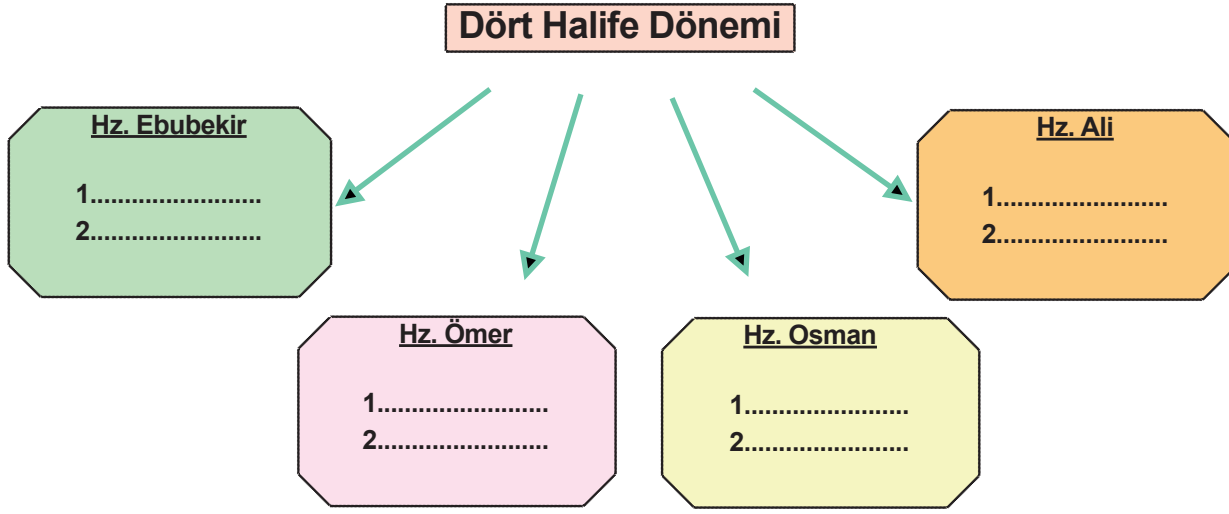
BAHARAT İPEK PEKİN KARABİBER TARÇIN SUSAM SASANİLER
BİZANS COĞRAFİ KEŞİFLER PUSULA BARUT MATBAA ŞİAN

- 1- İpek yolunun başladığı şehrin adıdır.
- 2- Çinden başlayan ve Hazar denizinin kuzey ve güneyinden Avrupa'ya ulaşan tarihi ticaret yolunun adıdır.
- 3- Baharat yolunda ticareti yapılan tarım ürünlerinden birinin adıdır.
- 4- İpek yolunu elde tutmak için Türklerin iş birliği yaptığı Avrupa'da yer alan ülkenin adıdır.
- 5- İpek yolunu elde tutmak için Türklerin iş birliği yaptığı İran'da yer alan ülkenin adıdır.
- 6- Baharat yolu Osmanlıların eline geçince Avrupa'da yaşanan önemli gelişmedir.
- 7- Hindistan'dan başlayarak Avrupa'ya tarım ürünlerinin satıldığı ticaret yolunun adıdır.
- 8- Baharat yolunda ticareti yapılan tarım ürünlerinden birinin adıdır.

Etkinlik - 9

Aşağıdaki şemada boş bırakılan yerlere halifelerin kendi dönemlerine ait ikişer gelişmeyi yazınız.

Etkinlik - 10

Aşağıda verilen kavramları ilgili olduğu açıklamalar ile eşleştiriniz.

1. ( ) Ahilik	a) Bir caminin çevresinde yapılan yapıların tümüdür.
2. ( ) Medrese	b) İslam ülkelerinde orta ve yüksek eğitim verildiği eğitim kurumlarıdır.
3. ( ) Kervansaray	c) Çeşitli meslek gruplarını bir araya getiren esnaf teşkilatıdır.
4. ( ) Şifahane	d) Tüccarların ticaret yolları üzerinde konakladıkları yerdir.
5. ( ) Külliye	e) İslam dünyasında hastanelere verilen addır.

Etkinlik - 11

Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli ve Mevlana'ya ait sözlerin yorumunu karşısındaki kutucuğa yazınız.

Ne kadar bilersen bil
söylediklerin karşındakinin
anlayabildiği kadardır.

Mevlana

Cümleler doğrudur sen doğ-
ru isen, doğruluk bulunmaz,
sen eğri isen

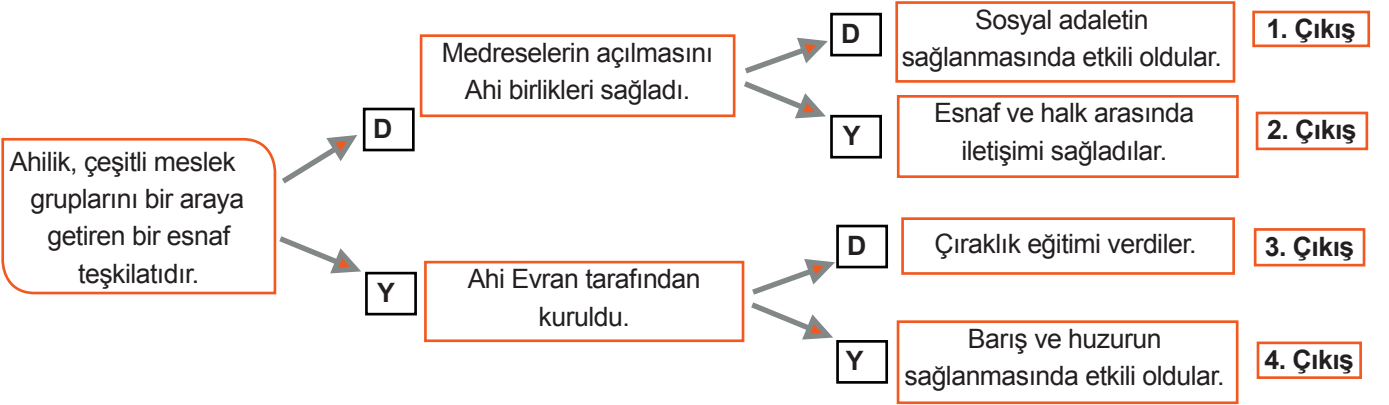
Yunus Emre

Özünü bilersen özürden
kurtulursun

Hacı Bektaş-ı Veli

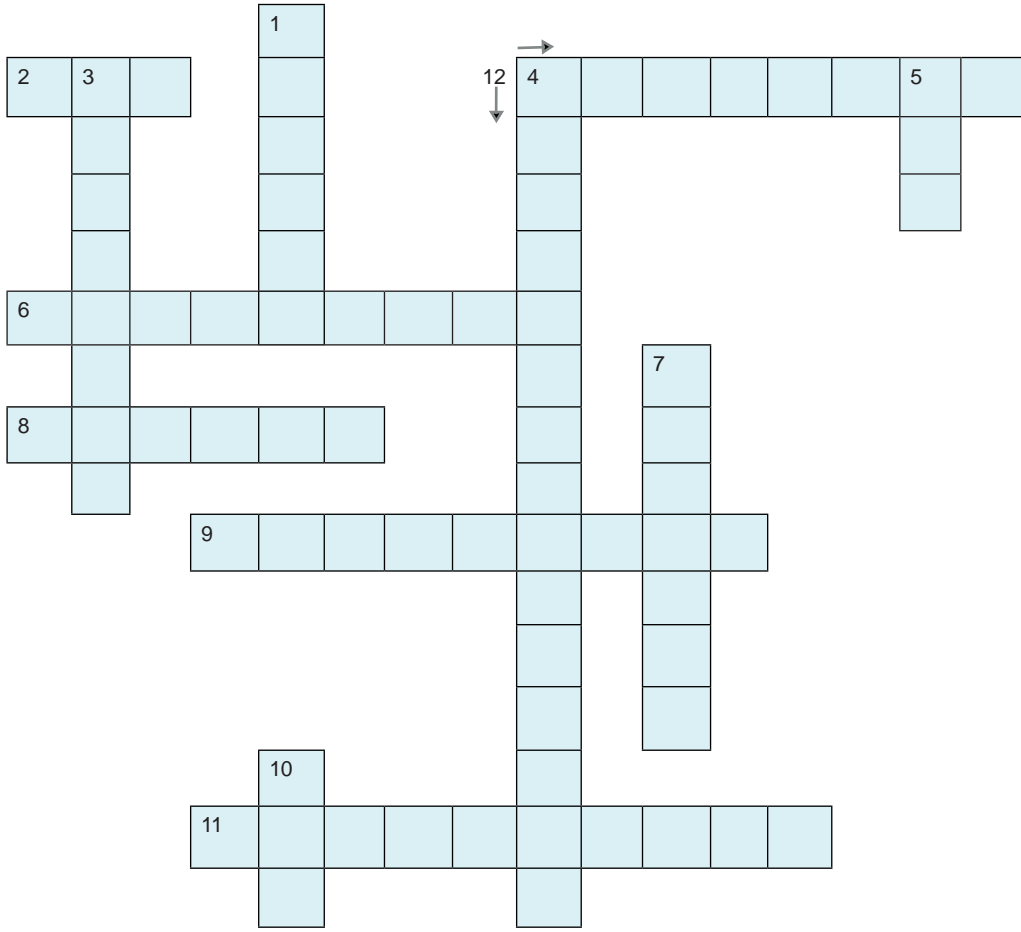
Etkinlik - 12

Aşağıda verilen bilgileri doğru ve yanlış olma durumlarına göre değerlendirdiğinizde kaçınıcı çıkışa ulaşacağınızı bulunuz.

Etkinlik - 13

İLK TÜRK DEVLETLERİ BULMACA ETKİNLİĞİ

Soldan Sağa

2. Hükümdara yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiği inancıdır.
4. Türklerin ana yurdudur.
6. Göktürklerle ait destandır.
8. Eski Türk devletlerinde mezarların üstüne gömülen kişinin öldürdüğü düşman sayısı kadar dikilen taşlardır.
9. Asya Hun Devleti'ne ait destandır.
11. Tarihte Türk adıyla kurulan ilk devlettir.

Yukarıdan Aşağı

1. Asya Hun Devleti'nin kurucusudur.
3. Yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir.
5. Eski Türk devletlerinde cenaze törenine verilen isimdir.
7. Tarihte bilinen ilk Türk devletidir.
10. Uygurlara ait destandır.
12. Türklerin ilk yazılı kaynaklarıdır.

Etkinlik - 14

DOĞRU-YANLIŞ

Cümlelerde belirtile ifadeler doğru ise 'D' yanlış ise "Y" yazınız. Yanlış olduğunu düşündüğünüz ifadelerin doğrularını altlarına yazınız.

- 1- ( ) Yerleşik hayata geçen ilk Türk devleti Göktürkler'dir.
_____
- 2- ( ) Kavimler Göçü ile İlk Çağ sona erdi, Orta Çağ başladı.
_____
- 3- ( ) I. Göktürk Devleti'nin kurucusu Mete Han'dır.
_____
- 4- ( ) Bilinen ilk düzenli ordu Bumin Kağan tarafından kurulmuştur.
_____
- 5- ( ) Çinliler Hun akınlarından korunmak için Çin Seddi'ni yapmışlardır.
_____
- 6- ( ) Orta Asya'da karasal iklim hakim olduğundan ekonomik faaliyet olarak hayvancılık yaygındır.
_____
- 7- ( ) İlk Türk devletlerinde hükümdara ülkeyi yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiği inanışına Toy denirdi.
_____
- 8- ( ) İlk Türk devletlerinde hükümdarlar Han, Hakan, Kağan gibi unvanlar kullanmışlardır.
_____
- 9- ( ) Uygurlar tahta harflerden oluşan ilk Türk matbaasını kurmuşlardır.
_____
- 10- ( ) Eski Türk devletlerinde en yaygın dini inanış Maniheizm'dir.
_____

Etkinlik - 15

EŞLEŞTİRME ETKİNLİĞİ

Verilen özelliklerin ait oldukları devletleri "X" işareti koyarak belirtiniz.

Özellikler	Asya Hun	I. Göktürk	II. Göktürk	Uygurlar
1. Ergenekon destanı bu devlete aittir.				
2. Onlu sisteme dayalı ilk düzenli Türk ordusunu kurmuşlardır.				
3. "Türk" adını ilk kullanan devlettir.				
4. İlk Türkçe yazılı belgeleri olan "Orhun Kitabeleri" bu devlete aittir.				
5. Kağıt ve matbaayı kullanan ilk Türk devletidir.				
6. Oğuz Kağan Destanı bu devlete aittir.				
7. Yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir.				
8. Kurucusu Bumin Kağan'dır.				
9. Mimari eserler bırakan ilk Türk devletidir.				
10. Kurucusu Teoman'dır.				

Etkinlik - 16

Aşağıda verilen kavramlar ile ilgili olduğu açıklamaları örnekteki gibi eşleştiriniz.

1-MANİHENİZM	(7) 1. Türk adının geçtiği ilk yazılı metinlerdir.
2-TÜREYİŞ	( ) 2. Yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir.
3-KURULTAY	( ) 3. Köktürk Devletine ait destandır.
4-OĞUZ KAĞAN	( ) 4. M.Ö. 220 - M.S. 216 yılları arasında hüküm sürmüş, bilinen ilk Türk devletidir.
5-UYGURLAR	( ) 5. Türkler arasında yaygın olan tek tanrılı dini inanıştır.
6-ERGENEKON	( ) 6. Eski Türk devletlerinde devlet işlerinin görüşüldüğü meclistir.
7-ORHUN KİTABELERİ	( ) 7. İlk düzenli orduyu kuran kişidir.
8-METE HAN	( ) 8. Asya Hun Devletine ait destandır.
9-GÖK TANRI	( ) 9. Uygurlar arasında yaygın dini inanıştır.
10-ASYA HUN	( ) 10. Uygurlara ait destandır.

Etkinlik - 17

İslamiyetin doğuşu ile ilgili harfleri karışık verilen kavramların doğrusunu karşısına yazınız.

İCRETH	→	
NEMEİD	→	
LİHEFA	→	
MİLAYETİS	→	
DEHEKN	→	
RİDEB	→	
BİYEDEYHU	→	

▶ Etkinlik - 18

Aşağıdaki tabloda Hz. Muhammed ve Dört Halife dönemlerine ait bazı gelişmeler verilmiştir. Gelişmelerin meydana geldiği dönemi X işareti koyarak belirtiniz.

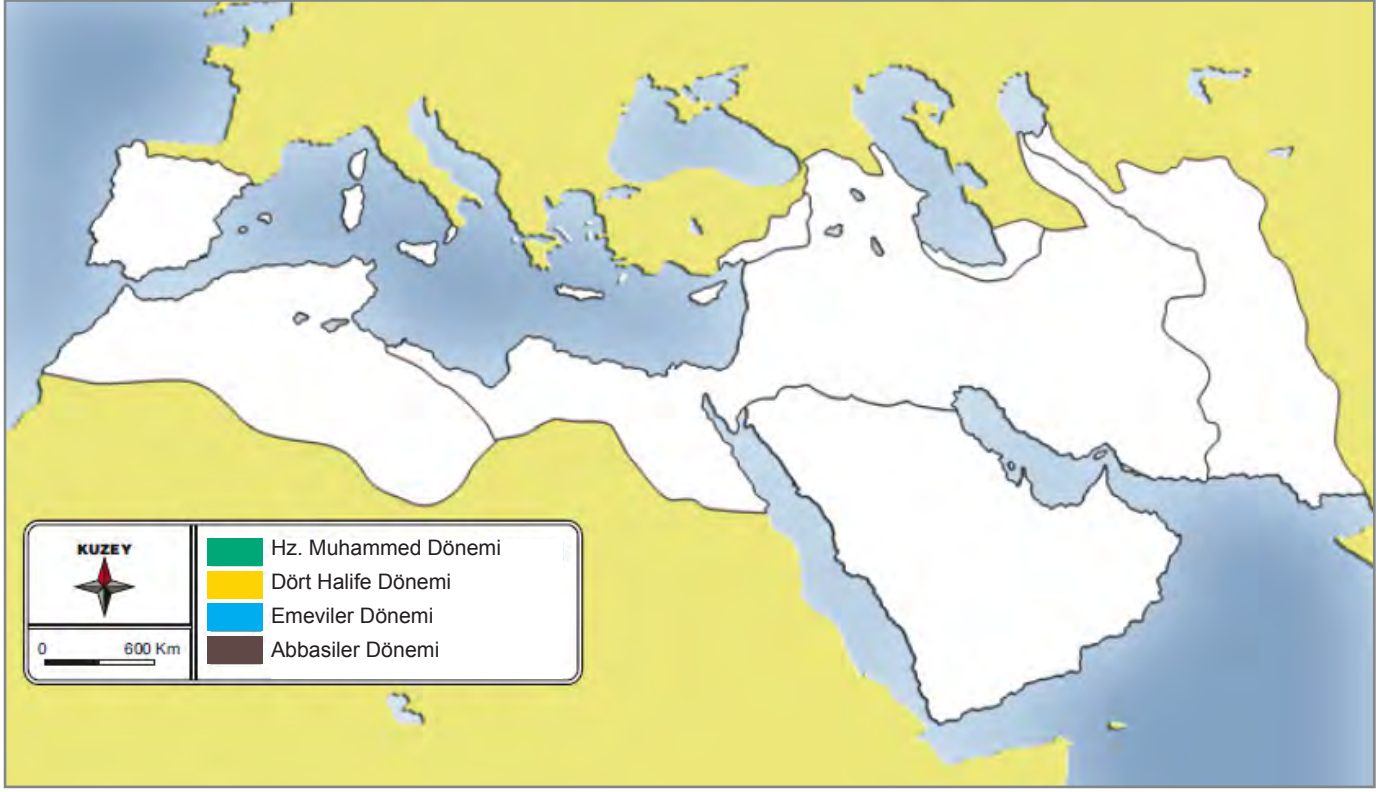
	H. Muhammed Dönemi	H. Ebubekir Dönemi	H. Ömer Dönemi	H. Osman Dönemi	H. Ali Dönemi
1. Kur'anı Kerim kitap haline getirildi.					
2. Mekke'den Medine'ye göç edildi.					
3. İlk İslam donanması kurularak Kıbrıs alındı.					
4. Divan teşkilatını kuruldu.					
5. İç karışıklıklar arttı, Cemal ve Sıffin Savaşı yapıldı.					
6. Kuranı Kerim çoğaltılarak diğer şehirlere gönderildi.					
7. Medineli Müslümanlar ile Mekkeli müşrikler arasında 624 yılında Bedir Savaşı yapıldı.					
8. 630 yılında Mekke ile mücadele edildi. Kâbe'yi putlardan temizlendi.					
9. Yalancı peygamberler ortadan kaldırıldı.					
10. Son haccında müslümanlara Veda Hutbesi ile seslendi.					

▶ Etkinlik - 19

Aşağıda verilen cümlelerin karşısına doğru ise (D) yanlış ise (Y) harflerini yazınız. Yanlış olduğunu düşündüğünüz ifadelerin doğrularını boşluklara yazınız.

- 1 (...) Hz. Ömer döneminde ayetler toplatılarak Kur'an kitap haline getirilmiştir.
.....
- 2 (...) Hz. Muhammed (s.a.v) 20 Nisan 571 tarihinde Mekke'de doğmuştur.
.....
- 3 (...) İlk İslam donanması Hz. Osman Dönemi'nde oluşturulmuş ve Kıbrıs fethedilmiştir.
.....
- 4 (...) Medineli Müslümanlar ile Mekkeli müşrikler arasında 624 yılında Bedir Savaşı yapılmıştır.
.....
- 5 (...) Abbasiler, Türklere özel olarak "Samarra" adlı şehri kurmuştur.
.....
- 6 (...) Abbasilerin, Arap milliyetçiliği yapmaları islamiyetin diğer milletler arasında yayılmasına olumsuz etki etmiştir.....
- 7 (...) İslamiyetten önce insanlar arasında toplumsal farklılıklar vardı ve insanlar alınıp satılıyordu.
.....

Etkinlik - 20

Yukarıda verilen haritayı, haritanın altında verilen dönemlere göre boyayınız.

Aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

1-Mekke ve Medine hangi dönemde fethedilmiştir?

.....

2-İran, Irak, Mısır hangi dönemde fethedilmiştir?

.....

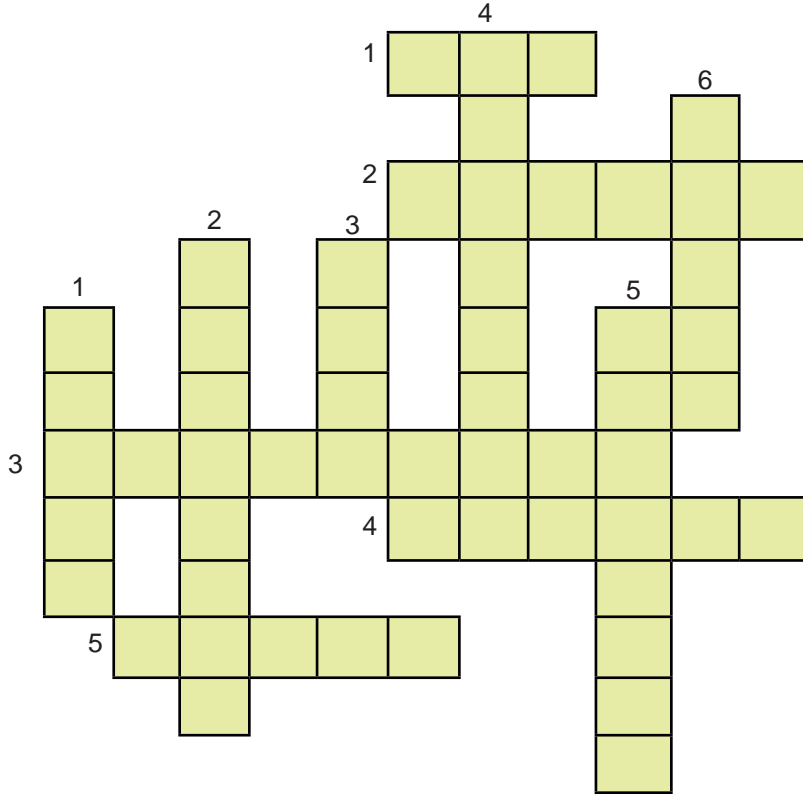
Etkinlik - 21

Aşağıda verilen ifadeleri uygun kavramlarla eşleştiriniz.

1	Türklerde İslamiyetin kabulünden sonra kullanılan bağımsızlık sembolüdür.
2	Türklerde İslamiyetin kabulünden sonra töre ile beraber uygulanmaya başlayan kurallar bütünüdür.
3	Hindistan'a 17 sefer düzenleyerek İslamiyetin Hindistan'da yayılmasını sağlayan Türk devletidir.
4	İlk Türk-İslam edebiyatının önemli örneklerinden olan Kutadgu Bilig adlı eserin yazarıdır.
5	Gazne hükümdarı Sultan Mahmut'un "sarayımın en değerli hazinesi" ifadesini kullandığı bilim insanıdır.

A	Kaşgarlı Mahmut
B	Karahanlılar
C	Gazneliler
D	Hutbe
E	Şer'i Hukuk
F	Biruni
G	Yusuf Has Hacip

Etkinlik - 22

SOLDAN SAĞA

1. İpek Yolu için Türk devletlerinin savaştığı ülkedir.
2. Uzak yerlere ticaret malı ve yolcu taşıyan; at, deve, katır vb. den oluşan yük hayvanları katarıdır.
3. Türk devletlerinin elindeki İpek Yolu'nu kaybetmemek için anlaşma yaptığı ülkedir.
4. İpek Yolu güzergahındaki şehirlerden biridir.
5. Çinlilerin Türklerden öğrendiği bir kıyafettir.

YUKARIDAN AŞAĞI

1. Osmanlı .....'ı ele geçirince Baharat yoluna sahip oldu.
2. İpek Yolu'nda taşınan değerli mallardan birisidir.
3. İpek Yolu'nun başladığı şehirdir.
4. Mücevher, deri gibi değerli eşyaların taşındığı ticaret yoludur.
5. Baharat Yolu'yla taşınan ürünlerden biridir.
6. Baharat Yolu üzerindeki körfezin adıdır.

Etkinlik - 23

Aşağıdaki ifadeleri ilişkili olduğu yol ile eşleştiriniz.

1. Çin'in Şian kentinden başlayan yoldur.	Baharat Yolu İpek Yolu
2. Hindistandan başlayıp Avrupa'ya kadar uzanan yoldur.	
3. Çinliler başta evlilik yolu olmak üzere farklı yollarla Türk Devletlerine yaklaşıp bu yolun sağladığı yararları öğrenmişlerdir.	
4. Karabiber, zerdeçal, tarçın, zencefil, karanfil gibi ürünlerin taşındığı yoldur.	
5. Türk Devletleri bu yolun denetimini kaybetmemek için bazen Sasaniler ile bazen de Bizans ile işbirliği yapmışlardır.	
6. Sadece ipeğin değil deri, porselen, mücevher vb. değerli birçok malın taşındığı bir yol olmuştur.	
7. Mısır'ın ele geçmesi sonucunda kontrolü Osmanlıya geçen ticaret yoludur.	

Etkinlik - 24

Ö	İ	C	K	J	S	R	O	O	S	M	A	N	L	I
U	P	P	Ğ	İ	Z	T	I	R	A	S	S	E	L	K
T	E	B	R	İ	Z	N	İ	S	T	U	E	B	H	E
A	K	V	E	N	E	D	İ	K	I	A	L	Ş	Ç	A
N	Y	V	B	İ	Z	A	N	S	M	M	Ç	İ	N	H
K	O	Y	T	A	H	R	A	N	T	A	U	A	L	I
L	L	M	S	E	H	T	Z	S	İ	H	K	N	Ğ	K
U	U	T	B	U	H	A	R	A	J	I	L	Ü	İ	O
B	F	O	H	İ	V	R	R	S	B	A	U	R	K	Ü
N	Ö	R	H	C	Ö	Ç	L	A	P	U	R	V	A	M
A	N	T	M	A	S	I	M	N	T	E	C	B	İ	B
T	V	E	J	B	U	N	M	İ	L	Y	D	Ö	S	İ
S	C	K	İ	A	D	A	N	L	D	A	O	K	İ	D
İ	E	E	S	S	V	M	A	E	B	D	F	L	C	A
T	İ	C	A	R	E	T	C	R	E	K	G	F	U	C
A	T	İ	L	A	H	İ	N	D	İ	S	T	A	N	İ

Yukarıdaki tabloda ticaret yolları ile ilgili kavramlar gizlenmiş halde verilmiştir. Aşağıda verilen ifadelere karşılık gelen kavramları belirleyerek tablo üzerinde gösteriniz.

1. İnsanlık tarihinin en eski ticaret yollarından birinin adı.
2. Günümüzde İran sınırları içinde kalan, geçmişte İpek Yolu güzergahı üzerinde yer alan bir şehir.
3. Arabistan yarımadasının doğusu ile İran'ın güneybatısı arasında kalan Hint Okyanusu'na bağlı körfez.
4. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan, günümüzde Özbekistan'da yer alan şehir.
5. Türklerin İpek Yoluna hakim olmak için Çin'e karşı işbirliği yaptığı devletlerden birinin adı.
6. İpek Yolu'nun başlangıcı olarak kabul edilen Çin şehri.
7. Türklerin İpek Yolu'na hakim olmak için en uzun süre mücadele ettiği devlet.
8. Baharat Yolu'nda ticaret yapılan ürünlerden birinin adı.
9. 11. ve 14. yüzyıllar arasında Orta Asya'nın bir bölümünü ve Orta Doğu'yu yöneten, Oğuzların Kınık boyuna mensup hanedan.
10. Tarihte ilk kez Türkler tarafından giyilen ve Orta Asya'dan dünyaya yayılan giyim eşyası.
11. Tarihi Baharat Yolu üzerinde yer alan ve Akdeniz'e kıyısı olan ülke.
12. Baharat Yolu'na hakim olan denizci devletlerden birinin adı.

Etkinlik - 25

Aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların karşısına “D”, yanlış olanların karşısına “Y” yazınız.

1	Türklerin İslamiyeti kabulünden sonra meydana gelen değişimler yalnızca siyasi alanda görülür.	.....
2	Türkler kendi kültür ve medeniyetlerini İslamiyet ile kaynaştırarak Türk-İslam medeniyetini oluşturmuştur.	.....
3	Türkler İslamiyetten önce hükümdarları için kullandıkları han, hakan, kağan gibi unvanları İslamiyetin kabulünden sonra, tamamen terketmişlerdir.	.....
4	Türkler hiçbir zaman ordu-millet bilincini kaybetmemişlerdir.	.....
5	Türklerde İslamiyet öncesi önemli bir sanat dalı olan heykelticilik, İslamiyetten sonra da gelişerek devam etmiştir.	.....
6	Türklerde İslamiyet öncesi dönemde, mimari eserlere daha çok rastlanır.	.....
7	İlk Türk devletlerinde görülen “Ülke toprakları hanedan ailesinin ortak malıdır.” anlayışı, Türk İslam devletlerinde de uygulanmıştır.	.....
8	Türklerde İslamiyet öncesi dönemde var olan halı ve kilim dokumacılığı, el sanatları, maden işlemeciliği vb. sanatlar İslamiyetin kabulünden sonra önemini kaybetmiştir.	.....

Etkinlik - 26

Aşağıda Türklerin İslamiyeti kabulünden sonra yaşadığı değişimleri gösteren tabloya yer verilmiştir.

Buna göre tabloda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

	Türklerin İslamiyet'i Kabulü Öncesi	Türklerin İslamiyet'i Kabulü Sonrası	Hangi Alanda Gerçekleştiği
1	Kurultay	.....	Devlet yönetimi
2	Töre	.....	Hukuk
3	.....	Sultan	.....
4	Göktürk ve Uygur alfabeleri	.....	Dil
5	.....	Cihat anlayışı	Siyasi/Dini
6	Konar göçer	.....	.....
7	Göktürk Kitabeleri	Kutadgu Bilig, Divan-ı Lügat-it Türk	.....

Etkinlik - 27

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimeleri kullanarak doldurunuz.

1. İlk Türk İslam devletlerinde esnaf ve zanaatkârların aralarında dayanışma sağlamak amacıyla kurdukları örgüte .....denirdi.
2. İslamiyetten önce Türklerde görülen heykelcilik sanatının yerini İslamiyetin kabulünden sonra..... ve ..... gibi sanat dalları almıştır.
3. Türklerin İslamiyetin kabulünden sonra birçok şehirde mescit, türbe, medrese, han, hamam, kervansaray yapımları .....alanda ileri gittiklerini gösterir.
4. Türklerin İslamiyeti seçmeleri eğitim anlayışlarında değişiklikler meydana getirmiş, günümüz üniversiteleri düzeyinde ..... açılmıştır.
5. ....İslamiyeti kabul eden ilk Müslüman Türk devletidir.
6. İslamiyet ile beraber kutlamaya başladığımız ..... ve ..... bayramları Türk kültürünün zenginleşmesini, toplum yapısının güçlenmesini, birlik ve beraberliğin artmasını sağlamıştır.

1. I. Pasinler Savaşı
II. Miryokefalon Savaşı
III. Anadolu'ya ilk Türk akınları
IV. Malazgirt Savaşı

Anadolu'nun Türk yurdu olması aşamalarının kronolojik sıralaması hangisinde doğru belirtilmiştir?

- A) I - III - II - IV
- B) III - I - II - IV
- C) III - I - IV - II
- D) I - III - IV - II

2. Türkler Anadolu'ya başlattıkları akınlar nedeniyle, Bizans ile önemli savaşlar yapmak durumunda kalmışlardır. Bu savaşların hepsinde Türkler galip gelerek Anadolu'da hızla ilerlemişlerdir. Türkler ile tek başına mücadele edemeyeceğini anlayan Bizans, Avrupa'dan yardım istemiş ve Haçlı Seferleri başlamıştır.

Haçlı Seferleri'nin başlamasına neden olan savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dandanakan Savaşı
- B) Malazgirt Savaşı
- C) Pasinler Savaşı
- D) Miryakefalon Savaşı

3. Anadolu'nun yurt edinilmesinde mutasavvıflar etkili olmuştur. Anadolu Türklüğünün Moğol istilası nedeniyle zor günler geçirdiği dönemde eserleri ve samimi sohbetleriyle halka yol göstermişlerdir. İslam dininin özünü Anadolu insanına aktararak milletimizin birliğini ve bütünlüğünün korumasında önemli rol oynamışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'nun Türkleşmesinde ve İslamlaşmasında etkili olan bu mutasavvıflardan değildir?

- A) Mevlana Celaleddin-i Rumi
- B) Hacı Bektaş-ı Veli
- C) Yunus Emre
- D) Nizamülmülk

4. Alparslan'ın "Beylerim! Anadolu'da nereyi fethederseniz orası sizindir. Fethettiğiniz yerde beyliğinizi kurunuz." sözü üzerine Anadolu'da ilk Türk beylikleri kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinden biri değildir?

- A) Danişmentliler
- B) Karesioğulları Beyliği
- C) Saltuklular
- D) Çaka Beyliği

5. Ticaret, devletlerin temel geçim kaynaklarından biridir. Tarih boyunca devletler ticareti geliştirmek için uğraş vermişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Selçuklu Devleti'nin ticareti geliştirmek amacıyla yaptığı eserlendendir?

- A) Kervansaray
- B) Medrese
- C) Şifahane
- D) Külliye

6. Türkler İpek Yolu'nu ele geçirmek için başka devletler ile iş birliği yapmışlardır.

Buna göre Türkler;

- I. Sasani,
- II. Çin,
- III. Bizans,
- IV. Hindistan

devletlerinden hangileri ile iş birliği yapmışlardır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV

7. Tarihi İpek Yolu'nun sadece bir ticaret yolu olmadığı, ekonomik özellikleri yanında sosyal ve kültürel etkilerinin de olduğu söylenebilir.

Aşağıdakilerden hangisi İpek Yolu'nun sosyal ve kültürel özelliklerinden birisi olamaz?

- A) Çinlilerin Türklerden pantolon giymeyi öğrenmesi
- B) Tarihi ticaret yolu üzerindeki toplumların birbirini tanıması
- C) Anadolu'nun ekonomik olarak zenginleşmesi
- D) Türklerin Çinlilerle evlenmesi

8. Hindistan'da yetiştirilen tarım ürünleri, tarihi ticaret yolu olan Baharat Yolu'yla taşınarak Avrupa'ya satılıyordu. Bu ürünler birçok alanda kullanılıyordu.

Aşağıdakilerden hangisi bu alanlardan birisi değildir?

- A) Sofralarda tüketilmesi
- B) Parfüm üretiminde kullanılması
- C) Eczacılıkta ham madde olarak kullanılması
- D) Ticarete takas amacı ile kullanılması

9. Tarihi Baharat Yolu aşağıdaki ulaşım sistemlerinin hangisinin gelişmesine daha fazla katkı yapmıştır?

- A) Kara yolları
- B) Deniz yolları
- C) Hava yolları
- D) Demir yolları

10. Günümüz Asya siyasi haritası üzerinde tarihi İpek Yolu üzerinde bulunmayan ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vietnam
- B) Çin
- C) Türkmenistan
- D) Türkiye

11. Türkiye Selçuklu Devleti döneminde Rumlar, Ermeniler, Süryaniler ve Müslümanlar bu topraklarda yaşamaya devam etmişlerdir.

Bu durum Türkiye Selçuklu Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Haçlılarla mücadele edilmesini
- B) Dini hoşgörüye sahip olunmasını
- C) Ahi teşkilatının olmasını
- D) Ülkenin hanedanın malı sayılmasını

12. Anadolu'da ilk medreseyi yapmışlardır. (Yağıbasan Medresesi)

Anadolu'da ilk köprüyü yapmışlardır. (Malabadi Köprüsü)

Verilen bilgilerin ait olduğu beylikler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

Yağıbasan Medresesi	Malabadi Köprüsü
A) Danişmentliler	Artuklular
B) Artuklular	Saltuklular
C) Mengücekliler	Artuklular
D) Saltuklular	Mengücekliler

13. Türkiye Selçuklu Devleti döneminde kervansarayların yapılması aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Siyasî B) Ticarî C) Hukukî D) Dinî

14. Gülşah Öğretmen, sosyal bilgiler dersinde II. Kılıçarslan'ın ülkeyi on bir oğlu arasında paylaştırdığını söylemiştir.

Hangi öğrencinin verdiği cevap bu durumun sonuçlarından biri olamaz?

- A) **Elif**: II. Haçlı Seferinin kaybedilmesi.
B) **Mert**: Taht kavgalarının yaşanması
C) **Murat**: Devletin duraklama dönemine girmesi
D) **Selin**: Merkezi otoritenin güçlenmesi

15. I. Anadolu için Bizans ile yapılan ilk savaş.
II. Anadolu'nun kapılarının Türklere açıldığı savaş.
III. Anadolu'nun Türk yurdu olmasının kesinleştiği savaş.

Türkiye tarihinin dönüm noktası sayılan bu savaşların isimleri hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Pasinler	Malazgirt	Miryokefalon
B) Malazgirt	Miryokefalon	Pasinler
C) Pasinlar	Miryokefalon	Malazgirt
D) Malazgirt	Pasinler	Miryokefalon

16. "İslamiyet ile beraber Türkler, sosyal ve kültürel alanda birçok değişim yaşamıştır" diyen bir öğrenci aşağıdakilerden hangisini bu duruma kanıt olarak gösteremez?

- A) Medreselerin önemli eğitim kurumları haline gelmesini
B) Tasavvuf müziğinin gelişmesini
C) Dini bayramların kutlanmaya başlanmasını
D) Ordu-millet anlayışına sahip olunmasını

17. İlk Müslüman Türk devleti olan Karahanlılar, ticaretin canlanması ve güvenliği için Ribat adıyla ilk kervansarayları, Bimarhane adı verilen ilk hastaneleri yapmışlardır.

Buna göre Karahanlılar'ın Türk İslam Medeniyetine hangi alanlarda katkı yaptığı savunulabilir?

- A) Ekonomi - Eğitim
B) Hukuk - Kültür
C) Ekonomi - Sağlık
D) Siyasi - Eğitim

18. İslamiyetin kabulünden önce Orta Asya'da konar-göçer olarak yaşayan Türkler, İslamiyetle beraber şehir hayatına uyum sağlamışlardır. Bu durum Türklerin yerleşik hayata geçişini hızlandırmıştır.

Sadece bu bilgilere bakılarak Türklerin İslamiyeti kabulü ile hangi alanda bir değişim yaşadıkları savunulabilir?

- A) Askerî B) Sosyal C) Ekonomi D) Siyasi

19. Sosyal bilgiler öğretmeni Ayşe Hanım, öğrencisi Selim'den Türklerin İslamiyeti kabulünden sonra Türk tarihinde meydana gelen siyasi değişimleri konu alan bir metin yazmasını istemiştir.

Buna göre Selim, aşağıdaki ifadelerden hangisini kullanırsa konunun dışına çıkmış olur?

- A) Türklerin İslamiyet'i kabulüyle beraber İslami hukuk kuralları uygulanmaya başlanmıştır.İslami hukuk kurallarına "Şer'i Hukuk", Türk töresine dayanan hukuk kurallarına da "Örfi Hukuk" denilmektedir.
- B) Orta Asya'da kurulan ilk Müslüman Türk Devleti Karahanlılardır. Satuk Buğra Han zamanında İslamiyet, devletin resmi dini ilan edilmiş, bu durum devletin içerisinde yaşayan Türk boylarının İslamlaşmasını sağlamıştır.
- C) Karahanlılarla çağdaş, bir başka müslüman Türk devleti Afganistan topraklarında kurulan Gaznelilerdir. Gazneli Mahmut Hindistan'a yaptığı 17 sefer ile İslamın Hindistan'da yayılmasını sağlamıştır.
- D) Büyük Selçuklu Hükümdarı Tuğrul Bey, Abbasi Halifesi'ni Anadolu'da Bizans İmparatorluğu, Mısır'da ise Fâtımî baskısından kurtararak İslam dünyasının koruyuculuğunu üstlenmiştir. Bu gelişme üzerine Halife, Tuğrul Bey'e Doğu'nun ve Batı'nın koruyucusu unvanını vermiştir.

20.

BÜYÜK SELÇUKLU DEVLETİ

Selçuklu veziri Nizâmülmülk, XI. yüzyılın ikinci yarısında kendi adını taşıyan Nizamiye Medreseleri'ni kurdu. Medreseler gerek kuruluşu gerekse yetiştirdiği ilim adamlarıyla büyük öneme sahiptir. Medreselerde İslami ilimler ve pozitif bilimler okutuldu.

GAZNELİLER

Gazneli Mahmut, 1017 yılında Harezm'i ele geçirince aralarında Biruni'nin de olduğu binlerce kişiyi esir aldı. Biruni'nin bilimsel çalışmalarını duyan Gazneli Mahmut onu sarayına aldı ve her türlü desteği Biruni'ye sağladı. Gazneli Mahmut ölünce yerine geçen Mesut, Biruni'ye çok değer verdi. Biruni, en önemli eseri olan el-Kanunü'l-Mesudi adlı kitabını Sultan Mesut'a ithaf etti.

Gazneliler ve Büyük Selçuklu Devleti ile ilgili verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Devlet adamları bilimi ve bilim adamlarını desteklemiştir.
- B) Türk-İslam devletleri zamanında bilimsel alanda eserler ve kurumlar oluşturulmuştur.
- C) Dönemin bilim adamları Türk-İslam devletlerinde rahat çalışma imkanı bulmuştur.
- D) Devlet adamlarının bilim adamlarına desteği, medreselerle sınırlı kalmıştır.

21. Sen iyi ad dile Allah sana verdi kut,
Kut'unu bulduğunda gönlünü iyi tut.
İsteyip almadın sen bu beylik gücünü,
Allah verdi fazlıyla bu belli.
Bu beyliği sana lütfederek verdi,
Bunun şükrünü kıl ey geniş bilgili.
Gönlün doğru, özün duru olarak Allah'a tapın,
Halkına iyi davran içten ve yakın.

Kutadgu Bilig'den alınan bu metne göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türklerin İslamiyete geçmesine rağmen kut anlayışını devam ettirdikleri
B) İslami kavramların Türk edebiyatına girdiği
C) Türk devletlerinin yönetim şeklinin tamamen İslama göre şekillendiği
D) Türklerin gelenekleri ile İslami ilke ve kurallara bir arada yer verdikleri

22.

Bu görsel dikkate alındığında Türklerin yaşamı ile ilgili;

- I. Göçebe olarak yaşamışlardır.
II. Atı evcilleştirmişlerdir.
III. Tarım ile ilgilenmişlerdir.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

23. İslamiyet öncesinde Orhun Abideleri dışında yazılı eserlere pek rastlanmazken İslamiyetin kabulünden sonra birçok yazılı eserin ortaya konulduğu görülür. Kaşgarlı Mahmut'un Divanı Lügati't Türk'ü, Yusuf Has Hacıp'in Kutadgu Bilig'i, Ahmet Yesevi'nin Divan-ı Hikmet'i bunlardan sadece birkaçıdır.

Bu parçada Türklerin İslamiyeti kabulünden sonra meydana gelen hangi alandaki değişimden söz edilmiştir?

- A) Astronomi B) Edebiyat
C) Coğrafya D) Matematik

24. **AYŞE:** Türk adıyla kurukan ilk devlettir.

GÖNÜL: Bilinen ilk Türk devletidir.

METE: Yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir.

Hangisi öğrencilerin hakkında bilgi verdiği devletlerden biri değildir?

- A) Asya Hun Devleti
B) Avrupa Hun Devleti
C) Göktürk Devleti
D) Uygur Devleti

25. Kutluk Kağan önderliğinde Türklerin ayaklanması neticesinde kurulmuştur. İlk alfabeyi kullanan Türk Devleti unvanını taşır. Türk edebiyatı ve Türk tarihinin ilk yazılı örneği olan Orhun Kitabeleri bu dönemde yazılmıştır. En parlak dönemini Bilge Kağan döneminde yaşayan devlet, Bilge Kağan, Kültigin ve Vezir Tonyukuk'un hayatlarını kaybetmeleri sonucu gücünü yitirmeye başlamıştır.

Hakkında bilgi verilen Türk devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asya Hun Devleti B) I. Göktürk Devleti
C) II. Göktürk Devleti D) Uygurlar

26.

Çin hakimiyeti altına girmek istemeyen Hunların bir kısmının batıya doğru göç etmeye başlamaları ve batıda Alanlar, Ostrogotlar, Vandallar, Angıl Saksonlar, Franklar, Vizigotlar gibi barbar kavimleri yerlerinden oynatmaları Avrupa'da çok büyük bir göç dalgalanmasına neden olmuş ve tarihte bu olaya **Kavimler Göçü** denmiştir.

Verilenlerden hangisi Kavimler Göçü'nün sonuçları arasında yer almaz?

- A) İlk Çağ kapandı, Orta Çağ başladı.
B) Roma İmparatorluğu Doğu ve Batı olmak üzere ikiye ayrıldı.
C) Avrupa'da Feodalite rejimi ortaya çıktı.
D) Asya Hun Devleti kuruldu.

27. İlk Türk Devletleri'nde halk hayvancılıkla uğraşır, göçebe olarak yaşardı. Toprağa bağlı bir yaşantı olmadığı için özel mülk anlayışı ve kölelik gelişmemiştir. Türkler geleneklere dayalı ve Hakan dâhil olmak üzere herkesin uymak zorunda olduğu töre adı verilen yazılı olmayan hukuk kuralları ile yönetilmişlerdir.

Buna göre Türklerin yaşamı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Toplumsal alanda eşitlik esas alınmıştır.
B) Yasaların üstünlüğü ilkesi benimsenmiştir.
C) Tarımsal üretim en önemli geçim kaynaklarıdır.
D) Türk toplumu geleneklerine bağlıdır.

28. İlk Türk Devletleri'nde devlet işleri Kurultay adı verilen toplantıda görüşülürdü. Kurultay'a Hakan, Hakan'ın eşi Hatun ve boy beyleri katılırdı. Kurultay'da son söz Hakan'a aitti. Kurultay, Hakan'ı seçer, Hakan görevini doğru yapmadığında görevden alabilirdi.

Bu bilgilere göre Kurultay ile ilgili olarak;

- I. Kurultay'ın danışma meclisi gibi çalıştığı
- II. Türklerde kadınların devlet yönetimine katıldığı
- III. Hakan'ın yetkilerinin kısıtlandığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

29. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Alparslan, Anadolu'nun fethi için birçok akıncı komutanını Anadolu'ya göndermiştir. Anadolu'nun fethine katılan beyler, fethettikleri yerlerde kendi adlarını taşıyan beylikler kurdular. Bu beylikler Anadolu'da Gürcüler, Bizans ve Haçlılara karşı mücadele ettiler. İlk Türk beylikleri kuruldukları bölgelerde camiler, medreseler, kervansaraylar, imarethaneler ve hamamlar gibi mimari eserler inşa ettiler.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bölgelerini farklı düşmanlara karşı savunduklarına
- B) Beyliklerin adlarının nereden geldiğine
- C) Anadolu'nun Türkleşmesine yaptıkları katkılara
- D) Beyliklerin kuruluş tarihlerine

30. 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya Türk akınları hızlanmış, XIII. yy'da Anadolu'da Türklerin egemenliği kesinleşmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'daki bu durumun sonuçları arasında yer almaz?

- A) İskân politikasının uygulanması
- B) Sufi ve düşünürlerin kültürel hayata katkısı
- C) Bizans kültürünün Anadolu'da yayılması
- D) Medrese, şifahane ve kütüphanelerin yapılması

31. Türkler, Orta Asya'da sert karasal iklimin etkili olduğu bozkırların geniş yer kapladığı bir coğrafyada yaşamışlardır.

Aşağıdakilerden hangisinde coğrafi şartların Türklerin yaşamı üzerinde etkisi yoktur?

- A) Konar göçer bir yaşam sürmüşlerdir.
- B) Ekonomilerinin temelini hayvancılık oluşturmuştur.
- C) Deniz ticaretinde gelişmişlerdir.
- D) Türkler sert ve dayanıklı yapıya sahip olmuştur.

32. Orta Asya Türkleri konargöçer yaşam tarzını benimsemişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yaşam tarzına bağlı olarak ortaya çıkan barınaklardır?

- A) Keçe örtülerle kaplanan çadırlar
- B) Ahşap tek katlı evler
- C) Toprak damlı birkaç katlı evler
- D) Yazın serin kışın sıcak taş evler

33. Anadolu'da hoşgörüyü, insan sevgisini, birlik ve beraberliği ön plana çıkararak, toplum düzenini sağlamaya çalışan Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli, Mevlana gibi düşünürler Anadolu'nun yurt edinilmesinde etkili olmuşlardır.

Düşünürlerin bu faaliyetleri Anadolu'da hangi gelişmelere ortam hazırlamıştır?

- A) Sultanın yetkilerinin azaltılmasına
- B) Halkın ihtiyaçlarının karşılanmasına
- C) Anadolu'da Türk kültürünün yerleşmesine
- D) Anadolu'da Türk siyasi birliğinin bozulmasına

34. Asya Hun devleti hükümdarlarının verdiği bilgilerden hangisi yanlıştır?

TEOMAN

METEHAN

A)	Orta Asyada kurulan ilk Türk devletinin hükümdarıyım.	Benim zamanında Hunlar en güçlü zamanını yaşadı.
B)	Çin Seddi, benim akınlarım nedeniyle inşa edildi.	Türkleri bir çatı altında topladım.
C)	Orduda ilk onlu sistemi ben kurdum.	Baharat Yolu'nun denetimini ele geçirdim.
D)	Merkezimiz Ötüken'dir.	Hunlar, benden sonra kuzey ve güney olmak üzere bölündü.

35. Aslı Öğretmen, derste öğrencilerine Çin'den başlayıp Avrupa'ya uzanan bir ticaret yolunda seyahat edeceklerini belirtmiştir.

Bu haritaya göre Aslı Öğretmen ve öğrencilerinin seyahat edecekleri ticaret yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Baharat Yolu
- B) İpek Yolu
- C) Kral Yolu
- D) Haçlı Yolu

36. Sosyal bilgiler dersi öğretmeni, 6/A sınıfını gruplara ayırarak "Türklerin İslamiyeti Kabulünden Önce Kurulan Türk Devletleri" konulu bir grup çalışması hazırlamalarını istemiştir. Bu gruplar;

1. GRUP	2. GRUP	3. GRUP	4. GRUP
ASYA HUN	GÖKTÜRKLER	GAZNELİLER	UYGURLAR

devletleri ile ilgili çalışmalar hazırlamışlardır.

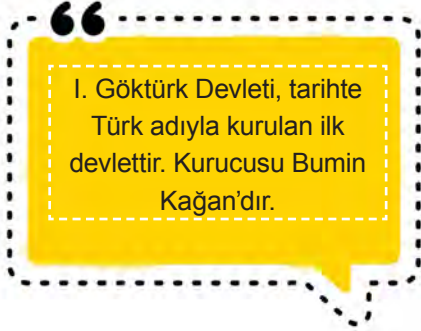
Hangi grubun hazırlamış olduğu çalışma hatalıdır?

- A) 1. grup   B) 2. grup   C) 3. grup   D) 4. grup

37. Sosyal bilgiler dersinde proje görevi için bilgi kartları hazırlayan Ayşe, kartların birinde yanlışlık yapmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Ayşe'nin yanlışlık yaptığı karttır?

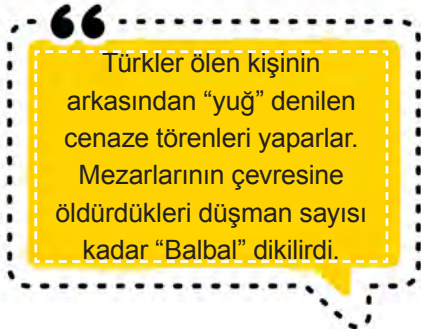
A)

B)

C)

D)

38. Aşağıdaki olaylardan hangisinde neden-sonuç ilişkisi yanlış verilmiştir?

Neden

Sonuç

A) Şifahane ve aşevlerinin kurulması	Sosyal devlet anlayışının güçlenmesi
B) Moğol istilası nedeniyle birçok bilim ve düşünce adamının Anadolu'ya gelmesi	Fikir hayatının canlanması
C) Anadolu'ya göçlerin artması	Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması
D) Anadolu'da Türk beyliklerinin kurulması	Anadolu'da Türk siyasi birliğinin sağlanması

39. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Selçuklu Devleti'nin ticareti geliştirmek amacıyla yaptığı faaliyetlerden değildir?

- A) Tüccarların mallarının devlet güvencesine alınması
- B) Birçok liman kentini fethetmiş olmaları
- C) Venedik, Bizans ile ticaret antlaşması yapmaları
- D) Ganimet gelirlerinin elde edilmesi

40.

İSLAMİYET'İN DOĞUŞU VE DEĞİŞİM

Hız. Ebubekir Dönemi (632-634) <ul style="list-style-type: none"> • Ortaya çıkan yalancı peygamberler sorununu çözdü. • Kur'an ayetleri birleştirilerek kitap haline getirildi.	Hız. Ömer Dönemi (634-644) <ul style="list-style-type: none"> • Devletin geniş sınırlara ulaşmasından dolayı illere valiler ve kadılar atanmıştır.
Hız. Osman Dönemi (644-656) <ul style="list-style-type: none"> • İslam devletinin ilk donanması bu dönemde kuruldu. • Kur'an çoğaltılarak önemli merkezlere gönderildi.	Hız. Ali Dönemi (656-661) <ul style="list-style-type: none"> • Hız Ali döneminde siyasi sebeplerden dolayı Müslümanlar arasında iç karışıklıklar arttı. İslam'da ilk ayrılıklar yaşandı.

Dört Halife dönemi ile ilgili verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İslamiyet'i tehdit eden unsurlarla mücadele edilmiştir.
- B) Zamanla iç anlaşmazlıklar yaşanmıştır.
- C) En uzun süre halifelik yapan Hız. Ebubekir olmuştur.
- D) Askeri alanda çalışmalar yapılmıştır.

41. • Çarşı, pazar, denetim ve kontrolleri yapmaları
• Esnaf ve halk arasında iletişimi sağlamaları
• Çıracak eğitimi yapmaları

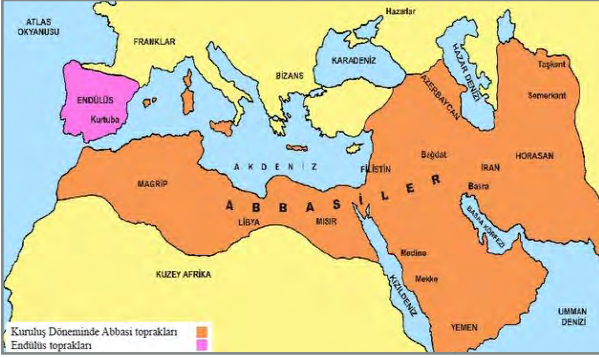
Bu bilgilere dayanarak ahi teşkilatı ile ilgili;

- I. mesleğin devamlılığını sağladıkları,
II. toplumsal dayanışmayı geliştirdikleri,
III. yol güvenliğini sağladıkları

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) I ve II

42.

Bu haritaya göre Abbasiler;

- I. Anadolu'nun tamamına hâkim olmuştur.
II. Akdeniz'de güçlü bir devlet konumundadır.
III. Asya ve Afrika'da topraklara sahiptir.
IV. Denizlere kıyısı olduğu için donanmasını güçlü tutmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) II ve III
B) I, II ve IV
C) I, II ve III
D) II, III ve IV

43. Aşağıdaki ülkelerden hangisinde Baharat Yolu güzergahı sırasıyla verilmiştir?

- A) Hindistan - Kızıldeniz - Mısır
B) Basra Körfezi - Hindistan - Mısır
C) Basra Körfezi - Kızıldeniz - Hindistan
D) Mısır - Basra Körfezi - Akdeniz

44. Aşağıdaki olaylardan hangisi sonrasında Baharat Yolu'nun denetimi Osmanlıya geçmiştir?

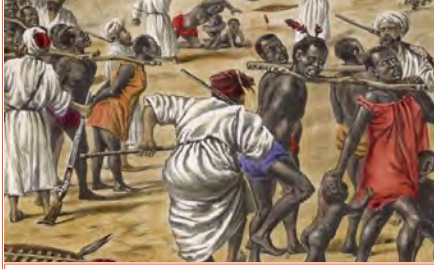
- A) Coğrafi keşifler
B) Bizans ve Sasanilerle yapılan işbirliği anlaşmaları
C) Osmanlıların'ın Mısır'ı ele geçirmesi
D) Ticaret yolları üzerinde kervansarayların yapılması

45. Aşağıdaki şehirlerden hangisi tarihi İpek Yolu güzergahında yer almaz?

- A) Taşkent
B) Buhara
C) Aşkabat
D) İskenderiye

46.

İslamiyet Öncesi Arabistan'ın Durumu

İnsanlar arasında toplumsal farklılıklar vardı, kız çocuklarına ve kadınlara değer verilmiyordu. Köleleştirilen insanlar bir eşya gibi alınıp satılırdı. Araplar arasında okuyup yazma bilenlerin sayısı son derece azdı.

Arapların çoğunluğu putperestti. Yapmış oldukları bir takım heykellere ilâh diye tapıyorlardı. Musevilik Hristiyanlık ve Mecusilik (ateşe tapma) diğer dinlerdi.

Araplar, kabileler hâlinde yaşırdı. Her kabile kendisini diğerlerinden üstün görür ve aralarında oluşan kan davalarından dolayı birbirleriyle sürekli mücadele ederlerdi. Yalnızca yılın dört ayında savaşırmazlardı.

İslamiyet öncesi Arap Yarımadası hakkında verilen bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Eşitlik, adalet gibi kavramlara yeteri kadar önem verilmemiştir.
- B) Çok tanrılı inanışları olduğu bir inanç dünyasına sahiplerdir.
- C) İnsan haklarına aykırı bir düzen içinde yaşamışlardır.
- D) Her zaman kan dökmeye hazır bir kabile anlayışları vardır.

47.

Uhud Savaşı, 23 Mart 625'te Medine yakınlarındaki Uhud dağında Müslümanlar ile Mekkeli müşrikler arasında yapıldı. Savaşın sebebi Bedir Savaşı'nda hezimete uğrayan Mekkeli müşriklerin Müslümanlardan öç almak istemesidir. Meydana gelen savaşta Peygamber Efendimizin görevlendirdiği okçuların yerini terk etmesiyle birlikte iki ateş arasında kalan Müslümanlardan Hz. Hamza ile birlikte 70 sahabe şehit oldu. Hz. Muhammed ciddi bir şekilde yaralandı.

Yukarıda verilen bilgi ve görsele göre Uhud Savaşı'nın;

- I. Nasıl bir coğrafyada yapıldığı,
- II. Kimler arasında gerçekleştiği,
- III. Sonucunu nelerin etkilediği

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

48.

Dört Halife Dönemi	Emeviler Dönemi
Halifeler seçim yolu ile belirlendi.	Halifelik babadan oğula geçen bir sisteme döndü.
Bütün Müslümanlar eşit tutuldu.	Arap milliyetçiliği uygulandı.
Devlete ait resmi dil ve para yoktu.	Arapça resmi dil ilan edildi. İlk İslam parası basıldı.
Dört Halife döneminde devletin bir merkez binası yoktu.	Emeviler döneminde devlete ait merkez binaları inşa edildi.

Bu bilgilere göre İslam devletleri ile ilgili;

- Zamanla demokratik yönetim önem kaybetmiştir.
- İslam'ın temeli olan eşitlik ilkesi geçerliliğini korumuştur.
- Tüm Müslümanlara hoşgörülü bir yönetim sergilenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve III
C) II ve III   D) I, II ve III

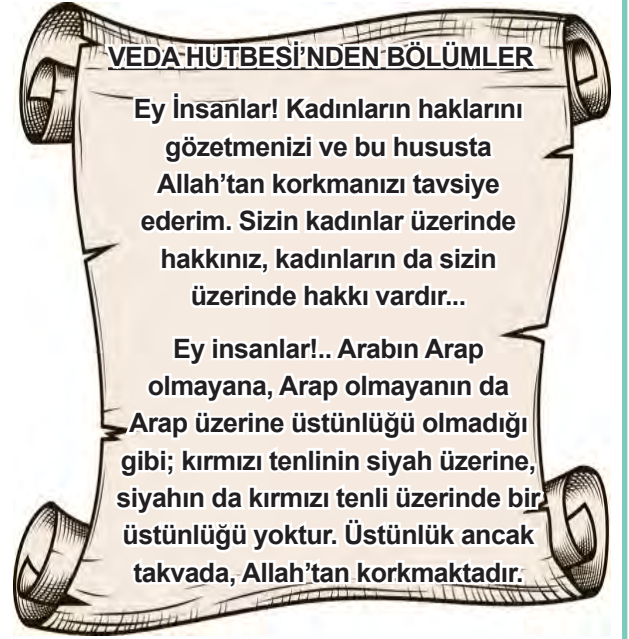
49. Medine Sözleşmesi'nin bazı maddeleri şunlardır:

- Müslüman ve Yahudi topluluklar barış içerisinde yaşayacaklardır.
- Medine'nin savunması birlikte yapılacaktır.
- Yahudiler dinlerini yaşamakta serbest olacaktır.
- Müslümanlar ve Yahudiler, kendileri dışında bir topluluk ile yaşanacak anlaşmazlıkta birbirlerinin yanında yer alacaktır.
- Yahudiler ve Müslümanlar arasında yaşanabilecek anlaşmazlıklarda Hz. Muhammed hakem olarak kabul edilecektir.

Hz. Muhammed'in Medine halkları ile yaptığı bu sözleşmenin hangi maddelerinde birlik ve beraberlik vurgulanmıştır?

- A) 1-2-3   B) 1-2-4
C) 3-4-5   D) 1-3-5

50.

Hz. Muhammed'in Veda Hutbesi'nde verdiği mesajlar arasında;

- eşitlik,
- yardımlaşma,
- adalet

kavramlarından hangileri vardır?

- A) Yalnız I   B) I ve III
C) II ve III   D) I, II ve III

CEVAP ANAHTARI

ETKİNLİKLER

ETKİNLİK-1

- 1.Pasinler Savaşı (1048)
- 2.Miryokefalon Savaşı (1176)
- 3.Kervansaray
- 4.Medreseler
- 5.Selahattin Eyyubi
- 6.Kösedağ Savaşı (1243)
- 7.Süleyman Şah
- 8.Türkiye Selçuklu Devleti

ETKİNLİK-2

- 1.D
- 2.Y- Malazgirt Savaşı
- 3.Y- I. Haçlı Seferi
- 4.D-
- 5.Y- Sultan Alparslan

ETKİNLİK-3

- Malabadi Köprüsü hangi Türk Beyliği tarafından yapılmıştır?
- Anadolu'da kurulan ilk Türk Beyliklerinden en güçlüsü hangisidir?
- Anadolu'da kurulan ilk Türk Beyliği hangisidir?
- Tokat Niksar'daki Yağıbasan Medresesini yapan Türk Beyliği'nin adı nedir?
- Divriği Ulu Cami hangi Türk beyliği tarafından yapılmıştır?
- İlk Türk denizci kimdir?

ETKİNLİK-4

- 1.Saltuklular
- 2.Danışmentliler
- 3.Mengücekliler
- 4.Çaka Beyliği
- 5.Danışmentliler

ETKİNLİK-5

Zerdeçal: Baharat Yolu
İpek: İpek Yolu
Porselen: İpek Yolu
Tarçın: Baharat Yolu
Mücevher: İpek Yolu
Karanfil: Baharat Yolu
Karabiber: Baharat Yolu
Deri: İpek Yolu

ETKİNLİK-6

- 1.Sosyal ve Kültürel
- 2.Ekonomik
- 3.Teknolojik
- 4.Ekonomik
- 5.Sosyal ve Kültürel

ETKİNLİK-7

- *Verimli topraklara sahip olması
- *İklimin elverişli olması
- *Önemli ticaret yolları üzerinde olması
- *Doğu- Batı medeniyetleri arasında köprü olması

ETKİNLİK-8

- 1.Şian
- 2.İpek
- 3.Karabiber
- 4.Bizans
- 5.Sasaniler
- 6.Coğrafi Keşifler
- 7.Baharat
- 8.Tarçın

ETKİNLİK-9

Hiz. Ebubekir

1. Kur'an-ı Kerim kitap haline getirildi.
2. Hiz. Muhammed'in vefatından sonra müslümanlar arasında çıkan iç karışıklıklar bastırıldı.

Hiz. Ömer

1. Divan teşkilatı kuruldu.
2. İllere valiler ve kadılar atandı.

Hiz. Osman

1. Kur'an-ı Kerim çoğaltıldı.
2. İlk donanma kuruldu.

Hiz. Ali

- 1.Fetihler durdu.
2. İç karışıklıklar ve kavgalar sonucunda Hiz. Ali şehit edildi.

ETKİNLİK-10

- 1.C
- 2.B
- 3.D
- 4.E
- 5.A

ETKİNLİK-11

İletişim kurarken karşımızdakinin bilgi, deneyim ve düşüncelerine dikkat etmeli ve bu faktörleri göz önüne almalıyız.

Doğruluk ve dürüstlüğü hayatta attığımız her adımda esas almalıyız.

Bir insanın hatalarından arınabilmesi için önce kendini çok iyi tanıması gerekir.

ETKİNLİK-12

Medreselerin açılmasını Ahi birlikleri sağladı---Esnaf ve halk arasında iletişimi sağladılar---2. ÇIKIŞ

ETKİNLİK-13

- 1.Teoman
- 2.Kut
- 3.Uygurlar
- 4.Orta Asya
- 5.Yuğ
- 6.Ergenekon
- 7.Asya Hun
- 8.Balbal
- 9.Oğuz Kağan
- 10.Göç
- 11.Göktürkler
- 12.Orhun Kitabeleri

ETKİNLİK-14

- 1.Y Yerleşik hayata geçen ilk Türk devleti Uygurlardır.
- 2.D
- 3.Y Bumin Kağan.
- 4.Y Mete Han.
- 5.D
- 6.D
- 7.Y Kut.
- 8.D
- 9.D
- 10.Y Göktanrı.

ETKİNLİK-15

- 1.I. Göktürk
- 2.Asya Hun
- 3.I. Göktürk
- 4.II. Göktürk
- 5.Uygurlar
- 6.Asya Hun
- 7.Uygurlar
- 8.I. Göktürk
- 9.Uygurlar
- 10.Asya Hun

ETKİNLİK-16

- 1--7
- 2--5
- 3--6
- 4--10
- 5--9
- 6--3
- 7--8
- 8--4
- 9--1
- 10--2

ETKİNLİK-17

- 1.Hicret
- 2.Medine
- 3.Halife
- 4.İslamiyet
- 5.Hendek
- 6.Bedir
- 7.Hudeybiye

ETKİNLİK-18

- 1.Hz. Ebubekir Dönemi
- 2.Hz. Muhammed Dönemi
- 3.Hz. Osman Dönemi
- 4.Hz. Ömer Dönemi
- 5.Hz. Ali Dönemi
- 6.Hz. Osman Dönemi
- 7.Hz. Muhammed Dönemi
- 8.Hz. Muhammed Dönemi
- 9.Hz. Ebubekir Dönemi
- 10.Hz. Muhammed Dönemi

ETKİNLİK-19

- 1.Y
- Hz. Ebubekir zamanında kitap haline getirildi.
- 2.D
- 3.D
- 4.D
- 5.D
- 6.Y- Emevilerin Arap milliyetçiliği yapmaları İslamiyetin diğer milletler arasında yayılmasına olumsuz etki etmiştir.
- 7.D

ETKİNLİK-20

- * Hz. Muhammed Dönemi
- * Hz. Ömer Dönemi

ETKİNLİK-21

- 1.D
- 2.E
- 3.C
- 4.G
- 5.F

ETKİNLİK-22

Soldan Sağa	Yukarıdan Aşağı
1.Çin	1.Mısır
2.Kervan	2.Porselen
3.Sasaniler	3.Şian
4.Buhara	4.İpek Yolu
5.Ceket	5.Karanfil
	6.Basra

ETKİNLİK-23

- 1.İpek Yolu
- 2.Baharat Yolu
- 3.İpek Yolu
- 4.Baharat Yolu
- 5.İpek Yolu
- 6.İpek Yolu
- 7.Baharat Yolu

ETKİNLİK-24

1. İpek Yolu	7. Çin
2. Tebriz	8. Tarçın
3. Basra	9. Selçuklu
4. Buhara	10. Ceket
5. Sasaniler	11. Mısır
6. Şian	12. Venedik

ETKİNLİK-25

- 1.Y
- 2.D
- 3.Y
- 4.D
- 5.Y
- 6.Y
- 7.D
- 8.Y

ETKİNLİK-26

	Türklerin İslamiyet'i Kabulü Öncesi	Türklerin İslamiyet'i Kabulü Sonrası	Hangi Alanda Gerçekleştiği
1	Kurultay	Divan	Devlet yönetimi
2	Töre	Şer'i Hukuk	Hukuk
3	Han, Hakan	Sultan	Devlet yönetimi
4	Göktürk ve Uygur alfabeleri	Arap Alfabeti	Dil
5	Cihan Hâkimiyeti Anlayışı	Cihat anlayışı	Siyasi/Dini
6	Konar göçer	Yerleşik Hayat	Sosyal Yapı
7	Göktürk Kitabeleri	Kutadgu Bilig, Divan-ı Lügat-it Türk	Edebiyat

ETKİNLİK-27

1. Ahilik Teşkilatı	4. Medreseler
2. Çinicilik, Minyatür	5. Karahanlılar
3. Mimari	6. Ramazan-Kurban

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1. C	26. D
2. B	27. C
3. D	28. D
4. B	29. D
5. A	30. C
6. B	31. C
7. C	32. A
8. D	33. C
9. B	34. C
10. A	35. B
11. B	36. C
12. A	37. D
13. B	38. D
14. D	39. D
15. A	40. C
16. D	41. D
17. C	42. D
18. B	43. A
19. A	44. C
20. D	45. D
21. C	46. D
22. B	47. D
23. B	48. A
24. B	49. B
25. C	50. B

6.SINIF 2. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık KARABÜK Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

TÜRKLERİN ANA YURDU ORTA ASYA

1. Kelime avı bulmacası içine gizlenen İslamiyet öncesi Türk kültür ve medeniyetiyle ilgili kavramları bulmacanın aşağısındaki bilgilerden yararlanarak bulunuz.

C	B	A	F	D	N	Ö	I	R	Ş	B	T	Z	Ö	Ğ	S	N	T	E	Ş	K	İ	L	A	T
N	J	Ğ	K	Ç	V	T	P	N	L	M	P	J	Ç	O	A	T	U	P	C	S	U	H	A	V
İ	H	H	İ	İ	L	A	P	T	H	Ğ	R	P	Ç	Ö	K	M	Y	D	Z	C	D	Ü	M	Ü
D	M	S	P	P	L	İ	H	L	F	Ü	Ğ	N	S	U	Ü	İ	K	M	E	B	Z	N	U	O
D	L	U	R	H	C	İ	K	Ş	E	H	I	S	Ğ	E	I	U	R	K	I	I	K	G	K	U
E	O	Y	V	C	F	K	C	B	C	S	V	D	Ş	D	R	U	G	J	K	U	L	N	O	M
S	P	F	R	G	Ü	Ç	Ş	N	C	O	Ş	A	D	U	Ğ	V	M	H	F	Ğ	N	M	D	İ
N	Ö	G	U	B	O	Ö	E	S	E	K	E	P	L	H	S	C	M	R	G	I	A	F	C	B
İ	D	G	Ğ	A	Ö	E	B	U	M	D	B	T	I	C	I	L	E	Ö	K	H	A	R	I	Z
Ç	Ü	V	R	H	T	Ğ	C	Ş	A	M	A	N	İ	Z	M	N	T	E	T	F	Ö	L	O	Ç
İ	H	B	Ş	R	Ü	E	G	İ	P	Y	Ö	M	J	L	O	T	E	O	M	A	N	Ö	Ü	Z
N	I	S	Y	A	K	N	N	O	P	N	O	Y	Ğ	T	L	Ü	H	E	S	P	J	Ğ	D	Ö
L	M	F	D	G	E	G	S	A	Ş	E	L	A	N	T	L	U	A	N	İ	G	Ö	U	F	E
İ	V	N	V	S	N	I	Ç	O	Ğ	L	K	D	F	C	N	Ş	N	Ğ	M	Ğ	İ	V	I	B
L	Ö	S	Ğ	L	U	E	İ	Ş	E	A	Y	Y	Y	Ş	Z	J	P	M	O	Ç	A	Ü	J	Ü
E	C	N	İ	L	K	B	C	Z	İ	F	K	K	O	Ö	Ç	Y	N	U	I	U	Z	Z	T	Z
R	V	G	R	N	F	E	E	H	İ	E	V	Z	A	L	İ	B	İ	J	S	B	B	K	Y	R
P	J	S	S	V	O	Ç	Ü	R	F	R	L	K	U	I	U	N	R	B	J	Z	E	U	O	D
E	Y	H	V	K	D	Ö	N	A	C	P	I	I	E	Ğ	R	L	C	J	Ç	H	B	I	R	Y
R	P	M	M	N	F	G	U	J	I	Y	O	E	G	Ç	O	F	J	S	F	V	Ğ	R	Z	Ğ

- Eski Türklerin yoğun siyasi ve askeri ilişkilerinin olduğu Doğu Asya milleti
- Asya Hun İmparatorluğu'nun kurucusu ve ilk hükümdarı
- Yaşamlarını ve soylarını sürdürebilmek için belirsiz süreli aralıklarla yer değiştirme geleneği ya da alışkanlığı olan topluluk
- Eski Türklerde hükümdarın ülkeyi yönetirken fikir alışverişinde bulunduğu danışma kurulu
- Hun Hükümdarı Mete Han tarafından kurulan Türk ordusunun teşkilatlanma sistemi
- Yün, tiftik, deve tüyü, pamuk gibi ürünler kullanarak keçe, halı, kilim gibi malzemelerin üretildiği el sanatı
- İslamiyet öncesi dönemde Türklerin doğaya tapma, doğaüstü ruhlara inanma temeline dayalı dini inancı
- Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletinin adı
- Çin'den başlayarak Anadolu ve Akdeniz aracılığıyla Avrupa'ya kadar uzanan dünyaca ünlü ticaret güzergahı
- M.Ö. 209-M.Ö. 174 arasında Hun Türklerini bir araya toplayıp yöneten Türk hükümdarı
- Çin'in kuzeybatısı boyunca uzanan Türk akınlarını önlemek için yapılmış savunma duvarı
- İlk Türk devletlerinin başkenti olan şehir
- Türk devletlerinin yönetim yapısını ve örgütlenme şeklini ifade eden sözcük
- Yer altından çıkarılan demir, altın, gümüş gibi ham maddelerin ürüne dönüştürüldüğü el sanatı
- Hun Hükümdarı Mete'nin doğuşu, kağan oluşu, Türk birliğini kuruşu gibi olayların yer aldığı destan

2. Aşağıda verilen soruların cevaplarını boş bırakılan yerlere yazınız. Yuvarlak içine gelen harflerden oluşan şifreyi numara sırasına göre şifre bölümüne yazınız.

1. İlk Türk devletlerinde önemli devlet meselelerinin görüşüldüğü meclise ne ad verilir?

_____ 6 _____

2. Gök Tanrı tarafından kağana devleti yönetmesi için verildiğine inanılan güce ne ad verilir?

_____ 1 _____

3. İlk Türk devletlerinde hükümdarların kullandığı unvanlardan biridir.

_____ 7 _____

4. Türklerde yazısız hukuk kurallarına ne ad verilir?

_____ 5 _____

5. İlk Türk devletlerinde yaygın olan dini inanışa ne ad verilir?

_____ 3 _____

6. Türklerde ölen kişinin arkasından yapılan cenaze törenine ne ad verilir?

_____ 2 _____

7. Türk devletlerinde oda şeklinde yapılan mezarlara ne ad verilir?

_____ 4 _____

8. Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı belgelerine ne ad verilir?

_____ 8 _____

ŞİFRE:

_____ 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____ 6 _____ 7 _____ 8 _____

3. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletleri ilgili özelliklerin (coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel) hangi Türk devletine ait olduğunu aşağıda verilen ilgili kutucuğa işaretleyiniz.

ÖZELLİKLER	ASYA HUN DEVLETİ	KÖKTÜRK DEVLETİ	UYGUR DEVLETİ
Orta Asya'da kurulan tarihteki ilk Türk devletidir.			
Orduda ilk kez onluk sistemi kullanan Türk devletidir.			
Yerleşik hayata ilk kez geçen Türk devletidir.			
Tarihte "Türk" adıyla kurulan ilk Türk devletidir.			
Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı belgeleri olan Orhun Abidelerini bırakan Türk devletidir.			
Ergenekon Destanı'nın ait olduğu Türk devletidir.			
Oğuz Kağan Destanı'nın ait olduğu Türk devletidir.			
Göç ve Türeyiş Destanı'nın ait olduğu Türk devletidir.			
Tarihte bilinen 18 harfli ikinci Türk alfabesini kullanan Türk devletidir.			
Minyatür sanatında gelişmiş Türk devletidir.			
Kağıt ve matbaayı Çinlilerden öğrenip ilk kez kullanan Türk devletidir.			
Hukuk kurallarını ilk kez yazılı hale getiren Türk devletidir.			
Türk tarihinde ilk kez kendilerine ait olan 38 harften oluşan alfabeyi kullanan Türk devletidir.			

4. Aşağıda verilen bilgileri doğru ise “D”, yanlış ise “Y” olarak değerlendiriniz. Yanlış olarak değerlendirdiğiniz cümlelerin yanına doğrularını yazınız.

- ☐ Türklerin ana yurdu Anadolu’dur. (.....)
- ☐ Orta Asya’da yaşayan Türkler göçebe yaşam tarzını benimsemişlerdir. (.....)
- ☐ Orta Asya’da kurulan ilk Türk devleti Uygurlardır. (.....)
- ☐ Tarihte ilk kez orduda onlu sistemi kuran Mete Han’dır.. (.....)
- ☐ Kavimler Göçü ile Avrupa’da Avrupa Hun Devleti kurulmuştur. (.....)
- ☐ Orta Asya’da Türkler ölülerini kurgan adı verilen mezarlara gömmüşlerdir. (.....)
- ☐ İlk Türk devletlerinde hükümdarlar sultan, padişah gibi unvanlar kullanmışlardır. (.....)
- ☐ Türklerde hukuk kuralları ilk kez Hunlar zamanında yazılı hale getirilmiştir. (.....)
- ☐ Türklerde önemli devlet işleri Kurultay’da görüşülürdü. (.....)
- ☐ Uygurlar Mani inancını benimsedikten sonra askeri açıdan güç kazanmışlardır. (.....)

5. Destan ve yazıtlar ile ait oldukları Türk devletlerini, devletlerin altına (X) işareti yazarak eşleştiriniz.

DESTAN VE YAZITLAR	Asya Hun Devleti	I. Köktürk Devleti	II. Köktürk Devleti	Uygurlar
Türeyiş Destanı				
Oğuz Kağan Destanı				
Ergenekon Destanı				
Göç Destanı				
Orhun Yazıtları				

6. Eski Türklerde göçebe yaşam tarzının olduğunu gösteren kanıtları (X) ile işaretleyiniz.

	Hayvancılığın ve avcılığın temel geçim kaynağı olması.
	Uygurların tarımla uğraşmaları ve tarım arazilerini sulamak için kanallar yapması.
	Uzun süreli hapis cezalarının uygulanmaması.
	Kolay taşınabilir eşyaların kullanılması ve çadır kültürünün gelişmesi.
	Uygurların saray, tapınak, ev gibi mimari eserler bırakması

7. Orta Asya' da kurulmuş ilk Türk devletleri, ekonomik faaliyetleri gereği "konargöçer" bir yaşam tarzını benimsemişlerdir. Yazın serin ve otlakların bol olduğu yaylalara, kışın ise daha sıcak olan kışlaklara göç etmeyi gerektiren bu yaşam tarzında, barınma ihtiyaçlarını kıl çadırlarla karşılamışlardır. Bu çadırları ise yayalara ve kışlaklara arabalar sayesinde taşımışlardır.

Yukarıdaki bilgiler ışığında, Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletleri ile ilgili,

- I. Ekonomik faaliyetleri hayvancılıktır.
- II. İklim özellikleri yaşam tarzlarını doğrudan etkilemiştir.
- III. Mimari gelişmemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) II, III
C) I, III
D) I, II ve III

8. Türklerde asker ve askerlik her zaman önemli olmuş, askerlik bir meslek olarak görülmemiş, ordu-millet anlayışıyla hareket edilmiştir. Millet savaflara topyekûn katılmıştır. Ordu onlu sisteme göre teşkilatlanmış olup çoğu atlı birliklerden meydana gelmiştir. Bu birliklere hakan komuta etmiştir. Başlıca silahları ok, yay, kılıç, mızrak, kalkan, gürz vb. olmuştur.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak ilk Türk devletleriyle ilgili,

- I. Hakan aynı zamanda başkomutandır.
- II. Türkler maden işlemede ileri gitmiş bir toplumdur.
- III. Türklerde askerlik önemli bir meslektir.
- IV. Türkler, hayvan gücünden sadece askeri amaçlarla yararlanmışlardır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir ?

- A) I ve II
B) I, II ve III
C) III ve IV
D) I, II ve IV

9. İlk Türk devletlerinin varlıklarını uzun süre devam ettiremeyip kısa sürede yıkılmasında;

- I. kut anlayışı,
- II. ülkenin, Hanedan ve üyelerinin ortak malı olarak görülmesi,
- III. merkezi otoritenin güçlü olması,
- IV. dış baskılar,

gibi unsurlardan hangileri etkili olmuştur?

- A) I, II ve IV
- B) I, III ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV

10. Türk tarihi ve kültürü ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Türklerin ana yurdu Anadolu'dur.
- B) Göktürkler saray ve tapınak yapımında çok ilerlemişlerdir.
- C) Bilinen ilk Türk devleti Büyük Hun Devletidir.
- D) Türklerin ilk destanı Ergenekon Destanıdır.

11. Eski Türklerde ordu-millet anlayışı hakimdi. Aynı zamanda çadır hayatı vardı. Ölen kişiler ise değerli eşyaları ile birlikte kurgan denilen oda şeklinde mezarlara gömülmekteydi.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Düzenli bir orduya sahiptirler.
- B) Ölümünden sonra yaşama inanılır.
- C) Yerleşik yaşam hakimdir.
- D) Kurultay denilen meclisleri vardır.

12. • Göçebe yaşam biçiminden yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir.
• Mani dinini benimseyerek savaşçı özelliklerini kaybetmişlerdir.
• Saray, tapınak, ev gibi kalıcı eserler yapmışlardır.

Özellikleri verilen Türk devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hunlar
- B) Köktürkler
- C) Uygurlar
- D) Selçuklular

13. 568 yılında Bizanslı elçi Zemarkhos ziyaret ettiği Köktürk kağanı için şunları söylemiştir: “Türk beyi beni önce ipeklerle süslenmiş bir çadırda karşılamıştı. Çadırın içinde çeşitli madenlerden yapılmış heykelcikler, altın sürahi ve köşeleri altınlarla çevrili bir döşek vardı. Beyin başka bir çadırında da direkleri altın kaplama ve kuş figürleriyle süslü ortada ayakları altından olan bir taht bulunuyordu. Yine bir merasimde atlar tarafından çekilen bir taht üzerine oturmuştu.”

Elçinin anlattıklarından yola çıkarak Türk devletleri hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Türklerin madencilik ile uğraştıklarına
- B) Konar göçer yaşam tarzını benimsedikleri, çadırlarda kaldıklarına
- C) Geçimlerini tarım yaparak sağladıklarına
- D) Türklerin atı evcilleştirip yaşamlarında ata yer verdiklerine

14. Yurdumdan ayrıldım kara bağlarım
Şimdi de Hunların çadırıdır yerim
Ocağım kül oldu ona ağlarım
Dünyaya gelmemiş olmak isterim
Yünden ip yapar, keçe giyerler
Koyunun etini yerler,
İçemem bakırla sunulan sütü
Davulu her gece durmaz döverler
Fırtına bozkırda gök gibi gürler
Yollar toz duman boğana kadar

Hun hükümdarı ile evlenen Çinli prensesin yazdığı şiirden yola çıkarak Hunların yaşantısına ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Hunlar konargöçer yaşam tarzına sahiptir.
- B) Orta Asya’da karasal iklim görülmektedir, bitki örtüsü de bozkırdır.
- C) Hunların temel geçim kaynağı tarımdır.
- D) Hunlarda madencilik, yapılan ekonomik faaliyetlerden biridir.

15. Türklerin ana yurdu Orta Asya’da kurulan ilk Türk devletlerinde coğrafyanın etkisi ile bozkır kültürü şekillenmiş, konargöçer yaşam görülmüştür. En önemli geçim kaynakları hayvancılıktır. Sözlü edebiyat çok gelişmiştir.

Yukarıda Türk devletlerinin hangi alandaki özelliklerinden bahsedilmemiştir?

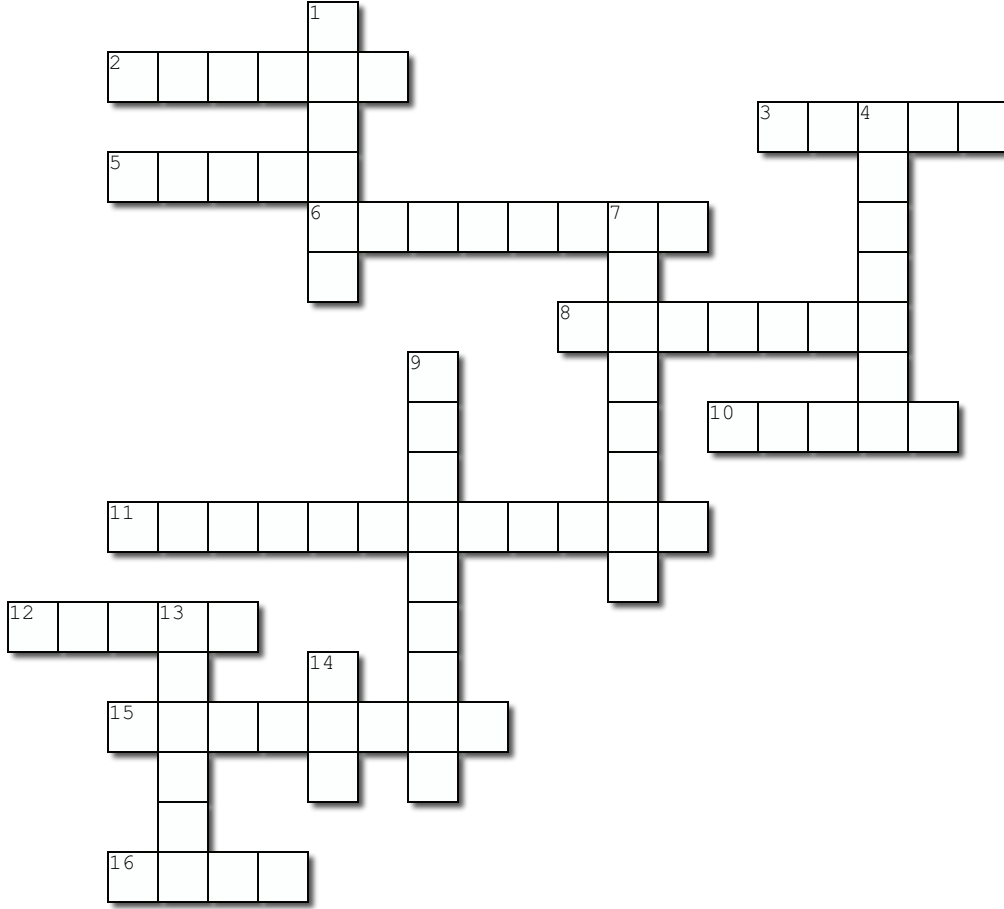
- A) Coğrafi
- B) Siyasi
- C) Ekonomik
- D) Kültürel

İSLAMİYETİN DOĞUŞU

16. Aşağıda verilen çengel bulmacayı çözünüz.

Sosyal Bilgiler

Tarihe Yolculuk

Soldan Sağa

2. Hicret'ten önce Medine'ye verilen isimdir.
3. Mekke'den Hicret edenleri misafir eden Medineli Müslümanlara verilen addır.
5. edinel Müslümanlar ile Mekkeli müşrikler arasında yapılan ilk savaştır.
6. Halifeliği saltanata dönüştüren devlettir.
8. Mekke'den Medine'ye göç eden Müslümanlara verilen addır.
10. Kur'an-ı Kerim'in çoğaltıldığı dönemin halifesidir.
11. İslamiyet'ten önce Arap yarımadası'nda yaygın olan inançtır.
12. Türklerin İslamiyet'e geçmelerini hızlandıran savaştır.
15. İslamiyet öncesi Arap yarımadası'nın içinde bulunduğu döneme verilen addır.
16. Divan teşkilatını kuran halifedir.

Yukarıdan Aşağı

1. Mekke'den Medine'ye yapılan göçe verilen addır.
4. Abbasilerin Türkler için kurdukları şehirdir.
7. İlk halifedir.
9. Mekkeli müşriklerin Müslümanları hukuken tanıdığı antlaşmanın ismidir.
13. Abbasilerin sınır güvenliği için kurduğu şehirdir.
14. Dört halife döneminin son halifesidir.

17. Dört Halife Dönemi'nde gerçekleşen olaylar ile halifeleri, olayların başındaki harfleri halifelerin isimlerinin yazılı olduğu kutulara yazarak eşleştiriniz.

a. Kur'an-ı Kerimi kitap haline getirdim.

b. Hicri takvimi hazırlattım.

c. İlk İslam donanmasını kurdum.

d. Divan teşkilatını kurdum.

e. Kur'an-ı Kerimi çoğaltarak fethedilen bölgelere gönderdim.

f. İlk halifeyim.

g. İç karışıklıklar nedeniyle fetih yapamadım.

Hz. Ebubekir

Hz. Ömer

Hz. Osman

Hz. Ali

18. Zeynep, Abbasi Devleti'nin; Emir ise Emevi Devleti'nin özellikleri ile ilgili bilgiler vermiştir. Öğrencilerin verdiği doğru bilgilere ait harfleri altlarındaki kutucuklara yazınız.

Hz. Muhammed'in soyundan gelenler tarafından kurulmuştur.

A

Baskıcı yönetimi nedeniyle Türklerin İslamiyet'i kabulünü geciktirdi.

B

Halifelik babadan oğula geçmeye başladı.

C

ABBASİLERİN ÖZELLİKLERİ

EMEVLİLERİN ÖZELLİKLERİ

Türkler bu dönemde İslamiyet'i kabul etmeye başladı.

D

Müslüman dahi olsalar Arap olmayanlara karşı baskıcı yönetim uyguladılar.

E

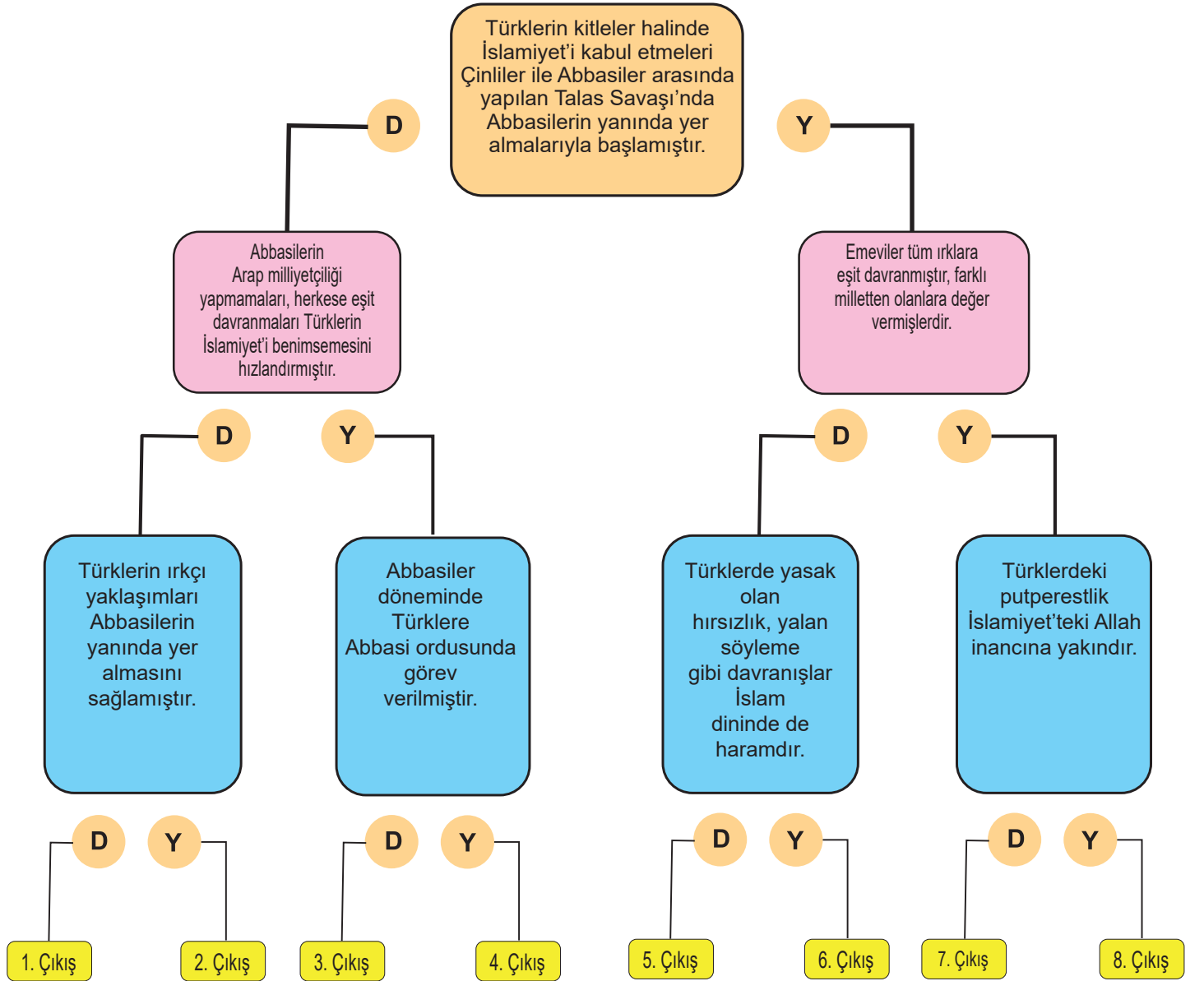
İspanya'ya kadar seferler yaptılar. İspanya'da Endülüs Devletini kurdular.

F

Araplara ve diğer milletlere hoşgörülü davrandılar.

G

19. Bilgiler, doğru (D) veya yanlış (Y) şeklinde değerlendirilerek ilerlendiğinde kaç numaralı çıkışa ulaşılır?

20. Cümlelerdeki bilgileri DOĞRU/YANLIŞ bölümüne (X) işareti yazarak değerlendiriniz.

CÜMLELER	DOĞRU	YANLIŞ
İslamiyet öncesi Arap Yarımadası'nda halk refah ve barış içinde yaşamaktaydı.		
Hz. Muhammed güvenilir olduğu için halk tarafından ona "El Emin" unvanı verilmiştir.		
Mekkeli müşrikler Müslümanlara hoşgörümlü davranmışlardır.		
Hz. Muhammed'in 622 yılında Mekke'den Medine'ye yaptığı yolculuğa "Hicret" denir.		
Hz. Muhammed'den sonra gelen ilk dört halife seçimle iş başına gelmiştir.		
İslamiyet'ten önce Mekkeliler tek tanrılı dinlere inanıyordu.		
İlk dört halife seçimle başa geçtiği için bu döneme Cumhuriyet Devri de denir.		

21. Aşağıda cümlelerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.

- ☐ Emevilerin hoşgörü politikası sayesinde Türklerin İslamiyet ile tanışması kolaylaşmıştır.
- ☐ Abbasiler Türklere özel olarak Samarra adlı şehri kurmuşlardır.
- ☐ Abbasiler döneminde halifelik babadan oğula geçen saltanata dönüşmüştür.
- ☐ Mekkeli müşrikler ile Medineli Müslümanlar arasındaki ilk savaş Uhud Savaşı'dır.
- ☐ Emeviler kendilerini üstün görüp aşırı Arap milliyetçisi bir politika izlemiştir.
- ☐ Hudeybiye Antlaşması ile Mekkeli müşrikler Müslümanları hukuken tanımıştır.
- ☐ Arap Yarımadası'nda İslamiyet öncesinde yanlış inançların hüküm sürdüğü döneme “Cahiliye Dönemi” denir.

22. Aşağıda İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Veda Hutbesi'nin benzer maddeleri verilmiştir.

	İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi	Veda Hutbesi	
1	Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdana sahiptirler, birbirlerine karşı kardeşlik anlayışı ile davranmalıdırlar.	Ey insanlar! Allah'a sığının, azabından korunun. İnsanların mallarını eksik teslim etmeyin, değerlerini düşürmeyin, bedellerini eksik ödemeyin, mallarını kötülemeyin.	a
2	Hiç kimse keyfi olarak yakalanamaz, tutuklanamaz ve sürgün edilemez.	Birbirinizle tanışmanız, işlerinizi tedbirle idare etmeniz, karşılıklı olarak yardımlaşmanız, kültür ve medeniyet alışverişinde bulunmanız, birbirinize iyiliği tavsiye etmeniz için sizi milletler ve kabileler haline getirdik.	b
3	Herkesin tek başına ve ortaklaşa mülkiyet hakkı vardır. Hiç kimse keyfi olarak mülkiyetinden yoksun bırakılamaz.	“Ey müminler! Hiç kimsenin başkaları üzerinde üstünlüğü yoktur. Şeref ve üstünlük ancak fazilet iledir. Bütün Müslümanlar kardeşler. Eşit hakka maliktirler.”	c
4	Herkesin silahsız ve saldırısız toplanma, dernek kurma ve derneğe katılma özgürlüğü vardır. Hiç kimse bir derneğe girmeye zorlanamaz.	Ey insanlar! Sizi uyarıyorum herkes yalnızca kendi işlediği suçtan sorumludur. Suçlu evlattan dolayı baba sorumlu tutulamaz, suçlu babadan dolayı evlat da sorumlu tutulamaz.	d

Bu maddelere ait rakamlar ile harfler hangisinde doğru şekilde eşleştirilmiştir?

- A) 1b, 2c, 3d, 4b
B) 1a, 2b, 3d, 4c
C) 1d, 2b, 3c, 4a
D) 1c, 2d, 3a, 4b

23. Medineli Müslümanlar ile Mekkeli müşrikler arasında 624 yılında Bedir Savaşı yapıldı. Bu savaşta üç yüz kişilik Müslüman ordusu bin kişilik müşrik ordusunu mağlup etti. Savaş sonunda esir alınan Mekkeli müşriklerden okuma yazma bilenlerin her biri, on Müslüman'a okuma yazma öğretme karşılığında serbest bırakıldı.

Yukarıdaki bilgilere bakarak,

- I. Müşrikler savaş tecrübesi bakımından Müslümanların gerisindedirler.
- II. Savaşların kazanılmasında askeri üstünlük çok önemlidir.
- III. İslam dininde eğitim önemli bir unsurdur.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) Yalnız III
- D) II ve III

24. Hz.Osman Döneminde yaşanan bazı gelişmeler şunlardır:

- I. İlk İslam donanması oluşturulmuştur.
- II. Kıbrıs fethedilmiştir.
- III. İran'ın fethi tamamlanmıştır.

Bu gelişmelerden hangileri İslam devletinin denizcilik faaliyetleriyle ilgilidir?

- A) I, II ve III
- B) I ve III
- C) I ve II
- D) II ve III

25. Dört Halife Dönemi adaletli, hoşgörölü yönetimin etkili olduğu bir dönemdir. Dört Halife Dönemi'nde İslam dünyasında çok önemli gelişmeler olmuştur. Hz Ebubekir, Hz Ömer, Hz Osman ve Hz Ali seçimle iş başına gelmiştir. Herkesin kararına önem verilmiş, herkes hakkını kullanmış ve ortak kararla halifeler seçilmiştir.

Yukarıdaki cümleyi kuran öğrencisine Sibel Öğretmen hangi soruyu sormuş olabilir?

- A) Dört Halife Dönemi'ne neden Cumhuriyet Dönemi denmektedir?
- B) İlk halife kimdir ve nasıl seçilmiştir?
- C) En adaletli halife kimdir ve neden adaleti ile tanınır?
- D) Hoşgörölü yönetimiyle herkese örnek olan halife kimdir?

26. Halifelöğı saltanata dönüştüren Emeviler Arap olmayan Müslümanlara iyi davranmazken sonra kurulan Abbasi devleti ise tam tersini yapmış ve başta Türkler olmak üzere Arap olmayan Müslümanlara çok iyi yaklaşmışlardır.

Verilen bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Emeviler döneminde halifelik babadan oğula geçmeye başlamıştır.
- B) Emeviler döneminde Arap milliyetçiliğı görölmektedir.
- C) Abbasilerde hoşgörü politikası hakimdir.
- D) Türklerin islamiyete girmesi Emeviler döneminde hızlanmıştır.

27. Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, kadınların da sizin üzerinizde hakkı vardır.

Ey mü'minler! Size iki emanet bırakıyorum, onlara sarılıp uydukça yolunuzu hiç şaşırırmazsınız. O emanetler, Allah'ın kitabı Kur-ân-ı Kerim ve Peygamberin sünnetidir.

Mü'minler! Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi belleyiniz! Müslüman, Müslüman'ın kardeşidir ve böylece bütün Müslümanlar kardeşler.

Ey insanlar! ...Arabın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktır.

Veda Hutbesi'nin yukarıda verilen bölümlerinden hareketle söylenebilecek en genel yargı hangisidir?

- A) Kadınlarla erkekler eşit hale getirilmiştir.
- B) İslam toplumuna sosyal ve toplumsal alanda öğütler verilmiştir.
- C) Sınıf ayrımına karşı çıkılmıştır.
- D) Müslümanlar arasında dayanışma arttırılmaya çalışılmıştır.

28. İslamiyetin doğuşu ile başlayan değişim Hicret'in yaşanmasıyla Medine'de de devam etmiştir.

Hangisi Hz. Muhammet'in Medine'ye gelmesinden sonra yaşanan değişimlerden değildir?

- A) Medine Sözleşmesi ile toplumsal barışın sağlanması
- B) İslam tarihinin başlaması
- C) Yahudilerin Medine'den çıkarılması
- D) Muhacir-Ensar kardeşliğinin sağlanması

29. İslamiyet'ten önce güçlünün sözünün geçtiği, sosyal hayatta eşitsizliğin hakim olduğu bir Arabistan vardı. Araplar, kabileler halinde yaşardı. Her kabile kendisini diğerinden üstün görür ve aralarında oluşan kan davalarından dolayı birbirleriyle sürekli mücadele ederlerdi. Kız çocuklarına değer verilmez, köleleştirilen insanlar bir eşya gibi alınıp satılırlardı. İslam dini Arabistan'da yaygınlaşmaya başlayınca bazı değişimler yaşanmaya başladı.

Buna göre,

- I. Kölelik yasalaştı ve yaygınlaşmaya başladı.
- II. Kabileler arasında kan davaları azalmaya başladı.
- III. Kadınlar düşüncelerini daha rahat ifade edebilmeye başladı.

İfadelerinden hangilerinin bu gelişmeler arasında olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

TÜRKLER İSLAMİYET İLE TANIŞIYOR

30. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere verilen kelimelerden uygun olanları getiriniz.

Nizamülmülk

Karahanlılar

Kutadgu Bilig

Talas Savaşı

Biruni

Ribat

Divan-ı Lügatit Türk

Hız. Osman

Farabi

Büyük Selçuklu

Kaşgarlı Mahmut

Bimarhane

Nizamiye

Malazgirt

Cihat

Samarra

Dandanakan Savaşı

Hız. Ömer

Gazneli Mahmut

- “Sultan” unvanını kullanan ilk Türk hükümdarı .....
- Abbasiler ile Çinliler arasındaki ..... sonrasında Türkler kitleler halinde İslamiyet ile tanışmıştır.
- ..... Divanı Lügatit Türk adıyla ilk Türkçe sözlüğü hazırlatmıştır.
- Tarihteki ilk Müslüman Türk devleti .....
- Gazneliler ile Selçuklular arasında yapılan .....ile Gazneliler yenilmiş ve yıkılma sürecine girmiştir.
- ..... Hindistan’a 17 sefer düzenleyerek bu bölgede İslamiyet’i yaymıştır.
- Sultan Mahmut, ... için “Sarayımın en değerli hazinesidir.” ifadesini kullanmıştır.
- .....Devleti Anadolu’nun Türk yurdu olması için Bizans Devleti ile mücadele etmiştir.
- Yusuf Has Hacip ..... adlı eserinde hükümdarlara devlet yönetimi konularında tavsiyeler vermiştir.
- Büyük Selçuklu Devleti veziri .....kendi adını taşıyan .....Medreseleri’ni açarak bilimin gelişmesini sağlamıştır.
- Karahanlılar döneminde ..... adı verilen hastaneler yaptırılmıştır.
- Türklerdeki “Cihan Hakimiyeti” anlayışı ile İslamiyet’teki .....anlayışı benzerlik göstermektedir.
- Türkler ile Müslümanlar arasındaki komşuluk ilişkileri ..... döneminde başlamıştır.
- Karahanlılar döneminde ..... adı verilen kervansaraylar yapılmıştır.
- Abbasiler döneminde ..... adı verilen Türk şehri kurulmuştur.

31. Aşağıdaki soruları tabloda verilen bilgilerin numaralarını soruların yanındaki kutulara yazarak cevaplayınız.

1	İbadet yeri olarak camiler inşa edildi.	2	Heykel sanatı zayıflamaya başladı.	3	Ordu millet anlayışı vardır.
4	Örfi hukuk kuralları uygulandı.	5	Köktürk ve Uygur alfabeleri kullanıldı.	6	Bilim merkezi olarak medreseler açıldı.
7	Hükümdarlara Han, Hakan ve Kağan unvanı verilir.	8	Tasavvuf müziği gelişmiştir.	9	Devlet işleri kurultayda görüşüldü.
10	"Cihan Hakimiyeti" anlayışı vardır.	11	Şer'i hukuk kuralları uygulandı.	12	Arap alfabesi kullanıldı.
Bilgilerden hangileri İslamiyet öncesi Türklerin yaşayışlarına aittir?				<input type="text"/>	
Bilgilerden hangileri İslamiyet sonrası Türklerin yaşayışlarına aittir?				<input type="text"/>	
Bilgilerden hangileri İslamiyet öncesi ve sonrasında aynı kalmıştır?				<input type="text"/>	

32. Aşağıda verilen Karahanlılar ve Gazneliler'e ait bilgilerle bu iki devletin ortak özelliklerini uygun yerlere bilgilerin numaralarını yazarak gösteriniz.

- Orta Asya'da kurulmuşlardır.
- Afganistan topraklarında kurulmuşlardır.
- İslamiyet'in yayılmasına öncülük etmişlerdir.
- Dandanakan Savaşı sonrası yıkılma sürecine girmişlerdir.
- Orduları tamamen Türklerden oluşturulmuştur.
- Türkçe'yi resmi dil ilan etmişlerdir.
- Resmi dilleri Arapça'dır.
- Eğitim ve bilimin gelişmesi için gayret göstermişlerdir.
- Cihat anlayışını benimsemişlerdir.
- İslamiyet'i Hindistan'a kadar yaymışlardır.

33. Hindistan'a on yedi sefer düzenleyerek bölgeye İslamiyet'i götüren Türk devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karahanlılar
- B) Gazneliler
- C) Selçuklular
- D) Danişmentliler

34. İlk Türk-İslam devletlerinde hükümdarlar, bilim insanlarını destekleyerek bilimsel çalışmalarında onlara her türlü imkânı sunmuşlardır. Gazne hükümdarı Sultan Mahmut'un bilim insanı Birûni için kullandığı "sarayımın en değerli hazinesi" ifadesi bu durumun en güzel örneğidir.

Metinden hareketle aşağıdaki hangisi söylenebilir?

- A) İlk Türk- İslam devletleri eğitim ve bilimin gelişmesi için gayret göstermişlerdir.
- B) İlk Türk- İslam devletlerinde bilim sayesinde güçlü bir ekonomi kurulmuştur.
- C) Biruni dönemin en aydın bilim insanıdır.
- D) Türk- İslam medeniyetinde en önemli bilim insanlarından biri de Sultan Mahmut'tur.

35. Gaznelilerin ve Selçukluların resmi dili arapça iken Karahanlıların resmi dili Türkçedir. Aynı zamanda Karahanlılar ribat adlı kervansaraylar ve bimarhane adlı hastaneleri yapmışlardır.

Buna göre,

- I. Selçuklularda Türk dilinin gelişimi yavaşlamıştır.
- II. Karahanlılar milliyetçiliğe önem vermemiştir.
- III. Karahanlılarda ticaret önemli bir yere sahiptir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

36. "Türkler, Abbasi ordusu içerisinde Bizans'ın saldırılarına karşı İslam topraklarını korumuşlardır."

Bu sözlerle başlayan bir konu anlatımına verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türker'in İslamiyet'i Kabul Etme Nedenleri
- B) Türk-Bizans Savaşları
- C) Türklerin İslamiyet'e Hizmetleri
- D) İslamiyet'in Türklere Etkileri

37. Türklerin İslamiyet'i kabulleriyle birlikte;

- I. devlet yöneticilerinin sultan, hünkâr, gıyaseddin, padişah gibi unvanlar kullanmaları,
- II. tarım, hayvancılık, madencilik ve ticaret gibi ekonomik faaliyetlerde bulunmaları,
- III. töreye dayanan örfi hukuk kurallarını şer'i hukuk kurallarına göre yorumlayıp uygulamaları,

değişimlerinden hangileri meydana gelmiştir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

38. Türklerin İslamiyeti kabulüyle birlikte siyasi, sosyal ve kültürel hayatlarında meydana gelen değişimlerden hangisi İslam dininin yayılma hızını arttırmıştır?

- A) Gaza ve cihat anlayışının benimsenmesi
- B) Cami, medrese, kervansaray gibi yapıların inşa edilmesi
- C) Şer'i hukuk kurallarının uygulanmaya başlanması
- D) Tasavvuf müziğinin gelişmesi

39. Karluk, Yağma, Çiğil boylarının Uygur devletini yıkmasıyla Bilge Kül Kadir Han tarafından 840 yılında kurulmuştur. Kurulan devletin merkezi Balasagun'dur. Devlet, Orta Asya'da İslamiyet'i kabul eden ilk Türk devleti olmuştur.

Yukarıdaki metin incelendiğinde Karahanlıların;

- I. dini,
- II. ekonomik,
- III. siyasi

özelliklerinin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) Yalnız II
- D) Yalnız III

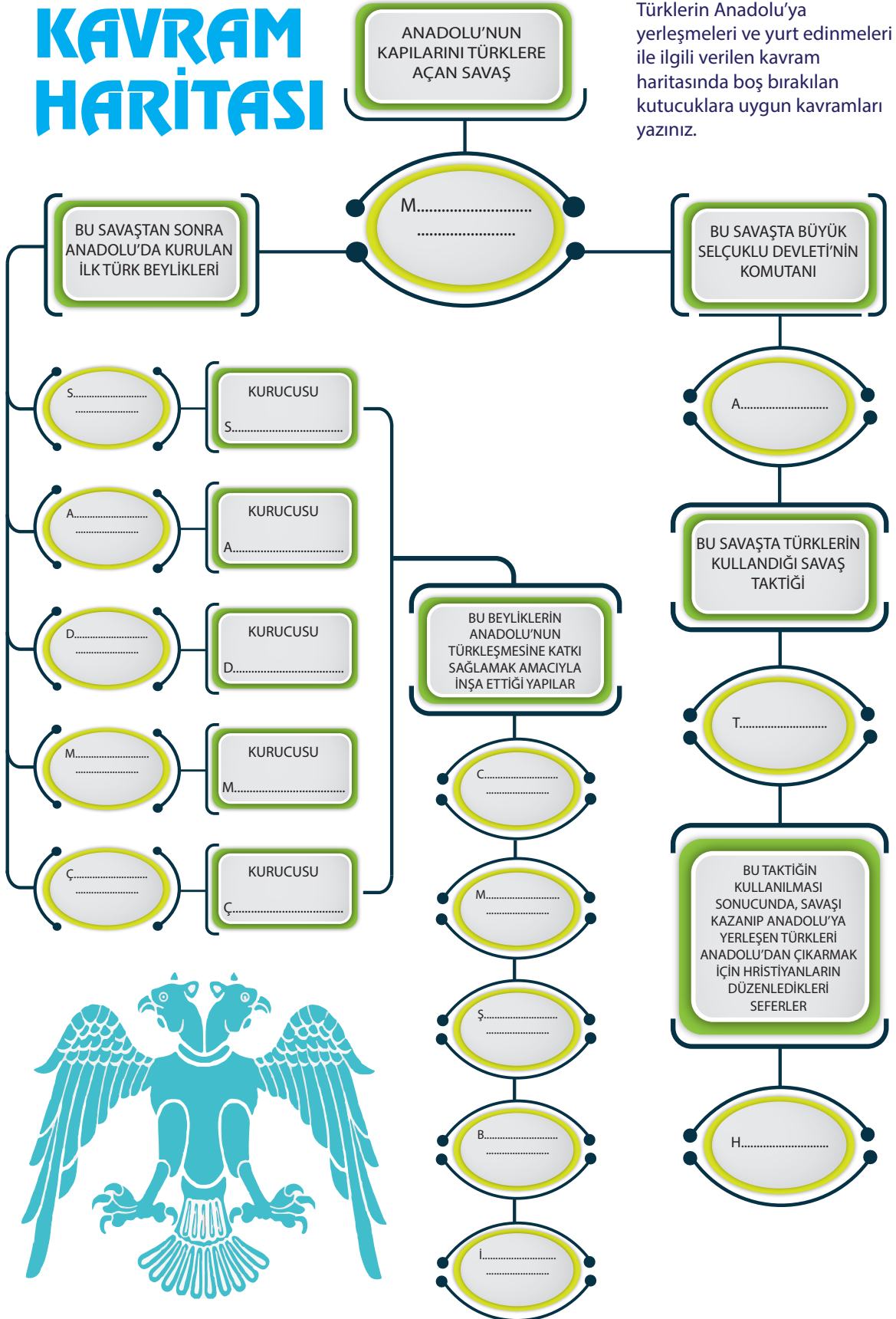
40. Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra meydana gelen değişimlerden hangisi halkın yaşantısını doğrudan etkilememiştir?

- A) İbadet şekillerinin değişmesi
- B) Şehirleşmenin başlamasıyla ticaretin gelişmesi
- C) Kurultayın yerini divanın alması
- D) Şer-i hukuk kurallarının da kullanılmaya başlanması

YENİ YURT ANADOLU

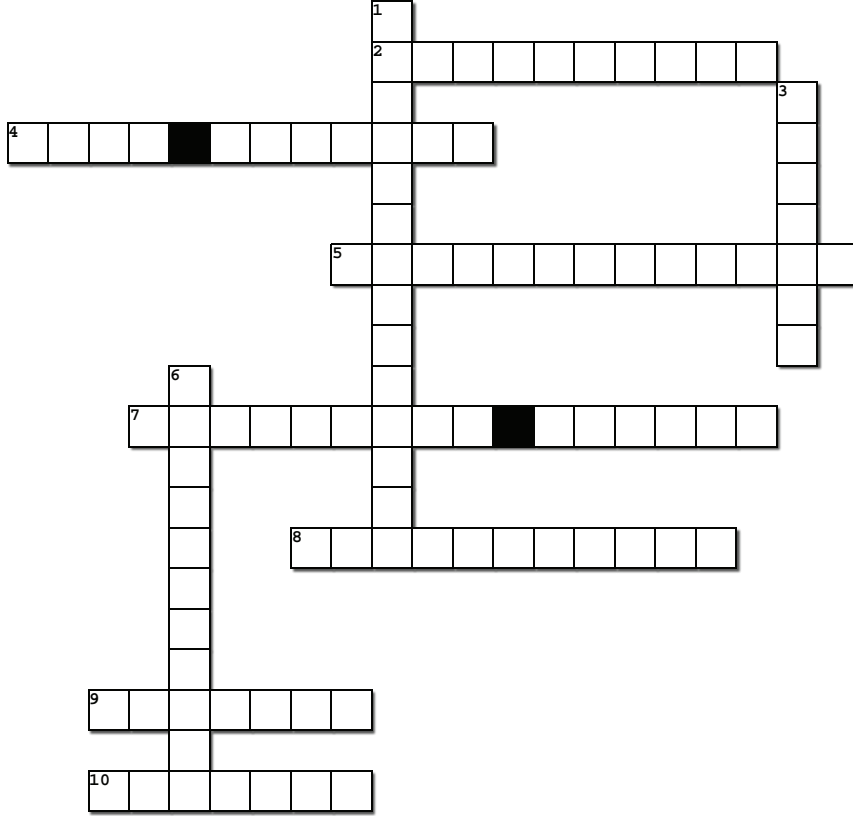
41. Aşağıda verilen kavram haritasında boş bırakılan yerleri doldurunuz.

KAVRAM HARİTASI

Türklerin Anadolu'ya yerleşmeleri ve yurt edinmeleri ile ilgili verilen kavram haritasında boş bırakılan kutucuklara uygun kavramları yazınız.

42. Türkiye Selçukluları Dönemi'nde Anadolu'yu yurt edinme sürecinde yaşanan askeri, kültürel, siyasi ve ekonomik faaliyetler ile ilgili verilen kavramları bulmacaya yerleştiriniz.

Soldan Sağa

2. Malabadi Köprüsü'nü inşa eden Türk Beyliği
4. Denizcilikle uğraşan ilk Türk Beyliği (iki kelime)
5. UNESCO tarafından koruma altına alınan Divriği Ulu Cami'ni inşa eden Türk Beyliği
7. Anadolu'da ilk Türk beylikleri dönemini başlatan savaş (iki kelime)
8. Anadolu'da ticareti canlandırmak için inşa edilmiş yapılar
9. Türk-İslam mimarisinde merkezde bir caminin olduğu, çevresinde halkın ihtiyaçlarının karşılandığı hamam, şifahane... vb.) toplu yapılara verilen ad
10. Deniz ticaretini geliştirmek amacıyla gemilerin yapıldığı ve onarıldığı yerlere verilen ad

Yukarıdan Aşağıya

1. Anadolu'daki ilk medrese olan Yağıbasan Medresesi'ni inşa eden Türk Beyliği
3. Türkiye Selçukluları döneminde İslami ilimler ve pozitif bilimlerin okutulduğu eğitim kurumları
6. Anadolu'da kurulan ilk Türk Beyliği

43. Aşağıda Anadolu'nun Türkleşmesini sağlayan olaylar ve kişiler verilmiştir. Bu olay ve kişilerin Anadolu'nun Türkleşmesine katkılarını açıklayarak yazınız.

1048 Pasinler Savaşı	
1071 Malazgirt Savaşı	
Anadolu Selçuklu Devleti ve Beyliklerin Kurulması	
Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli, Ahi Evran gibi mutasavvıfların varlığı	
1176 Miryakefalon Savaşı	

44. Aşağıda verilen bilgiler ile beylik ve devletleri (X) işareti ile eşleştiriniz.

	Büyük Selçuklu Devleti	Saltuklular	Danışmentliler	Mengücekliler	Artuklular	Çaka Beyliği	Anadolu Selçuklu Devleti
Bizans ile yapılan ilk büyük savaş olan Pasinler Savaşı'nı yapmışlardır.							
Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulmuşlardır.							
Denizcilikle uğraşan ilk beyliktir.							
Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri içerisinde en güçlü beyliktir.							
Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliğidir.							
İnşa ettikleri Divriği Ulu Cami, Anadolu'daki ilk külliye'dir.							
Yaptıkları Miryokefalon Savaşı ile Anadolu'daki Türk hakimiyeti kesinleşmiştir.							
Döneminin en büyük veziri Nizamülmülk'tür.							
Beylikten kalan eserler Malabadi Köprüsü (Diyarbakır), Mardin Hatuniye Medresesi, Diyarbakır Ulu Camidir.							
Kösedağ Savaşı ile yıkılış sürecine girmiştir.							

45. Türklerin Anadolu'da inşa etmiş oldukları mimari eserlerin isimlerini tanımlardaki uygun boşluklara yazınız.

ŞİFAHANE

MEDRESE

BEDESTEN

KÜLLİYE

TÜRBE

İMARETHANE

KERVANSARAY

TERSHANE

- İnsanların alışverişlerini yaptıkları çarşı ve pazarlara ..... denir.
- Gemilerin yapıldığı ve tamir edildiği yerlere ..... denir.
- Ticaret yolları üzerine inşa edilen kervanların güvenli bir şekilde dinlendikleri ve konakladıkları yerlere ..... denir.
- Türk-İslam mimarisinde merkezde bir caminin etrafında halkın çeşitli ihtiyaçlarının karşılandığı imarethane, kütüphane, medrese, hamam, bedesten, şifahane gibi yapıların olduğu genel yapıya ..... denir.
- Hastaların tedavi edildiği yerlere ..... denir.
- Fakir halka yemek yapılan aşevlerine ..... denir.
- İslam ülkelerinde eğitim-öğretim yapılan yerlere ..... denir.
- Genellikle ünlü bir kimse için yapılmış olan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapılara ..... denir.

Aşağıda verilen görseller 46. ve 47. sorular için kullanılacaktır.

Mama Hatun Külliyesi

Yağıbasan Medresesi

Divriği Ulucami

Malabadi Köprüsü

46. Yukarıda verilen tarihi eserler ile ait oldukları beylikleri görseldeki numaralarını yazarak eşleştiriniz.

MENGÜCEKLİLER

ARTUKLULAR

DANİŞMENTLİLER

SALTUKLULAR

47. Yukarıdaki yapıların Anadolu'nun Türkleşmesine olan katkılarını kısaca açıklayınız.

.....

.....

48. Türklerin Anadolu'yu yurt edinmesinde,
- Anadolu'da güçlü bir devletin olmaması,
  - Anadolu'da su kaynaklarının bol olması,
  - Anadolu'daki iklim koşullarının uygun olması

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

49. Beylerim!

Anadolu'da nereyi fethederseniz orası sizindir. Fethettiğiniz yerlerde beyliğinizi kurunuz.

Sultan Alparslan, Türk beylerine bu sözünü neden söylemiştir?

- A) Fetihleri bitirmek
B) Anadolu'yu bölmek
C) Fetihleri hızlandırmak
D) Beylik sayısını artırmak

50. Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin Anadolu'daki önemli eserlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

- Saltuklu eserleri; Erzurum Kale Camisi, Mama Hatun Külliyesi ve Emir Saltuk Türbesi
- Danışmentliler; Tokat Niksar Yağıbasan Medresesi
- Mengücekliler; Sivas Divri Ulu Camii
- Artuklular; Malabadi Köprüsü (Diyarbakır), Mardin Hatuniye Medresesi, Diyarbakır Ulu Cami

Buna göre aşağıda verilen bilgilerden hangisine kesin olarak ulaşılabılır?

- A) Eğitim alanında en ileri gitmiş beylik Danışmentlilerdir.
B) Anadolu'daki en önemli eserleri Saltuklular ortaya koymuşlardır.
C) Anadolu'da kurulmuş Türk beylikleri Anadolu'da imar faaliyetinde bulunmuşlardır.
D) Anadolu ilk Türk beylikleri dönemin en gelişmiş medeniyetini oluşturmuşlardır.

51. Anadolu'nun kapılarının Türklere açılmasını sağlayan savaş ve Anadolu'nun tapusunun Türklere geçtiği savaş olarak nitelendirilen savaşlar sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

	Anadolu'nun Kapılarını Açan Savaş	Anadolu'nun Tapusunun Alındığı Savaş
A)	Pasinler Savaşı	Miryokefalon Savaşı
B)	Miryokefalon Savaşı	Malazgirt Savaşı
C)	Malazgirt Savaşı	Pasinler Savaşı
D)	Malazgirt Savaşı	Miryokefalon Savaşı

52. Kervanların konaklaması için kervansaraylar yapılmıştır. Bu kervansaraylarda kalan tüccarların dinlenme, beslenme, sağlık ve temizlik ihtiyaçları üç gün boyunca ücretsiz olarak karşılanırdı. Kervansarayların içinde odalar, mescit, hamam, çeşme gibi bölümler ile hekim, veteriner, nalbant ve hayvanların bakımını yapan görevliler bulunurdu. Türkiye Selçukluları ticaret yollarında zarara uğrayan tüccarların kayıplarını karşılayarak ilk sigorta uygulamasını hayata geçirdiler. Tüccarları yolculukları boyunca rahat ettirmek ve her türlü tehlikeden korumak için önlemler aldılar.

Yapılan bu faaliyetlerin temel amacı nedir?

- A) Şehirlerin güvenliğini sağlamak
- B) Kültürü geliştirmek
- C) Kervansaraylardan para kazanmak
- D) Ticareti geliştirmek

53. Türkiye Selçukluları döneminde Kayseri’de Gevher Nesibe Darüşşifası ve Kayseri Kalesi, Konya’da İnce Minareli Medrese ve Alaaddin Camii gibi mimari eserler yapılmıştır.

Bu örneklerden yola çıkarak,

- I. En çok ticarete önem verilmiştir.
- II. Bayındırlık ve imar faaliyetleri yapılmıştır.
- III. Eğitime ve savunmaya önem verilmiştir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) Yalnız II

54. I. Göçebe halinde yaşayan Türkmenleri fethedilen topraklara yerleştirmek
II. Fethedilen yerlere kervansaraylar yapmak
III. Anadolu’nun çeşitli yerlerine medreseler inşa etmek

Türklerin Anadolu’yu yurt edinme sürecinde yapmış oldukları yukarıdaki faaliyetlerin ilgili oldukları alanlar hangisinde doğru bir şekilde sıralanmıştır?

	I	II	III
A)	Siyasi	Sosyal	Ekonomik
B)	Sosyal	Ekonomik	Kültürel
C)	Kültürel	Ekonomik	Sosyal
D)	Sosyal	Kültürel	Ekonomik

55. Türkiye Selçuklu Devleti'nin XII. yüzyılın ortalarından itibaren oluşturdıkları güven ortamı Anadolu'yu kültür ve medeniyet merkezi haline getirmiştir. Bu dönemde eğitim, sağlık, ticaret alanlarında birçok yapı meydana getirmişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi sırası ile eğitim, sağlık, ticaret alanındaki yapılara örnektir?

	<u>Eğitim</u>	<u>Sağlık</u>	<u>Ticaret</u>
A)	Medrese	Şifahane	Kervansaray
B)	Medrese	Külliye	Şifahane
C)	Kervansaray	Medrese	Şifahane
D)	Medrese	Külliye	Şifahane

56. Türkiye Selçuklu Devleti döneminde Anadolu'da birçok medrese inşa edilmiştir. Bu medreseler genellikle merkezinde cami, etrafında hamam, şifahane, kütüphane gibi yapıların olduğu "külliye" adı verilen yapı topluluğu içerisinde bulunmuştur. İmar edilen bu yapılar Anadolu'nun kültür hayatının gelişmesinde önemli katkıda bulunmuşlardır.

Bilgilerden hareketle medreselerle ilgili,

- I. Askeri savunma için önemlidir.
- II. Eğitim, sağlık gibi toplumsal ihtiyaçların karşılandığı yerlerdir.
- III. Dini ve sosyal yapıların bir araya gelmesiyle oluşan yapılardır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

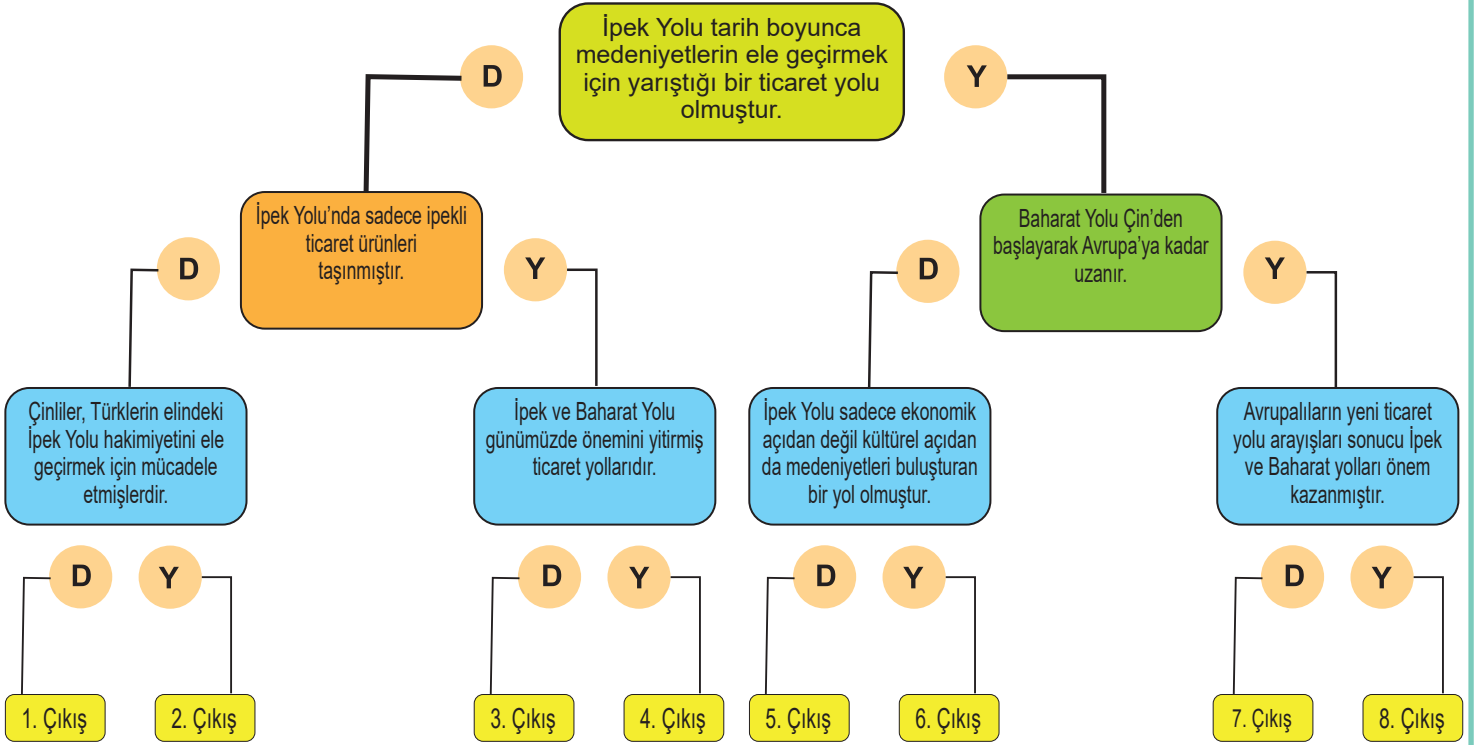
57. 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya gelen ve Anadolu'yu yurt edinmeye başlayan Türkler çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlerde bulunarak buraları yaşanabilir bir yer haline getirmişlerdir. Burada özellikle ticareti geliştirmek adına çalışmalar yapmışlar ve bu konuda çeşitli imar faaliyetlerinde bulunmuşlardır.

Hangisi ticaretin geliştirilmesi için inşa edilmiş yapıdır?

- A) Medrese
B) Şifahane
C) İmarethane
D) Kervansaray

TARİHİ YOLLAR

58. Bilgiler, doğru (D) veya yanlış (Y) şeklinde değerlendirilerek ilerlendiğinde kaç numaralı çıkışa ulaşılır?

59. Ticaret yollarına hakim olmanın devletlere ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel yönlerden sağlayacağı katkıları kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

60. Bilgileri verilen ticaret yollarının isimlerini bilgilerin üstündeki kutulara yazınız.

Çin'in Xi'an (Şian) kentinden başlayarak Hazar Denizi'nin güneyinden ve kuzeyinden iki kol hâlinde Avrupa'ya uzanan tarihî ticaret yoludur.

Hindistan'daki baharatların Basra Körfezi, Kızıldeniz ve Mısır yoluyla Akdeniz'e, buradan gemilerle Avrupa'ya taşınmasında kullanılan tarihî ticaret yoludur.

Lıdyalıların başkenti Sardes'ten başlayıp Anadolu'yu geçip Mezopotamya'daki Ninova şehrine oradan da Persepolis'e kadar ulaşan antik ticaret ve ulaşım yoludur.

61. İpek Yolu, tarih boyunca çok çeşitli malların kervanlarla taşındığı önemli bir ticaret yolu olmuştur. Bu ticaret yolunda ipek gibi bazı ürünler diğerlerine göre çok daha fazla kendine yer bulmuştur.

Hangisi İpek Yolu'nda ticareti yaygın olarak yapılan ürünlerden biri değildir?

- A) Porselen
B) Kağıt
C) Kömür
D) Cam

62. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde ticaret yollarının siyasi hayata etkisine örnek verilmiştir?

- A) İpek Yolu sayesinde matbaa ve kağıdın batıya ulaşması
B) İpek Yolu hakimiyeti için devletlerin birbirleriyle savaşmaları
C) Uygurluların İpek Yolu üzerinden Maniheizm dinini öğrenmeleri
D) Türklerin İpek Yolu üzerinden at, et, kürk ticareti yapmaları

63. İpek Yolunda ticari ürünler şehirden şehire, ülkeden ülkeye kervanlar aracılığıyla taşınıyordu. Kervanlar gittiklerin ülke ve şehirlerde geldikleri yerlerin dilini, inandıkları dinleri ve yaşanan gelişmelerin bilgilerini de beraberinde götürmüş oluyordular.

Metinde İpek Yolu'nun ticari yönünün dışında hangi etkisinden söz edilmiştir?

- A) Ekonomik kazanç
B) Askeri güç
C) Kültürel etkileşim
D) Siyasi gelişme

64. Çin'den başlayıp Avrupa'ya kadar uzanan İpek Yolu'nda ipeğin yanında deri, porselen, mücevher ve değerli mallar da taşınırdı. Bu önemli ticaret yolu üzerinde bulunan Türk devletleri de İpek Yolu'na hakim olmak için bazen diğer devletlerle işbirliği yaparlardı bazen de onlarla savaşarlardı. Her ne kadar bu ticaret yolu savaşlara sebep olsa da aynı zamanda farklı milletlerin birbirlerini tanımasını da sağlardı.

Bu bilgilere göre İpek Yolu'yla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

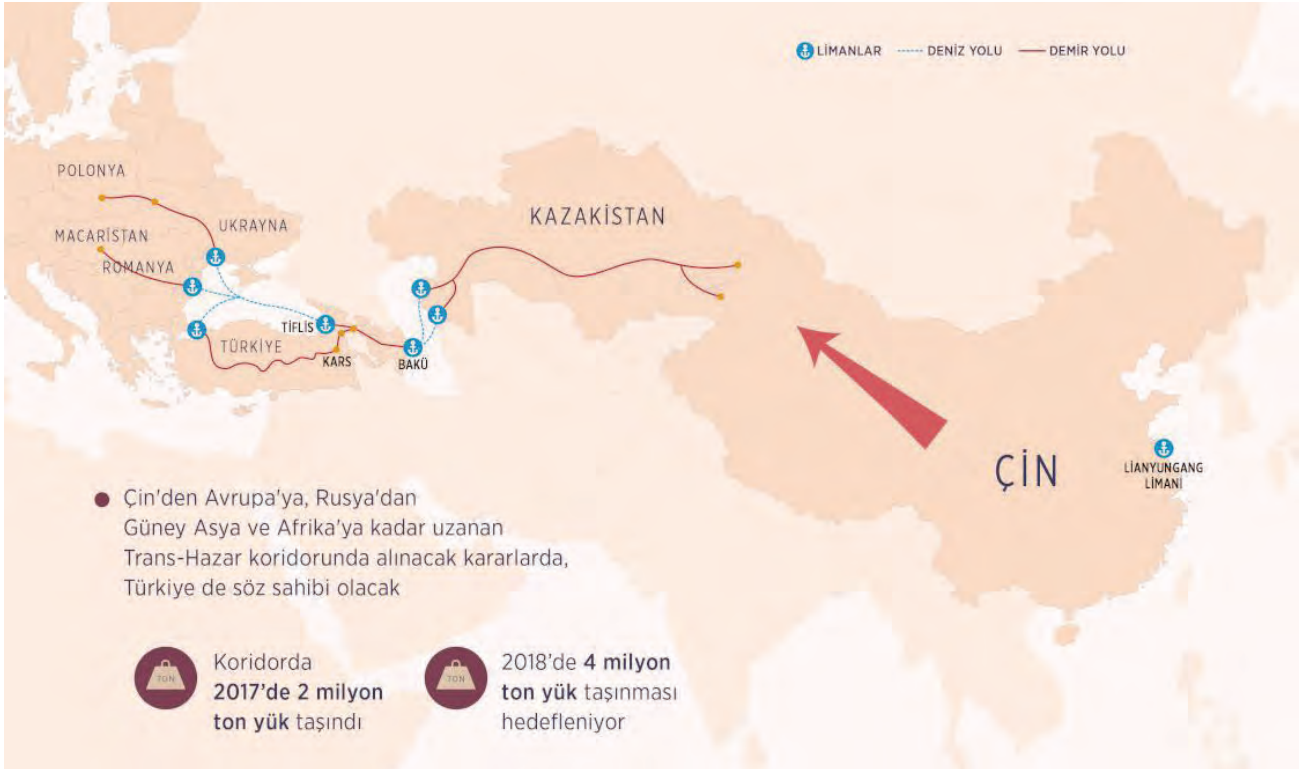
- A) Kültürel etkileşime açık bir ticaret yoludur.
B) Baharat Yolu'ndan çok daha önemlidir.
C) Çin devletinin hakimiyeti altındadır.
D) Devletler arası kalıcı ittifaklar oluşmuştur.

65. Orta Asya'da İpek Yolu denetiminin uzun süre Türk devletlerinin elinde bulunması, bu devletlerin ekonomik anlamda da güçlenmesini sağlamıştır. Bu yüzden Çinliler Türklerin elindeki İpek Yolu'nu ele geçirmek için uzun yıllar mücadele etmişlerdir. İpek Yolu savaşlara neden olmuştur. İpek Yolu sadece ipeğin değil deri, porselen, mücevher vb. değerli birçok malın taşındığı bir yol olmuştur. Bu yol sadece ticari anlamda değil, kültürel etkileşim anlamında da yol üzerinde bulunan devletlerin birbirinden etkilenmesine neden olmuştur.

Bu bilgilerden yola çıkarak İpek Yolu hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ticaret yolları devletlerin sadece ekonomik anlamda gelişmesini sağlamıştır.
B) İpek Yolu sadece Müslüman tüccarların kullanımına açıktır.
C) Ticaret yolları ülkeleri sadece ekonomik yönden değil kültürel, siyasi vb. birçok yönden etkilemiştir.
D) İpek Yolu'nda sadece ipek ticareti yapılmasına imkan tanınmıştır.

66.

İpek Yolu, gerek iktisadi gerekse sosyo-kültürel alanda insanlık tarihinin en önemli yapı taşlarından biri olmuştur. Adını, önemli bir ticaret ürünü olan ipekten alan bu ticaret yolu, Asya ile Avrupa kıtası arasında ticari malların taşındığı bir güzergâh olmasının yanı sıra, farklı milletlerin kültürel alışveriş içerisinde bulunduğu, etkileşimlerin ve değişimlerin yoğun bir şekilde aktarıldığı bir görev de üstlenmiştir.

Metin ve görsel birlikte değerlendirildiğinde İpek Yolu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Günümüzde ticari önemini kaybetmiştir.
B) Kültürler arasında bir köprü görevi görmüştür.
C) Adının kaynağı önemli bir ticaret ürünü olan ipektir.
D) Deniz taşımacılığı yapılan kolları da vardır.

67. Tüccarlar, yüzyıllar boyunca İpek Yolu üzerinde büyük kervanlar ile ticaret yapmış ve İpek Yolu'na hakim olan devletlere geçiş ücreti ödemişlerdir. Ayrıca tüccarlar alışveriş yaparak bölge halkının gelirinin artmasına katkıda bulunmuşlardır.

Bilgilere göre İpek Yolu'nun devletlere öncelikle hangi alanda katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Siyasi
- B) Sosyal
- C) Ekonomik
- D) Kültürel

68. Asya'dan Avrupa'ya uzanan İpek Yolu sadece tüccarların değil gezginlerin, bilgelerin, orduların dolayısıyla kültürün ve fikirlerin de seyahat ettiği bir güzergâh olmuştur. Bu rota üzerinde bulunan şehirler ..... öne çıkıyordu.

Metinde boş bırakılan yere hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) dağlık yerleşimleriyle
- B) ekonomik ve kültürel zenginlikleriyle
- C) eski bina ve yapılarıyla
- D) sulama kanalı ve tarım arazileriyle

69. Uzun yıllar boyunca Çinliler ve Araplar baharat ticaretiyle uğraşmıştır. Bu medeniyetler elde ettikleri gelirin azalmaması için baharat üretimini yüzyıllarca sır olarak saklamaya çalışmıştır. Temelinde baharat ticareti olan Baharat Yolu, tarihte en çok kullanılan yollardan biri olmuştur.

Metinde Baharat Yolu'nun devletler arası ilişkilerde öncelikle hangi alandaki etkisine dikkat çekilmiştir?

- A) Dini
- B) Askeri
- C) Siyasi
- D) Ekonomik

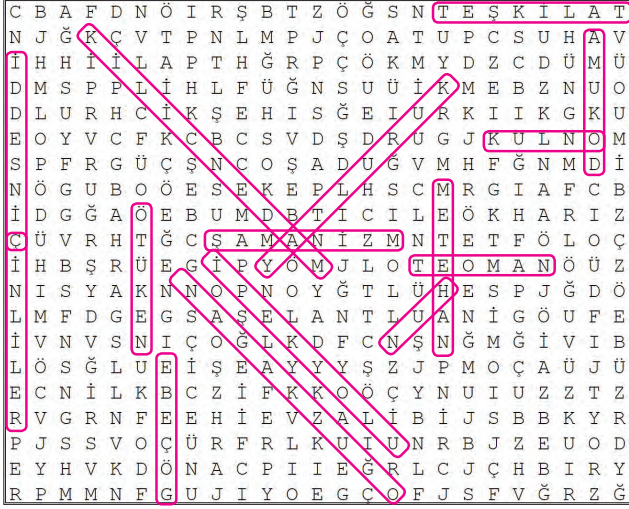
70. İpek Yolu toplumların sadece ekonomik ve siyasi yaşamlarını etkilememiştir. Bu yoldan ticaret yapan devletler farklı konularda birbirlerini etkilemişlerdir.

Hangisi İpek Yolu'nun kültürel etkileşimi sağlayan bir araç olduğunu gösteren örnekler arasında yer almaz?

- A) Barut, pusula gibi yenilikler Batı uygarlıklarına ulaşmıştır.
- B) İpek yolu üzerinde ticaret yapan uygarlıklar birbirlerinin dini inanışlarından etkilenmiştir.
- C) Batı uygarlıklarına has bazı kelimelere Çin kaynaklarında rastlanmıştır.
- D) İpek Yolu'nda kürk, ipek gibi değerli ürünlerin ticareti yapılmıştır.

CEVAPLAR

1.

4.

Y : Orta Asya
D :
Y : Hunlar
D :
D :
D :
Y : Kağan, Hakan
Y : Uygurlar
D :
Y : Askeri açıdan zayıflamışlardır.

5.

DESTAN VE YAZITLAR	Asya Hun Devlet	I. Köktürk Devleti	II. Köktürk Devleti	Uygurlar
Türeyiş Destanı				✓
Oğuz Kağan Destanı	✓			
Ergenekon Destanı		✓		
Göç Destanı				✓
Orhun Yazıtları			✓	

6.

✓	Hayvancılığın ve avcılığın temel geçim kaynağı olması.
	Uygurların tarımla uğraşmaları ve tarım arazilerini sulamak için kanallar yapması.
✓	Uzun süreli hapis cezalarının uygulanmaması.
✓	Kolay taşınabilir eşyaların kullanılması ve çadır kültürünün gelişmesi.
	Uygurların saray, tapınak, ev gibi mimari eserler bırakması

7.

D

8.

A

9.

D

10.

C

11.

B

12.

C

13.

C

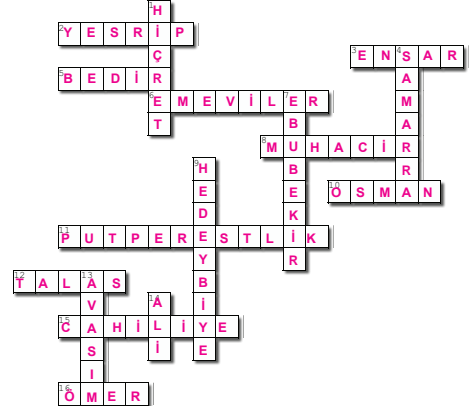
14.

C

15.

B

16.

2.

KURULTAY

KUT

KAĞAN

TÖRE

GÖK TANRI İNANCI

YUĞ

KURGAN

ORHUN ABİDELERİ

ŞİFRE: UYGURLAR

3.

ÖZELLİKLER	ASYA HUN DEVLETİ	KÖK-TÜRK DEVLETİ	UYGUR DEVLETİ
Orta Asya'da kurulan tarihteki ilk Türk devletidir.	✓		
Orduda ilk kez onluk sistemi kullanan Türk devletidir.	✓		
Yerleşik hayata ilk kez geçen Türk devletidir.			✓
Tarihte "Türk" adıyla kurulan ilk Türk devletidir.		✓	
Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı belgeleri olan Orhun Abidelerini bırakan Türk devletidir.		✓	
Ergenekon Destanı'nın ait olduğu Türk devletidir.		✓	
Oğuz Kağan Destanı'nın ait olduğu Türk devletidir.	✓		
Göç ve Türeyiş Destanı'nın ait olduğu Türk devletidir.			✓
Tarihte bilinen 18 harfli ikinci Türk alfabesini kullanan Türk devletidir.			✓
Minyatür sanatında gelişmiş Türk devletidir.			✓
Kağıt ve matbaayı Çinlilerden öğrenip ilk kez kullanan Türk devletidir.			✓
Hukuk kurallarını ilk kez yazılı hale getiren Türk devletidir.			✓
Türk tarihinde ilk kez kendilerine ait olan 38 harften oluşan alfabeyi kullanan Türk devletidir.		✓	

CEVAPLAR

17.	Hız. Ebubekir	Hız. Ömer	Hız. Osman	Hız. Ali
	a-f	b-d	c-e	g

18.	ABBASİLERİN ÖZELLİKLERİ	EMEVİLERİN ÖZELLİKLERİ
	A - D - G	B - C - E - F

19.	D - D - Y - 2. Çıkış
-----	----------------------

20.	Y, D, Y, D, D, Y, D
-----	---------------------

21.	Y, D, Y, Y, D, D, D,
-----	----------------------

22.	D	23.	C	24.	C	25.	A
-----	---	-----	---	-----	---	-----	---

26.	D	27.	B	28.	C	29.	C
-----	---	-----	---	-----	---	-----	---

30.	Gazneli Mahmut, Talas Savaşı, Kaşgarlı Mahmut, Karahanlılar, Dandanakan Savaşı, Gazneli Mahmut, Biruni, Büyük Selçuklu, Kutadgu Bilig, Nizamülmülk / Nizamiye, Bimarhane, Cihat, Hz. Ömer, Ribat, Samarra
-----	---

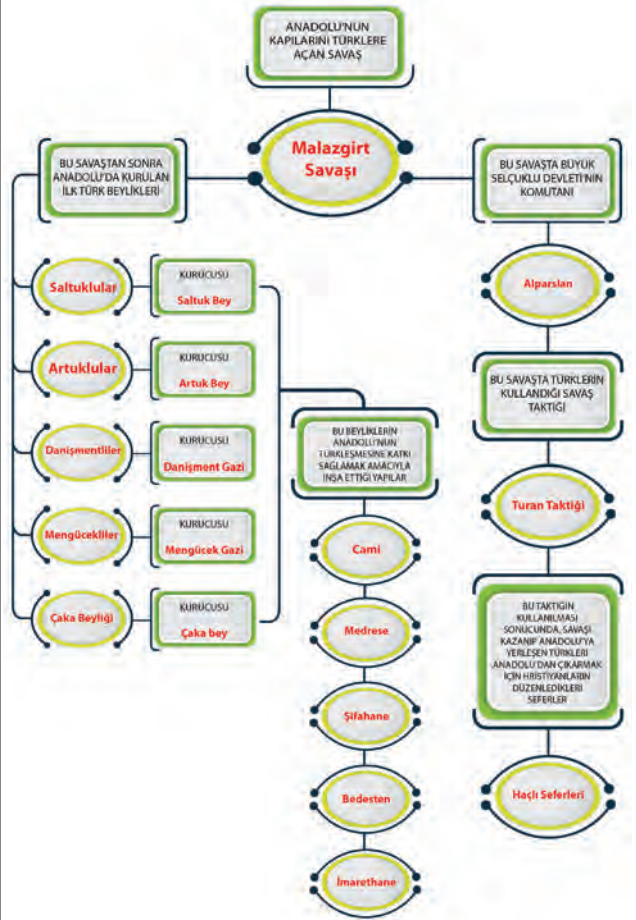
31.	3, 4, 5, 7, 9
	1, 2, 3, 6, 8, 10, 11, 12
	3

32.	Karahanlılar	Ortak Özellikler	Gazneliler
	1-5-6	3-8-9	2-4-7-10

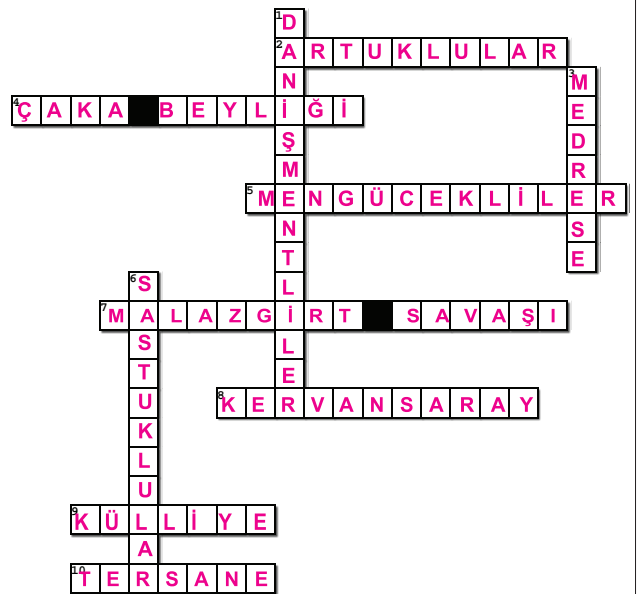
33.	B	34.	A	35.	B	36.	C
-----	---	-----	---	-----	---	-----	---

37.	D	38.	A	39.	C	40.	C
-----	---	-----	---	-----	---	-----	---

41.

42.

CEVAPLAR

43.

**1048
Pasinler Savaşı**

Bu savaş Büyük Selçuklu Devleti ile Bisans İmparatorluğu arasında yapıldı. Savaşı Selçuklular kazanmıştır. Bizans'a ilk darbe vurulmuş Anadolu'nun Türkleşmesi yolunda ilk adım atılmıştır.

**1071
Malazgirt Savaşı**

Bu büyük zafer sonrası Selçuklular Anadolu'yu yurt edinmek için akınlar yaptı. Bu zafer Anadolu'nun Türkleşmesi yolundaki en önemli zaferdir.

**Anadolu
Selçuklu
Devleti ve
Beyliklerin
Kuruluşu**

Malazgirt Zaferi sonrası Anadolu'da Türkiye Selçuklu Devleti ile birçok Türk Beyliği kuruldu. Bu beylikler Anadolu'ya Türklerin yerleşmesini sağladılar. Bizansla ve Haçlılara mücadele ettiler. Bulundukları bölgelere han, hamam, camii, kervansaray, şifahane yaparak Anadolu'yu bayındır hale getirdiler. Bulundukları yerlere Türkçe adlar verdiler.

**Mevlana, Yunus
Emre, Hacı
Bektaş Veli,
Ahi Evran gibi
mutasavvıfların
varlığı**

Bu düşünürler farklı dini ve etnik gruplardan oluşan Anadolu insanını bir araya getirerek birlik ve beraberliği sağladılar. Anadolu'nun Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağladılar. Verdikleri eserlerle Anadolu'nun kültürel seviyesini yükselttiler.

**1176
Miryokefalon
Savaşı**

Bu zafer Türkiye Selçukluları ile Bisans arasında yapıldı. Türkleri Anadolu'dan tamamen atmak için saldıran Bisans savaşı kaybetti. Bisans İmparatorluğu bir daha Türklere saldıramadı. Anadolu'nun kesin Türk yurdu olduğu kesinleşti.

45.

Bedesten, Tersane, Kervansaray, Külliye, Şifahane, İmarethane, Medrese, Türbe

46.

3
MENGÜCEKLİLER

4
ARTUKLULAR

2
DANİŞMENTLİLER

1
SALTUKLULAR

47.

Bu tip kalıcı eserler Anadolu topraklarının imar edilmesini sağlamış refahı arttırmışlardır. Türklerin kültürlerini yansıtan bu yapılar Anadolu'nun kültür ve medeniyet merkezi olmasını sağlamışlardır. Bu durum Anadolu'nun Türkleşmesini hızlandırmıştır.

48.

D

49.

C

50.

C

51.

D

52.

D

53.

C

54.

B

55.

A

56.

C

57.

D

58.

D - Y - Y - 4. Çıkış

59.

Ticaret yollarına hâkim olan devletler ticaret sayesinde önemli gelir elde ederler. Bu sayede daha güçlü ordular kurabilir siyasi olarak güçlenebilirler. İhtiyaçlarını bu yollardan karşılayabilirler. Ticaret yolları kültürel etkileşimin yoğun olduğu yerlerdir. Bu sayede ülkeler kültürel seviyelerini yükseltebilirler.

60.

İpek Yolu

Baharat Yolu

Kral Yolu

61.

C

62.

B

63.

C

64.

A

65.

C

66.

A

67.

C

68.

B

69.

D

70.

D

44.

	Büyük Selçuklu Devleti	Saltuklular	Danışmentliler	Mengücekliler	Artuklular	Çaka Beyliği	Anadolu Selçuklu Devleti
Bizans ile yapılan ilk büyük savaş olan Pasinler Savaşı'nı yapmışlardır.	✓						
Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulmuşlardır.		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Denizcilikle uğraşan ilk beyliktir.						✓	
Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri içerisinde en güçlü beyliktir.			✓				
Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliğidir.		✓					
İnşa ettikleri Divriği Ulu Cami, Anadolu'daki ilk külliyesidir.				✓			
Yaptıkları Miryokefalon Savaşı ile Anadolu'daki Türk hakimiyeti kesinleşmiştir.							✓
Döneminin en büyük veziri Nizamülmülk'tür.	✓						
Beylikten kalan eserler Malabadi Köprüsü (Diyarbakır), Mardin Hatuniye Medresesi, Diyarbakır Ulu Camidir.					✓		
Kösedağ Savaşı ile yıkılış sürecine girmiştir.							✓

